Rekenkamer van Suriname

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening van het dienstjaar 2020

Mei 2022

ALGEMEEN RAPPORT BEVINDINGEN

inzake Controle Begrotingsrekeningen

dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding **5**

1. Controle Begrotingsrekening 2020 ..... **10**

1.1 Algemene bevindingen betreffende de controle van de begrotingsrekening 2020 10

1.2 Bevindingen operationele uitgaven 11

1.3 Bevindingen Programma's 13

1.4 Bevindingen Middelenbegroting 14

2. Analyse met betrekking tot de bevindingen van de CLAD **15**

3. Conclusie **16**

4. Aanbevelingen **18**

Bijlagen Rapporten van Bevindingen inzake de controle van de Begrotingsrekeningen 2020

Ministerie van Justitie en Politie

Directoraat Binnenlandse Zaken

Directoraat Algemene Zaken

Directoraat Human Resource

Ministerie van Defensie

Directoraat Financiën

Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering

Directoraat Belastingen

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie

Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen

Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

Ministerie van Volksgezondheid

Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening

Directoraat Civieltechnische Werken

Directoraat Openbaar Groen

Directoraat Transport en Communicatie

Directoraat Toerisme

Ministerie van Grond en Bosbeheer

Lijst van Afkortingen

ALZA	Algemene Zaken
AOV	Algemene Oudedagsvoorziening
BR	Begrotingsrekening
BIZA	Ministerie van Binnenlandse Zaken
BFZ	Begroting Financiële Zaken
BWD	Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
CTW	Directoraat Civieltechnische Werken
EZOTI	Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie
FIN	Financiën
GB	Gouvernementsblad
GBB	Grond en Bosbeheer
HI & T	Voormalig Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme
HR	Human Resource
IsDB	Islamic Development Bank
KO	Kredietopening
LB	Loonbelasting
NH	Natuurlijke Hulpbronnen
OG	Directoraat Openbaar Groen
OW	Openbare Werken
PBC	Prepared by client list
PLOF	Planning en Ontwikkelingsfinanciering
PZ	Personeelszaken
RvS	Rekenkamer van Suriname
S.B.	Staatsblad der Republiek Suriname
SRD	Surinaamse dollar
STG	Stichting
TCT	Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme
VG	Volksgezondheid

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode 1 februari tot 25 maart 2022 bij de departementen van algemeen bestuur de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd. Echter heeft de Rekenkamer vanwege beperkte tijd en vooral capaciteitstekort slechts achttien (18) directoraten van in totaal elf (11) ministeries[1] gecontroleerd. Bij het Directoraat Human Resource van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is het onderzoek niet voortgezet, aangezien de Rekenkamer de opgevraagde controle-informatie niet tijdig heeft ontvangen.

De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 is als volgt:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie bijlage I) in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.

- De materialiteit is vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het directoraat voor het vaststellen van de te controleren posten van de begroting, en daarnaast worden ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/geanalyseerd. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het directoraat een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is, moet er een verklaring worden gegeven.

- De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit verslag verder toegelicht.

[1]De gecontroleerde ministeries zijn: Defensie; Financiën en Planning; Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie; Sociale Zaken en Volkshuisvesting; Binnenlandse zaken; Transport, Communicatie en Toerisme; Justitie en Politie; Volksgezondheid; Openbare Werken; Grondbeleid en Bosbeheer; en Natuurlijke Hulpbronnen.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAIs). Bij de controle van de begrotingsrekening wordt de standaard ISSAI 2800 “Bijzondere overwegingen” toegepast. ISSAI 2800 heeft betrekking op de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden. Het uitgangspunt van de controle voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de begrotingsrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, ongeacht of deze het gevolg zijn van fraude of fouten, betreft allereerst de toetsing van de financiële overzichten waaruit de begrotingsrekening bestaat en vervolgens de vereisten van financiële verslaggeving betreffende de begrotingsrekening die vastgelegd zijn in artikel 32 van de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no.111).

De onderzoeksmethode van de Rekenkamer waarborgt dat zij met redelijke mate van zekerheid[2] uitspraken doet over de besteding van de staatsgelden in het begrotingsjaar 2020.

De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermee voldoende zijn geïnformeerd over de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

[2] Redelijke mate van zekerheid verwijst naar het verkrijgen van een hoge mate van zekerheid, maar geen absolute zekerheid.

Algemene informatie

Om de algemene taakstellingen en de dienstverlening van de geselecteerde ministeries (11) in ogenschouw te nemen, is het desbetreffend staatsbesluit no. 58 dienstjaar 1991 (S.B. 1991 no. 58 “Besluit Taakomschrijving Departementen”), per ministerie toegelicht .
Tevens zijn de ministeries die bij de intrede van de huidige regering, naast een naamswijziging ook nadere wijziging van hun taakomschrijving hebben ondergaan in juli 2020, ook mee genomen.
Deze zaken zijn vervat in het staatsbesluit van 14 oktober 2020 (S.B. 2020 no.191).

Het zij vermeld dat het onderzoek bij het directoraat Human Resource van het Ministerie van Binnenlandse Zaken geen voortgang heeft gevonden.
Het Rapport van bevindingen ter zake is wel in de bijlagen terug te vinden.

Hoewel de organisatiestructuren van de gecontroleerde ministeries/directoraten ook zijn opgevraagd tijdens het onderzoek, heeft de Rekenkamer nog niet van alle ministeries het organogram ontvangen. Waar deze informatie wel tijdig is ontvangen van de ministeries/directoraten, is deze beoordeeld op juistheid.

Bovengenoemde taakstellingen en organisatiestructuren zijn in de diverse rapporten per ministerie/directoraat terug te vinden.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

In het kader van transparantie heeft de Rekenkamer het ook nodig geacht om het verloop van de correspondentie naar de ministeries nader toe te lichten. Daarnaast is ook de procedure van zowel de aanvang als de afronding van het veldonderzoek in kaart gebracht.

De aanpak van het onderzoek ziet er als volgt uit, de aanbiedingsbrieven en de controlebevestigingsbrieven(in 2-voud) zijn in februari 2022 verzonden naar de ministeries. De retourontvangst van de controlebevestigingsbrieven was gesteld op vijf werkdagen ná dagtekening.

De pre-auditgesprekken zijn gehouden in de maanden februari en maart 2022 en het volgende is aan de orde geweest gedurende dit gesprek:

1. De teamleiders hebben het gesprek ingeleid en uitleg gegeven over de nieuwe werkwijze van de Rekenkamer.
2. Er is een PBC-lijst overhandigd aan de directeuren en/of de hoofden van de afdeling BFZ c.q. sectiechef BFZ.
3. Afgesproken werd dat de opgevraagde documenten door de respectievelijke afdelingen verzameld en gemaild werden naar de Rekenkamer.
4. Het was de taak van de directeuren er zorg voor te dragen dat alle afdelingen hun medewerking verlenen aan het onderzoek van de Rekenkamer.
5. De afdelingen BFZ, Salarisadministratie en PZ werden aangedaan om lopende afspraken te maken voor het opsturen van de documenten.

De dossiercontroles zijn ter plekke op de departementen uitgevoerd. De hoofden c.q. sectiechefs van de afdelingen Begrotings- en Financiële Zaken, Personeelszaken en de afdeling Salarisadministratie werden geïnterviewd.
Ook de presentielijsten van het dienstjaar 2020en het personeelsbestand werden opgevraagd om deze te toetsen en ze aan te sluiten op de verzamelstaten van CEBUMA.

De maandrapportages worden gemaakt op basis van de schaduwadministratie en verwerkt in het IFMIS. De Rekenkamer heeft de realisatiecijfers niet kunnen controleren aan de hand van IFMIS-rapportages. Dit vanwege het feit dat de Rekenkamer ten tijde van het onderzoek nog geen toegang (inkijkfunctie) had tot het IFMIS.

De exit meetings (afronding) hebben plaatsgevonden in de maanden maart en april 2022. Tijdens deze meetings zijn de bevindingen van het onderzoek besproken met de directeur en betrokken functionarissen.

Zodoende werden de ministeries c.q. directoraten reeds in de gelegenheid gesteld om te reageren op de bevindingen en waar nodig nader in te gaan op zaken die verder toegelicht moesten worden.

De opbouw van het rapport

De verdere opbouw van het rapport ziet er verder als volgt uit.

- In hoofdstuk 1 wordt informatie over de controle van de begrotingsrekening 2020(BR 2020) belicht, waaronder de algemene bevindingen op niveau van de raming 2020, en wel: operationele uitgaven; programma's en middelenbegroting.
- In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op de bevindingen van de CLAD inzake haar controle op de BR 2020.
- In hoofdstuk 3 wordt de conclusie gegeven inzake het onderzoek
- Hoofdstuk 4 verschaft informatie over de aanbevelingen van de Rekenkamer

Middels dit rapport informeert de Rekenkamer de stakeholders omtrent de controle van de begrotingsrekening van het dienstjaar 2020 van elf (11) geselecteerde ministeries.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Algemene bevindingen betreffende controle begrotingsrekening 2020

De algemene bevindingen wat de controle van de begrotingsrekening 2020 betreft, zijn als volgt:

- De wettelijke taakstelling van de ministeries zijn duidelijk omschreven en vastgelegd.
- De begrotingsrekening (BR) van de ministeries en directoraten zijn opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening'* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no. 111).
- De geraamde bedragen in de BR 2020 komen overeén met de geraamde bedragen in de begrotingswet 2020.
- Hoewel de verevende bedragen in de BR 2020 zijn verantwoord; blijkt echter ook dat bij enkele ministeries de bedragen niet juist zijn en dat de begrotingsrekeningen van deze ministeries nog aangepast moeten worden.
- De Rekenkamer heeft niet kunnen vaststellen of de voldane bedragen juist en volledig zijn verantwoord in de BR 2020. De ministeries kunnen ook geen duidelijkheid verschaffen over de juistheid en volledigheid van de voldane bedragen in de begrotingsrekening.
- De ministeries en directoraten verwerken de financiële data zowel in het IFMIS als in de zogenaamde "schaduwadministratie".
- De organisatiestructuren van de ministeries zijn beoordeeld. Uit de beoordeling is echter gebleken dat een aantal van de ontvangen organisatiestructuren nog geformaliseerd moeten worden door het bevoegd gezag, of dat de organisatiestructuren reeds verouderd zijn en nog aangepast moeten worden. In de individuele rapporten zij deze organisatiestructuren wel opgenomen.
- De afdelingen Interne Controle zijn opgenomen in het organogram van de directoraten. Deze afdelingen blijken niet in alle gevallen operationeel te zijn. In de meeste gevallen wordt geen controle uitgevoerd op het beheer en de besteding van de financiële en materiële middelen, ook niet op de personele administratie en beleidsdoelen en de zorggebieden van het ministerie.
- De tekeningsbevoegdheid van functionarissen is op rechtmatigheid beoordeeld.
- De functiescheiding tussen de afdelingen Personeelszaken en Salarisadministratie is aanwezig op de ministeries.
- Het niet geregistreerd zijn van leveranciers in het Free Balance-systeem. Ondanks het ministerie de leveranciers van geleverde goederen en diensten herhaaldelijke oproepen om zich te registreren, is het gebleken dat leveranciers zich niet tijdig vooraf registreren. Leveranciers zijn eerder geneigd zich pas te laten registreren, indien het bekend is dat kredieten die voor hen bestemd zijn, reeds verleend zijn.

1.2 Bevindingen operationele uitgaven

Voor de operationele uitgaven zijn de volgende bevindingen vastgelegd:

- Bij het verwerken van de presentielijsten zijn er tekortkomingen geconstateerd. De presentielijsten worden vaak niet tijdig opgestuurd naar de afdeling Personeelszaken en ook niet altijd goed bijgehouden en gearchiveerd. Hierdoor ontstaat het risico dat personeelsmutaties niet volledig kunnen worden bijgehouden en niet tijdig en juist worden verwerkt in de administratie.
- Het aantal personeelsleden is afgestemd met de CEBUMA-maandstaten. Vergeleken met het personeelsbestand zijn er verschillen geconstateerd. Dit komt door mutaties in het personeelsbestand. Het gaat hierbij om medewerkers die met verlof buitenbezwaar zijn, medewerkers die nog niet op de betaalrol zijn geplaatst en medewerkers die ter beschikking zijn gesteld van andere directoraten c.q. ministeries.
- In de begrotingsrekening is voor de Code 610 - Lonen en Salarissen een aansluiting gemaakt met de CEBUMA-administratie. Gebleken is dat de cijfers niet in alle gevallen juist zijn opgenomen. De informatie van december 2020 is bij bepaalde ministeries nog niet opgenomen in IFMIS. Verschillen in de administratie en de BR liggen ook aan afrondingsverschillen of verschillen in afdracht van looncomponenten. In enkele gevallen zijn zelfs grote verschillen geconstateerd.
- In de meeste gevallen worden door de salarisadministratie de juiste salarissen verwerkt. De verwerking vindt ook tijdig plaats. Echter blijkt ook dat er sprake is van onregelmatigheden, zoals het uitbetalen van vierentwintig (24) personen die geen werkplek hadden op het Ministerie van Financiën en Planning in het dienstjaar 2020. Verder was er in elf (11) gevallen op laatstgenoemde ministerie sprake van personeel dat reeds met pensioen was, maar toch nog werd uitbetaald.
- Volgens de verklaring van de ministeries kunnen autorisaties die na verloop van de periode worden geüpload in Free Balance niet meer voor de desbetreffende maand worden opgebracht.
- Voor de dossiercontrole zijn er 5 - 30 dossiers geselecteerd en gecontroleerd afhankelijk van het personeelsbestand van het ministerie.
- De dossiers worden in de meeste gevallen juist bijgehouden in goed opgelegde mappen waarin de onderliggende stukken worden geplaatst. Echter zijn er ook ministeries waar de dossiervorming voor verbetering vatbaar is. Er zijn ook dossiers aangetroffen van personeel met dezelfde naam en voornaam c.q. initialen, waarbij er stukken in verkeerde dossiers zijn opgelegd.
- Het dienstverloop van de ambtenaren wordt op een inventarisatielijst juist en volledig bijgehouden.
- Het personeelsbestand wordt op de afdeling PZ digitaal bijgehouden. Echter worden de mutaties niet tijdig doorgevoerd. Dit vanwege het feit dat de beschikkingen niet tijdig worden ontvangen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Bij 2% van de gecontroleerde ministeries moet het personeelsbestand nog gedigitaliseerd worden.

- Tijdens de controle is gebleken dat ministeries niet beschikken over de door de Rekenkamer gevraagde informatie. Er zijn geen inventarisatielijsten van magazijnvoorraden noch voorraden van de sub administratie beschikbaar met betrekking tot het dienstjaar 2020.
- Uit het onderzoek inzake Code 612 - Goederen en diensten is door het management aangegeven dat in het dienstjaar twee (2) voertuigen door het Ministerie van Openbare Werken verkocht zijn zonder medeweten van het Ministerie van Financiën en Planning. Deze voertuigen waren uitgeleend aan het Directoraat Nationale Veiligheid en het Commissariaat van het district Wanica.
- Tussen de Salarisadministratie en de afdeling Personeelszaken is er sprake van een functiescheiding.
- Niet bij alle directoraten wordt optimaal gebruikgemaakt van het IFMIS. Niet alle rapportages kunnen gegenereerd worden uit het IFMIS, zoals gewenst wordt door de afdeling BFZ. De afdeling is houd een eigen gedetailleerde (schaduw)administratie op na. De gecontroleerde ministeries hebben aangegeven dat zij te kampen hebben met onjuiste rapportages vanuit het IFMIS. Als gevolg hiervan houden zij er een schaduwadministratie op na, die ook wordt gehanteerd bij de verantwoording van de begrotingsrekening.
- Verder komt uit het onderzoek naar voren dat voor het doen van bepaalde uitgaven andere posten worden belast dan de post waar de uitgaven in principe volgens de begroting verevend moeten worden.
- Van transacties zijn de overeenkomsten wel voorzien van een stempel van het Ministerie van Financiën en de afdeling Comptabiliteit, maar ze zijn niet ondertekend door de partijen.
- De ministeries geven aan dat het IFMIS niet voldoet aan de verwachtingen van de ministeries/directoraten en derhalve onvoldoende of onvolledige informatie verschaft aan de gebruiker.

1.3 Bevindingen Programma's

Voor de controle van de begroting heeft de Rekenkamer gegevensgericht de controle verricht op de programma's die van materieel belang waren voor het onderzoek. De begrotingscijfers zijn afgestemd met de maandrapportages van het ministerie en de aanvullende documentatie.

De Rekenkamer heeft de volgende bevindingen vastgelegd:

- Gebleken is dat de verantwoording van de bedragen verevend en voldaan in de BR slechts in 33% van de gevallen juist is opgenomen in de administratie van de ministeries en aansluiten op het bedrag in de begroting 2020. Bij het afstemmen van de uitgaven met de aanvullende documentatie is in de overige gevallen gebleken dat de bedragen niet juist zijn verantwoord.
- Echter blijkt ook dat bij het aansluiten van de subsidieoverzichten op de BR 2020 cijfers het goedgekeurde bedrag verschilt van het bedrag opgenomen in de BR.
- Het blijkt ook dat niet in alle gevallen de ministeries in staat zijn een verklaring te geven voor de verschillen in hun administratie en de in de BR opgenomen bedragen.
- Voorts blijkt dat de ministeries vaak de contributieverplichtingen niet kunnen nakomen, waardoor ze grote contributieschulden hebben. Zij hebben niet kunnen voldoen aan de betalingsverplichting van de contributieschuld aan internationale organisaties waaraan Suriname deelneemt.
- Bij een ministerie is gebleken dat er sprake is van overschrijding van de raming met circa SRD 25.6 miljoen oftewel 79.3%. De overschrijding betreft het programma met Code 134 - Volkswoningbouw. De raming is SRD 51.1 miljoen, terwijl de verevening SRD 77.1 miljoen is. Een overschrijding van ruim SRD 26 miljoen. Alhoewel de overschrijding in de begrotingsrekening is toegelicht, is de Rekenkamer van oordeel dat het goedgekeurde bedrag niet zonder meer overschreden kan worden. Uit de toelichting blijkt niet op welke wijze hiervoor toestemming is verkregen.
- Uit het onderzoek is gebleken dat het totaalbedrag van projecten die zijn afgerond, verschilt volgens de administratie met het bedrag zoals aangegeven is in de BR. In de dossiers van de projecten zijn alle onderliggende bewijsstukken aanwezig.

1.4 Bevindingen Middelenbegroting

Wat de middelenbegroting betreft, zijn de volgende bevindingen vastgelegd:

- Gebleken is dat de ontvangsten van de middelen die door het ministerie zijn afgestort, volledig zijn opgenomen in de administratie en aansluiten op de begroting 2020. Volgens de begrotingsrekening is er minder ontvangen dan geraamd bij de niet-belastingmiddelen. Het risico bestaat dat niet alle middelen worden afgestort op de Algemene Rekening van Financiën.
- In een geval blijkt dat de cijfers in de begrotingsrekening 2020 waarover de Rekenkamer beschikt, niet overeenstemmen met de cijfers van het ministerie. Door het ministerie is geen controle uitgevoerd om vast te stellen of de bedragen die door een instelling zijn aangegeven, volledig en juist zijn. Hierdoor kan niet vastgesteld worden of de ontvangsten volledig zijn verantwoord. Het niet controleren van deze ontvangsten leidt tot een onzekerheid over de juistheid en volledigheid van het bedrag.
- Ook blijkt dat meer is ontvangen dan geraamd, vanwege de hogere inningen.
- Voorts blijkt dat ofschoon in de statuten van de parastatale instellingen opgenomen is dat die verantwoording moeten afleggen, tot op heden geen verantwoording/jaarverslag van de parastatale instellingen wordt ontvangen door het ministerie.
- Het overzicht van de betalingen over voorgaande dienstjaren, dat conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet aan de begrotingsrekening is toegevoegd, bevat informatie over het "*verschuldigde bedrag*" per 31 december 2020. De Rekenkamer heeft niet voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de schuldpositie over de voorgaande dienstjaren.
- Het verschil van de bedragen met betrekking tot de middelenbegroting komt in sommige gevallen vanwege de late ontvangsten van de bankafschriften, waardoor niet alle ontvangsten zijn opgebracht in de BR 2020.
- Ook blijkt dat ministeries in hun administratie alleen informatie over enkele maanden hebben voor wat betreft de ontvangsten, waardoor er geen aansluiting op de begrotingsrekening kon plaatsvinden.
- Verschillen in de bedragen komen ook vanwege het feit dat rapporten van ontvangsten achteraf worden ontvangen van de Centrale Betaaldienst (CBD). CBD kan deze informatie pas opsturen nadat de bankafschriften zijn ontvangen van de Centrale Bank van Suriname.
- Verder blijkt dat ontvangen middelen uit het verre binnenland niet tijdig kunnen worden gestort in de staatskas, waardoor er verschillen ontstaan in de ontvangsten in de administratie en de begrotingsrekening.

2. Analyse bevindingen CLAD

De Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) is momenteel ook bezig met de controle op de begrotingsrekening 2020. De Rekenkamer heeft tot nog toe 4 accountantsverslagen van de CLAD ontvangen, waardoor zij geen nadere toelichting kon vragen aan het ministerie/directoraat over de eventuele tekortkomingen en aanbevelingen van de CLAD op de BR 2020.

De ontvangen CLAD rapporten zijn:

- Het accountantsverslag met het kenmerk MVN/abe/0097/22 d.d. 7 maart 2022 betreffende de controle van de begrotingsrekening 2020 van het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu. Het rapport is ontvangen op 14 maart 2022.
- Het accountantsverslag met het kenmerk met het kenmerk MVM/awt/0130/22 d.d. 17 maart 2022 betreffende de controle van de begrotingsrekening 2020 van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer (Min GBB), toenmalig Ministerie van Ruimtelijke Ordening, Grond- en Bosbeheer (ROGB) . Het rapport is ontvangen op 31 maart 2022.
- Het accountantsverslag met het kenmerk MVN/mse/0116/22 d.d. 17 maart 2022 betreffende de controle van de begrotingsrekening 2020 van het Ministerie van Arbeid. Werkgelegenheid en Jeugdzaken. Het rapport is ontvangen op 7 april 2022.
- Het accountantsverslag met het kenmerk HSS/dm1/0152/22 d.d. 05 april 2022 betreffende de controle van de begrotingsrekening 2020 van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij. Het rapport is ontvangen op 14 april 2022.

Vermeldenswaard is dat aan het eind van het onderzoek, de Rekenkamer waar mogelijk de bevindingen van de CLAD uit het rapport van GBB in ogenschouw heeft genomen.

3. Conclusie

Uit het onderzoek komt de Rekenkamer als geheel tot enkele algemene conclusies.
De gedetailleerde conclusies per ministerie/directoraat zijn reeds in de individuele rapporten verwerkt, die als bijlagen aan dit rapport zijn toegevoegd.

Samengevat zijn de algemene conclusies als volgt:

- De taken van het directoraat zijn duidelijk omschreven en vastgelegd en de tekeningbevoegdheid van de bevoegde functionarissen is juist.
- De afdeling IC is opgenomen in de organisatiestructuur van het ministerie en zij voert haar werkzaamheden niet in alle gevallen uit volgens de vastgelegde taakstelling. Ook zijn de IC-afdelingen niet in alle gevallen operationeel.
- De post Salarissen en Lonen wordt niet in alle gevallen juist verwerkt in de administratie van het directoraat.
- De functiescheiding tussen de afdelingen Personeelszaken en Salarisadministratie is aanwezig.
  Het ministerie maakt gebruik van zijn schaduwadministratie om de maandrapportages samen te stellen in plaats van het IFMIS. De reden is dat uit het IFMIS geen detailrapportages gehaald kunnen worden uit het systeem. In het dienstjaar waren nog niet alle modulen van het administratiesysteem IFMIS operationeel, waardoor de verwerking van bepaalde cijfers niet optimaal was. Voorts achten de meeste functionarissen die gebruikmaken van het systeem niet gebruikersvriendelijk en ontbreekt het hun aan kennis met betrekking tot het lichten van bepaalde informatie uit het systeem. Uit het onderzoek is verder gebleken dat men genoodzaakt is om een schaduwadministratie bij te houden naast het IFMIS, aangezien het IFMIS slechts algemene informatie geeft. Hiernaast treden er af en toe storingen op in het systeem waardoor informatie niet tijdig opgeslagen kan worden. Door het handhaven van een additioneel schaduwadministratie in Excel, doen zij tussentijdse controles in het IFMIS. Als Rekenkamer zijn wij van oordeel dat er binnen de overheid van Suriname één administratiesysteem moet worden gebruikt. In dit geval het door het ministerie van Financiën goedgekeurde en gefiatteerde administratiesysteem. Het gebruik van een schaduwadministratie keuren wij ten zeerste af, vanwege de fraudegevoeligheid hiervan. Mogelijke risico van manipulatie van de data is ruimschoots aanwezig, omdat het controlespoor van uitgevoerde handelingen niet kan worden vastgesteld.
- Bij de programma's worden de geraamde en de verevende bedragen juist opgenomen in de administratie en ze sluiten aan op de bedragen in de Begrotingsrekening 2020. Maar er zijn ook tekortkomingen en onduidelijkheden, waardoor de Rekenkamer geen uitspraak kan doen over de juistheid en volledigheid over de processen die buiten het ministerie om plaatsvinden.
- De ministeries hebben geen communicatie met het Ministerie van Financiën (CBD) ten aanzien van de voldane cijfers.

- Tevens zijn er rechterlijke vonnissen met financiële consequenties die nog uitgevoerd moeten worden. Vanwege de beperkte budgettaire ruimte is het proces tot betaalbaarstelling van deze schulden niet ingezet.
- Tijdens de uitvoering van het onderzoek is gebleken dat de beheersmaatregelen binnen de ministeries in het dienstjaar 2020 niet adequaat functioneren.
- Ook is er sprake van het ontbreken van diverse documenten van leveranciers die niet zijn geregistreerd en het niet indienen van facturen, met als gevolg de onzekerheid over de correctheid van de cijfers.
- Het is de verantwoordelijkheid van de ministeries om een adequaat systeem van interne controles in te stellen om fraude en corruptie te voorkomen en op te sporen. En toch heeft de Rekenkamer moeten concluderen dat de IC afdeling vaker onvoldoende tot niet bemenst is. En waar de afdeling operationeel is, zijn de werkzaamheden vaak niet in lijn met interne beheersingsmaatregelen, waardoor risico's op fouten en fraude niet tijdig kunnen worden ontdekt.
- Voorts blijkt dat er ook sprake is van overschrijding van de geraamde uitgaven, zonder dat hiervoor middels een nota van wijziging of suppletoire begroting goedkeuring is verleend. Hierdoor kunnen wij geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van deze besteding.
- Door de Rekenkamer opgevraagde informatie inzake programma's en middelen worden niet tijdig ter beschikking gesteld aan het instituut, waardoor er geen controle kan plaatsvinden over de juistheid, volledigheid en het bestaan van de verantwoorde middelen en de rechtmatigheid van de bestedingen. Dit werpt wederom grote onzekerheden inzake de correctheid van de BR cijfers.
- Er kan geen uitspraak gedaan worden over de juistheid en volledigheid van de verevende en de voldane bedragen in de BR 2020, omdat er manco's zijn geconstateerd in de administratievoering, waarbij ministeries vaker gebruikmaken van informatie uit hun schaduwadministratie in plaats van het gebruiken van de cijfers uit het IFMIS.

Algemene eindconclusie

Op grond van het bovenstaande komt de Rekenkamer tot haar eindconclusie dat zij conform artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102) geen goedkeuring kan geven aan de rekening van ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 2020.

4. Aanbevelingen

Op basis van de controle op de BR 2020 doet de Rekenkamer de volgende aanbevelingen.

- De tekortkomingen en onduidelijkheden bij de programma's die zich buiten het ministerie om voordoen, zoals de (af)stortingen van ontvangen middelen en de handelingen van het Ministerie van Financiën en Planning omtrent de verwerking van deze stortingen, moeten transparanter. Hierdoor kunnen de ministeries tijdig over betrouwbare informatie beschikken, zodat er een gedegen uitspraak gedaan kan worden over de juistheid en volledigheid van de verkregen informatie.
- Het Ministerie van Financiën en Planning dient de (af)stortingen tijdig door te communiceren naar het ministerie, zodat het inningsproces beter gemonitord kan worden door het ministerie. Door tijdig de rapportages van de (af)stortingen op de Algemene Rekening van Financiën te zenden naar het desbetreffende ministerie kan er een beterinzicht worden verkregen in de juistheid, volledigheid en het bestaan van de ontvangsten. Het Ministerie van Financiën en Planning dient ook terug te koppelen met de ministeries ten aanzien van de voldane cijfers.
- Het updaten en/of beschrijven van de financiële en personele werkprocessen op alle ministeries is noodzakelijk voor een betere interne beheersing van de risico's en de kans op fouten te mitigeren tot een aanvaardbaar niveau.
- Er wordt aanbevolen dat voor het minimaliseren van de risico's die zorgdragen voor een materiële afwijking, zoals het verantwoorden van onvolledige en onjuiste informatie, de beheersingsmaatregelen binnen het ministerie adequaat dienen te functioneren. Het is van belang dat er frequent afstemming plaatsvindt tussen de financiële administratie en de bedragen die in de BR verantwoord worden.
- De organisatiestructuren en het finaliseren van de taken en nieuwe functies voor het nieuwe dienstjaar moeten zo spoedig mogelijk geformaliseerd worden.
- Om foutmeldingen in het IFMIS te voorkomen wordt aanbevolen periodiek alle doorgevoerde verwerkingen in dit systeem na te gaan, eventueel terug te koppelen met het Ministerie van Financiën en Planning en af te sluiten wanneer autorisatie verleend wordt. Hierdoor zal dit geen invloed hebben op de bedragen in de begrotingsrekening.
- De IC-afdelingen van de ministeries dienen ingezet te worden bij de uitvoering van de controle op de ontvangsten en uitgaven bij de ministeries en de parastatalen onder beheer van de ministeries. Hierdoor kan dan vastgesteld worden of de ontvangsten en of uitgaven volledig zijn verantwoord.
- In het belang van een adequate administratieve organisatie van de ontvangen gelden, dient de afstorting conform artikel 7 van de Comptabiliteitswet plaats te vinden. In dit artikel is aangegeven dat "*alle gelden worden gestort in 's Landskas".*

- De ministeries moeten ervoor zorgdragen dat de bedragen in de BR correct en volledig worden ingevoerd.
- Indien de BR gecorrigeerd moet worden, moet dit tijdig worden doorgeven aan de afdeling CBB van het Ministerie van Financiën en liefst voordat de cijfers definitief worden aangeboden aan de controle-instituten, CLAD en Rekenkamer.
- Met betrekking tot de door de Rekenkamer ontvangen begrotingsrekening en gecorrigeerde begrotingsrekening wordt aanbevolen dat, gelijk na de doorgevoerde correcties bij CBB, de gewijzigde versie simultaan te doen toekomen aan de Rekenkamer. Dit om te voorkomen dat de Rekenkamer niet over de recentste begrotingsrekening beschikt bij het onderzoek.
- Om het risico te reduceren dat er meer uitbetaald wordt aan bedrijven voor mogelijk niet geleverde diensten, wordt aanbevolen alle relevante documenten ter beoordeling op te sturen naar de afdelingen Comptabiliteit en Interne Controle ter controle.
- Aan de ministeries wordt aanbevolen dat voor het minimaliseren van risico's, zoals het verantwoorden van volledige en juiste informatie, binnen het ministerie de beheersingsmaatregelen adequaat ingesteld worden. Dit is noodzakelijk om fouten tijdig te signaleren en om het functioneren van de begrotings- en financiële afdelingen, maar ook de overige afdelingen op de ministeries te verbeteren.
- Ministeries dienen een adequate administratie bij te houden van de middelenbegroting met de juiste en volledige informatie, zodat deze gebruikt kan worden bij de controle van de ontvangsten in de begrotingsrekeningen. Indien nog niet alle ontvangsten binnen zijn, kan dit middels een toereikende verklaring toegelicht worden. Verder beveelt de Rekenkamer aan dat de ministeries steeds vervangers aanwijzen voor sleutelfuncties, zodat het controleproces van de externe controle-instituten, zoals de Rekenkamer, niet onnodig vertraagd wordt vanwege eventuele afwezigheid van diensthoofden en overige sleutelfunctionarissen die informatie moeten verstrekken.
- Er dienen maatregelen getroffen te worden voor het bijhouden van inventarisatielijsten, magazijnvoorraden en de beschikbaarheid van voorraden voor de sub administratie.
- De administratie ten aanzien van leveranciers dient beter beheerd te worden, bijvoorbeeld door het zorgen voor back-ups.

  Het administratiesysteem IFMIS dient te worden geëvalueerd en de knelpunten dienen te worden weggewerkt. Hierdoor zal voornoemd administratiesysteem effectief kunnen worden ingezet voor het transparant maken en houden van de overheidsadministratie. Het gevolg is dat de ministeries kunnen beschikken over detailinformatie (financiële verantwoordingen per code/artikel per specifieke periode) die zij nodig hebben voor het maken van analyses. Hierdoor zal het gebruik van de schaduw-administraties door de ministeries tot het verleden gaan behoren en het IFMIS leidend zal zij als bron van de controle informatie op alle niveaus binnen het controle instrumentarium. Derhalve blijft het IFMIS voor de Rekenkamer de bron van controle informatie en

dienen er duidelijkere instructies gegeven worden om het gebruik van de schaduwadministratie bij ministeries eerder te ontmoedigen dan te blijven dogen.

Het gebruik van een schaduwadministratie wordt ten zeerste afgekeurd vanwege de fraudegevoeligheid hiervan. Mogelijke risico van manipulatie van de data is ruimschoots aanwezig, omdat het controlespoor van uitgevoerde handelingen niet kan worden vastgesteld.

- In gevallen van een overschrijding van de bij wet goedgekeurde begrotingen dienen de ministeries dit rechtmatig te doen door het vooraf indienen van een nota van wijziging of een suppletoire begroting. Voor artikelen waarbij de goedgekeurde raming is overschreden, dient voldoende toelichting te worden verschaft, waardoor de rechtmatigheid van de overschrijding op een zorgvuldige wijze kan worden vastgesteld.
- Het tijdig aanleveren van opgevraagde controle informatie door ministeries en interne beheersingsprocessen en procedures schriftelijk vaststellen
- De ministeries dienen conform de Wet Rekenkamer Suriname 2019(S.B. 2019 No. 102) alle opgevraagde informatie ter beschikking te stellen voor controle om zodoende het juiste oordeel te kunnen geven over de bestedingen van staatsmiddelen. Zonder geschikte controle informatie kan er geen goedkeurende verklaring gegeven worden door de controle-instanties.

Rekenkamer van Suriname

BIJLAGEN

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Justitie en Politie
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

Verloop van Correspondentie en/of veldonderzoek

1. Begrotingsrekening 2020
   - 1.1 Algemene bevindingen betreffende de Begrotingsrekeningcontrole 2020
   - 1.2 Operationele uitgaven
2. Conclusie

Lijst van afkortingen

JUSPOL	Ministerie van Justitie en Politie
BBS	Beveiligings- en Bijstandsdienst Suriname
BR	Begrotingsrekening
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institution
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
KPS	*Korps Politie Suriname*
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname
RECAP	Recapitulatiestaat van CEBUMA
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CKB	Centrale Krediet Bewaking
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin. Deze taak is vastgelegd in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode februari - april 2022 een aanvang gemaakt met de controlewerkzaamheden bij het Ministerie van Justitie en Politie (JUSPOL) van de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020.

De Rekenkamer als lid van de International Organization of Supreme Audit Institution (INTOSAI) voert haar controlewerkzaamheden uit op basis van International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI). Voor de controle van de begrotingsrekening is toegepast de standaard ISSAI 2800 - Bijzondere overwegingen - welke inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden.

De aanpak die de Rekenkamer hierbij heeft gehanteerd, is als volgt:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform *"Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening"* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet.
- De materialiteit is vastgesteld op basis van de totale uitgaven van de begrotingsrekening van het ministerie.
  Materialiteit is een beslissend criterium die is toegepast om te bepalen welke posten/ codes/artikelen bij voorkeur onderzocht zullen worden.
- Een systeemgerichte en/of gegevensgerichte controle van de geselecteerde begrotingsposten is uitgevoerd.
  Vanwege tijdsgebrek en vooral te kort aan capaciteit heeft de Rekenkamer het onderzoek moeten afbakenen. Daarbij de focus is gelegd op het onderzoek van Code 612, op de Beveiligings- en Bijstandsdienst Suriname (BBS). Van Code 610 en 611 heeft een controletelling van totalen plaatsgevonden.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie zijn in dit rapport verwerkt.

Middels dit rapport informeert de Rekenkamer de stakeholders omtrent de controle van de begrotingsrekening van het dienstjaar 2020 van het Ministerie van Justitie en Politie.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

Communicatie is onmisbaar voor het optimaal kunnen uitvoeren van het onderzoek.

Hieronder wordt weergegeven het verloop van de correspondentie met de auditee.

1. Op 10 februari 2022 is de controlebevestigingsbrief, (kenmerk WZ/1101/du, briefnr.0035.22), ondertekend door de directeur van JUSPOL en opgestuurd naar de Rekenkamer.
2. Op 14 februari 2022 is vanuit de Rekenkamer de aankondigingsbrief met kenmerk WZ/1101/va, briefnr.0063.22 verzonden naar de auditee.
3. 15 februari 2022 heeft het pre-auditgesprek plaatsgevonden met de directeur van JUSPOL, de onderdirecteur Algemeen Beheer en de directeur van Operationele diensten.
4. Het veldonderzoek heeft plaatsgehad op 4, 5 en 6 april 2022.
5. Op 19 april 2022 heeft de exitmeeting plaatsgevonden met de directeur Justitie, directeur Operationele Diensten, onderdirecteur Algemeen Beheer. Het hoofd Financiële Zaken en vertegenwoordigers van de Beveiligings- en Bijstandsdienst *Suriname*.

1. Begrotingsrekening 2020

1.1 Algemene bevindingen controle Begrotingsrekening 2020

1. De BR van het Ministerie van Justitie en Politie (JUSPOL) 2020 is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no. 111).
2. De geraamde bedragen van de door DNA goedgekeurde begroting 2020 komen overeen met de geraamde bedragen in de Begrotingsrekening (BR) 2020.
3. De totaal verevende bedragen uit de BR-bedragen sluiten ***niet aan*** met de bedragen uit het IFMIS van het ministerie betreffende de begrotingsposten 610 Lonen en Salarissen, 611 Sociale Premies.
4. Het ministerie voert zijn transacties in het IFMIS.
5. Opmerkelijk is dat in het dienstjaar 2020 slechts één programma is begroot en deels is aangesproken. Echter valt dit programma buiten de selectie van gecontroleerde posten.

De aansluiting van de BR-bedragen en het resultaat van de toetsing van de geselecteerde posten worden in de onderstaande paragrafen verwerkt.
Hierbij moet worden vermeld dat de aansluiting betrekking heeft op de ***verevende*** bedragen.

1.2 Operationele uitgaven

Het ministerie van JUSPOL bestaat uit verschillende Korpsen en het orgaan Justitie. Het onderzoek van de subposten van Code 612 Gebruik van goederen en diensten heeft zich beperkt tot de Beveiligings- en Bijstandsdienst *Suriname* (*BBS*).

De kostensoorten vallend onder titel I 'Operationele Uitgaven' die geselecteerd en gecontroleerd zijn, zijn als volgt:

- Code 610 Lonen en Salarissen;
- Code 611 Sociale premies;
- Code 612 Gebruik van goederen en diensten.

<u>Code 610 Lonen en Salarissen en Code 611 Sociale Premies</u>

Wat de aansluiting BR met IFMIS met betrekking tot de ***verevende bedragen*** betreft**,** wordt het volgende overzicht gegeven.

Tabel 1: Aansluiting BR met IFMIS code 610 en 611

(Bedragen in SRD)

Code	BEDRAG SRD	BEDRAG SRD	TOTAAL
	610	611	
BR (I)	687.565.000,00	79.409.000,00	766.974.000,00
IFMIS (II)	755.181.027,08	79.408.742,41	834.589.769,49
Verschillen (I-II)	**-67.616.027,08**	**257,59**	**-67.615.769,49**

Bron: Ministerie van JUSPOL

Uit het bovenstaande overzicht zijn diverse verschillen geconstateerd van zowel codes 610 en 611. Het verschil bij code 611 is gebaseerd op het afronden van de BR-bedragen op gehele bedragen (afrondingsverschillen). Deze verschillen worden als niet-materieel beschouwd.

Bij code 610 is opmerkelijk dat het verevend BR-bedrag niet aansluit op het IFMIS-bedrag voor een bedrag van SRD 67.616.027,08.

Verklaring auditee voor verschil code 610 " Lonen en Salarissen"

Dit verschil of het bedrag heeft betrekking op het salaris over de maand december 2020 dat per abuis niet is meegenomen bij de totaaltelling van de code 610 over 2020.
Dit is achteraf gebleken bij de controle van de Centrale Landsaccountsdienst (CLAD), controle dienstjaar 2020.
Het totaalbedrag dat in de BR vermeld moet worden over de periode januari tot en met december 2020 is SRD 755.181.027,08.

Echter is van de auditee in een overzicht van code 610 over de maand december 2020, het bedrag SRD 67.946.902, 20 vermeld in plaats van 67.616.27, 08. Er is hier sprake van een verschil van
SRD 330.875,12.

Verklaring auditee

De auditee heeft middels een uitdraai van reçu's uit het IFMIS aangetoond dat het verschil deels een totaalbedrag betreft aan ingevoerde bestelbonnen voor SRD 304.123,55 voor onder meer kledinggeld voor gepensioneerden en een eenmalige uitkering vakantiegeld.
Ondanks deze verklaring is er toch nog een verschil van (SRD 330.875,12 - SRD 304.123, 55)
SRD 26.751,57 dat door het ministerie verder onderzocht zal worden.

Tijdens de exitmeeting op 19 april 2022 heeft het hoofd van BFZ aangegeven dat, vanwege andere werkzaamheden en onderbezetting, zij circa twee weken nodig heeft om het verschil van SRD 26.751,57 na te trekken.

Gezien de gestelde streefdatum voor het afronden van de controle van BR 2020 (eind april 2022) kan het resultaat van BFZ niet worden meegenomen in het finaal rapport van de Rekenkamer.

Code 612 Gebruik van goederen en diensten

Wat de aansluiting van de BR met IFMIS met betrekking tot de ***verevende bedragen*** betreft, het volgende.

Tabel 2: Aansluiting BR met IFMIS code 612

(Bedragen in SRD)

	I	II	I-II
Code	**BR-verevend**	**IFMIS-verevend**	**Verschil**
612	40.749.000,00	40.749.325,34	325,34

Bron: Ministerie van JUSPOL

Uit het bovenstaande overzicht blijkt er een verschil van SRD 325,34, wat een afrondingsverschil betreft.

Het IFMIS verevend bedrag is een opsomming van 41 subposten. De posten in het volgende overzicht zijn een weergave van de hoogste bedragen die geselecteerd zijn voor onderzoek.

Tabel 3: Geselecteerde posten code 612

CODE	OMSCHRIJVING
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen
61251	Voeding
61254	Onderzoekkosten
61249	Kleiding en bewassing
61252	Contributie

De Rekenkamer is niet in staat geweest om binnen de beschikbare tijd en de beschikbare capaciteit, dit onderzoek uit te voeren bij alle afdelingen.

Voor het onderzoek is de focus gelegd op de uitgaven betreffende BBS met uitzondering van contributie.

Subpost 61252 Contributie, Ministerie van Justitie en Politie

Het IFMIS geeft aan dat 12 transacties hebben plaatsgevonden. Opmerkelijk hierbij is er een transactie die als omschrijving heeft: “Aanschaffingen TBV FO/KPS unit speciale diensten conform offerte Q1900237 en missive 1450/RVM(CFZ 71), tegen een bedrag van SRD 10.675,24 (Voucher 2020-875)”.

Verklaring ministerie

De auditee heeft aangegeven dat deze transactie een betaling betreft aan een buitenlands bedrijf voor items voor de afdeling Forensisch Onderzoek (KPS). De boeking van deze transactie op de begrotingspost “Contributie” is een omissie van zowel het Ministerie van JUSPOL als het Ministerie van Financiën.

Code 612 BB-uitgaven over het jaar 2020

BBS heeft in het jaar 2020 middels code 612 IFMIS totaal SRD 620.028,59 verevend.

Dit bedrag is als volgt uitgegeven.

- In contanten SRD 360.000,00
- Middels bestelbonnen (banktransacties) SRD 247.174,08
- Nog te betalen kledingtoelage (610) SRD 12.854,51

Bevindingen gegevens gerichte controle betreffende BBS code 612

1. Op het hoofdkantoor van BBS wordt alleen de administratie van de bestedingen van ***contante middelen*** verricht. De contante middelen over het jaar 2020 zijn verstrekt in 12 tranches van SRD 30.000,= (totaal contante bestedingen is SRD 360.000).

2. Deze 12 tranches heeft BBS niet ontvangen in de maand waarvoor het bedoeld was, waardoor de “administratiemaand” niet parallel loopt met de “uitgavenmaand”.
   De eerste tranche Contante middelen heeft BBS in februari 2020 ontvangen en de laatste (12de) tranche in februari 2021. Het grootste tijdverschil is er bij de contante middelen van de maand mei 2020. BBS heeft deze contante middelen pas in de maand oktober 2020 ontvangen.
   Hierdoor zijn de gekochte spullen in de maand oktober geadministreerd in de maand mei.

3. BBS heeft overzichtelijk een jaarverslag over 2020 opgemaakt van deze 12 tranches.

4. Het auditteam van de Rekenkamer heeft een detailcontrole uitgevoerd over de maanden mei, september, oktober, november en december van dit jaarverslag. Alle onderliggende documenten (bonnen) van desbetreffende administratie zijn aangetroffen bij BBS.
   BBS heeft kopieën van alle uitgavebonnen. De originele bonnen worden samen met het jaarverslag overgedragen aan de Financiële afdeling van het Ministerie van JUSPOL.

5. De hoogste contante uitgave van BBS is geadministreerd in de maand september 2020 en wel voor het bedrag van SRD 26.750,-. Dit bedrag is besteed aan kleding. Hiervan zijn onderliggende documenten aangetoond, namelijk een ORAG/72A en de nota van de leverancier, die aangeven heeft dat het de aankoop van uniformkleding betreft.
   BBS geeft aan dat zij met goedkeuring van het Ministerie van Financiën deze contante betaling heeft verricht.

6. BBS geeft aansluitend op punt 6 aan dat zij al jaren geen schoeisel en kleding hebben kunnen aanschaffen. De oorzaak hiervan is dat het bedrag dat voor BBS wordt begroot, al jaren niet is gewijzigd en niet voldoet aan de behoefte van BBS. Het directieteam van het Ministerie van JUSPOL geeft hieromtrent aan dat zij genoodzaakt is het standaardbedrag te begroten vanwege beperkingen vanuit het Ministerie van Financiën en overige beleidsprioriteiten.

7. Middels ***bestelbonnen*** heeft BBS aan benzine uitgegeven SRD 212.024,08. Deze uitgaven zijn slechts gedaan bij één benzineleverancier. De directie van het Ministerie van JUSPOL heeft aangegeven dat er hiervan geen schriftelijke overeenkomst is, maar dat slechts deze ene leverancier in die periode bereid was nog diensten te verlenen via de bestelbonprocedure.

8. Bij subpost 61254 onderzoekskosten is SRD 35.150,- verevend voor medische keuring van 190 sollicitanten. De onderliggende stukken betreffende de betaling zijn aangetroffen.

9. Het bedrag SRD 12.854,51 staat in het IFMIS met de omschrijving ‘Saldo kledingtegoed aan gepensioneerde BBS’ers’. De financiële afdeling van het Ministerie van JUSPOL heeft hieromtrent aangegeven dat deze uitgaven niet via de begrotingspost Lonen en Salarissen kon worden verevend, omdat degenen die deze tegoeden nog moeten ontvangen gepensioneerden zijn die niet meer op de loonlijsten voorkomen.

2. Conclusie

- Alle geselecteerde dossiers zijn aangetroffen bij het ministerie met de onderliggende stukken. Er zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.
- Het verschil van SRD 67.616.027,08 geconstateerd van code 610 moet nog gecorrigeerd worden in de BR van 2020. Het verschil van SRD 26.751,57 geconstateerd van code 610 (IFMIS-cijfer december 2020) moet nog worden uitgezocht door de auditee.

Op basis hiervan kan worden vastgesteld dat de cijfers van de BR niet juist zijn.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Directoraat Binnenlandse Zaken
Ministerie van Binnenlandse Zaken
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van Afkortingen
Inleiding
1. Controle Begrotingsrekening 2020
   1.1 Algemene bevindingen betreffende de Begrotingsrekeningcontrole 2020
   1.2 Operationele uitgaven
   1.3 Programma's
   1.4 Middelenbegroting
2. Conclusie
3. Aanbevelingen
4. Reactie van het Directoraat Binnenlandse Zaken

Bijlage: Reactie van het Directoraat Binnenlandse Zaken

Lijst van Afkortingen

BIZA	Ministerie van Binnenlandse zaken
BR	Begrotingsrekening
BFZ	Afdeling Begrotings- en Financiële Zaken
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
RECAP	Recapitulatiestaat van CEBUMA
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CKB	Centrale Kredietbewaking
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institution
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
KO	Kredietopening
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding
PBC list	Prepared by Client list
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname
CPA	Centrale Personeelsadministratie
BvB	Bureau voor Burgerzaken
ODFB	Onderdirecteur Financieel Beheer

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin des woords als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode februari - april 2022 bij het Directoraat Binnenlandse Zaken van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BIZA) de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.

De Rekenkamer als lid van de International Organization of Supreme Audit Institution (INTOSAI) voert haar controlewerkzaamheden uit op basis van International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI). Voor de controle van de begrotingsrekening is toegepast de standaard ISSAI 2800 - Bijzondere overwegingen - dat inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden.

De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Directoraat Binnenlandse zaken is als volgt:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteits-wet. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie bijlage I) in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het directoraat.
- De materialiteit is vastgesteld op basis van de totale uitgaven van de begrotingsrekening van het directoraat.
    - Materialiteit is een beslissend criterium dat is toegepast om te bepalen welke posten/codes/
    - artikelen bij voorkeur onderzocht zullen worden.
- Er zijn begrotingsposten voor dit onderzoek geselecteerd waarvan het verevend bedrag hoger ligt dan de materialiteit.
- Een systeemgerichte en/of gegevensgerichte controle van de geselecteerde begrotingsposten is uitgevoerd.

Ten slotte, worden de bevindingen van de controle van de BR 2020 van het directoraat in dit rapport verwerkt.

Middels dit rapport informeert de Rekenkamer de stakeholders omtrent het resultaat van de controle van de bestedingen van de staatsmiddelen door het Directoraat Binnenlandse Zaken van het Ministerie van Binnenlandse Zaken in het dienstjaar 2020.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

Communicatie is onmisbaar voor het optimaal kunnen uitvoeren van het onderzoek.

Hierna wordt het verloop van de correspondentie met de auditee weergegeven:

1. Op 17 februari 2020 is de controlebevestigingsbrief (kenmerk SR/1102/du, briefnr. 0029.22) ondertekend door de directeur van BIZA en opgestuurd naar de Rekenkamer.
2. De aankondigingsbrief met kenmerk SC/1102/va 0057.22 is verzonden op 15 februari 2022.
3. Het pre-auditgesprek heeft voortgang gehad op 8 februari 2022, met de directie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, bestaande uit: de directeur, de onderdirecteur Administratieve diensten, de onderdirecteur Financieel Beheer en de hoofden van de afdelingen Begroting Financiële Zaken, Personeelszaken, Interne Controle en Algemeen Secretariaat Verkiezingen.
4. Op 23 februari 2022 is een aankondigingsmail verzonden naar BIZA waarna de contact-gegevens van alle verantwoordelijke personen zijn ontvangen.
5. Op 25 februari 2022 is een Prepared by Client (PBC) lijst opgestuurd naar het directoraat inzake de opvraag van de benodigde documenten.
6. De ontvangst van de opgevraagde documenten begon op 2 maart 2022, waarna er een veldonderzoek heeft plaatsgevonden op respectievelijk, 11 en 23 maart 2022.
7. Op 19 april 2022 heeft de exitmeeting plaatsgevonden met de directeur van Binnenlandse Zaken, de onderdirecteur Financieel Beheer, het hoofd van de Interne Controle en de sectiechef van de afdeling Begroting Financiële Zaken.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Algemene bevindingen controle Begrotingsrekening 2020

1. De BR van het Directoraat Binnenlandse Zaken 2020 is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet.
2. De geraamde bedragen van de door DNA goedgekeurde begroting 2020 komen overeen met de geraamde bedragen in de Begrotingsrekening (BR) 2020.
3. Het directoraat verwerkt de transacties zowel in het IFMIS als in zijn schaduwadministratie

De verevende bedragen enerzijds en de ontvangen bedragen anderzijds van de volgende begrotingsposten zijn onderzocht:

- Code 610 "Lonen en Salarissen";
- Code 611 "Sociale premies";
- Code 612 "Goederen en Diensten";
- Code 1203 "Pre- en Postelectorale activiteiten" (verkiezingen);
- Code 53200 "Leges".

De aansluiting van de BR-bedragen en het resultaat van de toetsing van de geselecteerde posten worden in de onderstaande paragrafen verwerkt. Hierbij moet worden vermeld dat de aansluiting betrekking heeft op de verevende bedragen en de ontvangsten.

1.2 Operationele uitgaven

De volgende kostensoorten zijn geselecteerd voor verder onderzoek:

- Code 610 "Lonen en Salarissen"
- Code 611 "Sociale Premies"
- Code 612 "Gebruik van Goederen en Diensten"

Code 610 "Lonen en Salarissen" en code 611 "Sociale Premies"

Bij Code 610 "Lonen en Salarissen" en Code 611 "Sociale Premies" is tevens gebruikgemaakt van de recapitulatiestaten van CEBUMA (RECAP).

De aansluiting van de BR-bedragen met de financiële administratie (RECAP, Schaduwadministratie) met betrekking tot de verevende bedragen is in onderstaande tabel weergegeven:

Tabel 1: Aansluiting van de BR-bedragen met de financiële administratie code 610 en 611

(Bedragen in SRD)

	I	II	III	I-II	I-III
Code	**BR 2020 - verevend**	**Schaduwadministratie - verevend**	**Recapitulatie-staat**	**Verschil 1**	**Verschil 2**
610	269.545.000	273.987.674,49		-4.442.674,49	
611	16.567.000	16.899.095,92		-332.095,92	
Totaal	**286.112.000**	**290.886.770,41**	**287.173.440,56**	**-4.774.770,41**	**-1.061.440,56**

Bron: Directoraat BIZA

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er een verschil is tussen de cijfers uit de schaduwadministratie (kolom II) en de begrotingsrekening (kolom I) en dat bij zowel code 610 "Lonen en Salarissen" als code 611 "Sociale Premies". Verder is er een verschil van SRD 1.061.440,56 geconstateerd tussen de BR en de Recapitulatiestaat van code 610 en 611.

Verklaring van het directoraat ten aanzien van code 610 en 611

"*Het verschil van SRD 4.774.770,41 is ontstaan doordat tijdens het opnemen en totaliseren van onze schaduwadministratie er een omissie heeft plaatsgevonden, waardoor het totaal dan groter is komen te liggen dan het gerecapituleerd bedrag; het totaalbedrag in onze schaduw mag niet hoger zijn dan het gerecapituleerd bedrag*".

Van code 610 zijn de volgende subcodes geselecteerd voor het onderzoek:

- representatievergoeding ad SRD 597.661,33
- vacatiegelden ad SRD 19.166.547,60
- functionele toelagen ad SRD 31.836.253,70

Representatievergoeding

Van de representatievergoeding is echter geen data ontvangen tot het moment van rapportage.

Vacatiegelden

Van de vacatiegelden zijn de volgende drie commissies gecontroleerd namelijk Verkiezingscommissie Voorlichting, Verkiezingscommissie Nationale Veiligheid en Commissie Centraal Hoofdstembureau. Hierbij zijn alle onderliggende stukken aangetroffen en er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Functionele toelagen

Voor de toetsing van de functionele toelage zijn vier (4) landsdienaren gekozen die in aanmerking komen voor deze toelage. Opmerkelijk is dat het uitgekeerde bedrag lager is dan het toegekende bedrag bij alle vier geselecteerden.

Verklaring van het directoraat ten aanzien van de functionele toelagen

"*Op grond van de steekproef van de vier landsdienaren, zijn drie wel juist opgenomen; van de uitgekeerde toelagen zijn de vergoedingen ook conform beschikking opgebracht.*
In één geval kan er geen verklaring gegeven worden."

Code 612 "Gebruik van goederen en diensten"

Aansluiting van de BR-cijfers met zowel IFMIS als de schaduwadministratie met betrekking tot de totaal verevende bedragen geven het volgende weer:

- Het bedrag uit IFMIS is hoger dan in de BR, en wel SRD 6.673.737,46.
- Het bedrag uit IFMIS en de schaduwadministratie komen overeen.

Tabel 2: Aansluiting BR, IFMIS en schaduwadministratie code 612

(Bedragen in SRD)

	I	II	III	I-II	I-III
Code	**BR 2020 - verevend**	**IFMIS - verevend**	**Schaduw-administratie**	**Verschil 1**	**Verschil 2**
612	6.510.000,00	13.583.737,46	13.583.737,46	**6.673.737,46**	**6.673.737,46**

Bron: Directoraat BIZA

Verklaring Directoraat over het verschil:

1. De contante middelen (kredietopening) op naam van de kassier in de schaduwadministratie van de afdeling Begrotings- en Financiële Zaken (BFZ) komen niet voor in het IFMIS, omdat het directoraat geen bestelbon meer aanmaakt maar gelijk een reçu.
2. Het directoraat heeft aangegeven dat bij de schaduwadministratie er standaard gewerkt wordt met de verbonden bedragen, waardoor er een verschil is tussen de BR-bedragen en de schaduw-administratie. De verbonden bedragen zijn nog niet verevend en in de begrotingsrekening worden de verevende bedragen gehanteerd. Wat in het jaar 2020 niet verevend is, wordt overgeheveld naar 2021.
   Van januari - december 2020 is SRD 6.510.000,- verevend. Het verschil ad SRD 6.673.737,46 (SRD 13.583.737,46 - 6.510.000) is verevend in januari 2021 - maart 2021.
   Voor de duidelijkheid is dus voor het dienstjaar 2020 voor code 612 wel een totaalbedrag van SRD 13.583.737,46 verevend.

Na de exit meeting op 19 maart 2020 is door het directoraat het volgende aangegeven:[1]
"*Het verschil is ontstaan, doordat er per abuis bij de verwerking van salarissen een typefout is gemaakt door een medewerker. Dit verschil is toen geblokkeerd in samenspraak met CEBUMA en de correctie heeft dan daarna plaatsgevonden*."

Hierbij is ook een document (brief uitgaande naar het hoofd Centrale Betaaldienst) overhandigd, waarin het blokkeren van het salaris is vastgelegd. Het brutobedrag bedroeg in het document SRD 1.061.834,51. Er is hierdoor een verschil van SRD 393,95 geconstateerd ten opzichte van SRD 1.061.440, 56, maar dit wordt als niet materieel beschouwd.

Contante middelen (middels KO)

Voor de KO (Kredietopening) wordt een bedrag, dat in tranches van SRD 50.000,00 per keer wordt uitgekeerd, ter beschikking gesteld aan het ministerie/directoraat. De kassier van de BFZ-afdeling beheert en administreert de transacties betreffend de KO. Door de betaalmeester is aangegeven dat de CLAD de KO reeds heeft gecontroleerd en deze goed heeft bevonden. Echter is het ter zake CLAD-rapport van dit directoraat nog niet ontvangen, waardoor er door de Rekenkamer geen uitspraak hierover gedaan kan worden.
Er is ook verklaard dat de afdeling Interne Controle van het directoraat onderzoek doet op de KO, om onvolkomenheden tijdig op te sporen.

Bevinding contante middelen

Op grond hiervan heeft de Rekenkamer controle uitgevoerd middels een aselecte steekproef op de kredietopening van de maand maart 2020. Uit deze controle is gebleken dat er een bon ontbreekt van SRD 100. Er is getankt en betaald voor SRD 700 in totaal, maar op de overgelegde kwitantie is er SRD 800 cash ontvangen.
In een schrijven van 4 mei 2020 is door de directeur van het ministerie aangegeven dat de afdeling Interne Controle thans de controle werkzaamheden uitoefent over de kredietopening 2020 en derhalve voor deze bevinding nog geen melding heeft gemaakt.

Van code 612 'Goederen en Diensten' zijn in totaal twaalf transacties gecontroleerd, waarvan onderstaande drie een afwijking hadden:

[1] Op 20 en 21 april 2022 zijn de verklaringen per mail ontvangen van de ODFB.

Tabel 3: Gecontroleerde transacties code 612

Naam leverancier	Omschrijving	Schaduw-administratie	Bevindingen
B. Chotelal	Het beveiligen en bewaken van de afd. CPA gelegen a/d Wagenwegstraatno.65 o/d per: 1 jan. t/m 30 juni 2020 (Chobis Bev.). Aut.no.36 dd. 15 dec. 2020/RVM no. 907 dd. 24 juni 2020/Thes.Insp. no.2394 dd. 5/10/2020)	SRD 42.390,00	Wel aangetroffen met onderliggende stukken; overeenkomst niet getekend
B. Chotelal	Het beveiligen en bewaken van de afd. CPA gelegen a/d Wagenwegstraat no.65 o/d per: 1 jan. t/m 31 dec. 2019 (Chobis Beveiliging). Aut.no.37 dd. 15 dec. 2020 /RVM no.382 dd.22 apr.2020/ Thes.Insp.no.2396 dd. 5/10/2020	SRD 83.970,00	Wel aangetroffen met onderliggende stukken; overeenkomst niet getekend
B. Chotelal	Het bewaken en beveiligen van de BvB's in het district Paramaribo o/d maanden: jan. t/m juni 2020 (Aut.no.46 dd.24 dec.2020/ Thes.Insp.no.2416/20 dd. 5/10/20	SRD 873.600,00	Wel aangetroffen met onderliggende stukken; overeenkomst niet getekend

Bron: Directoraat BIZA

Van de geselecteerde dossiers zijn alle onderliggende stukken aangetroffen, namelijk reçu's, bestel-bonnen, aanvraagformulieren van het bedrag, autorisaties, beschikkingen, facturen, missive van de Raad van Ministers/RVM en de overeenkomst.

Bevinding

Van drie transacties (zie bovenstaand overzicht) zijn de overeenkomsten wel voorzien van een stempel van het Ministerie van Financiën en de afdeling Comptabiliteit, maar ze zijn niet door hen ondertekend.

Verklaring directoraat Binnenlandse Zaken

De sectiechef van de afdeling BFZ heeft verklaard dat de overeenkomst die naar het Ministerie van Financiën is verstuurd wel getekend is. Het niet getekende exemplaar is slechts voor het dossier. Echter is er hiervoor geen schriftelijk besluit overgelegd.

1.3 Programma's

Het programma dat geselecteerd en gecontroleerd is, is code 1203 Pre- en Post electorale activiteiten (verkiezingen).

Code 1203 "Pre- en Postelectorale activiteiten (verkiezingen) "

In het onderstaand overzicht is een weergave van de bedragen uit de BR en het IFMIS.

Tabel 4: Bedragen BR en IFMIS code 1203

(Bedragen in SRD)

Code	Artikelomschrijving	I	II	I-II
		BR	IFMIS	Verschil
1203	Pre- en Postelectorale activiteiten (verkiezingen)	48.393.000,00	51.507.477,25	3.114.477,25

Bron: Directoraat BIZA

Het IFMIS-bedrag voor Code 1203 correspondeert niet met dat van de BR.

Na de exitmeeting op 19 maart 2020 is door het directoraat het volgende aangegeven:[2]

Verklaring van het directoraat ten aanzien code 1203:

"*Centraal Bureau van Burgerzaken heeft een BR-bedrag van SRD 48.393.000 opgenomen en deze is ook voor het bedrag van SRD 48.393.000 verevend. Het totaal van SRD 51.507.447,51 dat is aangegeven, blijkt in dit geval dus niet correct te zijn*."

Van de ontvangen specificatiecijfers van Code 1203 uit het IFMIS zijn twee transacties geselecteerd voor de dossiercontrole. Deze zijn in het onderstaande overzicht opgenomen.

Tabel 5: Geselecteerd transacties code 1203

Transacties	*Omschrijving*	*IFMIS-bedrag in SRD*
Algemene Vrije en Geheime Verkiezingen	De projectplanning inzake plaatsing van bekend-makingen, informatie en sketches t.b.v. diverse werkgroepen bij het medialandschap (RvM no. 1375 dd. 9/12/2019	2.675.000
Algemene Vrije en Geheime Verkiezingen	Het aanschaffen van 2 voertuigen t.b.v. het Nationaal Archief Suriname (autorisatie no. 5 dd. 24/12/2020/thesaurie. Insp. 122 dd. 15/1/2020	557.232

Bron: Directoraat BIZA

Bevindingen

- Beide dossiers zijn aangetroffen op het directoraat met onderliggende stukken.
- Ten aanzien van de projectplanning ter waarde van SRD 2.675.000 zijn het aanvraagformulier, de autorisatie, het reçu en de projectbeschrijving aangetroffen. Echter is op de missive een bedrag van SRD 2.765.000 aangegeven.

[2] Op 20 en 21 april 2022 zijn de verklaringen per mail ontvangen van de ODFB.

Verklaring Directoraat Binnenlandse Zaken:

- Door de sectiechef BFZ is aangegeven dat er minder is ontvangen en dit moet nog worden onderzocht.
- Ten aanzien van het aanschaffen van twee voertuigen voor het Nationaal Archief is aangegeven dat de inkopen voor het Nationaal Archief via het Ministerie van Binnenlandse Zaken geschieden.
  In het dossier zijn de volgende stukken aangetroffen: aanvraagformulier, raadsvoorstel, missive, autorisatie, reçu, bestelbon en een offerte.
  Het gaat bij deze om twee voertuigen die zijn aangeschaft bij Rudisa Motors voor een Sang Yong Musso ter waarde van USD 40.000 (excl. invoerrechten) en voor een Kia Sorento SUV ter waarde van USD 34.100 (excl. invoerrechten).
  Echter zijn de verkoopdocumenten niet aangetroffen op het directoraat.
- Tijdens de controle in het IFMIS-document betreffende Code 1203 bleek dat het bedrag van SRD 557.232,00 (twee voertuigen) twee keren voorkomt, waarbij één keer het bedrag als ongeldig is aangegeven.

Verklaring directoraat Binnenlandse Zaken

Er is aangegeven dat een bestelbon ongeldig wordt verklaard indien het beleidsgebied onjuist is of de omschrijving niet correct is of als er een verkeerd codeerblok is geplaatst. Ook kan het voorkomen dat de persoon die het moet goedkeuren, dit per ongeluk ongeldig heeft verklaard.
Dit is ook een van de redenen waarom men een schaduwadministratie op na houdt naast het IFMIS.

Verder is aangegeven dat bij de schaduwadministratie meer informatie bijgewerkt kan worden, bijvoorbeeld wanneer bonnen zijn afgestaan, goedkeuring heeft plaatsgevonden alsook of de onderliggende stukken in details zijn opgeslagen.
Terwijl het IFMIS slechts algemene informatie verschaft en geen details.

1.4 Middelenbegroting

Code 53200 “Leges”

In het onderstaand overzicht zijn de bedragen uit de BR en de schaduwadministratie weergegeven. Vermeldenswaard is dat het IFMIS nog niet wordt gebruikt om informatie betreffende leges te verwerken.

Tabel 6: Bedragen BR en schaduwadministratie weergegeven code 53200

(Bedragen in SRD)

Code	Artikel-omschrijving	I	II	I-II
		Begrotings-rekening 2020	Schaduw-administratie	Verschil
53200	Leges	11.287.000,00	9.810.120,75	1.476.879,25

Bron: Directoraat BIZA

Tussen het bedrag aan Leges in de begrotingsrekening in vergelijking met de schaduwadministratie is er een verschil te merken van SRD 1.476.879,25.
Het directoraat geeft aan dat bij de indiening van de stukken op het directoraat, de stortingsbewijzen niet worden bijgevoegd.

Verklaring Directoraat Binnenlandse Zaken

Er is verklaard dat het verschil is ontstaan omdat de Bureaus voor Burgerzaken in het verre Binnenland het ontvangen bedrag niet tijdig kunnen storten. De wijkkantoren houden de ontvangsten in kas en middels missies naar het binnenland worden de gelden opgehaald.

2. Conclusie

Hieronder worden de belangrijkste conclusies vastgelegd:

- Uit de verschillen die zijn geconstateerd bij de vergelijking tussen de BR en IFMIS van respectievelijk, 610 “Lonen en Salarissen”; 611 “Sociale Premies”; 612 “Gebruik van Goederen en Diensten”; 1203 “Pre- en Postelectorale activiteiten (verkiezingen)”; en 53200 “Leges” kan geconcludeerd worden dat de betreffende informatie/bedragen in de BR 2020 niet juist zijn.
- Uit het onderzoek is gebleken dat het directoraat genoodzaakt is om een schaduwadministratie bij te houden naast het IFMIS, aangezien het IFMIS slechts algemene informatie geeft volgens het directoraat. Daarnaast treden er af en toe storingen op in het systeem, waardoor informatie niet tijdig opgeslagen kan worden. Ook kan niet een ieder toegang hebben tot het systeem. Het systeem biedt tegelijktijdig geen toegang aan een ieder. Met de schaduwadministratie kunnen er tussentijdse controles plaatsvinden in het IFMIS.
- Er zijn ook verschillen geconstateerd bij de aansluiting van IFMIS-bedragen met die van de schaduwadministratie van het directoraat zelf.
- Van de geselecteerde transacties zijn alle dossier met onderliggende stukken aangetroffen.

3. Aanbevelingen

De Rekenkamer doet de volgende aanbevelingen met betrekking tot het onderzoek:

- Indien de BR gecorrigeerd moet worden, moet dit tijdig worden doorgeven aan afdeling CBB van het Ministerie van Financiën en liefst voordat de cijfers definitief worden aangeboden aan de controle-instituten, CLAD en Rekenkamer
- Het IFMIS moet geëvalueerd worden, zodat effectief gebruik kan worden gemaakt van het systeem en efficiënt de werktijd kan worden benut door de functionarissen.

4. Reactie Directoraat Binnenlandse Zaken

De Rekenkamer heeft op 25 april 2022 het concept rapport van bevindingen inzake de controle BR 2020 van het Directoraat Binnenlandse Zaken voor de Minister van Binnenlandse Zaken gestuurd en gevraagd om de bevindingen opgenomen in het concept rapport door te nemen en indien nodig van verdere motivering te voorzien.

Op 4 mei 2022 is reactie van de directeur ontvangen met enkele motiveringen (zie bijlage).

Deze zijn in het rapport verwerkt.

Bijlage: Reactie Directoraat Binnenlandse Zaken

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN
DIRECTORAAT BINNENLANDSE ZAKEN
Wilhelminastraat 3, Paramaribo
E-mail: secdirbiza@gmail.com
Tel: (597)476219 en Fax: (597)478092

Ontvangen d.d. 04 MEI 2022
Volgnr. 0420.22
Dossier nr. 1102
Antw.nr. d.d.
Par.

Paramaribo, 4 mei 2022

Biza no.: 6506/22

Aan: de voorzitter van de Rekenkamer van Suriname,
Dhr. drs. S. Bhoendie

Betreft: reactie op conceptrapport bevindingen inzake de Controle BR 2020 van het Directoraat Binnenlandse Zaken

Geachte heer Bhoendie,

Met referte aan uw schrijven d.d. 25 april 2022 met kenmerk AK/1102/mf no. 0303.22, inhoudende het onderwerpelijke, wordt u het navolgende geïnformeerd.

- Op pagina 7 onder het kopststuk '**Bevindingen betrefffende de contante middelen'** is opgenomen: "*Deze bevinding is onopgemerkt gebleven voor de afdeling Interne Controle*". Bij deze wens ik u mede te delen dat deze niet onopgemerkt is gebleven, omdat de afdeling Interne Controle thans de controle werkzaamheden uitoefent over de Kredietopening 2020 en derhalve is voor deze bevinding nog geen melding gemaakt.

- Op pagina 12 onder het kopstuk '**Conclusies**' is bij de 5e bullet aangegeven: "*... het verschil SRD 6.673.737,46 van Code 612, ... nog in de BR van dienstjaar 2020 worden gecorrigeerd ...*". Ten aanzien van het vorenstaande is op pagina 7 reeds toegelicht hoe de volledige besteding is geschied. Derhalve hoort de betreffende zin niet als conclusie te worden opgenomen.

- Op pagina 13 onder het kopstuk '**Aanbevelingen**' is opgenomen: "*Het Directoraat Binnenlandse Zaken moet ervoor zordragen dat de bedragen in de BR correct en volledig worden ingevoerd.*" Bij deze deel u mede dat zijdens het Directoraat Binnenlandse Zaken altijd getracht wordt om de correcte bedragen op te geven. Voorafgaand aan de goedkeuring van bedragen worden controle werkzaamheden uitgeoefend door meerdere controle posten.

Hopend u hiermede te hebben geïnformeerd.

De directeur van Binnenlandse Zaken,

Min. van Binnenlandse Zaken

Dhr. Mohamad N. ESKAK MSc. MPA

Rekenkamer van Suriname

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Directoraat Algemene Zaken
Ministerie van Binnenlandse Zaken
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

Verloop van Correspondentie en/of veldonderzoek

1. Controle Begrotingsrekening 2020
   - 1.1 Algemene bevindingen betreffende de Begrotingsrekeningcontrole 2020
   - 1.2 Bevindigen inzake Operationele uitgaven
   - 1.3 Programma's
2. Conclusie
3. Aanbeveling
4. Reactie van het ministerie

Bijlage: Reactie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken

Lijst van afkortingen

BIZA	Ministerie van Binnenlandse zaken
ALZA	Directoraat Algemene Zaken
BR	Begrotingsrekening
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institution
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname
RECAP	Recapitulatiestaat van CEBUMA
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CKB	Centrale Krediet Bewaking
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin des woords. Deze taak is vastgelegd in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode februari – april 2022 bij het directoraat Algemene Zaken (ALZA) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BIZA) de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.

De Rekenkamer als lid van de International Organization of Supreme Audit Institution (INTOSAI) voert haar controlewerkzaamheden uit op basis van International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI). Voor de controle van de begrotingsrekening is toegepast de standaard ISSAI 2800 - Bijzondere overwegingen - die inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden.

De aanpak die de Rekenkamer hierbij heeft gehanteerd, is de volgende.:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020 waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform *"Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening"* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet.
- De materialiteit is vastgesteld op basis van de totale uitgaven van de begrotingsrekening van het directoraat.
  Materialiteit is een beslissend criterium dat is toegepast om te bepalen welke posten/ codes/artikelen bij voorkeur onderzocht zullen worden.
- Een systeemgerichte en/of gegevensgerichte controle van de geselecteerde begrotingsposten is uitgevoerd.

Ten slotte worden de bevindingen van de controle van de BR 2020 van het directoraat in dit rapport verwerkt.

Middels dit rapport informeert de Rekenkamer de stakeholders omtrent de controle van de begrotings-rekening van het dienstjaar 2020 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Directoraat Algemene Zaken.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

Communicatie is onmisbaar voor het optimaal kunnen uitvoeren van het onderzoek.

Hieronder wordt weergegeven het verloop van de correspondentie met de auditee.

1. Op 11 februari 2022 is de controlebevestigingsbrief (kenmerk WZ/1102/du, briefnr. 0030.22) ondertekend door de directeur van ALZA en opgestuurd naar de Rekenkamer.
2. Op dezelfde dag, 11 februari 2022, is de aankondigingsbrief met kenmerk WZ/1102/va, briefnr. 0059.22, inzake de aanvang van het onderzoek verzonden naar de auditee.
3. Op 15 februari 2022 heeft het pre-auditgesprek plaatsgevonden, met de directeur van Algemene Zaken, de onderdirecteur Financieel Beheer en de onderdirecteur van de afdeling Personeelszaken.
4. Het veldonderzoek heeft plaatsgehad op10, 28 en 29 maart 2022.
5. Op 15 april 2022 heeft de exitmeeting plaatsgevonden met de onderdirecteur Financieel Beheer en een medewerker van Begroting Financiële Zaken.

Opmerking

Voor het onderzoek is de focus gelegd op code 610 en 611 en op de Departementsleiding van ALZA.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Algemene bevindingen controle Begrotingsrekening 2020

1. De BR van het directoraat ALZA 2020 is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no. 111).
2. De geraamde bedragen van de door DNA goedgekeurde begroting 2020 komen overeen met de geraamde bedragen in de Begrotingsrekening(BR) 2020.
3. De verevende bedragen van de volgende begrotingsposten, met name code 610 "Lonen en Salarissen", code 611 "Sociale premies", code 612 "Gebruik van goederen en diensten", code 0503 "*E* – Government" en code 0901 "Subsidie Stichting Planbureau Suriname", zijn geselecteerd.
4. De totaal verevende bedragen uit de BR 2020 sluiten niet aan met de bedragen uit IFMIS, Recapitulatiestaat (RECAP) van Cebuma en de schaduwadministratie van het directoraat. Dit betreft de begrotingsposten 610-Lonen en Salarissen, 611- Sociale premies en 612 - Goederen en diensten.
5. Het directoraat voert de transacties door zowel in het IFMIS als in haar schaduwadministratie.
6. Het directoraat heeft geen afdeling Interne Controle 'in place'.

De aansluiting van de BR-bedragen en het resultaat van de toetsing van de geselecteerde posten worden in de onderstaande paragrafen verwerkt. Hierbij moet vermeld worden dat de aansluiting betrekking heeft op de verevende bedragen.

1.2 Bevindingen inzake Operationele uitgaven

Het directoraat ALZA faciliteerde in het dienstjaar 2020 acht (8) dienstorganen van de staat Suriname op haar begroting.
Het onderzoek van de subposten van code 610 "Lonen en Salarissen" en Code 611 "Sociale premies" heeft zich beperkt tot het directoraat 'ALZA' bestaande uit: de Departementsleiding, Agenda, Algemene Huishoudelijke Dienst, Begrotings- en Financiële Zaken en Personeelszaken.

De kostensoorten vallend onder titel I, 'Operationele Uitgaven', welke zijn geselecteerd en gecontroleerd bestaan uit:

- Code 610 - Lonen en Salarissen
- Code 611 - Sociale Premies
- Code 612 - Gebruik van goederen en diensten

Code 610 - Lonen en Salarissen en Code 611 - Sociale Premies

Ter aansluiting van de BR-cijfers met RECAP, IFMIS en schaduwadministratie met betrekking tot de ***verevende bedragen*** is het volgende geconstateerd:

Tabel 1: Aansluiting van de BR-cijfers met RECAP, IFMIS en schaduwadministratie code 610 en 611

(Bedragen in SRD)

Code	(I)	(II)	(III)	(IV)	I-II	I-III	I-IV
	BR	IFMIS	Schaduw-administratie	Recapitulatie-staat CEBUMA			
610	217.151.000	76.263.340,55	217.150.744,60	217.174.669,60	140.887.659,45	255,40	-23.669,60
611	13.833.000	5.136.646,81	13.833.057,34	13.809.132,34	8.696.353,19	-57,34	23.867,66
Totaal	**230.984.000**	**81.399.987,36**	**230.983.801,94**	**230.983.801,94**	**149.584.012,64**	**198,06**	**198,06**

Bron: Directoraat ALZA

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er diverse verschillen zijn geconstateerd bij de codes 610 en 611.

- Wat de aansluiting betreft van verevend BR-bedragen (totaal kolom I) met IFMIS (totaal kolom II) is er een groot verschil van SRD 149.584.012,64 geconstateerd betreffende de totaaltelling.

Verklaring directoraat ALZA:

De auditee heeft aangegeven dat zij te kampen hebben met onjuiste rapportages vanuit het IFMIS. Als gevolg hiervan houden zij er een schaduwadministratie op na, die wordt gehanteerd bij de verantwoording van de begrotingsrekening.

- Voor de aansluiting verevend BR met schaduwadministratie is aangegeven: deze verschillen in het overzicht zijn gebaseerd op afrondingsverschillen (gehele getallen).
- Gelet op de aansluiting verevend BR met RECAP valt het volgende op te merken: zowel bij 610 als 611 zijn verschillen geconstateerd.

Tijdens de exitmeeting 15 april 2022 heeft de Rekenkamer op verzoek van ALZA een hercontrole uitgevoerd van de bedragen uit de schaduwadministratie, RECAP (CEBUMA) en BR. Bij hercontrole is gebleken dat de totaaltelling van de schaduwadministratie niet juist is. Hierbij heeft ALZA gevraagd voor meer tijd om de verschillen te verklaren (voor vrlaring zie hoofdstuk 4).

Salarisverloop

Bij dit onderzoek is het salarisverloop over drie maanden, oktober, november december, van het dienstjaar 2020 gecontroleerd, waarbij de focus is gelegd op de totalen van het Directoraat ALZA.

Vervolgens is het verloop van het salaris van 5 personen over de eerdergenoemde maanden gecontroleerd. Daarnaast is hiervan ook de vakantietoeslag verstrekt in de maand juli 2020 gecontroleerd.

Tabel 2: Overzicht CEBUMA-bedragen van het totale loon van het Directoraat ALZA

Maand	Totale loon in SRD
Oktober	16.124.727,26
Novermber	17.666.428,67
December	19.783.042,49

Bron: CEBUMA-recapitulatiestaat

Bevindingen salarisverloop:

- Er zijn geen afwijkingen geconstateerd. De toename van het totaalbedrag per maand is onder meer als gevolg van de extra uitgaven van de 'Srefidensi- en Owru jari-enveloppen' aan de landsdienaren in 2020.
- De personeelsdossiers zijn overzichtelijk ingedeeld.

Verklaring van de minister[1]

Het verschil bij de codeerblokken 610 en 611 is ontstaan doordat het bedrag van SRD 23.925,00 over de maand oktober verkeerd geboekt was op de codeerblok 61101 in stede van 61023 bij de afdeling 02114/ Raad van Ministers.

Het totaal bij de codeerblokken 610 "Lonen en Salarissen" en 611 "Sociale Premies" is respectievelijk SRD 217.174.669, 40 en SRD 13.809.132,34.

Van code 610 en 611 zijn ook andere uitgaven van de subcodes gecontroleerd op basis van de verkregen financiële cijfers van het Directoraat ALZA.
Hierbij zijn de volgende subcodes gecontroleerd:

1. Representatietoelage SRD 1.237.300,10
1. Functionele toelagen SRD 862.863,00
2. Vacatiegelden SRD 486.881,67
3. Overwerkvergoeding SRD 391.614,28
4. Vervoerstoelage SRD 461.660,00

[1] Reactie ontvangen op op 25 april 2022

610 21 - Representatietoelagen

De toekenning van deze toelage is gecontroleerd bij vijf landsdienarendossiers. De documentatie en overige informatie voor het verkrijgen van deze toelagen zijn niet aangetroffen in het dossier van één van deze vijf landsdienaren.

610 13 - Functionele toelagen

Op deze begrotingspost worden verschillende toelagen geboekt, waaronder kastoelagen en meerwerk-vergoeding. Hierbij zijn ook vijf dossiers onderzocht. Er zijn geen afwijkingen geconstateerd betreffende de onderliggende stukken.

610 06 - Vacatiegelden

Het honorarium van een commissie wordt vacatiegeld genoemd binnen de overheid.
Er zijn drie commissies gecontroleerd, te weten:

1. Raad voor Personele Aangelegenheden;
2. Commissie 'Oneigenlijk gebruik publieke goederen';
3. Juridische Commissie Verkiezingen 2020.

Bevindingen:

- Van alle drie commissies zijn de beschikkingen aangetroffen.
- In de CEBUMA-verzamelloonstaat, zijn de vacatiegelden vermeld en de nodige calculaties zijn juist bevonden. Bij twee dossiers van de commissies Raad voor Personele Aangelegenheden, Oneigenlijk gebruik publieke goederen' en Juridische Commissie Verkiezingen 2020 ontbreken de onderliggend stukken, namelijk de missive en het staatsbesluit, die informatie dienen te geven over de toegewezen vacatiegelden.

610 03 - Overwerkvergoeding

De toegekende overwerkvergoeding aan vijf landsdienaren is gecontroleerd. Bij de controle zijn alle nodige bescheiden en informatie, zoals de overwerkbeschikking, de urenverantwoording, vermelding van de bezoldiging en de juiste berekeningen van het overwerkbedrag, aangetroffen.

610 23 - Vervoerstoelagen

Er zijn vijf dossiers onderzocht van landsdienaren die een vervoerstoelage ontvangen. In twee dossiers is de documentatie voor het toekennen van de toelagen niet aangetroffen.

Code 612 - Gebruik van goederen en diensten

Bij de aansluiting tussen BR met IFMIS met betrekking tot de totaal verevende bedragen van het Directoraat ALZA is er een verschil geconstateerd van SRD 823.029,36.

Tabel 3: Aansluiting tussen BR met IFMIS code 612

(Bedragen in SRD)

Code	I	II	I-II
	BR verevend	**IFMIS verevend**	**Verschil**
612	20.039.000,00	20.862.029,36	-823.029,36

Bron: Directoraat ALZA

Verklaring ALZA:

De auditee heeft aangegeven dat zij te kampen hebben met onjuiste rapportages vanuit het IFMIS. Als gevolg hiervan houden zij er een schaduwadministratie op na, die ook wordt gehanteerd bij de verantwoording van de begrotingsrekening.

Bij dit onderzoek is de focus gelegd op vijf subposten van code 612- *Departementsleiding, Directoraat ALZA*. In het volgende overzicht zijn de subposten met de verevende bedragen weergegeven.

Tabel 4: Subposten code 612

(Bedragen in SRD)

Code	Omschrijving	Verevend bedrag
1101/02101/0000/61221	Vergaderkosten	42.261,11
1101/02101/0000/61238	Telefoonkosten	252.100,40
1101/02101/0000/61250	Bewaking	134.915,00
1101/02101/0000/61259	Nationale en internationale manifestaties	1.250,00
1101/02101/0000/61263	Overige algemene kosten	460.264,60
1101/02101/0000/61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	155.749,75

Bron: Directoraat ALZA

De controle heeft zich beperkt tot transacties die hebben plaatsgevonden in de periode oktober tot en met december van het dienstjaar 2020.

Hierna worden de bevindingen van deze subposten belicht.

Subpost 61221 - Vergaderkosten

- Vanuit de schaduwadministratie van ALZA is geconstateerd dat in bovengenoemde periode er vier transacties hebben plaatsgevonden. Deze betalingen zijn verricht middels de contante middelen.

Subpost 61238 - Telefoon, 61250 - Bewaking en 61259 - Nationale en internationale manifestaties

- In de periode oktober tot en met december 2020 is er van elke subpost, slechts één transactie verricht die betaald is middels contante middelen.

Subpost 61263 - Overige Algemene kosten en 61284 - Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen

- Van elke subpost zijn er twee transacties verricht via contante middelen.

Algemene bevindingen

- Van al deze bovengenoemde subposten zijn de verantwoordingsstaten, bonnen met daarop omschrijving van welk product is gekocht, het bedrag en de datum aangetroffen. Tevens zijn alle bonnen afgestempeld door CKB en afdeling Comptabiliteit van het Ministerie van Financiën.
- Bij het doorlichten van de bonnen is echter gebleken dat bepaalde bonnen niet meer leesbaar zijn.

Naast het verstrekken van de contante middelen zijn via de bestelbonprocedure transacties verricht voor de subpost 61238 - Telefoon en 61250 - Bewaking (van elke subpost twee transacties). De bestelbonnen, reçu's en ontvangstbon van de verkregen producten waren aanwezig.

1.3 Programma's

De programma's die zijn geselecteerd en gecontroleerd, zijn de volgende:

- ***Code 0901 - Subsidie aan Stichting Planbureau Suriname***
    - De BR 2020 vermeld dat er SRD 6.4615.000 is verevend. Het bedrag opgenomen in zowel IFMIS als de schaduwadministratie correspondeert met het BR verevend bedrag.
    - Uit de schaduwadministratie en uit de documenten inzake subsidieaanvraag, bestelbonnen en reçu's blijkt dat het subsidiebedrag is aangevraagd en goedgekeurd. Dit bedrag is merendeels besteed aan salarissen (SRD 5.914.825) en exploitatiekosten (SRD 500.000) van Stichting Planbureau Suriname.

- ***Code 0503 - E-Government***

  Het programma *E*-Government heeft zich gericht op het upgraden van het E-ID-systeem. Er zijn geen afwijkingen geconstateerd. Het verevend bedrag SRD 10.886.150,08 komt overeen met het bedrag in de schaduwadministratie, alsook met het bedrag uit de onderliggende stukken.

2. Conclusie

Hieronder worden de belangrijkste conclusies aangehaald.

Aansluiting BR met IFMIS, schaduwadministratie en RECAP

Uit de verschillen die zijn geconstateerd bij deze aansluiting van Code 610 “Lonen en Salarissen”, Code 611 “Sociale premies” en Code 612 “Gebruik van goederen en diensten” kan er geen uitspraak worden gedaan omtrent de juistheid van BR-cijfers.

Het Directoraat ALZA heeft als verklaring aangegeven dat zij vanwege de manco’s van het IFMIS genoodzaakt zijn te steunen op hun schaduwadministratie voor de verantwoording van de BR.

Conclusie gecontroleerde posten/transacties:

- Met betrekking tot controle van de uitgaven van Codes 610 en 611 is vastgesteld dat het personeelsdossier goed is ingedeeld, maar dat het in 5 van de 28 gecontroleerde dossiers niet volledig is.
- Met betrekking tot controle van de transacties van Code 612 is gebleken dat een aantal bonnen niet (meer) leesbaar zijn.

3. Aanbevelingen

Hierna worden de aanbevelingen met betrekking tot het onderzoek belicht.

Algemene aanbeveling:

- Het IFMIS moet geëvalueerd worden, zodat effectief gebruik kan worden gemaakt van het systeem en efficiënt de werktijd kan worden benut door de functionarissen.

Aanbevelingen voor het Directoraat Algemene Zaken met betrekking tot de controle van BR 2020:

- Het directoraat moet ervoor zorg dragen dat de BR-cijfers juist/correct en volledig worden gepresenteerd.
- De bonnen kunnen voor de duurzaamheid en leesbaarheid vooraf gekopieerd of gescand worden en daarna opgelegd worden in dossiers.

4. Reactie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken

De Rekenkamer heeft op 25 april 2022 het concept rapport van bevindingen inzake de controle BR 2020 van het Directoraat Algmene Zaken voor de Minister van Binnenlandse Zaken gestuurd en gevraagd om de bevindingen opgenomen in het concept rapport door te nemen en indien nodig van verdere motivering te voorzien.

Op 29 april 2022 is reactie van de Minister van Binnenlandse Zaken ontvangen met enkele motiveringen (zie bijlage).

Deze zijn in het rapport verwerkt.

Bijlage: Reactie van het ministerie

Rekenkamer van Suriname
Ontvangen d.d. 29 APR. 2022
Volgnr. 0415.22
Dossier nr. 1102
Antw. nr.
d.d.
Par.

Kasurastraat Wilhelminastraat 3, Paramaribo

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

Wilhelminastraat 3
Telefoon : 597 47 64 61
E-mail : minbiza@sr.net

Aan: De Voorzitter van de
Rekenkamer van Suriname
De heer Drs. S. Bhoendie

No. 1010/22
Datum: 28 april 2022

Bijlage(n):

Bij beantwoording datum, onze referentie en betreft vermelden

Betreft: Reactie op het concept Rapport van bevindingen inzake de Controle BR 2020 van het Directoraat Algemene Zaken

Geachte Voorzitter,

Verwijzend naar het schrijven van de Rekenkamer van Suriname met als kenmerk AK/1102/mf, d.d. 25 april 2022 inzake het onderwerpelijke, wordt het volgende onder uw aandacht gebracht.

Het verschil bij de codeerblokken 610 en 611 is ontstaan doordat het bedrag van SRD 23.925,00 over de maand oktober verkeerd geboekt was op codeerblok **61101** in plaats van **61023** bij de afdeling 02114 Raad van Ministers.

Het totaal bij de codeerblokken 610 "**Lonen en Salarissen**" en 611 "**Sociale Premies**".
610| SRD 217.174.669,40
611| SRD 13.809.132,34

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik

Hoogachtend,

28-apr-2022

Dhr. Bronto S. G. Somohardjo
Minister van Binnenlandse Zaken

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening

Directoraat Human Resource Management van het Ministerie van Binnenlandse Zaken

Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen
Inleiding
Verloop correspondentie en bespreking
Bespreking over de controle van de begrotingsrekening 2020
Nawoord Rekenkamer van Suriname

Lijst van afkortingen

BFZ	Begrotings-en Financiële Zaken
BIZA	Binnenlandse Zaken
HRM	Human Resource Management
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
KO	Kredietopening
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

De periode februari - maart 2022 was uitgestippeld om bij het directoraat Human Resource Management (HRM) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 te controleren.
Echter heeft reeds bij de aanvang van dit onderzoek zich enkele obstakels voorgedaan ondermeer bij de controle van de BR 2020, alsook het retourneren van de getekende controlebevestigingsbrief 2020.

In dit rapport wordt ten aanzien van het bovenstaande, derhalve breedvoerig ingegaan in het onderdeel '*verloop van de correspondentie en/of (veld)onderzoek'* en worden de belangrijkste bevindingen uit bij de bespreking met het Directoraat HRM aangaande de BR 2020 verder toegelicht.

Vermeldenswaard is dat de controle van de begrotingsrekening van het Directoraat HRM over het dienstjaar 2020, in feite geen voortgang heeft gehad, omdat het directoraat de opgevraagde financiële informatie niet tijdig heeft ingediend. Conform gemaakt afspraken moest de opgevraagde informatie sedert 3 maart 2022 worden opgestuurd naar de Rekenkamer. Echter werd deze informatie pas op 28 maart 2022 door het directoraat HRM, via e-mail naar de Rekenkamer, opgestuurd, waardoor het team per rapportagedatum, vanwege haar eigen interne tijdslimiet, niet in staat was om deze verder te controleren.

Verloop correspondentie en bespreking

Hieronder wordt het verloop van de correspondentie met de auditee weergegeven:

1. De Controlebevestigingsbrief (in 2-voud) van het directoraat is op 7 februari 2022 middels een aanbiedingsbrief met kenmerk SC/1102/du en briefnr. 0028.22 naar de Minister van Binnenlandse Zaken verzonden. Hierin is de medewerking gevraagd dat één (1) exemplaar per directoraat van de controlebevestigingsbrief binnen vijf werkdagen na ontvangst, getekend door de directeuren wordt geretourneerd naar de Rekenkamer.
2. In de periode 16 tot en met 28 februari 2022 is er aantal keren gebeld naar het Directoraat HRM/BIZA, voor het retourneren van de getekende controlebevestigingsbrief terzake.
3. Anticiperend op de start van de controlewerkzaamheden op het directoraat is er een aankondigingsbrief door de Rekenkamer naar het Directoraat HRM verzonden op 11 februari 2022.

4. Op 28 februari 2022, is de controlebevestigingsbrief ondertekend door de directeur van HRM, opgestuurd naar de Rekenkamer.
5. Het pre-auditgesprek inzake controle BR 2020 heeft uiteindelijk voortgang gehad op 2 maart 2022, met de directeur van HRM, het voormalig onderhoofd BFZ en een medewerker van de BFZ afdeling. Tijdens dit gesprek is er ook een vervolggesprek geweest ten aanzien van de BR-controle 2019, waarbij het voormalig auditteam dat hiermee belast was met de rapportage van 2019, de gelegenheid te baat nam om laatste onderdelen van dat onderzoek verder af te ronden.

Bespreking over de controle van de BR 2020

De bespreking over de controle van de begrotingsrekening 2020 heeft plaatsgevonden op woensdag 2 maart 2022, omstreeks 12.00 ’s morgens met 2 auditteams van de Rekenkamer.
Een van de teams was verantwoordelijk voor de BR controle 2019 en het ander team was belast met de BR controle 2020.

Op voornoemde datum heeft zich naast het pre-auditgesprek over BR 2020, waarbij het doel was om duidelijkheid te verkrijgen betreffende de financiële informatie van het directoraat in 2020 en om het vervolg traject te bespreken van het onderzoek.

De directeur heeft verduidelijkt dat zij pas 1 september 2020, haar functie als directeur heeft overgenomen en dat zij dus geen kennis heeft over het financieel gebeuren over de periode voor haar benoeming. Zij heeft aangegeven dat het directoraat HRM operationeel is geworden op 1 augustus 2019.

In de resolutie van 5 april 2017 no.4102/17, is de wijziging van de organisatiestructuur van het Ministerie van Binnenlandse Zaken verwerkt, waarbij de noodzaak is aangegeven voor het opzetten van een directoraat HRM, die een leidende rol heeft met betrekking het doeltreffend functioneren van het overheidspersoneel. Tevens in de resolutie van 19 juni 2020 no.16.862/20, is kenbaar gemaakt de operationalisering van het directoraat per 1 augustus 2019.

Bevindingen tijdens de bespreking op 2 maart 2022:

1. Het voormalig onderhoofd BFZ was verantwoordelijk voor 'Code 612 - Gebruik van goederen en diensten', over de periode augustus 2019 - mei 2020. Hij heeft aangegeven dat op basis van vermoedelijk fraude een onderzoek zou worden gestart, waarbij hij zijn werkzaamheden moest staken in juni 2020. Echter is achteraf gebleken dat hij onschuldig was. Verder gaf het onderhoofd te kennen dat er overdracht heeft plaatsgevonden van de kasstaten en gelden in aanwezigheid van o.a. de huidige minister, directeur HRM, directeur BIZA en het hoofd BFZ.
2. Door het auditteam is gevraagd, naar bewijzen ten aanzien van de overdracht en het fraude onderzoek. Hierbij is door de directeur aangegeven dat deze zaken bij de minister/ directeur BIZA zijn.
3. Het voormalig onderhoofd BFZ is formeel op papier nog onderhoofd BFZ, meldt zich elke dag aan, tekent presentie, maar verricht geen werkzaamheden. De directeur geeft aan dat hij spoedig weer zal worden ingezet. Echter in welke functie is niet aan het auditteam doorgegeven.
4. Hij heeft aangegeven dat hij slechts belast was met de administratie van Code 612 - Gebruik van goederen en diensten, en beheerde de KO (contante middelen) van SRD 50.000. In het boekjaar 2020 zijn er geen autorisaties gegeven, alleen KO voor Code 612.
   Over 2020 zijn er kasstaten opgemaakt, welke digitaal zijn opgeslagen.
5. In december 2019 was een aanvang gemaakt om te werken in IFMIS, maar echter kon de informatie niet worden ingevoerd in het systeem. De administratie van Code 612, is de enige administratie die in IFMIS kon worden verwerkt, tenminste de aanvraag van de contante middelen..
6. Een schaduwadministratie van Code 612 werd dus door het voormalig onderhoofd bijgehouden in Google drive.
7. Er zijn enkele documenten onder andere kasstaten betreffende de besteding van contante middelen (KO) die het auditteam ter plekke heeft mogen inzien.
8. Met betrekking tot Code 610 - Lonen en Salarissen en 611- Sociale premies, is de afdeling Personeelszaken van het directoraat HRM hiermee belast.
9. Tijdens de bespreking is overeengekomen met het auditteam de digitale versie van de 'schaduw-administratie' van Code 610, 611 en 612, zou worden opgestuurd, op donderdag 3 maart 2022.

Echter heeft de Rekenkamer deze informatie niet ontvangen, ook nadat er wederom was geïnformeerd naar de status van de te ontvangen documentatie. Pas op 28 maart 2022, nadat de brief, met als kenmerk RI/1102/va, no. 0242.22, gedateerd 25 maart 2022, verzonden is naar de Minister van BIZA, is de informatie digitaal opgestuurd van de contante middelen (Code 612) over het dienstjaar 2019 en 2020.

Nawoord Rekenkamer van Suriname

Vanwege de late ontvangst van de opgevraagde inzake de Begrotingsrekening van het Directoraat Human Resource Management van het Ministerie van Binnenlandse Zaken van het dienstjaar 2020, heeft het onderzoek geen verdere voortgang gehad.

De Rekenkamer is helaas niet in staat geweest om binnen de gestelde tijdslimiet de administratie van het Directoraat Human Resource te controleren.

De Rekenkamer ervaart dit als een enorme belemmering in haar mandaat als externe controle instituut en verwacht dat het directoraat, in het vervolg haar volledige medewerking zal verlenen, opdat de Rekenkamer haar wettelijke taak conform de Wet Rekenkamer van Suriname 2019 (SB.2019 no.102) slagvaardig en tijdig kan uitvoeren.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Defensie
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Operationele Uitgaven

1.1.1 Lonen en Salarissen (610) en Sociale Premies 611

1.1.2 Sociale uitkeringen (616)

1.2 Programma's

1.3 Middelenbegroting

2. Analyse met betrekking tot de bevindingen van de CLAD

3. Conclusie(s)

4. Aanbevelingen

Lijst van afkortingen

BFZ	Begrotings- en Financiële Zaken
BR	Begrotingsrekening
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
S.B.	Staatsblad der Republiek Suriname
STG	Stichting
PA	Personeelsadministratie
PBC	Prepared By Client
PZ	Personeelszaken
SRD	Surinaamse dollars

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode 15 februari tot 23 maart 2022 bij het Ministerie van Defensie de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Ministerie van Defensie is als volgt:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet); alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de cijfers/bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie bijlage I), in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.

- De materialiteit is vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het ministerie voor het vaststellen van de te controleren posten van de begroting, en daarnaast zijn ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/geanalyseerd. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het ministerie een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is, moest er een verklaring worden gegeven.

- De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit rapport verder toegelicht.

De Rekenkamer hoopt dat belanghebbenden hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Algemene informatie organisatie

Naam

Ministerie van Defensie

Typologie

Het ministerie heeft als typologie dienstverlening (overheid)

Taakstellingen

De algemene taakstelling van het Ministerie van Defensie is vervat in het staatsbesluit no. 58 dienstjaar 1991 (SB 1991 No. 58 “Besluit Taakomschrijving Departementen”).

1. Voor het Ministerie van Defensie worden de bijzondere taken alsvolgt omschreven.
   Het ministeriedraagt zorg voor:

   a. de verdediging van de soevereiniteit en zelfstandigheid van de staat;
   b. de uitwendige veiligheid van het grondgebied van de staat;
   c. de krijgsmacht;
   d. het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van bijstand aan de politie, ingeval zulks ter handhaving van de inwendige veiligheid of de openbare orde noodzakelijk is;
   e. het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van hulp ter voorkoming van rampen en ongevallen en de bestrijding van gevolgen daarvan;
   f. het op aanvraag, conform de wettelijke regelingen, verlenen van hulp en bijstand bij productieve en dienstverlenende activiteiten van de overheid;
   g. het toezicht op en de bescherming van alle activiteiten in de territoriale wateren, de economische zone en het continentaal plateau, met inachtneming van het internationaal recht.

2. “Het ministerie is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de in het voorgaande lid genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.”

De organisatiestructuur van het Ministerie van Defensie

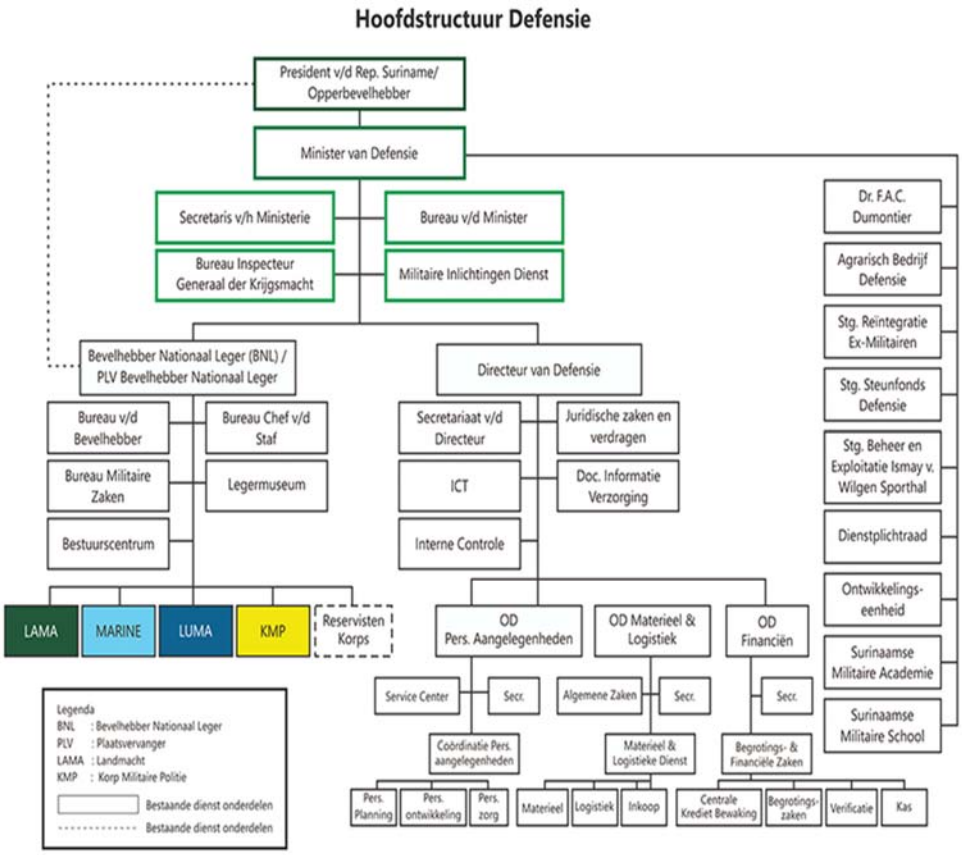

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

De correspondentie met het Ministerie van Defensie is alsvolgt verlopen.

1. De controlebevestigingsbrief is opgestuurd op 9 februari 2022, met briefnr. 0051.22 en de aankondigingsbrief is opgestuurd op 14 februari 2022 met briefnr. 0073.22.
2. De controlebevestiging is ongetekend geretourneerd naar de Rekenkamer.
3. De directeur was daarover toen nog in overleg met de Minister van Defensie. Hij weigerde verantwoordelijkheid van de BR 2020 op zich te nemen. Zijn argument was dat hij in die periode nog niet in die functie was benoemd.
4. In de bijlage treft u de reactie van de Minister van Defensie gericht aan de Minister van Financiën en Planning inzake het niet ondertekenen van de controlebevestiging door voornoemde directeur.
5. Het pre-auditgesprek is daarna gehouden op 15 februari 2022.

In de pre- auditmeeting, waarbij het hoofd van de afdeling BFZ aanzat, is onder andere uitleg gegeven over de nieuwe manier van controle op de Begrotingsrekening 2020, namelijk Financial Audit.

Daarna zijn er afspraken gemaakt met dienstdoende diensthoofden over de aanlevering van benodigde informatie voor het uitvoeren van het onderzoek. Het verzoek van de Rekenkamer was om de opgevraagde informatie binnen vijf werkdagen op te sturen.

Het auditteam heeft aan voornoemde functionarissen een '*Prepared By Client*' list (PBC lijst) overhandigd. Hierbij is onder andere de volgende informatie opgevraagd.

- vragenlijst organisatiestructuur/organogram;
- vragenlijsten met betrekking tot de te onderzoeken posten;
- vragenlijsten met betrekking tot de processen onder andere van het inkoopproces en kasproces;
- vragenlijsten met betrekking tot hetproces van mutatieboekingen;
- vragenlijst autorisatiehouders;
- vragenlijst procuratiehouders;
- aselecte steekproef van ongeveer 20-30 personeelsdossiers.

Verder is er een tijdsplanning gemaakt van ongeveer 4 weken (40 - 60 uren) om het onderzoek uit te voeren op basis van de gestelde deadlines van de Rekenkamer.

Maar vanwege de afwezigheid van verschillende diensthoofden kon de informatie niet optijd opgestuurd worden. Ook waren er geen vervangers aangewezen die de verantwoordelijkheid op zich namen om ons te voorzien van de benodigde informatie.

Voor de afstemming met de maandoverzichten is zowel telefonisch als per mail contact geweest met het hoofd BFZ.

De dossiercontrole en het afstemmen van het aantal ambtenaren, alsmede de bruto- en nettobedragen met de CEBUMA-maandoverzichten is op 11 maart 2022 uitgevoerd op de afdeling Personeelszaken en afdeling BFZ van het ministerie.

Op 23 maart 2022 werd de exitmeeting gehouden, waarbij de coördinator PA, het hoofd BFZ en het hoofd Materieel en Logistiek aanzaten. Bij deze exitmeeting was de directeur wel aanwezig en verduidelijkte hij zijn standpunt met betrekking tot het niet ondertekenen van de controlebevestigingsbrief.

Het team van de Rekenkamer heeft hem gevraagd zijn standpunt schriftelijk vast te leggen en op te sturen naar de voorzitter van de Rekenkamer.
De verklaring van de directeur is in de bijlage opgenomen.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Operationele Uitgaven

De operationele uitgaven zijn geraamd voor SRD 470.369.000 en het verevend bedrag is totaal SRD 465.332.000. Voor de controle op de BR zijn op basis van de berekende materialiteit enkele posten geselecteerd voor nader onderzoek. Het gaat om de volgende posten:

- 610: Lonen en Salarissen;
- 611: Sociale Premies;
- 616: Sociale Uitkeringen.

Verder is er een dossiercontrole uitgevoerd waarbij er twintig dossiers zijn gecontroleerd.Voor de operationele uitgaven zijn de volgende bevindingen vastgelegd.

1.1.1 Lonen en Salarissen (610) en Sociale Premies 611.

Voor wat betreft de lonen en salarissen en sociale premies is er een aansluiting gedaan tussen de CEBUMA-salarisoverzichten, de financiële administratie en de begrotingsrekening (BR-2020) van het ministerie. Hierbij is het volgende gebleken en weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Operationele uitgaven

Code	Operationele uitgaven	Geraamd in SRD	Verevend in SRD	Verschil
610	Lonen en Salarissen	415.542.000,-	416.448.000,-	-906.000,-
611	Sociale Premies	12.727.000,-	11.618.000,-	1.109.000,-

Bron: Wet Staatsbegroting 2020 (S.B. 2021, No. 6 van12 januari 2021)

De constateringen luiden als volgt:

- Lonen en Salarissen: er is meer verevend dan geraamd, vanwege de toegekende Srefidensi- en Owru jari-enveloppen die de regering heeft gegeven aan de ambtenaren.
- Sociale Premies: er is minder verevend dan geraamd, omdat de lichtingen die gepland waren niet door zijn gegaan. Vanwege het bezuinigingsplan van de nieuwe minister zijn de lichtingen '*on-hold'* gezet.
- Volgens het CEBUMA-salarisoverzicht is een totaalbedrag van SRD 427.385.794,55 besteed aan lonen en salarissen.
- Volgens de financiële administratie is aan Lonen en Salarissen (610) en Sociale Premies (611) respectievelijk SRD 415.745.157,45 en SRD 11.640.6378,10 (totaal SRD 427.385.794,55) besteed.
- Over het dienstjaar 2020 is het honorarium van verschillende personen voor bewezen diensten per bestelbon uitbetaald. Ook zijn er enkelen die in aanmerking zijn gekomen voor eenmalige uitkeringen. Voor deze bestelbonbedragen is het verbonden bedrag SRD 621.105,59. Volgens de administratie van BFZ is dit bedrag SRD 618.105,59. Het hoofd van de afdeling BFZ geeft als

verklaring dat het verschil van SRD 3.000,- ligt in het feit dat een bestelbon equivalentaan het verschil, vervallen is verklaard. De bestelbon was reeds opgemaakt toen de belanghebbende op de betaalrol werd geplaatst.

- Aan lonen en salarissen, inclusief uitbetaalde honoraria, is volgens de administratie een bedrag groot SRD 416.363.263,04 uitgegeven, hoewel deze post is verevend voor SRD 416.448.000,- **.** Het verschil is SRD 84.736,96. Het hoofd BFZ geeft aan dat dit bedrag bestaat uit vervallen bestelbonnen die zijn meegenomen bij de telling.

Presentielijsten

- Vanaf de COVID-19-pandemie is de elektronische prikklok buitenwerking. De presentie wordt handmatig bijgehouden.

Personeelsbestand

- Het personeelsbestand wordt op de afdeling PZ digitaal bijgehouden. Echter worden de mutaties niet tijdig doorgevoerd. Dit vanwege het feit dat de beschikkingen niet tijdig worden ontvangen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.
- De personeelsdossiers worden op naamvolgorde opgelegd in mappen die vervolgens in filekasten zijn opgeslagen.

Bevindingen

- De personeelsdossiers worden juist bijgehouden in mappen en vervolgens in filekasten opgeslagen. Het dienstverloop is makkelijk terug te vinden in het dossier.
- Het personeelsbestand op de afdeling PZ is niet up-to-date vanwege het feit dat beschikkingen niet tijdig worden ontvangen.

Er is uit een bestand van 4.749 ambtenaren een selectie gemaakt van 20 namen, waarvan de dossier-controle is uitgevoerd. Bij de controle zijn er geen onregelmatigheden geconstateerd. Alle dossiers zijn volledig bevonden.

Waarnemingstoelage

Volgens het overzicht lonen en toekenningen van CEBUMA is aan waarnemingstoelage in het dienstjaar 2020 een bedrag groot SRD2.359.,331,51 uitbetaald. Van het ministerie is een overzicht ontvangen waaruit blijkt dat 115 functionarissen een waarnemingstoelage hebben ontvangen. De coördinator PA geeft aan dat functionarissen waarnemen in een functie totdat er een geschikte kandidaat is voor die functie.

Bevindingen

Gebleken is dat 80% van de functionarissen langer dan tweejaar waarneemt in de functie. Dit is echter in strijd met de Personeelswet. (S.B. 1985 no.45). Artikel 22 van de Personeelswet geeft aan dat een functionaris die meer dan één jaar waarneemt in een opengevallen functie en aan de

wettelijke eisen van benoembaarheid daarin voldoet, geacht wordt stilzwijgend in die functie te zijn benoemd.

1.1.2 Sociale uitkeringen (616)

Onder de sociale uitkeringen worden onder andere opgenomen de betalingen van premiekosten aan het Staatsziekenfonds (SZF) en restitutiegelden.

Sociale uitkeringen zijn geraamd voor SRD 24.000.000 en het verevend bedrag is SRD 23.938.000.-
De cijfers uit IFMIS geven echter een verbonden bedrag aan van SRD 23.938.428,91.
Het verschil (SRD 428,91) kan worden verwaarloosd.

1.2 Programma's

Voor de controle van de begroting heeft de Rekenkamer gegevensgericht de controle verricht. De begrotingscijfers zijn afgestemd met de maandrapportages van het ministerie.

Bevindingen

- De verantwoording van de bijdragen Stichting Re-integratie Ex-militairen (0919) vindt per maand plaats. Gebleken is dat de subsidiebedragen juist zijn opgenomen in de administratie van het directoraat en aansluiten met de begroting 2020.

In de begroting is dit programma geraamd voor SRD 2.100.000,- en verevend voor SRD 1.829.000,-. Er is minder verevend dan geraamd vanwege de COVID-19-maatregelen, waardoor er geen activiteiten zijn georganiseerd. Volgens een uitdraai uit het IFMIS blijkt een verbonden bedrag van SRD 1.829.337,48.
Het afrondingsverschil, ad SRD 337,48, tussen verevend en verbonden kan verwaarloosd worden.

1.3 Middelenbegroting

Van de middelen 53415 – Bestekkosten, is het ontvangen bedrag gelijk aan het geraamd bedrag en wel SRD 3.000,-
Op 27 november is er SRD 3.250,- gestort op de rekening bij de Centrale Bank van Suriname (kwitantienummer 5010010). In dit bedrag zitten ook de bestekkosten groot SRD 250,- die betrekking hebben op het dienstjaar 2021.

2. Analyse bevindingen CLAD

De Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) is momenteel ook bezig met de controle op de begrotingsrekening 2020. De Rekenkamer kon geen nadere toelichting vragen aan het directoraat over de eventuele tekortkomingen en aanbevelingen van de CLAD op de BR 2020.

3. Conclusie

- De afdeling Salarisadministratie ressorteert organisch onder de afdeling Personeelszaken. Er is wel een duidelijke functiescheiding.
- De afdeling Interne Controle voert haar werkzaamheden conform haar taakstelling uit en is operationeel. Zij voert ook controle op de financiële administratie uit.
- Uit de controle blijkt dat de bedragen voor code 610 - Lonen en Salarissen en 611 - Sociale Premies vermeld in de CEBUMA-staten niet aansluiten met de verevende bedragen die in de BR zijn opgenomen.Wat is de oorzaak hiervan?
- De afwezigheid van verschillende functionarissen in hoofdfuncties (diensthoofden) heeft ertoe geleid dat voor de controle benodigde informatie niet tijdig opgestuurd kon worden naar de Rekenkamer. Ook waren er geen vervangers aangewezen die verantwoordelijk gesteld konden worden om te voorzien in de nodige informatie.
- Op de afdeling BFZ wordt er een schaduwadministratie op na gehouden voor het vlotter doen verlopen van de werkzaamheden. In IFMIS moeten documenten steeds op een andere manier worden opgemaakt, vandaar dat gekozen wordt voor een “eigen administratie” voor een vlot verloop van de werkzaamheden. Ook is het makkelijker om detailinformatie (financiële verantwoordingen per code in een specifieke periode) te halen uit de schaduwadministratie.

4. Aanbevelingen

- Het ministerie moet vervangers aanwijzen voor sleutelfuncties, zodat het controleproces niet gestageerd wordt door afwezigheid van sleutelfunctionarissen die informatie moeten verstrekken.

- De afstemming tussen de bedragen voor code 610 Lonen en Salarissen en 611 Sociale Premies conform de CEBUMA-staten en de verevende bedragen in de BR dienen met elkaar overeen te stemmen.

- De afdeling BFZ zal het op na houden van een schaduwadministratie achterwege moeten laten en haar werkzaamheden uitvoeren volgens de richtlijnen van het IFMIS. Indien men blijft werken volgens een oude methode zal die transformatie niet komen.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Directoraat Financiën
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen
Inleiding
Algemene informatie van de organisatie
Verloop van Correspondentie en/of veldonderzoek
1. Controle Begrotingsrekening 2020
   1.1 Bevindingen Operationele Uitgaven
   1.2 Bevindingen Programma's
   1.3 Bevindingen Middelenbegroting
2. Analyse met betrekking tot de bevindingen van de CLAD
3. Conclusie
4. Aanbevelingen

Lijst van afkortingen

FIN	Financiën
BR	Begrotingsrekening
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
DIV	Documentatie Informatie Verzorging
DNV	Dienst Nationale Veiligheid
EBS	Energie Bedrijven Suriname
EA	Economische Aangelegenheden
IC	Interne Controle
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
PBC	Prepared by client list
PPA Agreement	Power Purchase Agreement
PZ	Personeels Zaken
IDB	Inter-American Development Bank
SB	Staatsbesluit der Republiek Suriname
SDMO	Suriname Debt Management Office
SRD	Surinaamse dollar
USD	United States dollar

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode 15 februari tot 28 maart 2022 bij het directoraat Financiënde Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het directoraat Financiën is als volgt:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het directoraat is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie Bijlage I), in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.

- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het directoraat voor het vaststellen van de te controleren posten van de begroting, en waarbij daarnaast ook de cijfers/bedragen gecontroleerd en geanalyseerd worden. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het ministerie/directoraat een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotings-rekening, en waar deze niet toereikend is, moest er een verklaring worden gegeven.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit verslag verder toegelicht.

De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Algemene informatie organisatie

Naam

Ministerie van Financiën en Planning, Directoraat Financiën

Typologie

Het ministerie heeft als typologie dienstverlening (overheid)

Taakstellingen

De algemene taakstelling van het Ministerie van Financiën, directoraat Financiën, is vervat in het staatsbesluit van 14 oktober 2020, houdende nadere wijziging van het Besluit Taakomschrijving departementen 1991 (S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2017 no. 22 en SB 2020 no. 191 nadere wijziging taakomschrijving departementen).

1. Voor het Ministerie van Financiën en Planning worden de bijzondere taken als volgt omschreven.

Het Ministerie van Financiën en Planning draagt zorg voor:

a. het algemene financiële en monetaire beleid en het verzekeringswezen, alsmede de zorg voor de circulatie van munten en muntbiljetten;
b. het aanerven en het beheer van fondsen die voor die uitvoering van ontwikkelingsprojecten ter beschikking zijn gesteld;
c. de bevordering van de financiering van ontwikkelingsplannen, projecten en programma's op basis van toetsingscriteria danwel haalbaarheidsstudies;
d. het vertegenwoordigen van Suriname bij internationale fiscale en monetaire zaken, en bij instanties voor planning en ontwikkelingsfinanciering;
e. aangelegenheden van deviezenpolitieke aard, het een en ander in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie;
f. het aangaan van leningen, de uitgifte van schatkistbiljetten en promessen, alsmede de uitgifte van staatsgaranties;
g. het beheer van de staatsschuld en het beleid ter zake vestigen van geldelijke schuldverplichtingen;
h. het algemeen beheer van alle staatsgelden waaronder leningen en schenkingen en het toezicht op de richtige besteding daarvan;
i. de aangelegenheden betreffende de staatsbegroting en het algemene begrotingsbeleid;
j. rekening en verantwoording van staatsgelden;
k. de investering of herinvestering van staatsgelden;
l. de financiële belangen van de staat bij financiële en andere instellingen waarin de staat een

financieel belang heeft dan wel de vertegenwoordiging van de staat, in alle gevallen waarin deze deelneemt in het aandelenkapitaal van financiële instellingen;

m. de nationale loterijen;

n. de inrichting en controle op de financiële administratie van de staat;

o. het toezicht op de staatsbanken, alsmede het volkskredietwezen en de pandhuizen;

p. de heffing van zegelrecht en andere wettelijk geheven rechten en het toezien op een richtige inning daarvan;

q. het postwezen;

r. het toezicht op de naleving van het deviezenregiem inzake vergunningen voor invoer, uitvoer en doorvoer van goederen danwel diensten;

s. het algemeen fiscaal beleid;

a. de heffing en inning van directe en indirecte belastingen en andere rechten;

b. de vaststelling der invoerrechten en accijnzen;

c. de belasting accountantsdienst;

d. het investeringsbeleid, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;

e. de studie en analyse van macro-economische grootheden, als grondslag voor de opstelling van nationale, regionale en sectorale plannen voor de lange, middellange en korte termijn;

f. de planfinanciering;

g. de technische samenwerking en overige voorzieningen met betrekking tot de planuitvoering;

h. het statistiekwezen;

i. de centrale coördinatie van alle externe financiering die de ontwikkeling ondersteunen, hetzij middels leningen, schenkingen of goederen;

j. de monitoring en evaluatie van de ontwikkelingsprogramma’s en projecten in samenwerking met de ministeries;

k. De coördinatie van de nationale ontwikkelingsplanning op lange, middellange en korte termijn op basis van het nationaal ontwikkelingsbeleid en in nauwere samenwerking met de overige ministeries en niet-staatsactoren;

l. de integratie van de sectorale en regionale plannen en programma’s in het nationaal plan.

2. Dit ministerie/directoraat is tevens belast met de zorg voor alle direct of indirect met de in het voorgaande lid genoemde aangelegenheden in verband staande onderwerpen, voor zover niet bijzonderlijk aan een ander ministerie opgedragen.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

De controle van de BR 2020 is van start gegaan met het opsturen van een aanbiedingsbrief via de minister van Financiën en Planning, inclusief een controlebevestigingsbrief (in tweevoud) bestemd voor de drie directoraten van het ministerie, waaronder het Directoraat Financiën. De aanbiedingsbrief en de controlebevestigingsbrief zijn verzonden op 8 februari 2022 met als kenmerk nummer 0046.22. Één afschrift van deze controlebevestigingsbrief moest door de directeur van Financiën ondertekend en geretourneerd worden aan de Rekenkamer binnen uiterlijk vijf (5) werkdagen. De werkelijke datum waarop het ondertekende exemplaar van het directoraat Financiën met kenmerk/nummer La.F. No.806 door de Rekenkamer is ontvangen, is 9 maart 2022, met als datering van het directoraat op 7 maart 2022.

Het veldonderzoek is van start gegaan met een pre-auditgesprek de dato 11 februari 2022 met een kennismakingsgesprek met het management. Tijdens dit pre-auditgesprek werd de PBC-lijst (prepared by client list) inzake de te ontvangen documenten en de benodigde informatie van sleutel-functionarissenbinnen het directoraatbesproken.Deze documenten en informatie waren nodig voor het verrichten van de controleopdracht. Aan de directie is een afschrift hiervan overhandigd.

Op 24 februari 2022 is van het directoraat een schriftelijke reactie met volgnr. 0213.22 met als kenmerknummer La. F.no 665 bij de Rekenkamer ontvangen. Hierin waren de vragen die gesteld waren gedurende het onderzoek inzake het begrotingsjaar 2020 beantwoord. In deze reactie was ook het organogram van het directoraat bijgevoegd.

Op 9 maart werd op de navolgende afdelingen van het directoraat Financiën ook controle verricht, namelijk Personeelszaken (PZ), Economische Aangelegenheden (EA), Interne Controle (IC), Documentatie Informatie Verzorging (DIV), de afdeling Algemene Zaken en het Bureau voor de Staatsschuld. Laatstgenoemde ressorteert als een zelfstandige entiteit onder het directoraat Financiën.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Bevindingen Operationele Uitgaven

Voor de operationele uitgaven zijn de volgende bevindingen vastgelegd.

Presentielijsten

- De presentielijsten worden handmatig bijgehouden middels intekenlijsten.
- Op de presentielijsten wordt onder andere bijgehouden ziekte, verzuim en verlof.

Personeelsbestand

- Het personeelsbestand wordt digitaal bijgehouden.
- Het aantal personeelsleden is in het controlejaar 2020 niet juist bijgehouden en daardoor niet in overeenstemming met de CEBUMA-verzamelstaat. Dit kwam tot uiting in de volgende onregelmatigheden:
  - Vierentwintig (24) personen die geen werkplek hadden op het ministerie in het dienstjaar 2020 zijn uitbetaald. Er is verklaard door het hoofd van de afdeling dat deze ambtenaren vanaf oktober 2020 wel zijn ingezet. Vermeldenswaard is dat het hoofd in die periode thuis was gezet.
  - Verder was er in het dienstjaar 2020 in elf (11) gevallen sprake van personeel dat reeds met pensioen was, maar toch nog werd uitbetaald. Het totaal aan onterecht ontvangen salaris was in voornoemde gevallen SRD 46.300,00 per maand. Deze lijst is als Bijlage 6 toegevoegd.
  - De volgende onregelmatigheid is die waarbij ook dubbele rekeningnummers van landsdienaren zijn geconstateerd die drie (3) salarissen ontvingen in het dienstjaar 2020. De verklaring van het directoraat Financiën is als volgt: *"Vanwege de COVID-pandemie konden geen rekeningen worden geopend, waardoor er meerdere salarissen op één rekening werden gestort."*

- De personeelsdossiers worden op naam bijgehouden en zijn voorzien van een persoonskaart met daarop vermeld, de staat van dienst en het persoonsnummer.

Lonen en Salarissen

- Vanwege het feit dat de Rekenkamer nog geen toegang (inkijkfunctie) heeft tot IFMIS, is er voor de Code 610 - Lonen en Salarissen en 612 - Gebruik van Goederen en Diensten in de BR 2020 een aansluiting gedaan met de informatie uit de CEBUMA-staten en de financiële administratie (schaduwadministratie in MS Excel) van het ministerie. Bij de aansluiting is het gebleken dat de verevende bedragen overeenkomen met de bedragen in de administratie.

Gebruik van Goederen en Diensten

Uit het onderzoek inzake code 612 - Goederen en Diensten is bij de afdeling Algemene Zaken gebleken dat twee (2) voertuigen van het Ministerie van Financiën, die uitgeleend waren aan Directoraat Nationale Veiligheid (DNV) en Commissariaat Wanica, door het Ministerie van Openbare Werken verkocht zijn zonder medeweten van Financiën.

1.2 Bevindingen Programma's

De geraamde bedragen volgens de begrotingsrekening 2020 komen overeen met de bedragen volgens de Begrotingswet (S.B. 2021, No 6). Het geraamd bedrag aan programma's bedraagt SRD 4.927.776.000,- waarvan SRD 2.024.516.000,- is verevend. Voor deze onderrealisatie is er in de BR 2020 nadere toelichting gegeven.

De verklaring voor de navolgende programma's is gekozen op basis van de materialiteit, en luidt als volgt**:**

Code 0266 Fiscal Strengthening to support Economic Growth (FISEG)

De verklaring in de memorie van toelichting, is alsvolgt: "*het geraamd bedrag is niet aangesproken, omdat er geen aanvragen door FISEG zijn ingediend. Er is wel een bedrag van USD 6.530.788,91 volgens de Begrotingsrekening 2020 (in SRD 49.112.000) getrokken." (zie bij middelen artikelcode 54101: IDB - leningen)*.

Code 0998 Subsidie aan EBS

De verklaring in de memorie van toelichting is dat er minder is verevend dan geraamd, omdat de subsidies over de periode januari tot en met september 2020 zijn aangevraagd. De subsidies over de periode oktober tot en met december 2020 zijn niet aangevraagd. De berekening hiervan is als volgt door het ministerie verklaard in de volgndetabel.

Uit het totaalbedrag uit de tabel blijkt dat dit bedrag is vermeld in de begrotingsrekening 2020

Subsidie aan EBS	**Jan**	**Feb**	**Mrt**	**April**	**mei**	**Juni**	**Juli**	**Aug**	**Sept**	**Totaal**
SRD X1000.000	83.8	93.6	130.8	59.4	60.6	50.9	42.0	52.9	68.3	**642.2**

Bron: Directoraat Financiën

Code 1501 Suppletie overheidsbijdrage Pensioenfonds

De verklaring in de memorie van toelichting is dat er minder verevend dan geraamd is, omdat er minder is gedeclareerd door het Pensioenfonds. Het directoraat heeft de schaduwadministratie in Excel en de bijbehorende aanvraagdocumenten van het Pensioenfonds overgelegd. Het bedrag uit de schaduw-administratie komt overeen met het verevend bedrag in de begrotingsrekening 2020.

Code 1609 Rentes

De verklaring in de memorie van toelichting is als volgt:"*Er is minder verevend dan geraamd, omdat er minder aanvragen van het Bureau voor de Staatsschuld zijn afgehandeld, vanwege het ingezette traject van schuldherschikking."* Het totaalbedrag aan betaalde rentes is SRD 126.486.991 volgens de verklaring van het Bureau voor de Staatsschuld (SDMO*)."*

Code 1610 Aflossingen

De verklaring in de memorie van toelichting is als volgt:"*Er is minder verevend dan geraamd, omdat er minder aanvragen van het Bureau voor de Staatsschuld zijn afgehandeld, vanwege het ingezette traject van schuldherschikking. "*Het totaalbedrag aan betaalde aflossingen is SRD 291.521.866 volgens de verklaring van het Bureau voor de Staatsschuld (SDMO).

Code 1611 Fees

De verklaring in de memorie van toelichting is als volgt:"*Er is minder verevend dan geraamd, omdat er minder aanvragen van het Bureau voor de Staatsschuld zijn afgehandeld vanwege het ingezette traject van schuldherschikking."* Het totaalbedrag aan betaalde Fees is SRD 28.004 volgens deverklaring van het Bureau voor de Staatsschuld (SDMO).

Er is door het ministerie nog geen verduidelijking gegeven voor cijfers die zijn aangehaald door het Bureau voor de Staatsschuld met betrekking tot het dienstjaar 2020 inzake rentes, aflossingen en fees. Volgens de verklaring van het Bureau voor de Staatsschuld verschillen de betaalde bedragen opgenomen in hun administratie van de bedragen opgenomen in de BR.

TITEL II. Programma's

(Bedragen X SRD 1.000)

Code	Programma's	Geraamd	Verevend	Verschil	Verschuldigd	Cijfers SDMO
1609	Rentes	908.000	203.434	704.566	203.434	126.487
1610	Aflossingen	1.306.080	210.726	1.095.354	210.726	291.522
1611	Fees	19.000	13.609	5.391	13.609	28

Bron: Begrotingsrekening dienstjaar 2020

Code 1702 Algemeen onvoorzien

De verklaring in de memorie van toelichting is dat er minder is verevend dan geraamd, omdat niet alle autorisaties zijn afgewikkeld. De reden hiervoor ligt in het ontbreken van diverse documenten, zoals leveranciers die niet zijn geregistreerd en het niet tijdig indienen van facturen. Het directoraat heeft de schaduwadministratie in een Excel file overgelegd, waarin goedgekeurde autorisaties in het jaar 2020 zijn opgenomen. Het bedrag in de administratie is afgestemd met de BR en er is geen verschil geconstateerd.

Code 1703 Covid 19 Noodfonds

De verklaring in de memorie van toelichting is dat er minder is verevend dan geraamd. Dit vanwege het feit dat er minder aanvragen zijn ingediend met betrekking tot de COVID-19-uitbetaling. Het verevende bedrag ad SRD 5.291.000 is door het directoraat middels onderliggende stukken gemotiveerd; zodoende is het bedrag ad SRD 5.291.250 verklaard. Met andere woorden de bedragen in de administratie zijn afgestemd met de bedragen in de BR en deze komen overeen.

1.3 Bevindingen Middelenbegroting

Voor de middelenbegroting zijn de volgende bevindingen vastgelegd:

Financiële Rapportage Directoraat Financiën van de afdeling EA

- Er is geconstateerd dat het verevend bedrag, van Titel III: Middelenbegroting hoger ligt dan de raming.

Code 53171 Opbrengst verkoop stroomlevering

In de BR 2020 staatvermeld dat er meer is ontvangen dan geraamd. De redenen hiervoor volgen hierna:

- De PPA Agreement betreft Rosebel Goldmines voor hydrostroom van de overheid gekocht in 2020, waarvan de betaling is overgedragen aan EBS ad SRD 121,4 miljoen.

- Verder is er vanuit Staatsolie een bedrag van SRD 759,5 miljoen betaald aan EBS voor de staat. Deze post heeft als tegenhanger de uitgegeven subsidies aan EBS. Dit conform de afgesproken brutopresentatie van de begroting. Dit artikel is in lijn met artikel 0998 Subsidies aan EBS (Uitgavenzijde). Deze tweeartikelen (0998 uitgaven en 53171 ontvangsten) kunnengezien worden als een verrekening van de geleverde stroom door Suralco (in het verleden, nu Staatsolie) aan EBS.

- Er is een herziening van de Settlement sheet GOS Staatsolie 2020 door Staatsolie en vanwege de koersinflatie per ingaande 22 september 2020.

Code 54101IDB - lening

De verklaring in de memorie van toelichting is dat er minder is ontvangen dan geraamd, omdat er minder getrokken is. Er was een bedrag van USD 10.694.368 (tegen een koers van SRD 7.52 is het bedrag SRD 80.421.647,36) opgegeven voor de raming, terwijl er USD 6.530.788,91 (tegen een koers van SRD 7.52 is het bedrag SRD 49.111.532,60) ten behoeve van FISEG is getrokken. De bedragen in de administratie zijn afgestemd met de bedragen in de BR en deze komen overeen.

Code 56001COVID – 19 Noodfonds

De verklaring in de memorie van toelichting geeft aan dat het ontvangen bedrag gelijk is aan het geraamd bedrag, omdat bij de Wet Uitzonderingstoestand in verband met COVID-19 een fonds van SRD 400 miljoen is ingesteld. Met de wet van 7 augustus 2020 "Wet Uitvoering Burgerlijke Uitzonderingstoestand" is een bedrag van SRD 250 miljoen toegevoegd aan het fonds. De bedragen van de BR komen overeen met de schaduwadministratie.

Commentaar ministerie

"Het ministerie heeft aangegeven dat het bedrag aan ontvangsten ad SRD 1.581.699 de final update is conform de goedgekeurde middelenbegroting van de begrotingsrekening 2020."

Extra informatie aangaande het beheer:

De afdeling Interne Controle is in het dienstjaar 2020 niet ingezet voor controlewerkzaamheden. Er heeft dus geen controle van de Financiële administratie plaatsgevonden.

IFMIS

De verwerking van informatie in IFMIS is in het begrotingsjaar 2020 niet vlot verlopen, aangezien niet alle modules operationeel waren. Verder is verklaard dat het systeem nog niet gebruikersvriendelijk is. Dit werd als volgt geïllustreerd: "*Indien er bij het invoeren in het systeem per abuis fouten worden gemaakt, dient het gehele invoerproces opnieuw te worden opgestart.*."

Tijdens het onderzoek is ook verklaard dat de overige modules van het IFMIS vanaf 2021 wel operationeel zijn, maar dat er ondanks dat toch een schaduwadministratie wordt bijgehouden, omdat de cijfers uit de schaduwadministratie betrouwbaar zijn en voorts dient het ook als back-up.

2. Analyse bevindingen CLAD

De Centrale Landsaccountantsdienst is momenteel ook bezig met de controle op de begrotingsrekening 2020. De Rekenkamer kan geen nadere toelichting vragen aan het directoraat over de eventuele tekortkomingen en aanbevelingen van de CLAD op de BR 2020.

3. Conclusie

De conclusies voortvloeiende uit deze controle van de BR 2020 kunnen als volgt worden omschreven:

- Tijdens de uitvoering van het onderzoek is gebleken dat de beheersmaatregelen binnen het ministerie in het dienstjaar 2020 niet adequaat functioneren.
- Ook is er sprake van het ontbreken van diverse documenten zoals van leveranciers die niet zijn geregistreerd en het niet indienen van facturen.
- Het beheer en de administratie van voertuigen in het dienstjaar 2020 vertoonde onregelmatigheden.
- De afdeling Interne Controle heeft in het dienstjaar 2020 geen controle uitgevoerd
- De administratie van het Bureau voor de Staatsschuld en hetgeen is opgenomen in de begrotingsrekening 2020 ten aanzien van rentes, aflossingen en fees vertonen verschillen.
- De gepensioneerden zijn in elf (11) gevallen niet tijdig afgevoerd van de betaalrol van CEBUMA.
- Het administratiesysteem IFMIS functioneert niet naar behoren.

4. Aanbevelingen

De aanbevelingen voortvloeiende uit deze controle van de BR 2020 kunnen als volgt worden omschreven:

- Aan het ministerie wordt aanbevolen dat voor het minimaliseren van risico's zoals het verantwoorden van volledige en juiste informatie, binnen het ministerie de beheersingsmaatregelen adequaat ingesteld worden. Dit is noodzakelijk om fouten tijdig te signaleren en om het administratief functioneren te verbeteren.

- De administratie ten aanzien van leveranciers dient beter beheer te worden. Bijvoorbeeld door het zorgen voor back-ups.

- Bij het uitlenen van voertuigen aan andere diensten dient er formeel een leencontract met duidelijke voorwaarden en afspraken gemaakt te worden.

- Er dient een betere afstemming tussen Het Bureau voor de Staatsschuld en het Directoraat Financiën te worden bewerkstelligd voor de registratie van met name de rentes, aflossingen en fees.

- De afdeling interne controle dient te worden geïnstrueerd en ingezet voor het doen van controle op het Directoraat Financiën.

- Het directoraat dient erop toe te zien dat de gepensioneerden tijdig van de betaalrol worden afgevoerd.

- Het administratiesysteem IFMIS dient te worden geëvalueerd en de knelpunten dienen te worden weggewerkt. Hierdoor zal voornoemd administratiesysteem effectief kunnen worden ingezet voor het transparant maken en houden van de overheidsadministratie.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Financiën en Planning
Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

Verloop van Correspondentie en/of veldonderzoek

1. Controle Begrotingsrekening 2019

   Bevindingen inzake:

   1.1 Operationele Uitgaven

   1.2 Programma's

   1.3 Middelenbegroting

2. Analyse met betrekking tot de bevindingen van de CLAD
3. Conclusie
4. Aanbevelingen
5. Reactie van het Directoraat

Lijst van Afkortingen

ALZA	Algemene Zaken
ABS	Algemeen Bureau voor de Statistiek
AOV	Algemene Oudedagsvoorziening
BR	Begrotingsrekening
BiZa	Ministerie Binnenlandse Zaken
BFZ	Begroting Financiële Zaken
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
FIN	Ministerie van Financiën en Planning
LB	Loonbelasting
Nr.	Nummer
PBC	Prepared by client
PLOF	Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering
S.B.	Staatsblad der Republiek Suriname
STG	Stichting

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode 1 februari tot 31 maart 2022 bij het Directoraat Planning en Ontwikkelings-financiering van het Ministerie van Financiën de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Ministerie van Financiën en Planning, is als volgt:

- De BR 2020 is geanalyseerd, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie Bijlage I) in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.

- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het directoraat voor het vaststellen van de te controleren posten van de begroting, en daarnaast ook de cijfers/bedragen die gecontroleerd c.q. geanalyseerd moeten worden. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het directoraat een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is moet hiervoor een verklaring worden gegeven.

- De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit verslag verder toegelicht.

De Rekenkamer hoopt dat de De Nationale Assemblée, de regering en de Staatsraad hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Algemene informatie organisatie

Naam

Ministerie van Financiën en Planning, Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering

Typologie

Het ministerie heeft als typologie dienstverlening (overheid).

Taakstellingen

De algemene taakstelling van het Ministerie van Financiën en Planning, Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering (PLOF) is vervat in het staatsbesluit van 14 oktober 2020 (S.B. 2020 no. 191).

Deze taken zijn:

Het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering is belast met de coördinatie van de middellange- en kortetermijnplanning alsook met de werving en het beheer van fondsen die voor de uitvoering van ontwikkelingsplannen en ~projecten via ontwikkelingspartners en internationale financieringsinstellingen beschikbaar zijn.

Op het directoraat zal gewerkt worden aan het versterken van de plancapaciteit in het kader van de voorbereiding van de uitvoering van duurzame ontwikkelingsactiviteiten met participatie van staats- en niet-staatsactoren in de beleidsvoering- en de planningscyclus. Hierbij wordt in beschouwing genomen de nationale ontwikkelingsplanning op lange, middellange en korte termijn op basis van het nationaal ontwikkelingsbeleid. Verder ziet het directoraat erop toe dat de beschikbare financiële middelen effectief worden ingezet waarbij reguliere monitoring en evaluatie een belangrijk onderdeel zijn.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

De correspondentie is via het Ministerie van Financiën en Planning gegaan. De aanbiedingsbrief en de controlebevestigingsbrief (in tweevoud) zijn op 8 februari 2022 verzonden (kenmerk: SV/1106/du 0047.22) naar het ministerie voornoemd en het Directoraat PLOF. De retourontvangst van de controlebevestigingsbrief is geweest op 9 maart 2022 (L.A.F no 806).

Het pre-auditgesprek is gehouden op 14 februari 2022 en gedurende het gesprek is het volgende aan de orde geweest:

1. De teamleider heeft het gesprek ingeleid en uitleg gegeven over de nieuwe werkwijze van de Rekenkamer.
2. Er is een PBC-lijst overhandigd, waarbij werd toegezegd dat de nodige stukken zo spoedig mogelijk opgestuurd zullen worden.
3. Er waren onduidelijkheden met betrekking tot de controlebevestigingsbrief. Afgesproken is dat beide partijen intern zullen nagaan waar de controlebevestigingsbrief voor de directeur van PLOF zich bevindt.
4. Afgesproken is dat de opgevraagde documenten donderdag 17 februari 2022 klaargelegd zullen worden.
5. Het Directoraat PLOF heeft geen recent organogram. De huidige organisatiestructuur werkt terug vanaf 2010.
6. De taakstelling van PLOF is per beschikking vastgesteld.
7. Het directoraat beschikt niet over een handboek, maar doet zijn werk volgens de algemene instructies die beschikbaar zijn.
8. De PBC-lijst wordt doorgenomen en enkele programma's worden kort toegelicht. Afgesproken is dat deze toelichting ook schriftelijk wordt vastgelegd door PLOF.
9. De personeelslijst en bijbehorende functie wordt gemaild, zodat een selectie kan worden gemaakt voor het nemen van de steekproef. Dit voor de controle van de persoonsdossiers.
10. De mogelijkheid bestaat om ook een vragenlijst op te sturen, zodat de vragen door PLOF worden beantwoord en de Rekenkamer, indien nodig, een nadere toelichting zal vragen.

De dossiercontrole heeft op 4 maart 2022 plaatsgevonden. Op die dag zijn er twaalf dossiers gecontroleerd, en is de medewerker Salarisadministratie geïnterviewd.

- Volgens de medewerker Salarisadministratie werden de presentielijsten in het dienstjaar 2020 nog handmatig getekend (in- en uittekenen) voor aanwezigheid. De verwerking van de mutaties werd bijgewerkt in de computer.
- De salarisadministratie werd tijdig bijgehouden, waardoor de afsluiting op tijd kon plaatsvinden. De afsluiting vond plaats tussen de 10^{e} en 17^{e} van de maand, daarna werden de stukken verstuurd naar CEBUMA.

Voor de afstemming met de maandoverzichten is per mail en telefonisch contact opgenomen met het directoraat.

- Volgens het directoraat worden de maandrapportages gemaakt op basis van de subadministratie van het directoraat.
- De Rekenkamer heeft de realisatiecijfers niet kunnen controleren aan de hand van rapporten uit IFMIS. Dit vanwege het feit dat het auditteam geen toegang (inkijkfunctie) had tot IFMIS.

De exitmeeting heeft plaatsgevonden op 24 maart 2022. Tijdens deze meeting zijn de bevindingen van het onderzoek besproken. Het directoraat werd in de gelegenheid gesteld om te reageren op de bevindingen, en waar nodig nader in te gaan op zaken die verder toegelicht moesten worden.

1. ControleBegrotingsrekening 2020

1.1 Algemeen

Voor de controle van de begroting heeft de Rekenkamer een gegevensgerichte controle verricht.

Bij de beoordeling van de algemene informatie over het directoraat zijn de volgende bevindingen vastgelegd:

- De wettelijke taakstelling van het directoraat is duidelijk omschreven en vastgelegd in een staatsbesluit.
- De juistheid van de organisatiestructuur is beoordeeld; gebleken is dat de organisatiestructuur geformaliseerd is door het bevoegd gezag doch deze dateert nog van 2010.
- De afdeling Interne Controle is wel opgenomen in het organogram van het directoraat, echter is deze afdeling niet operationeel.
- De tekeningsbevoegdheid van functionarissen is op juistheid beoordeeld.

1.2 Bevindingen operationele uitgaven

Voor de operationele uitgaven Lonen en Salarissen zijn de volgende bevindingen vastgelegd.

- De presentielijsten worden nauwkeurig bijgehouden en verwerkt in het personeelsbestand. Op de presentielijst komen de juiste ambtenaren voor. Het aantal personeelsleden is afgestemd met de CEBUMA-maandstaten. Vergeleken met het personeelsbestand is er een verschil van drie personen. Door het hoofd van de afdeling PZ is er een verklaring hierover gegeven. Dit komt door driemutaties in het personeelsbestand.

  Controle aantal personeelsleden

Aantal volgens het personeelsbestand	34
Aantal volgens CEBUMA-staten	31

Verschil	3

  Verklaard is dat één (1) medewerker met verlof buitenbezwaar was, één (1) medewerker was nog niet op de betaalrol en één (1) medewerkerwas ter beschikking gesteld van het Directoraat Financiën.

- Op de afdeling Personeelszaken zijn drie medewerkers werkzaam. Op de afdeling is er een coördinator, een medewerker die belast is met het bijhouden van het personeelsbestand en de andere medewerker die belast is met de salarisadministratie. Uit het voorgaande is gebleken dat er wel sprake is van een functiescheiding.

- In de salarisadministratie worden de juiste salarissen verwerkt. De salarismutaties worden juist en volledig verwerkt in de loonstaten van het directoraat. Volgens het CEBUMA-salarisoverzicht is er in 2020 een bedrag groot SRD 2.844.345,26 uitbetaald aan lonen en salarissen.
- In de begrotingsrekening is voor deCode 610 - Lonen en Salarissen een aansluiting gemaakt met de CEBUMA-administratie; gebleken is dat de cijfers juist zijn opgenomen.
- Voor de dossiercontrole zijn er twaalfnamen van ambtenaren geselecteerd van wiehet dossier is gecontroleerd.

Bevindingen

- De dossiers worden juist bijgehouden in goed opgelegde mappen.
- Het dienstverloop van de landsdienaar wordt juist en volledig bijgehouden.

Conclusie

De Rekenkamer komt tot de conclusie dat:

- de taken van het directoraat duidelijk omschreven en vastgelegd zijn en dat de tekenings-bevoegdheid van de bevoegde functionarissen juist is;
- uit de controle is gebleken dat de presentielijsten juist bijgehouden en verwerkt worden in het personeelsbestand;
- de salarissen en lonen juist verwerkt worden in de administratie van het directoraat;
- dat er wel sprake is van een functiescheiding. De afdeling Personeelszaken bestaat uit een Coördinator, een medewerker die belast is met de salarisadministratie en een andere medewerker is belast met het bijhouden van het personeelsbestand.
- de afdeling Interne Controle niet operationeelis.

1.3 Bevindingen programma's

De begrotingscijfers zijn afgestemd met de maandrapportages van het directoraat.

De Rekenkamer heeft de volgende bevindingen vastgelegd:

- De verantwoording van de subsidie van de Stg. Algemeen Bureau voor de Statistiek vindt per kwartaal plaats. Gebleken is dat de subsidiebedragen juist zijn opgenomen in de administratie van het directoraat en aansluiten met de begroting 2020.
- De verevende bedragen sluiten aan met de bedragen uit de administratie.
- De subsidieaanvragen voldoen aan de subsidievoorwaarden.
- De dossiers worden op een adequate wijze aangelegd en bijgehouden.
- De subsidiebedragen zijn juist in de administratie opgenomen, en de bedragen zijn afgestemd met de toewijzingsbeschikkingen.

De nota van wijziging van het directoraat geeft aan dat er een wijziging heeft plaatsgevonden in de geraamde bedragen van code 0926 - Stg Algemeen Bureau voor de Statistiek. Opdezecode heeftereenwijzigingplaatsgevonden;hetbedragisdanSRD10.200.000,-in plaats vanSRD9.050.000,-.

Volgens de verklaring van het directoraat geven de voldaan cijfers (SRD 6.403.000) in de BR 2020 niet alle bedragen weer van de subsidiebedragen van het ABS. De ingehouden LB en AOV zijn bovendien niet overgemaakt naar de Ontvanger der Directe Belastingen.

Conclusie

De Rekenkamer komt tot de conclusie dat de beheersingsmaatregelen wel aanwezig zijn voor de Programma's 0926 - Stg Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS), en dat de stichting zich wel houdt aan de financiële verantwoording van de subsidieaanvraag.

1.4 Bevindingen Middelenbegroting

Voor de middelen begroting zijn de volgende bevindingen geconstateerd.

De overige inkomsten uit overheidsbedrijven en diensten zijn ontvangsten die voortvloeien uit de opbrengsten van de ABS voor het verlenen van diensten aan het publiek, verkopen van publicaties en boekwerken etc.

Volgens de begrotingsrekening is er een bedrag van SRD 22.000 ontvangen aan middelen van het ABS. Deze ontvangsten worden verwerkt in een overzicht van het directoraat en aan het eind van het jaar gerapporteerd aan de afdeling CBB. Deze informatie dient als verantwoording in de begrotings-rekening. Gebleken is dat er geen zekerheid bestaat dat de bedragen volledig zijn opgenomen.

1.5 Bevindingen IFMIS

Volgens het directoraat wordt sinds de implementatie van BUCS (Begrotingsuitvoerings- en Controle-systeem) in het dienstjaar 2008, naast het geautomatiseerd systeem ook een schaduwadministratie van de financiële mutaties bijgehouden. Na de implementatie van IFMIS is dezelfde werkwijze gehandhaafd. Uit de gegevens van het IFMIS wordt de BR opgesteld (IFMIS is bron van de BR).

2. Analyse bevindingen CLAD

De Centrale Landsaccountantsdienst is momenteel ook bezig met de controle op de Begrotingsrekening 2020. De Rekenkamer kan geen nadere toelichting vragen aan het directoraat over de eventuele tekortkomingen en aanbevelingen van de CLAD op de BR 2020.

3. Conclusie

De Rekenkamer komt tot de volgende conclusies:

- De taken van het directoraat zijn duidelijk omschreven en vastgelegd en de tekeningbevoegdheid van de bevoegde functionarissen is correct.
- De presentielijsten worden correct bijgehouden en verwerkt in het personeelsbestand.
- De post Salarissen en Lonen wordt juist verwerkt in de administratie van het directoraat, maar de BR geeft een verschil aanvan wat er voldaan is.
- De beheersingsmaatregelen zijn wel aanwezig voor de Programma's 0926 - Stichting Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) en de stichting houdt zich wel aan de financiële verantwoording van de subsidieaanvraag.
- Uit de controle is gebleken dat het IFMIS enkele knelpunten bevat, zoals het niet kunnen weergeven van detailinformatie, zoals maandrapporten of informatie per artikel, uit het systeem.
- Ook is er geen zekerheid met betrekking tot de volledigheid van het ontvangen bedrag bij middelen.
- Het directoraat beschikt niet over een handboek inzake de interne beheersing/administratieve organisatie van het directoraat.

4. Aanbevelingen

Op basis van de controle op de BR 2020 doet de Rekenkamer de volgende aanbeveling:

- De knelpunten bij het werken met IFMIS moeten zo spoedig mogelijk weggewerkt worden, waardoor het directoraat kan beschikken over de informatie die nodig is voor het maken van analyses.
- Een interne controle moet operationeel worden en tenminste één functionaris moet de financiële administratie van het directoraat controleren.
- De processen binnen het directoraat dienen alsnog vastgelegd te worden in een handboek.

5. Reactie van het Directoraat

Het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering heeft in haar schrijven met als kenmerknummer La OF 2220598, de datum 29 april 2022 op het conceptrapport van bevindingen inzake de controle van de BR 2020 van het Directoraat gereageerd. De op- en aanmerkingen van het directoraat heeft de Rekenkamer doorgenomen en verwerkt in het rapport.

MINISTERIE VAN FINANCIËN & PLANNING
Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering
Henck Arronstraat 36 – Paramaribo – Telefoon: (597) 471324
Email: secdirof@yahoo.com

La OF 2220598

Paramaribo, 29 april 2022

Aan de Voorzitter van de
Rekenkamer van Suriname
Dhr. Sh. Bhoendie
Waterkant 28
Alhier

Onderwerp : Reactie concept Rapport van Bevindingen inzake Controle BR 2020 van het Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering

Bijlagen : --

Geachte voorzitter,

Refererend aan uw schrijven met als kenmerk RI/1106/va de dato 14 april 2022 no. 0288.22 (ontvangen d.d. 25 april 2022) aangaande voormeld onderwerp doen wij u de volgende opmerkingen toekomen.

- Pagina 4 laatste alinea 2de ge .

De zinsnede "chef PZ/Salarisadministratie" te vervangen door "medewerker Salarisadministratie".

- Pagina 4 laatste alinea 3de regel

De zinsnede "Volgens het hoofd ... voor afwezigheid" te vervangen door "Volgens de medewerker Salarisadministratie ....voor afwezigheid".

- Pagina 4 laatste alinea 4de regel

De verwerking .....computer. Het woord automatisch in deze zin kan worden weggelaten.

- Pagina 7, 1ste alinea

Zoals reeds aangegeven in onze reactie in "Bevindingen BR 2020 Dir PLOF d.d. 24 maart 2022, stellen we voor de volgende omschrijving te hanteren:
"Er is sprake van een functiescheiding. De afdeling Personeelszaken bestaat uit een coördinator, een medewerker die belast is met de salarisadministratie en een andere medewerker is belast met het bijhouden van het personeelsbestand".

Met betrekking tot de aanbevelingen op pagina 12 punt 1, wordt opgemerkt dat de bedragen in de Begrotingsrekening afkomstig zijn uit de administratie van het directoraat.

Hopende u voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Mw. Drs. I. Sandel, MPA
Namens deze,

Mw. Mr. Ramdhani
Onderdirecteur Administratieve Diensten
Directoraat Planning en Ontwikkelingsfinanciering

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Directoraat Belastingen
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van Afkortingen

Inleiding

Algemene informatie van de organisatie

Verloop van Correspondentie en/of veldonderzoek

1. Controle Begrotingsrekening 2020
   1.1 Bevindingen Operationele Uitgaven
   1.2 Bevindingen Programma's
   1.3 Bevindingen Middelenbegroting
2. Analyse met betrekking tot de bevindingen van de CLAD
3. Conclusie
4. Aanbevelingen

Lijst van Afkortingen

ASYCUDA	Automated System for Customs Data
BEL	Directoraat der Belastingen
BR	Begrotingsrekening
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
FISO	Functie Informatie Systeem Overheid
IB	Inkomstenbelasting
IC	Interne Controle
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
KO	Kredietopening
LB	Loonbelasting
NV	Naamloze Vennootschap
ODB	Ontvanger Directe Belastingen
PBC	Prepared by client list
PFC	Planning, Finance & Control
SIGTAS	Standard Integrated Government TAX Administration
SRD	Surinaamse dollar
TWK	Terugwerkende kracht

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode 15 februari tot 11 maart 2022 bij het directoraat Belastingende Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Directoraat Belastingen is als volgt:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie Bijlage I), in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.

- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het directoraat omde te controleren posten van de begroting vast te stellen, en daarnaast moesten ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/geanalyseerd worden. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het ministerie/directoraat een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is moest er een verklaring worden gegeven.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het directoraat worden in dit verslag verder toegelicht.

De Rekenkamer hoopt dat de Nationale Assemblée, de regering, de Staatsraad en het publiek hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Algemene informatie organisatie

Naam

Ministerie van Financiën en Planning, Directoraat Belastingen

Typologie

Het ministerie/directoraat heeft als typologie dienstverlening (overheid).

Taakstellingen

De algemene taakstelling van het Ministerie van Financiën, Directoraat Belastingen, is vervat in het staatsbesluit van 14 oktober 2020, houdende nadere wijziging van het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no.58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2017 no. 22 en SB 2020 no. 191 nadere wijziging taakomschrijving departementen).
Voor het Directoraat der Belastingen worden de taken als volgt omschreven.
De directeur van Belastingen is verantwoordelijk voor het voeren van het algemeen managementbeheer van de belastingdienst en voor het realiseren van fiscale en overige bij wet opgedragen taken en doelstellingen van de belastingdienst. Verder wordt van hem/haar een bijdrage verwacht aan het beleid van het Ministerie van Financiën en Planning (zie ook de Organisatiebeschikking Belastingdienst, GB 1970, nr 40.

Om hieraan vorm en inhoud te geven heeft de directeur de beschikking over een organisatie met een aantal op dit terrein gespecialiseerde eenheden te weten:

1. de Inspectie der Directe Belastingen;
2. de Inspectie der Invoerrechten en Accijnzen (Douane);
3. de Inspectie Omzetbelasting;
4. het Ontvangkantoor der Directe Belastingen;
5. het Ontvangkantoor der Invoerrechten en Accijnzen.

Om aan zijn/haar taak, de bestuurlijk verantwoordelijke voor de belastingdienst, vorm en inhoud te kunnen geven, heeft hij/zij verder de beschikking over stafafdelingen die gespecialiseerd zijn inde invulling van de verantwoordelijkheden van de directeur. De hoofden van deze afdelingen vormen samen met de directeur de staf van het Directoraat Belastingen te weten;

1. Fiscale Zaken Directe Belastingen;
2. Fiscale Zaken Indirecte Belastingen;
3. Planning Finance en Control;
4. Algemene en Interne Zaken;
5. Electronic Data Processing;
6. Tax Payer service;
7. Personeel en Organisatie
8. Opleidingscentrum Financiën;
9. Documentatie en Informatie Voorziening

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

De controle van de BR 2020 is van start gegaan met het opsturen van de controlebevestigingsbrief (in drievoud) via een aanbiedingsbrief aan de minister van Financiën en Planning,bestemd voor de drie directoraten van het ministerie waaronder het directoraat De aanbiedingsbrief en de controle-bevestigingsbrief zijn de dato 8 februari 2022 met als kenmerk nummer 0046.22 verzonden. Een exemplaar van deze controlebevestigingsbrief moest door de directeur van belastingen ondertekend en geretourneerd worden aan de Rekenkamer; dit binnen uiterlijk vijfwerkdagen. De werkelijke datum waarop een ondertekend exemplaar met als kenmerk nummer La.F. No.806 terug is ontvangen van het Directoraat Belastingen is op 9 maart 2022, met als datering van het directoraat 7 maart 2022.

Het veldonderzoek is anticiperend op de ontvangst van de getekende controlebevestigingsbrief reeds van start gegaan met een pre-auditgesprek op 17 februari 2022. Hierbij vond er een gesprek plaats met het management van het Directoraat der Belastingen. Tijdens dit pre-auditgesprek is de PBC-lijst (prepared by client list) oftewel de lijst van benodigde documenteninformatie die door de auditee klaargelegd moest worden door de dienstdoende functionarissen besproken. Een kopie hiervan is overhandigd aan het management via de medewerker van de afdeling Planning, Finance and Control (PFC).
Er is een dossiercontrole op basis van een steekproef van twintigambtenaren uitgevoerd op 8 maart 2022, waarvan de bevindingen verder in het rapport zijn omschreven. Door het Directoraat Belastingen werd aangegeven dat zij niet over een afdeling Interne Controle (IC) beschikt. Verder is door het Directoraat Belastingen verklaard dat zij niet over een geformaliseerde organisatiestructuur beschikt.

De exitmeeting waarin de bevindingen met betrekking tot dit onderzoekzijn besproken, heeft op dinsdag 29 maart 2022 ten kantore van het Directoraat der Belastingen plaatsgevonden.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Bevindingen Operationele Uitgaven

Voor de operationele uitgaven zijn de volgende bevindingen vastgelegd:

Presentielijsten

- De presentielijsten worden handmatig bijgehouden middels intekenlijsten.
- Op de presentielijsten wordt onder andere bijgehouden ziekteverzuim en verlof.
- De presentielijsten zijn op het directoraat opgeslagen in ordners. Deze presentielijsten zijn afkomstig van de verscheidene afdelingen van het Directoraat Belastingen

Personeelsbestand

- Het personeelsbestand wordt digitaal bijgehouden.
- Het personeelsbestand van het directoraat bedroeg in het dienstjaar 2020 zeshonderdentwintig (620) landsdienaren.

Het aantal personeelsleden is naar bekomen informatie in het dienstjaar 2020 juist bijgehouden en daardoor in overeenstemming met de CEBUMA-verzamelstaat.
Het aantal personeelsleden bij het hoofdkantoor van Directoraat der Belastingen bedroeg in het dienstjaar 2020 zesenzestig (66).
De personeelsdossiers worden op naam bijgehouden en zijn voorzien van een persoonskaart met daarop vermeld de staat van dienst en het persoonsnummer.

Op basis van de steekproef van twintig (20) landsdienaren uit het personeelsbestand zijn de volgende bevindingen geconstateerd:

- De instelling houdt een registratie bij van de landsdienaren.
- De gegevens van de landsdienaren zijn volledig verwerkt in de persoonsdossiers.
- Er is een functiescheiding tussen de afdeling Personeelszaken en sectie Salarisadministratie.
- De salariskosten zijn correctberekend en in de juiste periode verwerkt.

Bevindingen Lonen en Salarissen, Sociale Premies en Gebruik van Goederen en Diensten

Vanwege het feit dat de Rekenkamer nog geen toegang (inkijkfunctie) heeft tot IFMIS, is er voor de code 610 - Lonen en Salarissen en 611 - Sociale Premies in de BR 2020 een aansluiting gedaan met de informatie uit de CEBUMA-staten en de subadministratie (ookwel schaduwadministratie in MS Excel) van het ministerie. Bij de aansluiting is gebleken dat de verevende bedragen overeenkomen met de bedragen in de administratie.
Volgens Belastingen is er geen rekening gehouden met bevordering en TWK's in 2020. Verder is aangegeven dat de bezoldiging van de Douanedienst niet meer conform FISO vastgesteld wordt,

waardoor de loonkosten in mei 2020 zijn toegenomen. Er is voor de douaniers een brief door de toenmalige minister opgemaakt over de nieuwe salarisreeksen terugwerkend tot en met januari 2019.

De verklaring van het directoraat omtrent code 611- Sociale Premies

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is als volgt: "*Dit artikel stijgt en/of daalt gelijktijdig met eventuele verhoging en/of verlaging van artikel 610. Er werd rekening gehouden met een eventuele salarisverhoging, waardoor het geraamd bedrag hoger uitviel dan het verevend bedrag. Er is net als bij lonen minder verevend dan geraamd.*"

De verklaring van het directoraat omtrent code 612- Gebruik van Goederen en Diensten

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is als volgt: *"Hier is er minder verevend dan geraamd, omdat er weinig tot geen aanschaffingen hebben plaatsgevonden. De meeste aanschaffingen werden gedaan middels de contante KO ad SRD 115.000, per maand. Grotere aankopen werden niet gedaan. Betalingen aan schoonmaakbedrijven, contributies aan nationale en internationale organisaties, etc. hebben deels plaatsgevonden in 2020 en de begroting 2021 zal verder belast worden*."

De verklaring van het directoraat omtrent voorraden metname: inventarisatielijsten magazijnvoorraden per 31 december 2020, subadministratievoorraden en proces voorraadbeheer.

Het hoofd van de afdeling Algemene Zaken heeft aangegeven dat hij niet beschikt over de door de Rekenkamer gevraagde informatie. Er zijn ook geen inventarisatielijsten van magazijnvoorraden noch subadministratievoorraden beschikbaar met betrekking tot het dienstjaar 2020.

1.2 Bevindingen Programma's

De geraamde bedragen volgens de begrotingsrekening 2020 komen overeen met de bedragen volgens de Begrotingswet (S.B. 2021, No.6). Het geraamd bedrag aan programma's bedraagt SRD 5.850.000,- waarvan SRD 5.075.000,- is verevend. Voor deze onderrealisatie is er in de BR 2020 nadere toelichting gegeven.

De verklaring voor de navolgende programma's gekozen op basis van de materialiteit is als volgt.

<u>Code 0119 - Renovatie en Nieuwbouw Kantoorgebouwen</u>.

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is als volgt:"Het verevend bedrag is gelijk aan het geraamd bedrag, omdat er verschuiving heeft plaatsgevonden op de

begroting voor de betaling aan Rudisa N.V., wegens de aanschaf van voertuigen voor de Douane. In 2020 zijn er geen renovaties verricht en zijn er geen nieuwe kantoren bijgebouwd.

Code 0218 Capaciteitsopbouw Belastingdienst

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is als volgt: "*De begroting is hier wel aangesproken. Er waren lopende opleidingen in 2019 en nieuwe opleidingen gestart in 2020. Er is minder verevend dan geraamd, omdat de opleidingen nog gaande zijn en de volgende begroting belast zal worden. De opleidingen waren vanwege de COVID-19-situatie stopgezet en zijn deels weer opgestart. De opleidingen worden online middels Zoomlink verzorgd. De betaling aan docenten en de aanschaf van apparatuur c.q. lesmateriaal hebben deels in 2020 plaatsgevonden, en zullen deels in 2021 worden voldaan*." Bij de aansluiting is gebleken dat het verevend bedrag minder is dan het geautoriseerd bedrag in de administratie.

De inhoud en een overzicht van de kosten in dit programma is als volgt.

Begroot: SRD 1.000.000

Autorisatiebedrag: SRD 999.999,65

Gerealiseerd bedrag: SRD 995.604

Bedragen in SRD

Capaciteitsopbouw Belastingdienst	Autorisatie	Gerealiseerd bedrag
Commiezenopleiding ODB/ RVM 832	31.890,95	31.821,00
Opleiding tot junior controle-ambtenaar/ RVM 825	7.297,00	7.220,00
Opleiding tot junior controle-ambtenaar/RVM 112	269.872,00	268.986,50
Opleiding tot senior controle-ambtenaar/RVM 833	26.927,00	26.855,00
Opleiding tot senior controle-ambtenaar/ RVM 112	318.065,00	317.977,50
Commiezenopleiding IOA/RVM 830	14.946,50	14.850,00
Werving aspirant-commies/RVM 827	138.820,00	138.820,00
Kapbakhoudersopleiding/ RVM 114 d.d. 26 februari 2020	192.181,00	189.074,00
Totaal	**999.999,45**	**995.604,00**

Bron: Directoraat der Belastingen

Code 0506 - Nieuw Automatiseringsbelastingsysteem, alsmede onderhoud van het Douanesysteem en Scans

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is devolgende. "*Er is minder verevend dan geraamd. Er zijn contributies betaald aan nationale en internationale organisaties. De goedkeuring tot uitbetaling laat meestal lang op zich wachten, waardoor er in de BR 2020 te zien zal zijn dat er minder wordt verevend dan er wordt geraamd. Zolang de facturen niet worden opgestuurd, wordt er geen goedkeuring gevraagd. Autorisatie voor de uitbetaling vindt dan niet plaats. Er heeft in 2020 onderhoud en reparatie plaatsgehad aan het ASYCUDA-netwerk, vanwege diverse redenen. In 2021 zal de technische assistentie worden voortgezet en zullen de contributies aan internationale organisaties door worden uitbetaald.*"

Het directoraat heeft niet duidelijk kunnen aangeven wat de problemen zijn met het ASYCUDA-netwerk in het dienstjaar 2020. Bij de aansluiting is gebleken dat het verevend bedrag overeenkomt met de bedragen in de administratie.

1.3 Bevindingen Middelenbegroting

Voor de middelenbegroting zijn de volgende bevindingen geconstateerd.
Er is geconstateerd dat het verevend bedrag van Titel III: Middelenbegroting, SRD 4.166.509.000,00 bedraagt en groter is dan het geraamd bedrag SRD 3.188.255.000.

Op basis van de materialiteit is voor de volgende posten een verklaring gevraagd bij het Directoraat Belastingen. De verklaring is als volgt.

Code 55003 - AOV-premie

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is als volgt:"*Er is minder ontvangen dan geraamd. In het overzicht van de ontvangsten van de ODB (Ontvanger der Directe Belastingen) is een groot deel van de ontvangen AOV opgenomen bij de Inkomstenbelasting c.q. Loonbelasting (LB). Bij de verwerking van de ontvangsten in SIGTAS (Standard Integrated Government TAX Administration) wordt er geen onderscheid gemaakt tussen LB en AOV. Er is daarom een hoge stijging te merken bij de Inkomstenbelasting, inclusief Loonbelasting, vergeleken met de raming van 2020. Anderzijds heeft dit werking op het groot verschil tussen de raming van de AOV ten opzichte van de ontvangsten."* Van het directoraat is ontvangen de verwerking van de ontvangsten in het systeem SIGTAS tot en met de maand april 2020. Dit is als Bijlage 5 toegevoegd. De aansluiting met de administratie heeft hierdoor niet plaatsgevonden.

Code 53111 - Consent en deviezenrecht

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is als volgt:"*Er is meer ontvangen dan geraamd. Dit bedrag is het totaal van consent- en deviezenrecht bij in- en uitvoer en identiek als bij statistiekrecht. Bij verhoging van de in- en uitvoer zal hetconsent- en deviezenrecht ook verhogen."* De opgevraagde informatie ten aanzien van dit artikel is niet ontvangen, waardoor er geen aansluiting heeft plaatsgevonden.

Code 53129 - Ontvangsteninzake in en doorvoer van goederen

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is als volgt**: "***Er is minder ontvangen dan geraamd. De vermoedelijke reden hiertoe kan de COVID-19-situatie zijn, waarbij de landsgrenzen grotendeels gesloten waren."*De opgevraagde informatie ten aanzien van dit artikel is niet ontvangen.

Code 53131 - Entrepotgelden

De verklaring van het directoraat evenals de memorie van toelichting is als volgt**: "***Er is meer ontvangen dan geraamd. De verhoging komt, doordat er meer opslag en uitslag plaats heeft*

gevonden in publieke entrepots. De ruimtes van de Douanedienst zijn kleiner, waardoor particulieren weinig ruimte hebben om goederen op te slaan. De ruimtes worden door de Douane zelf gebruikt. De kosten voor het opslaan in publieke entrepots zijn veelal hoger, waardoor de opbrengsten stijgen." De opgevraagde informatie ten aanzien van dit artikel is niet ontvangen.

2. Analyse bevindingen CLAD

De Centrale Landsaccountantsdienst is momenteel ook bezig met de controle op de begrotingsrekening 2020. De Rekenkamer kan geen nadere toelichting vragen aan het directoraat over de eventuele tekortkomingen en aanbevelingen van de CLAD op de BR 2020.

3. Conclusie

De conclusies voortvloeiende uit deze controle van de BR 2020 kunnen als volgt worden omschreven:

- Het directoraat der Belastingen beschikt niet over een afdeling Interne controle (IC) en heeft ook geen taakomschrijving voor een afdeling interne controle.
- De Kredietopening van SRD 115.000 per maand is niet toereikend, hierdoor zijn er geen grote aankopen gedaan.
- De betalingen aan schoonmaakbedrijven, contributies aan nationale en internationale organisaties zijn niet volledig toegerekend aan het dienstjaar 2020. Hierdoor zal het dienstjaar 2021 verder worden belast.
- De renovatie aan kantoorgebouwen heeft niet plaatsgevonden vanwege een verschuiving op de begroting voor de betaling aan Rudisa N.V. wegens aanschaf voertuigen voor de douane.
- Het ASYCUDA-netwerk heeft in 2020 onderhoud en reparatie ondergaan vanwege diverse redenen die niet verklaard zijn geworden door het Directoraat Belastingen.
- De afdeling Algemene Zaken heeft een taakomschrijving. Echter beschikt deze afdeling niet over inventarisatielijsten van magazijnvoorraden, noch dat er subadministratievoorraden aanwezig zijn met betrekking tot dienstjaar 2020.
- Het Directoraat Belastingen beschikt niet over een geformaliseerde organisatiestructuur.
- Het directoraat beschikt niet over informatie ten aanzien van de middelenbegroting.

4. Aanbevelingen

De aanbevelingen voortvloeiende uit deze controle van de BR 2020 kunnen als volgt worden omschreven:

- Er dient een afdeling Interne controle te worden ingesteld bij het Directoraat Belastingen met een duidelijke taakomschrijving.
- De Kredietopening dient te worden aangepast aan de vereisten van de verscheidene diensten van het Directoraat Belastingen.
- De betalingen aan schoonmaakbedrijven, contributies aan nationale en internationale organisaties dienen te worden toegerekend aan het dienstjaar waarop deze betrekking hebben.
- De renovatie van kantoorgebouwen dient tijdig plaats te vinden.
- De reparatie aan het ASYCUDA-netwerk dient te worden gedocumenteerd en duidelijk te worden verklaard.
- Er dienen maatregelen getroffen te worden voor het bijhouden van inventarisatielijsten, magazijnvoorraden en de beschikbaarheid van subadministratievoorraden.
- Het Directoraat Belastingen dient te beschikken over een geformaliseerde organisatiestructuur voor een goede en efficiënte functionering van de organisatie.
- Het directoraat dient een administratie bij te houden van de middelenbegroting met de juiste en volledige informatie, zodat deze gebruikt kan worden bij de controle van de ontvangsten in de begrotingsrekeningen.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Economische Zaken,
Ondernemerschap en Technologische Innovatie
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

Algemene informatie over de organisatie

Verloop van Correspondentie en/of veldonderzoek

1. Controle Begrotingsrekening 2019

   Bevindingen inzake:

   1.1 Operationele Uitgaven

   1.2 Programma's

   1.3 Middelenbegroting

2. Analyse met betrekking tot de bevindingen van de CLAD
3. Conclusie
4. Aanbevelingen

Lijst van Afkortingen

ALZA	Algemene Zaken
AOV	Algemene Oudedagsvoorziening
BR	Begrotingsrekening
BiZa	Ministerie van Binnenlandse Zaken
BFZ	Begroting Financiële Zaken
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
EZOTI	Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie
FIN	Financiën
HI & T	Voormalig Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme
IsDB	Islamic Development Bank
KO	Kredietopening
LB	Loonbelasting
LVV	Landbouw Veeteelt en Visserij
Nr.	Nummer
PBC	Prepared by client list
PZ	Personeelszaken
RvS	Rekenkamer van Suriname
S.B.	Staatsblad der Republiek Suriname
SBB	Surinaams Standaarden Bureau
SHTTC	Suriname Hospitality and Tourism Training Center
SRD	Surinaamse dollar
STG	Stichting
TCT	Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode 1 februari tot 25 maart 2022 bij het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie is de volgende.

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn.Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie Bijlage I), in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.

- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het directoraat voor het vaststellen van de te controleren posten van de begroting en daarnaast worden ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/geanalyseerd. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het directoraat een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is, moet er een verklaring worden gegeven.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit verslag verder toegelicht.

De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Algemene informatie organisatie

Naam

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie

Typologie

Het ministerie heeft als typologie dienstverlening (overheid).

Taakstellingen

De algemene taakstelling van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie is vervat in het staatsbesluit van 14 oktober 2020 (S.B. 2020 no. 191).Vermeldenswaard is dat dit ministerie vóór de naamswijziging per 16 juli 2020, het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme (HI&T) heette.

De taken van dit ministerie zijn:

1. de bevordering van de binnen- en buitenlandse handel waaronder het import- en exportbeleid, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende Ministeries;
2. de aangelegenheden van handelspolitieke aard en het verlenen van invoer-, uitvoer- en deviezenvergunningen, voor zover deze niet in strijd zijn met de handelsliberalisatie, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende Ministeries;
3. vormgeven aan het beleid inzake beheersing van de kosten van levensonderhoud en het toezicht op handels-, industriële en dienstverlenende activiteiten;
4. de vaststelling en beheersing van de controle op prijzen, alsmede op de kwaliteitsnormen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
5. invulling geven aan het industriebeleid en de bevordering van de industriële sector, met de nadruk op de exportgerichtheid van de sector;
6. het ijkwezen controleren en het gehalte van al dan niet bewerkt goud en zilver waarborgen;
7. het beleid van de bevordering van de ambachtelijke industrieën aanscherpen;
8. vormgeven aan het beleid van de industriële en intellectuele eigendommen ter bevordering van economische groei en ondernemerschap;
9. het ondernemerschapsbeleid en het innovatiebeleid in de ruimste zin des woords aanscherpen, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
10. het monitoren en bevorderen van het concurrentievermogen, een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries;
11. het stimuleren van de technologische innovatie.

Organisatiestructuur

Per 2 januari 2020 is er een nieuw organogram doorgevoerd op het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme (HI&T). In ditorganogram zijn drie (3) directoraten opgenomen, namelijk directoraat Handel, directoraat Industrie en directoraat Toerisme.

Op 24 september 2020 is er wederom een nieuw organogram goedgekeurd (missive no. 232A/RVM) met de directoraten Economische Zaken, Directoraat Ondernemerschap en Directoraat Technologische Innovatie. Met ingang van 16 september is er alleen voor het Directoraat Economische Zaken een directeur aangesteld; voor de overige directoraten waren er nog geen directeuren aangesteld.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

Het verloop van de correspondentie ziet er als volgt uit.

De aanbiedingsbrief en de controlebevestigingsbrief (in tweevoud) zijn op 8 februari 2022 verzonden (met kenmerk nr.SV/1107/du 0049.22) naar het Ministerievan Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZOTI). De retourontvangst van de controlebevestigingsbrief is geweest op 1 maart 2022 (no. 168).

- Het pre-auditgesprek is gehouden op 18 februari 2022 en het volgende is aan de orde geweest gedurende het gesprek:

1. De teamleider heeft het gesprek ingeleid en uitleg gegeven over de nieuwe werkwijze van de Rekenkamer.
2. Er is een PBC-lijst overhandigd aan de directeur en de sectiechef BFZ.
3. De brief ter bevestiging van decontrole is ontvangen, en afgesproken is om die de daarop volgendeweek getekend naar de Rekenkamer te sturen.
4. Afgesproken is dat de opgevraagde documenten door de respectievelijke afdelingen verzameld en gemaild worden naar de Rekenkamer. Gevraagd is om die documenten uiterlijk in de week van 21 – 25 februari 2022 op te sturen voor de Rekenkamer.
5. Het ministerie van EZOTI heeft wel een goedgekeurd organogram, maar het moet nog geformaliseerd worden.
6. De directeur zal ervoor zorgdragen dat alle afdelingen hun medewerking verlenen aan het onderzoek van de Rekenkamer.
7. Het ministerie is gehuisvest in een huurpand. Zij hebben een achterstand van ongeveer 6 jaren op de huur.
8. De afdelingen BFZ, Salarisadministratie en PZ zijn aangedaan om lopende afspraken te maken voor het opsturen van de documenten.

- De dossiercontrole heeft op 10 maart 2022 plaatsgevonden. Op die dag zijn er vijftiendossiers gecontroleerd en zijn de sectiechef van de afdeling Personeelszaken en de afdeling Salarisadministratie geïnterviewd.

Volgens de verklaring van het hoofd werden de presentielijsten in het dienstjaar 2020 handmatig bijgehouden en verwerkt per afdeling. De verwerking van de mutaties geschiedt nog steeds handmatig.
De salarisadministratie wordt tijdig bijgehouden, waardoor de afsluiting op tijd kan plaatsvinden. De afsluiting vindt plaats tussen de 10e en 17e van de maand, daarna worden de stukken verstuurd naar CEBUMA.

Voor de afstemming met de maandoverzichten is er per mail en telefonisch contact opgenomen met het ministerie.Volgens het ministerie worden de maandrapportages gemaakt op basis van de subadministratie (schaduwadministratie) en verwerkt in het IFMIS-systeem.

- De Rekenkamer heeft de realisatiecijfers niet kunnen controleren aan de hand van de IFMIS-rapportages. Dit vanwege het feit dat de Rekenkamer nog geen toegang (inkijkfunctie) had tot het IFMIS.
- De exitmeeting heeft plaatsgevonden op 1 april 2022. Tijdens deze meeting zijn de bevindingen van het onderzoek besproken. Het ministerie werd in de gelegenheid gesteld om te reageren op de bevindingen, en waar nodig nader in te gaan op zaken die verder toegelicht moesten worden. Afgesproken werd dat de overige informatie die nog niet was opgestuurd naar de Rekenkamer, om deze binnen een werkdag alsnog op te sturen. Deze informatie is alsnog ontvangen van het Ministerie.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Algemeen

Voor de beoordeling van de algemene informatie over het ministerie zijn de volgende bevindingen vastgelegd:

- De wettelijke taakstelling van het ministerie is duidelijk omschreven en vastgelegd.
- De organisatiestructuur van het ministerie is beoordeeld op juistheid. Uit de controle is echter gebleken dat de organisatiestructuur nog niet volledig is geformaliseerd door het bevoegd gezag (missive no. 232A/RVM d.d. 24 september 2020, betreft goedkeuring conceptresolutie inzake wijziging organisatiestructuur Ministerie EZ).
- De afdeling Interne Controle is opgenomen in het Organogram van het ministerie. Deze afdeling is operationeel en voert de controle uit op het beheer en de besteding van de financiële en materiële middelen, alsook op de personele administratie en beleidsdoelen en de zorggebieden van het ministerie.
- De tekeningsbevoegdheid van functionarissen is op juistheid beoordeeld.
- De functiescheiding tussen de afdelingen Personeelszaken en Salarisadministratie is aanwezig.
- Voor het maken van de maandrapportages maakt het ministerie gebruik van hun schaduw-administratie, op basis hiervan worden de gegevens verwerkt in het IFMIS.

1.2 Bevindingen operationele uitgaven

Voor de operationele uitgaven zijn de volgende bevindingen vastgelegd:

- Bij het verwerken van presentielijsten zijn er tekortkomingen geconstateerd. De presentielijsten worden niet tijdig opgestuurd naar de afdeling Personeelszaken. Hierdoor ontstaat het risico dat personeelsmutaties niet volledig kunnen worden bijgehouden en correctverwerkt worden in de administratie. Op de presentielijsten komen de juiste ambtenaren voor. Het aantal personeels-leden van 646 is afgestemd met de CEBUMA-maandstaten. Vergeleken met het personeels-bestand is er geen verschil in het aantal personendat werkzaam is op het ministerie geconstateerd.
- In de salarisadministratie worden de juiste salarissen verwerkt. De salarismutaties worden juist en volledig verwerkt in de loonstaten van het directoraat. Volgens het CEBUMA-salarisoverzicht is er in 2020 een bedrag groot SRD 47.081.584,96 uitbetaald aan lonen en salarissen. In de Begrotingsrekening 2020 is er een bedrag groot SRD 43.755.105,73 verevend. Na de Nota van Wijziging is het juiste bedrag van SRD 43.755.105,73 opgebracht voor de brutolonen. Hierdoor is het verevend bedrag gelijk aan het voldaan bedrag.
- Bij de aansluiting tussen de BR 2020 en de CEBUMA-administratie is er een verschil van SRD 250.815,22 geconstateerd in de werkgeverslasten (code 611). Voor de maand september 2020 is dat bedrag niet opgebracht in hetbrutoloon.

- Volgens de verklaring van het ministerie is er in de maand september geen journaalpost voor code 611 opgemaakt wegens uitputting van de raming. Het verschil van SRD 250.815,22 is pas na goedkeuring van de Nota van Wijziging in de maand december 2020 in FreeBalance geüpload (DIR-KO nivo). Autorisaties die na verloop van de periode worden geüpload in FreeBalance kunnen niet meer voor dedesbetreffende maand worden opgebracht (AFD-KO nivo).
- Voor de dossiercontrole zijn er vijftiennamen van ambtenaren geselecteerd van wiehet dossier is gecontroleerd.

Bevindingen

- De dossiers worden juist bijgehouden in goed opgelegde mappen waarin de onderliggende stukken worden geplaatst.
- Het dienstverloop van de ambtenaar wordt op een inventarisatielijst juist en volledig bijgehouden.

Conclusie

De Rekenkamer komt tot de conclusie dat de taken van het ministerie duidelijk omschreven en vastgelegd zijn en dat de tekeningbevoegdheid van de bevoegde functionarissen juist is.
Uit de controle is ook gebleken dat er bij het bijhouden en verwerken van de presentielijsten tekortkomingen zijn. De oorzaak hiervan is dat de presentielijsten niet tijdig worden opgestuurd naar de afdeling Personeelszaken.
Tussen de Salarisadministratie en de afdeling Personeelszaken is er sprake van een functiescheiding, waardoor geconcludeerd mag worden dat de sectie Loon/Salarisadministratie een onderdeel is van de afdeling Personeelszaken. Het verschil van SRD 250.815,22 in de werkgeverslasten (code 611) dat niet opgebracht was in de Brutolonen, na de Nota van Wijziging 2020, is alsnog opgebracht voor het dienstjaar 2020.

1.3 Bevindingen Programma's

Voor de controle van de begroting heeft de Rekenkamer gegevensgericht de controle verricht op de programma's die van materieel belang waren voor het onderzoek. De begrotingscijfers zijn afgestemd met de maandrapportages van het ministerie en de aanvullende documentatie.De Rekenkamer heeft de volgende bevindingen vastgelegd.

1. Bevinding Code 0707- Ontwikkeling Industriële Sectoren

Gebleken is dat er een bedrag van SRD 1.005.000 is verevend en voldaan. De verantwoording van dit bedrag is juist opgenomen in de administratie van het ministerie en sluit aan met het bedrag in de begroting 2020. De betaling van de contributiegelden is afgestemd met de onderliggende stukken

(bestelbon en reçu). Bij het afstemmen van de uitgaven met de aanvullende documentatie is gebleken dat de bedragen juist zijn verantwoord.

2. Bevinding Code 0927 Surinaams Standaarden Bureau (SBB)

Volgens de verklaring van het ministerie zijn niet alle subsidieaanvragen van SBB goedgekeurd door het Ministerie van Financiën. Het bedrag groot SRD 1.306.778,01 betreft de subsidie voor de uitbetaling van personeelskosten en exploitatiekosten over het jaar 2020.Bij het afstemmen van de bedragen met de aanvullende documentatie is gebleken dat de bedragen juist zijn verantwoord.

3. Bevinding Code 0962 SHTTC

Volgens de begrotingsrekening 2020is er meer verevend dan geraamd bij deze post. Het bedrag groot SRD 62.500 was opgebracht als subsidie voor de betaling van personeelskosten ten behoeve van SHTTC, maar bij de Nota van Wijziging is door het Ministerie van Financiën en Planning het bedrag naar nul gebracht. Dit vanwege het feit dat het directoraat Toerisme per 16 juli 2020 weer onder het Ministerie van TCT ressorteert.

Bij het afstemmen van de bedragen met de aanvullende documentatie is gebleken dat de bedragen juist zijn verantwoord.

Over het onderbrengen van de stichting (SHTTC) van het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme naar het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme kan het ministerie geen verklaring geven. Op grond van het voorgaande kan de Rekenkamer hierop ook geen uitspraak doen.

4. Bevinding Code 0963 Ontwikkeling Toerismesector

Volgens de begrotingsrekening is er minder verevend dan geraamd bij deze post. Het bedrag groot SRD 78.743,68 was opgebracht als financiële middelen ter uitvoer van de International Tourism Trade Fair (FITUR) 2020. Bij het afstemmen van dit bedrag met de aanvullende documentatie is gebleken dat het bedrag juist is verantwoord.

Bij de Nota van Wijziging is door het Ministerie van Financiën en Planninghet bedrag naar nul gebracht.

Voor het terugbrengen van de raming van SRD 79.000,- naar 0 (nul) verwijst het ministerie naar de handelingen van Thesaurie Inspectie.

2. Bevinding code 2001 Contributieverplichting aan Regionale en Internationale Organisaties

Volgens de begrotingsrekening is er minder verevend dan geraamd bij deze post. Het bedrag groot SRD 756.080 is een deelbetaling van de contributieschuld. Uit het overzicht van het ministerie is de contributieschuld vastgesteld op SRD 145.400.848,54 terwijl er op de begroting een bedrag van SRD 5.700.000 is opgenomen.

Over de deelbetaling van de contributieschuld van SRD 756.080 is gebleken dat het bedrag juist is verantwoord.

Met betrekking tot de totale contributieschuld van SRD 145.400.848,54 heeft het ministerie zich altijd gehouden aan het begrotingskader, waarbinnen zij hun beleidsprogramma’s mochten begroten. Maar doordat er geen autorisaties worden verleend aan het ministerie, hebben zij niet kunnen voldoen aan de betalingsverplichting van de contributieschuld.

3. **Bevinding code 4101 Muharaba Agreement Foodstuff, Medical Supplies, Agriculture Inputs, Fertilizers, Cement, Construction Materials**

Volgens de begrotingsrekening is er meer verevend dan geraamd bij deze post. Het bedrag groot SRD 161.562.618,35 is getrokken uit een IsDB-Lening voor de aanschaf van basisgoederen, medicamenten en agrarische grond- en hulpstoffen. De verantwoording van de uitgaven van het programma zijn correct opgenomen in de administratie en geschiedden conform de overeengekomen voorwaarden.

Het procesverloop van het project werd door een bij wet gekozen commissie (vertegenwoordigers van de ministeries van HI&T, Financiën, LVV en Volksgezondheid) gemonitoord.

Conclusie

De Rekenkamer komt tot de conclusie dat bij de programma's de geraamde en de verevende bedragen juist worden opgenomen in de administratie en dat die aansluiten met de bedragen in de Begrotingsrekening 2020. Maar er zijn ook tekortkomingen en onduidelijkheden met betrekking tot tijdige betaling van de hoge contributieschuld, waardoor de Rekenkamer geen uitspraak kan doen over de juistheid en volledigheid over de processen die buiten het ministerie om plaatsvinden. Voorts blijkt dat betalingen niet konden plaatsvinden vanwege het feit dat de geraamde bedragen bij de Nota van Wijziging door Thesaurie Inspectie naar nul werden gebracht.

1.4 Bevindingen Middelenbegroting

Volgens de begrotingsrekening is er minder ontvangen dan geraamd bij de niet-belastingmiddelen. Het risico bestaat dat niet alle middelen zijn afgestort op de Algemene Rekening van Financiën.

Bevindingen

- **Code 53110: Leges Vergunningsrechten voor Intellectuele Eigendommen**

Gebleken is dat de ontvangsten van de middelen die door het ministerie zijn afgestort volledig zijn opgenomen in de administratie en aansluiten met de begroting 2020. Maar het risico bestaat dat niet alle ontvangsten zijn geïnd voor de post Vergunningsrechten voor Intellectuele Eigendommen. Het is onduidelijk of het Ministerie van Justitie en Politie heeft afgestort op de Algemene Rekening van Financiën.

- **Code 53116:Leges Vergunningsrechten voor het Vestigen van Bedrijven**

Gebleken is dat de ontvangsten van de middelen die door het ministerie zijn afgestort volledig zijn opgenomen in de administratie en aansluiten met de begroting 2020. Maar het risico bestaat dat niet alle ontvangsten zijn geïnd.

De tekortkoming dat er geen rapportages zijn ontvangen van de afstortingen op de Algemene Rekening van Financiën, komt volgens het ministerie doordat de betaalde leges vergunningsrechten sedert 2017 (bij de intreding van de Wet Bedrijven en beroepen) niet meer op het ministerie worden ontvangen, maar dat de betaling bij de Centrale Betaaldienst van het Ministerie van Financiën geschiedt.

- **Code 53132:Justeerloon (IJkgelden)**

Gebleken is dat de ontvangsten van de middelen die door het ministerie zijn afgestort volledig zijn opgenomen in de administratie en aansluiten met de begroting 2020. Maar het risico bestaat dat niet alle ontvangsten zijn geïnd.
De tekortkoming is dat de Dienst Waarborg van het IJkwezen haar controlewerkzaamheden niet heeft kunnen uitvoeren en hierdoor onvoldoende ontvangsten kon genereren. Dit komt volgens het ministerie door de COVID-situatie en de COVID-maatregelen en door de onduidelijkheid in het nieuw innings-proces bij de dienst.

Conclusie

De Rekenkamer komt tot de conclusie dat bij de middelen de geraamde en de ontvangsten juist worden opgenomen in de administratie en dat die aansluiten met de bedragen in de Begrotings-rekening 2020. Maar er zijn ook tekortkomingen en onduidelijkheden, waardoor de Rekenkamer geen uitspraak kan doen over de volledigheid van de processen, zoals de afstortingen die buiten het ministerie om plaatsvinden.

2. Analyse bevindingen CLAD

De Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) is momenteel ook bezig met de controle op de begrotingsrekening 2020. De Rekenkamer kan geen nadere toelichting vragen aan het directoraat over de eventuele tekortkomingen en aanbevelingen van de CLAD op de BR 2020.

3. Conclusies

De Rekenkamer komt tot de conclusie dat:

- de taken van het directoraat duidelijk omschreven en vastgelegd zijn en dat de tekeningbevoegdheid van de bevoegde functionarissen juist is;
- de afdeling IC opgenomen is in de organisatiestructuur van het ministerie en zij haar werkzaamheden uitvoert volgens de vastgelegde taakstelling;
- de post Salarissen en Lonen juist verwerkt wordt in de administratie van het directoraat;
- de functiescheiding tussen de afdelingen Personeelszaken en Salarisadministratie aanwezig is.
- het ministerie gebruikmaakt van zijn schaduwadministratie om de maandrapportages samen te stellen in plaats van het IFMIS. De reden is dat uit het IFMIS geen detailrapportages gehaald kunnen worden uit het systeem.
- bij de programma's de geraamde en de verevende bedragen juist worden opgenomen in de administratie en dat die aansluiten met de bedragen in de Begrotingsrekening 2020;
- Maar er zijn ook andere tekortkomingen en onduidelijkheden, waardoor de Rekenkamer geen uitspraak kan doen over de juistheid en volledigheid over de processen die buiten het ministerie om plaatsvinden.
- bij de middelen de geraamde en de ontvangsten juist worden opgenomen in de administratie, en dat die aansluiten met de bedragen in de Begrotingsrekening 2020. Echter is het zo dat het ministerie geen zekerheid heeft over de juistheid en volledigheid van de inningsbedragen, waardoor de Rekenkamer geen uitspraak kan doen over de juistheid en volledigheid van de geïnde bedragen die buiten het ministerie om plaatsvinden op de Algemene Rekening van Financiën.

4. Aanbevelingen

Op basis van de controle op de BR 2020 doet de Rekenkamer de aanbeveling dat:

- de tekortkomingen en onduidelijkheden bij de programma's die zich buiten het ministerie om voordoen, zoals de afstortingen en handelingen van het Ministerie van Financiën en Planning, weggewerkt worden, zodat het ministerie over betrouwbare informatie beschikt over de afstortingen en er een juiste uitspraak gedaan kan worden over de juistheid en volledigheid van de verkregen informatie'
- de knelpunten binnen het IFMIS zo spoedig mogelijk weggewerkt kunnen worden, waardoor het directoraat kan beschikken over detailinformatie (financiële verantwoordingen per code/artikel per specifieke periode) die nodig is voor het maken van analyses;
- het Ministerie van Financiën en Planning de afstortingen door communiceert naar het ministerie, zodat het inningsproces beter gemonitord kan worden door het ministerie. Door tijdig de rapportages van de afstortingen op de Algemene Rekening van Financiën te zenden naar hetdesbetreffende ministerie kan er een beterinzicht worden verkregen in de juistheid, volledigheid en het bestaan van de ontvangen middelen.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

Verloop van de correspondentie en van het onderzoek

1. Controle begrotingsrekening 2020
   - 1.1 Algemene bevindingen betreffende de controle van de begrotingsrekening 2020
   - 1.2 Operationele uitgaven 2020
   - 1.3 Programma's
   - 1.4 Middelenbegroting
   - 1.5 Overzicht betalingen over de voorgaande dienstjaren
2. Conclusie
3. Aanbevelingen

Lijst van afkortingen

BFZ	Begroting en Financiële Zaken
BR 2020	Begrotingsrekening 2020
CBD	Centrale Betaaldienst
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
Min NH	Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode februari tot en met april 2022 bij het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen (Min NH), de Begrotingsrekening over het dienstjaar 2020 (BR 2020) gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Min NH isde volgende:

- Er is een analyse van de BR 2020 gemaakt, waarbij is nagegaan of de BR 2020 is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn.Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie Bijlage I) in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie, namelijk het IFMIS.
- De materialiteit[1]is vastgesteldop basis van de totale uitgaven van de begrotingsrekening van het Min NH, waarna een selectie van de te controleren begrotingsposten is gemaakt en daarnaast zijn ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/geanalyseerd. Tevens dient het ministerie een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is dient er een verklaring te worden gegeven.
- De Rekenkamer heeft geen gebruik kunnen maken van het accountantsverslag van de Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) inzake de bevindingen van de verrichtte controle op de BR 2020 van het MinNH, gezien de controlewerkzaamheden over het betreffende dienstjaar nog in uitvoering zijn.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het MinNH worden in dit verslag verder toegelicht.
De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid c.q. het Min NH in het dienstjaar 2020.

Verloop correspondentie en onderzoek

De Rekenkamer heeft op 08 februari 2022 de controlebevestigingsbrief aangeboden aan de minister van het Min NH ter doorgeleiding naar de directeur van het betreffende ministerie.

De Rekenkamer ontving op 15 februari 2022 het getekende exemplaar van de controlebevestigingsbrief retour van de directeur Algemeen Beheer van het Min NH. Daaropvolgend heeft het auditteam op 7 maart 2022 een pre-auditmeeting gehad met het Min NH inzake de controle van de BR2020. Hierbij waren aanwezig de onderdirecteur Financieel Beheer, het hoofd van de afdeling Begrotings- en Financiële Zaken (BFZ) ende chef Begroting.

De controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd in de periode 30 maart 2022 tot en met 25 april 2022. Op 27 april 2022 is het conceptrapport van bevindingen opgestuurd naar de auditee.

De afdelingen van het Min NH hebben vlot meegewerkt om de Rekenkamer de informatie zo volledig en tijdig mogelijk te doen toekomen.

1. Controle begrotingsrekening 2020

Voor de controle van de begrotingsrekening wordt toegepast de standaard ISSAI 2800 – Bijzondere overwegingen – wat inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden. Het uitgangspunt van de controle voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag ofde begrotingsrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, ongeacht of deze het gevolg zijn van fraude of fouten, betreft de toetsing van de financiële overzichten waaruit de begrotingsrekening bestaat en de vereisten van financiële verslaggeving betreffende de begrotingsrekening die vastgelegd isin artikel 32 van de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no.111).

1.1 Algemene bevindingen controlebegrotingsrekening 2020

- De BR 2020 van het Min NH is niet volledig opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening*van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet(S.B. 1952 no. 111). Het overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren voldoet niet aan de eisen conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet. De Rekenkamer heeft verder geconstateerd dat er reiskosten zijn opgebracht onder artikel 610 Lonen en Salarissen, hoewel conform de begrotingsclassificatiestructuur reiskosten een onderdeel zijn van artikel 612 Gebruik van Goederen en Diensten. Volgens Min NH betreft het reiskosten van de afdelingen Dienst Watervoorziening en Dienst Elektriciteitsvoorziening die "altijd via de salarisrol worden uitbetaald, maar op code 612 worden geboekt". Deze verklaring vormt echter een contrast met de constatering van de Rekenkamer.
  De geraamde bedragen in de BR 2020 komen overeen met de geraamde bedragen in de begrotingswet 2020.
- Het Min NH heeft een gewijzigde begrotingsrekening opgemaakt (finale terugkoppeling BR 2020), waarbij er sprake is van een wijziging van het totaal verevend en het voldaan bedrag betreffende de lopende uitgaven alsook een wijziging van de totale ontvangsten in de middelenbegroting. Desalniettemin heeft de Rekenkamer als basis voor de controle van de BR 2020 van het Min NH de BR 2020 gehanteerd, die namens de president is aangeboden aan de Rekenkamer.
- Omtrent de juistheid en volledigheid van de verevende en de voldane bedragen in de BR 2020 kan de Rekenkamer geen uitspraak doen, omdat zij manco's in de administratievoering heeft geconstateerd.
- Het Min NH verwerkt de financiële data zowel in het IFMIS-systeem als in zijn zogenaamde "schaduwadministratie". Naar het oordeel van de Rekenkamer is dit niet de juiste en gewenste werkwijze.

1.2 Operationele uitgaven 2020

De operationele uitgaven bestaan uit de “Lopende Uitgaven” en de “Kapitaaluitgaven”. De totale raming van de operationele uitgaven bedraagt circa SRD 58 miljoen. Zoals blijkt uit de BR 2020 die ter controle is aangeboden aan de Rekenkamer, is in het dienstjaar 2020 slechts sprake geweest van verevening van de lopende uitgaven. De verevening van de lopende uitgaven is SRD 6.752.000 minder dan de raming, oftewel 88% van het geraamd bedrag.
Wij hebben vastgesteld dat het Min NH de posten die betrekking hebben op de operationele uitgaven conform de vigerende instructies in de BR 2020 heeft toegelicht. De redenen voor de onderrealisatie zijnons inziens voldoende toegelicht.

In de zogenoemde gewijzigde BR 2020 van het Min NH blijkt dat het verevend bedrag van de post “Lonen en Salarissen” is afgenomen met SRD 875.665, de post 611 “Sociale Premies” is toegenomen met SRD 177.243 en de post 612 “Gebruik van Goederen en Diensten is afgenomen met ruim SRD 2.3 miljoen. Volgens de zogenoemde gewijzigde BR 2020 bedraagt de verevening SRD 47.387.829.000,- hetgeen dus SRD 3.030.172 minder is dan de begrotingsrekening die aan de Rekenkamer is aangeboden.

Het ministerie heeft verklaard dat de reden van de gewijzigde versie is dat bedragen van autorisaties die waren vrijgegeven door het ministerie van Financiën, niet verwerkt waren. Enerzijds blijkt er echter een discrepantie tussen de betreffende verklaring en anderzijds de bovengenoemde verschillen.
De Rekenkamer heeft niet kunnen vaststellen of de verevende bedragen juist zijn verantwoord in de BR 2020 van het Min NH.

In de gecontroleerde BR 2020 bedraagt het totaal voldaan bedrag SRD 50.418.000. Ten opzichte van de verevening is dit 100%. Volgens de gewijzigde BR 2020 bedraagt het voldaan bedrag SRD 47.387.829,-
De Rekenkamer heeft niet kunnen vaststellen of de voldane bedragen juist zijn verantwoord in de BR 2020 vanwege de voornoemde discrepantie.
Zoals blijkt uit voorgaande controles van de CLAD, kan het ministerie geen duidelijkheid verschaffen of de voldane bedragen wel of niet juist zijn in de begrotingsrekening. Derhalve kan er geen uitspraak gedaan worden of de voldane bedragen juist zijn verantwoord in de BR 2020.

Vermeldenswaard is dat het accountantsverslag van de CLAD inzake de controle van de BR 2020 van het Min NH nog niet is uitgebracht.
Het Min NH heeft te kennen gegeven dat de afdeling BFZ van het Min NH thans een inkijkfunctie heeft in het IFMIS, waarbij nagegaan kan worden welke leveranciers betaald zijn. De afdeling BFZ heeft hieromtrent echter geen melding ontvangen van de CBD, maar werd ingelicht door medewerkers van BFZ-afdelingen van andere ministeries, waardoor zij de ingangsdatum van de betreffende inkijkfunctie

niet kunnen aangeven. Er bestaan echter nog onduidelijkheden omtrent de voldaan status die wordt aangegeven in het IFMIS.

Naast de informatieverwerking en -verschaffing in het IFMIS maakt het Min NH ook gebruik van een schaduwadministratie. Naar zeggen van het directoraat is dit van belang, omdat zij niet kunnen steunen op de informatie uit het IFMIS. De Rekenkamer is van oordeel dat binnen de overheid van Suriname één administratiesysteem moet worden gebruikt, in dit geval het door het ministerie van Financiën goed-gekeurde en gefiatteerde administratiesysteem. Naar zeggen van verschillende ministeries/ directoraten voldoet het IFMIS niet aan de verwachtingen, en verschaft derhalve onvoldoende of onvolledige informatie aan de gebruiker.

In de verdere analyse c.q. beoordeling van de BR 2020 is onder meer aandacht besteed aan de personeelskosten bestaande uit de artikelen 610 Lonen en Salarissen, 611 Sociale Premies en 612 Gebruik van Goederen en Diensten.

Uit de CEBUMA-administratie heeft de Rekenkamer kunnen herleiden dat het Min NH in het dienstjaar 2020 een personeelsbestand had van gemiddeld 820. De Rekenkamer heeft steekproefsgewijs tien (10) personeelsdossiers gecontroleerd. Hierbij zijn alle vereiste documenten aangetroffen. Opgemerkt dient te worden dat Artikel 610 “Lonen en Salarissen” en 611 “Sociale Premies” nog niet operationeel zijn in het IFMIS. Deze posten worden door de afdeling BFZ achteraf in het IFMIS ingevoerd middels een journaalpost.

Verder is er bij artikel 610 een verschil van SRD 57.402 geconstateerd in het verevend bedrag dat is vermeld in de gewijzigde BR (SRD 42.893.335) en het bedrag dat is verwerkt door het CEBUMA (SRD 42.835.933). Het Min NH heeft verklaard dat het verschil onder andere betrekking heeft op de uitbetaling van tegoeden van overleden ambtenaren van het Min NH aan de nabestaanden en dat het drie (3) bestelbonnen/reçu’s betreft. De bestelbonnen en reçu's zijn in het jaar 2020 opgemaakt en doorgestuurd naar CBD. Volgens de afdeling BFZ zijn de betalingen vóór 31 maart 2021 voldaan.De Rekenkamer heeft inzage gekregen in de betreffende (goedgekeurde) bestelbonnen.

Bij de steekproefsgewijze beoordeling van de onderliggende stukken behorende bij artikel 612 Gebruik van Goederen en Diensten hebben wij vastgesteld dat alle onderliggende stukken aanwezig waren.

1.3 Programma's

Het onderdeel Programma's in de gecontroleerde BR 2020 van het Min NH bestaat uit zeven (7) sub-programma's (tabel 1), waarvan slechts twee (2) zijn gerealiseerd. De totale raming van de programma's bedraagt circa SRD 34.9 miljoen. De verevening bedraagt circa SRD 4.6 miljoen oftewel 13,2%. In de gecontroleerde BR 2020 is het verevend bedrag van subprogramma 0760 Nutsvoorzieningen nihil, waarbij de toelichting als volgt luidt: "Het geraamd bedrag is niet aangesproken, omdat geen van de aangevraagde autorisaties isgoedgekeurd. Alle energie- en waterprojecten zijn ten laste gebracht van deze post. In het kader van een goede woon- en leefsituatie is het van belang dat er adequate toegang is tot de nutsvoorzieningen in verschillende woongebieden. Dit programma is gekoppeld aan lening "54199 Overige Leningen".
Volgens de gewijzigde BR 2020 zijn er drie (3) subprogramma's gerealiseerd waarbij het verevend bedrag voor subprogramma 0760 Nutsvoorzieningen circa SRD 5.3 miljoen bedraagt.

Het totaal voldaan bedrag in de BR 2020 bedraagt voor alle programma's circa SRD 4.6 miljoen, hetgeen gelijk is aan het verevend bedrag.
Met betrekking tot het wel of niet juist en volledig opnemen van de voldane bedragen in de begrotingsrekening verwijzen wij naar voorgaande paragraaf betreffende deze problematiek.

Tabel 1 Programma's in de BR 2020 Min NH

Bedragen x SRD 1.000

		(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)	(5)=(2)-(4)
Code	**Programma**	**Geraamd**	**Verevend**	**Verschil**	**Voldaan**	**Verschuldigd**
0129	Nieuwbouw kantoorgebouw B.F.Z./N.H. aan de Grote Combe weg					
0718	Uitvoering projecten t.b.v. Geologische Mijnbouwkundige Dienst (G.M.D.)	100		100		0
0719	Voorbereiding Mineralen Instituut					
0758	Duurzame organisatie ontwikkeling					
0760	Nutsvoorzieningen	14.900		14.900		0
0935	Bauxiet Instituut Suriname	2.500	1.445	1.055	1.445	0
1305	Institutionele voorziening en wetgeving watersector					
1306	Energie Autoriteiten Suriname	1.000		1.000		0
2202	Openbare straatverlichting	1.500		1.500		0
2205	Renewable Energie (Zonne-, Hydro- en Wind energie)	11.400		11.400		0
2301	Ordening Goudsector	3.500	3.143	357	3.143	0
	Totaal Programma's	**34.900**	**4.588**	**30.312**	**4.588**	**0**
	Totaal Gehele Dienst	**92.570**	**55.006**	**37.564**	**55.006**	**0**

Bron: Ministerievan Natuurlijke Hulpbronnen

Om meer inzicht te krijgen in de uitvoering van deze programma's zijn deze nader beoordeeld waarvan wij onderstaand onze bevindingen presenteren.

- Ten behoeve van artikel 0935 Bauxiet instituut Suriname wordt door het Ministerie van Financiën slechts autorisatie verleend voor het voldoen van de personeels- en de operationele kosten. Het Min NH beschikt niet over financiële data betreffende het BIS en de Rekenkamer is daarom verwezen naar het instituut voor het verkrijgen van de benodigde informatie. Het BIS heeft de Rekenkamer echter niet kunnen voorzien van data, aangezien de software die werd gebruikt voor het verwerken van de informatie, beschadigd is geraakt en daardoor een groot deel van de gegevens verloren is gegaan.
- Voor artikel 2301 Ordening Goudsector geldt ook dat door het Ministerie van Financiën slechts autorisatie wordt verleend voor het voldoen van de personeels- en de operationele kosten en dat het Min NH heeft verklaard dat zij niet over financiële data beschikken betreffende deze instantie. De Rekenkamer heeft inzake artikel 2301 "Ordening Goudsector" geen financiële data verkregen.

De Rekenkamer kan, vanwege het feit dat zij voor de controle van de BR 2020 van het Min NH geen financiële data ter beschikking heeft gekregen met betrekking tot de artikelen 0935 Bauxiet instituut Suriname en 2301 Ordening Goudsector geen uitspraak doen over de besteding van de geldmiddelen door en ten behoeve van de betreffende instanties.
De Rekenkamer wenst te benadrukken dat ondanks het feit dat voornoemde instanties verantwoordelijk zijn voor het voeren van de financiële administratie, het Min NH de hoofdverantwoordelijke blijft voor deze administraties, aangezien de betreffende beleidsmaatregelen onderdeel zijn van de begroting van het ministerie.

1.4 Middelenbegroting

De middelen in de ontvangen BR 2020 bestaan uit de niet-belastingmiddelen en de donormiddelen. Van de niet-belastingmiddelen zijn de artikelen 53014 Dividend Staatsolie en 53103 Overheidswaterleiding-bedrijven in de districten niet gerealiseerd. Aan niet-belastingmiddelen heeft het Min NH ruim SRD 2.8 miljoen ontvangen. Dit is ruim SRD 1.3 miljard minder dan de raming.
De BR 2020 toont aan dat artikel 53014 Dividend Staatsolie niet is gerealiseerd. Het Min NH heeft verklaard dat zij niet over informatie beschikt omtrent de ontvangsten van deze begrotingspost.
Met betrekking tot artikel 53100 Verhuur van landsgebouwen en toebehoren bedraagt het geraamd bedrag SRD 249.000 en het ontvangen bedrag is SRD 227.000. Het verschil bedraagt SRD 22.000,-
In de BR 2020 is de betreffende post als volgt toegelicht: "*Er is een positief verschil van SRD 39.295,00 tussen het geraamde en ontvangen bedrag. Er is dus meer ontvangen dan geraamd, vanwege de gestegen koers en de achterstallige verschillen die nog betaald moesten worden*." Deze toelichting blijkt dus niet in overeenstemming te zijn met de gepresenteerde cijfers.

In de gewijzigde BR 2020 heeft het MIN NH een wijziging aangebracht in de ontvangen bedragen van de artikelen 53109 Royalty's en 53302 Vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen. Bij artikel 53109 Royalty's is het ontvangen bedrag gewijzigd van circa SRD 2 miljoen naar ruim SRD 815 miljoen.
Bij artikel 53302 Vergunnings- en concessierechten overige delfstoffen is het ontvangen bedrag gewijzigd van SRD 542.000 naar circa SRD 618.000.

Met betrekking tot artikel 52200 donormiddelen I.D.B. zijn er in de BR 2020 geen ontvangsten opgenomen en de toelichting luidt dat "het ministerie momenteel nog geen informatie heeft ontvangen met betrekking tot de donormiddelen over het dienstjaar 2020. Dit donormiddel is gekoppeld aan programma 2205 Renewable Energie (zonne-, hydro- en windenergie) dat volgens de BR 2020 niet is gerealiseerd.

Het Min NH heeft de Rekenkamer voor het verkrijgen van nadere informatie inzake de ontvangsten van de diverse artikelen verwezen naar de afdeling Economische Aangelegenheden van het Ministerie van Financiën. De Rekenkamer is van mening dat het Min NH verantwoordelijk is voor de verwerking van de financiële data en het controle-instituut te allen tijde moet kunnen voorzien van de benodigde controle-informatie. Door de Rekenkamer is derhalve geen nader onderzoek verricht naar de verantwoording van de middelen in de begrotingsrekening.

De Rekenkamer heeft geconstateerd dat er sprake is van een groot aantal wijzigingen in de BR 2020, nadat zij het document ter controle aangeboden heeft gekregen. Zeziet hierin een taak weggelegd voor het Ministerie van Financiën om de begrotingscyclus onder de loep te nemen. Eventuele wijzigingen in de begrotingscyclus met name in de periode tussen 31 december en 31 maart van het daarop volgend jaar, zouden ertoe kunnen bijdragen dat de aan de Rekenkamer aangeboden BR alle benodigde data bevat c.q. geen BR krijgt aangeboden die incompleet blijkt te zijn.

1.5 Overzicht betalingen voorgaande dienstjaren

Het overzicht van betalingen over de voorgaande dienstjaren, die conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet aan de begrotingsrekeningen moeten worden toegevoegd, is niet gecontroleerd, aangezien dit document niet is ingevuld door het Min NH.
De Rekenkamer heeft dus geen controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de schuldpositie over de voorgaande jaren, omdat een deugdelijke registratie van de verschuldigde bedragen per begrotingsartikel niet beschikbaar is.

De betaalbaarstelling/overmaking vindt plaats door de Centrale Betaaldienst. De afdeling BFZ beschikt echter niet over de "Giro-overmakingslijsten" van de afdeling Centrale Betaaldienst over de kolommen "Voldaan" en "Verschuldigd" in de begrotingsrekening over het dienstjaar 2020. Maar sinds kort heeft de

BFZ-afdeling van het Min NH een inkijkfunctie in het IFMIS, waar dus nagegaan kan worden welke leveranciers betaald zijn.

2. Conclusie

Op grond van ons onderzoek concluderen wij dat de BR 2020 van het MIN NH niet is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening*van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no. 111). Het overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren voldoet namelijk niet aan de eisen conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet. Dit overzicht is namelijk niet ingevuld.
Voorts hebben wij mogen vaststellen dat de geraamde bedragen in de BR 2020 overeenstemmen met de geraamde bedragen in de begrotingswet 2020.
Echter kunnen wij geen uitspraak doen over de juistheid en volledigheid van de verevende en de voldane bedragen in de BR 2020, omdat wij hiaten in de administratievoering hebben geconstateerd. Het Min NH verwerkt de financiële data zowel in het IFMIS-systeem als in de zogenaamde "schaduwadministratie". Naar ons oordeel is dit niet de juiste en gewenste werkwijze.

Als Rekenkamer zijn wij van oordeel dat binnen de overheid van Suriname één administratiesysteem moet worden gebruikt. In dit geval het door het ministerie van Financiën goedgekeurde en gefiatteerde administratiesysteem. Naar zeggen van verschillende sleutelfunctionarissen voldoet het IFMIS niet aan de verwachtingen en verschaft derhalve onvoldoende of onvolledige informatie aan de gebruiker.

De Rekenkamer heeft geconstateerd dat er sprake is van een groot aantal wijzigingen in de BR 2020, nadat zij het document ter controle aangeboden heeft gekregen en ziet hierin een taak weggelegd voor het Ministerie van Financiën om de begrotingscyclus onder de loep te nemen. Eventuele wijzigingen in de begrotingscyclus met name in de periode tussen 31 december en 31 maart van het daarop volgend jaar zouden ertoe kunnen bijdragen dat de aan de Rekenkamer aangeboden BR alle benodigde data bevat c.q. dat de Rekenkamer geen BR krijgt aangeboden die achteraf incompleet blijkt te zijn.

Het Min NH heeft de Rekenkamer voor het verkrijgen van nadere informatie inzake de ontvangsten van de diverse artikelen verwezen naar de afdeling Economische Aangelegenheden van het Ministerie van Financiën. De Rekenkamer is van mening dat het Min NH verantwoordelijk is voor de verwerking van de financiële data en het controle-instituut te allen tijde moet kunnen voorzien van de benodigde controle-informatie.

3. Aanbevelingen

Ter garandering dat de begrotingsrekening voldoet aan de wettelijke eisen en aan de gebruiker de juiste en volledige informatie wordt verschaft voor de juiste besluitvorming, doen wij de navolgende aanbevelingen:

- Het ministerie van Financiën dient samen met de gebruikers van het IFMIS, datdient als administratievoering van de begrotingsrekening, dit systeem aan een evaluatie te onderwerpen. De mogelijke gebreken c.q. tekortkomingen binnen het systeem dienen zo spoedig mogelijk weggewerkt te worden, waardoor deze adequaat kan voldoen aan de gestelde eisen. Als Rekenkamer van Suriname keuren wij het gebruik van een schaduwadministratie ten zeerste af vanwege de fraudegevoeligheid hiervan. Mogelijk risico van manipulatie van de data is ruim-schoots aanwezig, omdat het controlespoor van uitgevoerde handelingen niet kan worden vastgesteld.

- Het Min NH dient erop toe te zien dat de instanties die verantwoordelijk zijn voor het voeren van de financiële administratie betreffende hun uitgaven, dit adequaat doen, waardoor er geen stremming optreedt bij de controle van de betreffende instanties.

- Het Ministerie van Financiën dient de begrotingscyclus onder de loep te nemen. Eventuele wijzigingen in de begrotingscyclus met name gericht op de verwerking van transacties in de periode tussen 31 december en 31 maart van het daaropvolgend jaar, zouden ertoe kunnen bijdragen dat de aan de Rekenkamer aangeboden BR alle benodigde data bevat c.q. dat de Rekenkamer geen BR krijgt aangeboden die achteraf niet het juiste controledocument blijkt te zijn.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

Verloop van Correspondentie en/of veldonderzoek

1. Begrotingsrekening 2020

   Bevindingen inzake:

   1.1 Operationele Uitgaven

   1.2 Programma's

   1.3 Middelenbegroting

2. Analyse met betrekking tot de bevindingen van de CLAD

3. Conclusie

4. Aanbevelingen

Lijst van afkortingen

AOV-Fonds	Algemeen Oudedagsvoorzieningsfonds
BFZ	Begrotings- en Financiële Zaken
BR	Begrotingsrekening
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CKB	Centrale Krediet Bewaking
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
IC	Interne Controle
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
KJT	Stichting Kinder- en Jongeren Telefoon
KMW	Kategoriaal Maatschappelijk Werk
LISP	Stichting Low Income Shelter Program
ODKMW	Onderdirecteur Kategoriaal Maatschappelijke Werk
PBC List	Prepared by Client list (lijst van opgevraagde documenten aan de auditee)
PZ	Personeelszaken
SBEB	Stichting Beheer en Exploitatie Crèches
SBEC	Stichting Beheer en Exploitatie Bejaardencentra – Huize Ashiana
SoZaVo	Sociale Zaken en Volkshuisvesting
SPSB	Surinaamse Postspaarbank
SVS	Stichting Volkshuisvesting Suriname
SZF	Stichting Staatsziekenfonds
TJG	Stichting Trainingsprojecten voor Jeugdige Gehandicapten in Suriname

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode 15 februari tot 22 maart 2022 bij het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting, is als volgt:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie Bijlage I), in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.

- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het directoraat voor het vaststellen van de te controleren posten van de begroting, en daarnaast worden ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/geanalyseerd. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het ministerie een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is, moest er een verklaring worden gegeven.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit verslag verder toegelicht.

De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermede voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Algemene informatie van de organisatie

Naam

Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

Typologie

Het ministerie heeft als typologie Dienstverlening (overheid)

Taakstellingen

Het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting is conform het Staatsbesluit van 10 oktober 1991 (S.B. 1991 no. 58), rekening houdende met alle wijzigingen tot en met S.B. 2017 no.11, verantwoordelijk voor:

1. het algemeen welzijn, in het bijzonder de sociale en maatschappelijke zorg voor bejaarden (seniorenburgers), lichamelijk en geestelijk gehandicapten (mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking) en de jeugd, waaronder de zorg voor de onder toezicht van de staat gestelde jeugdigen;
2. het algemeen maatschappelijk werk;
3. het toezicht op weeshuizen, internaten en soortgelijke maatschappelijke instellingen;
4. het algemeen maatschappelijk opbouwwerk, waaronder het bevorderen van indirecte acties gericht op de verbetering van het woon- en leefklimaat;
5. het sociale verzekeringswezen, het een en ander in samenwerking met de daarvoor in aanmerking komende ministeries, evenals sociale voorzieningen en de sociale zekerheid;
6. de bevordering van de huisvesting;
7. de bevordering van het kredietwezen ten behoeve van de sociale woningbouw, het een en ander in samenwerking met het Ministerie van Financiën;
8. het beheer en de toewijzing van volkswoningen.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

- De aanbiedingsbrief aangehecht met de in tweevoud controlebevestigingsbrieven met als kenmerk SV/1111/va no. 0021.22 isop 7 februari 2022 naar het ministerie verzonden.
- Op 14 februari 2022 is de aankondigingsbrief met als kenmerk SP/1111/va no. 0072.22 naar het ministerie opgestuurd.
- Op 15 februari 2022 is de controlebevestigingsbrief ondertekend terugontvangen.
- Het pre-auditgesprek heeft op donderdag 15 februari 2022 om 12:15 uur plaatsgevonden, waarbij het ministerie vertegenwoordigd werd door het hoofd van de afdeling BFZ en de sectiechef CKB. Tijdens het pre-auditgesprek is de PBC-lijst behandeld en aan het hoofd BFZ overhandigd.
- Verder is er een tijdsplanning gemaakt van ongeveer tweeweken (20 - 30 uren) om het onderzoek uit te voeren, op basis van de gestelde tijdslimieten van de Rekenkamer.
- Op 3 maart 2022 zijn de presentielijsten gecontroleerd. Voor de uitvoer is er een werkplek vrijgemaakt in de ruimte van het hoofd BFZ.
- Op 4 maart 2022 is er met het hoofd BFZ gecorrespondeerd met betrekking tot de geconstateerde afwijking inzake Titel III Middelenbegroting. De bankafschriften zijn ter inzage in ontvangst genomen.
- Op 4 maart 2022 is er aan de hand van een steekproef van vijftienpersoneelsdossiers, een dossiercontrole uitgevoerd. Voor de controle is er een werkplek beschikbaar gesteld op de afdeling agenda.
- Op 8 maart 2022 zijn de recapitulati lijsten van CEBUMA beschikbaar gesteld door de sectiechef CKB. De geconstateerde afwijkingen met betrekking tot Code 610 - Lonen en Salarissen en Code 611 - Sociale Premies zijn voorgelegd aan het hoofd BFZ en de sectiechef CKB op 11 maart 2022.
- Op 10 maart 2022 is er een bezoek gebracht aan de afdeling KMW, voor controle op de subsidieposten 0937 en 0938. Ondanks de controlebevestigingsbrief als bewijsmateriaal werd er geen toegang verleend, omdat de ODKMW niet door de directeur is geïnformeerd. Door de ODKMW is er terugkoppeling gedaan met de directeur, met als resultaat dat er op maandag 14 maart 2022 een gesprek met de ODKMW en een hoofdbeleidsmedewerker is gevoerd.

Het veldonderzoek is afgerond op 22 maart 2022 middels een exitmeeting, waarbij de bevindingen van het auditteam samen met de betrokken functionarissen van het ministerie zijn gevalideerd.

1. Begrotingsrekening 2020

1.1 Operationele Uitgaven

De operationele uitgaven worden onderverdeeld in lopende en kapitaaluitgaven. De operationele uitgaven zijn geraamd en verevend voor respectievelijk SRD 198.200.000,- om SRD 167.512.000,-. Voor het ministerie is er als kapitaaluitgaven een bedrag van SRD 200.000,- geraamd ten gunste van de post Inventaris. Het niet realiseren van deze post is nader in de BR 2020 toegelicht.

Bevindingen

In het kader van ons onderzoek heeft de Rekenkamer controlewerkzaamheden uitgevoerd en de volgende bevindingen zijn vastgelegd.

Presentielijsten

- Bij de presentielijsten zijn er attesten aangetroffen, waarbij er per attest meer dan tweeachtereenvolgende ziekteverlofdagen is toegekend.
- De presentielijsten geven geen exacte verklaring met betrekking tot afwezigheid van medewerkers.

Personeelsbestand

- Het personeelsbestand wordt niet digitaal bijgehouden. De vervanger van het hoofd van de afdeling Agenda gaf te kennen dat er herhaaldelijk is gevraagd voor het digitaliseren van het personeelsbestand bij desbetreffende minister en functionarissen, echter zonder resultaat.
- De personeelsdossiers worden op naam opgelegd. Er zijn ook dossiers aangetroffen van personeel met dezelfde naam en voornaaminitialen, waarbij er stukken in verkeerde dossiers zijn opgelegd.

Lonen en Salarissen en Sociale Premies

- Aangezien de Rekenkamer gedurende het veldonderzoek nog geen toegang (inkijkfunctie) heeft tot het IFMIS, is er voor Code 610 en 611 een aansluiting gedaan met de informatie uit de CEBUMA-verzamelstaten en de BR 2020 van het ministerie. Bij de aansluiting zijn er verschillen geconstateerd. De CEBUMA-staten over het dienstjaar 2020 geven een totaalbedrag van SRD 164.284.311,14 aan voor de posten 610 en 611,tTerwijl de BR 2020 voor de genoemde posten een verevend totaalbedrag van SRD 164.363.000,- weergeeft. Het verschil bedraagt SRD 78.688,86.

Commentaar ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

“Het ministerie gaf te kennen dat het verschil van SRD 78.688,86 op code 610 en 611 een incidentele autorisatiegoedkeuring (Aanvullende Kredietopening) betrof, dieis verleend in verband met de uitbetaling van "Overwerkvergoeding" over de maand oktober 2020 aan het personeel van Huize Ashiana.

1.2 Programma's

(Bedragen x SRD 1.000)

Code	Programma's	Geraamd	Verevend	Verschil
0937	Subsidie aan overheidsstichtingen o.b.v. exploitatietekort	2.499	2.078	421
0938	Subsidie aan particuliere en sociale instellingen o.b.v. tarieven per verblijfsdagen	33.342	4.634	28.798
2403	AOV-Fonds	500.000	445.595	54.405
2415	Financiële bijdrage aan mensen met een beperking	51.619	51.597	22
2504	Premiebetalingen Basiszorgverzekering	148.183	138.432	9.751

Bron: Rekenkamer van Suriname

De geraamde bedragen volgens de begrotingsrekening 2020 komen overeen met de bedragen volgens de Wet Staatsbegrotings 2020 (S.B. 2021, no. 6 d.d.12 januari 2021).

Subsidie

Volgens de BR 2020 is er over het dienstjaar 2020 een totaalbedrag van SRD 6.712.000,- aan subsidie verstrekt aan zowel overheidsstichtingen als particuliere sociale instellingen en de besteding hiervan ziet er als volgt uit:

- subsidie aan overheidsstichtingen o.b.v. exploitatietekort SRD 2.078.000,-
- subsidie aan particuliere en sociale instellingen o.b.v. tarieven per verblijfsdagen SRD 4.634.000,-

---

Totaal SRD 6.712.000,-

Bij het aansluiten van de subsidieoverzichten met de BR 2020-cijfers is er geconstateerd dat het goedgekeurde bedrag voor Code 0938 volgens de administratie SRD 4.722.661,- bedraagt, maar in de BR 2020 is SRD 4.634.000,- opgenomen. Het verschil bedraagt SRD 88.661,- .

Commentaar ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

"*Er heeft goedkeuring plaatsgevonden voor een bedrag van SRD 92.759,- (inclusief LB & AOV ad SRD 4.000,-) aan exploitatiekosten voor Stichting 'Prasoro voor het Kind in Nood' (Beschikking no. S.Z. no. 1899/2020 d.d. 31 december 2020). Door administratieve onvolkomenheden (*foutieve leveranciersnaam)*had de verwerking van SRD 88.759,- (exclusief LB & AOV) naar de instelling niet plaatsgevonden. Het bedrag ad SRD 88.759,- is in het jaar 2021 verwerkt en ten laste gebracht van de begroting over dienstjaar 2021*."

AOV-Fonds

Het totaalbedrag dat aan AOV is uitgekeerd in dienstjaar 2020 bedraagt volgens de CEBUMA-verzamelstaten SRD 437.649.675,- . Het afgerond verevend bedrag volgens de BR 2020 bedraagt SRD 445.595.000,- (SRD 445.595.218.16). Er is een verschil van SRD 7.945.543.16,- geconstateerd.

Commentaar ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

"Het verschil ad SRD 7.945.543,16 is door het AOV-Fonds als volgt te verklaren:

Mutaties AOV-Fonds	Bedragen in SRD
AOV-bestand 2020 volgens CEBUMA	437.649.675,00
(+) Suppletie 2020 (Kas & Bank)	6.115.175,00
Exploitatiekosten 2020	3.897.893.16
	447.662.743,16
-/- Verschil aanvraag - storting jan. 2020	498.750,00
* Bestand december (kas) Sipaliwini	1.062.750,00
* Bestand december suppletie (kas) Sipaliwini	2.550,00
** Verrekening vervallen cheques Sipaliwini	503.475,00
Verevend bedrag 2020	445.595.218,16
Verevend bedrag volgens BR 2020 (afgerond)	445.595.000,00

Bron: Rekenkamer van Suriname

(*) De kas en kassuppleties over december 2020 van het district Sipaliwini zijn in het dienstjaar 2021 opgebracht voor uitbetaling. De kasuitbetalingen en kassuppleties voor Sipaliwini geschieden op kwartaalbasis.

(**) Verrekening van vervallen cheques zijn de niet-uitbetaalde middelen die voor een periode van 24 maanden (2 jaren) worden aangehouden, voordat de terugstorting plaatsvindt.

Financiële bijdrage aan mensen met een beperking

Uit de controle blijkt dat het totaalbedrag dat is uitgekeerd volgens de reçu's aansluit met het verevend bedrag volgens de BR 2020, namelijk SRD 51.597.000,- .

Premiebetalingen Basiszorgverzekering

Er is totaal een bedrag van SRD 138.432.000,- verevend volgens de BR 2020, met betrekking tot premiebetalingen over het dienstjaar 2020. Uit controle blijkt dat het verevend bedrag volgens de BR 2020 betrekking heeft op de Basiszorgverzekeringen over de maanden januari tot en met oktober 2020.

Het totaalbedrag van SRD 26.329.005,- over de maanden november en december 2020, respectievelijk SRD 13.314.405,- om SRD 13.014.600,- isin het jaar 2021 opgenomen. de maanden november en december zijn in het jaar 2021 opgenomen, omdat de facturen achteraf worden ontvangen van het Stichting Staatsziekenfonds (SZF).

1.3 Middelenbegroting

Voor de Middelenbegroting zijn de volgende bevindingen vastgelegd:

Tabel 1 Bevindingen middelenbegroting

Code 53153: Diverse vergoedingen	Bedrag in SRD
Begrotingsrekening 2020	1.451.000,-
Rapportage ministerie van SoZaVo, afdeling BFZ	861.150,-
Bankafschriften SPSB	1.508.600,-

Bron: Rekenkamer van Suriname

Financiële Rapportage SoZaVo

Er is geconstateerd dat het ontvangen bedrag van Titel III: Middelenbegroting - Code 53153 - Diverse Vergoedingen, vermeld in de BR 2020 niet aansluit met zowel het ontvangen bedrag dat is geadministreerd in de schaduwadministratie van het ministerie als met het totaal ontvangen bedrag op de bankafschriften,respectievelijk SRD 1.451.000,-, om SRD 861.150,- en om SRD 1.508.600,-.
Dit verschil van de ontvangsten met betrekking tot de middelenbegroting is voorgelegd aan het ministerie.

Commentaar ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting

Het verschil van de bedragen met betrekking tot de middelenbegroting is door het ministerie middels het volgende verklaard: “Er is aangegeven dat het bedrag ad SRD 1.508.600,00 de ‘final update’ is van de middelenbegroting conform de bankafschriften. Vanwege de late ontvangsten van de bankafschriften zijn niet alle ontvangsten opgebracht. Verder gaf het ministerie te kennen dat deze informatie alsnog in de BR 2020 aangepast dient te worden.“

2. Analyse bevindingen CLAD

De Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) is momenteel ook bezig met controle op de Begrotingsrekening 2020. Door de Rekenkamer kon niet worden nagegaan wat de eventuele tekortkomingen en aanbevelingen voor het ministerie zijn vanuit de zijde van de CLAD.

3. Conclusie

- Uit de controle blijkt dat de bedragen voor Code 610 - Lonen en Salarissen en 611 -Sociale Premies vermeld in de CEBUMA-verzamelstaten niet aansluiten met de verevende bedragen die in de BR zijn opgenomen.
- Het totaalbedrag aan toegekende subsidies in de overzichten van het ministerie stemmen niet af met de vervende bedragen in de BR. Deze afwijking is ontstaan vanwege administratieve onvolkomenheden, waarbij de verwerking van SRD 88.759,- naar de instelling “Stichting Prasoro voor het Kind in Nood” niet heeft plaatsgevonden. Het bedrag ad SRD 88.759,- is pas in het jaar 2021 verwerkt.
- Aan het eind van het dienstjaar 2020 worden de vervallen cheques ten behoeve van de AOV-uitkeringen over de afgelopen twee jaar teruggestort. De terugstorting vindt echter plaats wanneer de uitbetaling niet binnen 24 maanden (2 jaren) is geschied.
- Het AOV-bedrag vermeld in de BR sluit niet aan met het bedrag volgens de CEBUMA-staten. Naast het bedrag vermeld op de CEBUM -staten wordt er verder in rekening gebracht: de kas- en bank-suppleties over 2020; de exploitatiekosten over 2020; het verschil van de aangevraagde en gestorte middelen over de maand januari 2020; het kasbedrag en suppletiekasbedrag over december 2020 met betrekking tot het district Sipaliwini en de verrekende vervallen cheques betreffende het district Sipaliwini. Het kasbedrag en suppletiekasbedrag over december 2020 met betrekking tot het district Sipaliwini zijn in het dienstjaar 2021 opgebracht voor uitbetaling. Het verevend bedrag van de post Premiebetalingen Basiszorgverzekering volgens de BR 2020 heeft betrekking op de Basiszorgverzekeringen over de maanden januari tot en met oktober 2020. Door het niet tijdig opsturen van de facturen door het SZF is het bedrag ad SRD 26.329.005,- over de maanden november en december 2020, respectievelijk SRD 13.314.405,- om SRD 13.014.600,- in het jaar 2021 opgenomen.
- Het ministerie ontvangt de bankafschriften niet tijdig van de Surinaamse Postspaarbank (SPSB). Vanwege de late ontvangst van de bankafschriften, is er geen afstemming gedaan met de daadwerkelijke ontvangsten volgens de bankafschriften.
- De afdeling Interne Controle van het ministerie fungeert niet optimaal. Op de afdeling BFZ is er al geruime tijd geen controle uitgevoerd door de IC-afdeling.
- De financiële controle kon vanwege de COVID-19-pandemie niet optimaal geschieden door de afdeling Interne Controle in het dienstjaar 2020. Vanuit de leiding werden de werkzaamheden voor buitendienstcontrole on hold gezet. De afdeling IC fungeert sedert het vertrek van het

waarnemend hoofd in 2017 zonder diensthoofd. Er zijn twee (2) personen aangesteld, ter coördinatie van deze dienst, totdat de vacante functie wordt ingevuld.

- Er is sprake van functiescheiding tussen de functionarissen die op de afdelingen PZ en BFZ fungeren.

4. Aanbevelingen

- Er wordt aanbevolen dat voor het minimaliseren van de risico's die zorgdragen voor een materiële afwijking zoals het verantwoorden van onvolledige en onjuiste informatie, de beheersings-maatregelen binnen het ministerie adequaat dienen te functioneren. Het is van belang dat er frequent afstemming plaatsvindt tussen de financiële administratie en de bedragen die in de BR verantwoord worden.
- Wat betreft de middelenbegroting adviseert de Rekenkamer dat de exacte ontvangsten wel in de BR worden opgenomen. Doch, indien nog niet alle ontvangsten binnen zijn, kan dit middels een verklaring toegelicht worden.
- Verder beveelt de Rekenkamer aan dat het ministerie steeds vervangers aanwijst voor sleutel-functies, zodat het controleproces van de externecontrole-instituten, zoals de Rekenkamer, niet onnodig verhinderd wordt vanwege eventuele afwezigheid van diensthoofden en overige sleutel-functionarissen die informatie moeten verstrekken.
- De IC-afdeling dient optimaal haar controle werkzaamheden uit te voeren, om zodoende het verantwoorden van onvolledige en onjuiste informatie te minimaliseren.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Volksgezondheid
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

Verloop van Correspondentie en/of veldonderzoek

1. Begrotingsrekening 2020
   - 1.1 Algemene bevindingen betreffende de Begrotingsrekeningcontrole 2020
   - 1.2 Operationele uitgaven
   - 1.3 Programma's
   - 1.4 Middelenbegroting
2. Conclusie
3. Aanbevelingen

Lijst van afkortingen

VG	Ministerie van Volksgezondheid
BR	Begrotingsrekening
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname
RECAP	Recapitulatiestaat van CEBUMA
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CKB	Centrale Kredietbewaking
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode maart - april 2022 bij het Ministerie van Volksgezondheid (VG) de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.

De Rekenkamer als lid van de International Organization of Supreme Audit Institution (INTOSAI) voert haar controlewerkzaamheden uit op basis van International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI). Voor de controle van de begrotingsrekening is toegepast de standaard ISSAI 2800 - Bijzondere Overwegingen - wat inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden.

De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het ministerie is als volgt:

- Er is een analyse gemaakt van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie Bijlage I) in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.
- De materialiteit is vastgesteld op basis van de totale uitgaven van de begrotingsrekening van het ministerie.
  Materialiteit is een beslissend criterium dat is toegepast om te bepalen welke posten/codes/artikelen bij voorkeur onderzocht zullen worden.
- Er zijn begrotingsposten geselecteerd voor dit onderzoek waarvan het verevend bedrag hoger ligt dan het materialiteitsbedrag.
- Er is systeemgerichte en/of gegevensgerichte controle van de geselecteerde begrotingsposten uitgevoerd.

Ten slotte worden de bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie in het rapport verwerkt.

Middels dit rapport informeert de Rekenkamer de stakeholders, onder meer het Ministerie van VG, De Nationale Assemblée en de gemeenschap, over de bestedingen en/of ontvangsten van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

Communicatie is onmisbaar voor het optimaal kunnen uitvoeren van het onderzoek.

Hieronder wordt weergegeven het verloop van de correspondentie met de auditee:

1. Op 11 februari 2022 is de controlebevestigingsbrief met kenmerk SR/1113/du, briefnr. 0033.22, ondertekend door de directeur van Volksgezondheid en opgestuurd naar de Rekenkamer.
2. De aankondigingsbrief met kenmerk SR/1113/va, briefnr. 0060.22. is op 11 februari 2022 verzonden naar de auditee.
3. Het pre-auditgesprek heeft voortgang gehad op 28 februari 2022 met de directeur van Volksgezondheid, de onderdirecteur Financieel Beheer en het hoofd van de afdeling Begroting Financiële Zaken.
4. Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 5 april 2022.
5. Op 14 april 2022 is er een exitmeeting gehouden met de onderdirecteur van het ministerie, onderdirecteur Financieel Beheer, het hoofd Interne Controle en het hoofd BFZ.

1. Begrotingsrekening 2020

1.1 Algemene bevindingen Begrotingsrekeningcontrole 2020

1. De BR van het Ministerie van Volksgezondheid 2020 is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet.
2. De geraamde bedragen van de door DNA goedgekeurde begroting 2020 komen overeen met de geraamde bedragen in de Begrotingsrekening (BR) 2020.
3. Het ministerie voert de transacties door zowel in het IFMIS als in hun schaduwadministratie

De verevende bedragen enerzijds en de ontvangen bedragen anderzijds van de volgende begrotingsposten zijn onderzocht:

- Code 610 Lonen en Salarissen;
- Code 611 Sociale premies;
- Code 612 Goederen en Diensten;
- Code 0263 Institutionele versterking Ziekenhuizen en Gezondheidsgerelateerde instellingen;
- Code 0734 Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader;
- Code 0957 Subsidie Rode Kruis;
- Code 53423 Diverse Niet-Belastingmiddelen;
- Code 52209 Global Fund.

De aansluiting van de BR-bedragen en het resultaat van de toetsing van de geselecteerde posten worden in de onderstaande paragrafen verwerkt. Hierbij moet worden vermeld dat de aansluiting betrekking heeft op de ***verevende*** en ***ontvangen*** bedragen.

1.2 Operationele uitgaven

De kostensoorten die gecontroleerd zijn, zijn onder andere:

- Code 610 Lonen en salarissen
- Code 611 Sociale Premies
- Code 612 Gebruik van Goederen en Diensten

Code 610 Lonen en Salarissen en Code 611 Sociale Premies

Wat de aansluiting van de BR betreft met de financiële administratie (RECAP, IFMIS, schaduw-administratie) voor de verevende bedragen wordt het volgende opgetekend:

610 Lonen en Salarissen/ 611 Sociale Premies

Tabel 1: Aansluiting BR met de financiële administratie

(Bedragen in SRD)

Code	I	II	I-II	III	I-III	IV	I-IV
	BR - verevend	Schaduw-administratie	Verschil	IFMIS	Verschil	Recapitula-tiestaat	Verschil
610	62.734.000	62.830.764,00	-96.764,00	62.733.650,68	**349,32**		
611	4.511.000	4.511.036,74	-36,74	4.511.036,74	**-36,74**		
Totaal	**67.245.000**	**67.341.800,74**	**96.800,74**	**67.244.687,42**	**312,58**	**67.341.800,74**	**-96.800,74**

Bron: Ministerie van VG

De bedragen van de begrotingsrekening vergeleken met de IFMIS-bedragen (kolom I en III) vertonen verschillen, die zijn gebaseerd op het afronden van de BR-bedragen op gehele bedragen. Deze verschillen worden als niet-materieel beschouwd.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er ook een verschil is tussen de bedragen uit de schaduwadministratie en de begrotingsrekening bij zowel code 610 “Lonen en Salarissen” als bij code 611 “Sociale Premies”. Tevens is er een verschil tussen de bedragen van de BR en de RECAP.

Verklaring van de auditee

Het bedrag van code 610 en 611 in de begrotingsrekening is niet correct volgens het ministerie. Door de afdeling personeelszaken zijn in de maand december 2020 MTO (machtiging tot ontvangst) bedragen afgetrokken, wat een omissie is geweest.

Deze bedragen hebben betrekking op inhoudingen over de maand december 2020, die naar CEBUMA moeten en eveneens opgeteld moeten worden bij het BR-bedrag.

De auditee heeft ook kenbaar gemaakt dat deze bevinding door CLAD gerapporteerd wordt aan CBB, zodat zij de nodige correcties kan aanbrengen in de BR van 2020.

De afdeling Interne Controle heeft door haar controlewerkzaamheden het eerder aangehaalde verschil ten aanzien van code 610 doorgegeven aan de afdeling Begroting en Financiële Zaken (BFZ). Het verschil is mondeling zowel schriftelijk gerapporteerd aan BFZ.

Code 612 Gebruik van Goederen en Diensten

Ten aanzien van de aansluiting van de BR met de financiële administratie met betrekking tot de totaal verevende bedragen wordt het volgende aangegeven:

bij de aansluiting verevend BR met IFMIS: is er een verschil geconstateerd van SRD 50.385,37. Het bedrag in de BR is lager dan het bedrag in het IFMIS.

Tabel 2: Aansluiting BR met IFMIS code 612

(Bedragen in SRD)

Code	I	II	I-II
	BR - verevend	**IFMIS - verevend**	**Verschil**
612	1.803.000,00	1.853.385,37	**-50.385,37**

Bron: Ministerie van VG

Verklaring auditee

Het bedrag was aanvankelijk op 7 april 2021 genoteerd voor SRD 1.803.385,37 en is achteraf op 9 april 2021, nadat er een verantwoording was bijgewerkt, gewijzigd naar SRD 1.853.385,37.

Een verantwoording kon vanwege een technisch probleem pas achteraf met goedkeuring door het Ministerie van Financiën worden ingevoerd in het systeem. Echter was de BR van 2020 al ingediend.

Van code 612 zijn de volgende subposten gecontroleerd, namelijk:

1. Code 61208 Binnenlandse reiskosten
   Van deze post zijn de onderliggende stukken gecontroleerd over de maand januari 2020. Alle onderliggende stukken zijn aangetroffen en de bedragen zijn juist bevonden. Er is een totaal van SRD 290.500,48 uitgegeven voor binnenlandse reiskosten.
2. Code 61246 Verzekeringen. Het bedrag in IFMIS geeft een totaal aan van
   SRD 282.799,14, wat overeenkomt met het totaal van drie transacties uitgevoerd in 2020.

Van deze post zijn de volgende drie transacties geselecteerd voor de controle.

Leveranciers	***Omschrijving***	***Bedrag SRD (schaduwadministratie)***
Self Reliance	Brandverzekering BOG	141.371,36
Self Reliance	Brandpolis VG	39.778,78
Parsasco	Brandverzekering Rode Kruis	101.649,00

Bron: Ministerie van VG

Bevindingen

De dossiers zijn aangetroffen met alle onderliggende stukken zoals autorisatie, bestelbon en factuur. Het bedrag SRD 141.371,36 betreft een achterstallige betaling van het jaar 2019 dat in twee tranches van SRD 70,685.68 is uitbetaald. Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

1.3 Programma's

De programma's die gecontroleerd zijn, zijn onder andere:

- Code 0263 Institutionele Versterking Ziekenhuizen en Gezondheidsgerelateerde Instellingen
- Code 0734 Aanvulling tekorten Medische Specialisten en overige medische kosten
- Code 0957 Subsidie Rode Kruis

***Code 0263* Institutionele Versterking Ziekenhuizen en Gezondheidsgerelateerde Instellingen**

Tabel 3: Aansluiting BR en financiële administratie code 0263

Bedragen in SRD

Code	Artikel omschrijving	I	II	I-II
		BR	Schaduw-administratie	Verschil
0263	Institutionele versterking ziekenhuizen en gezondheidsgerelateerde instellingen	26.978.000,00	26.977.725,98	274,02

Bron: Ministerie van VG

Bevindingen

De schaduwadministratie komt overeen met de begrotingsrekening. Er is een afrondingsverschil te zien, omdat er in de begrotingsrekening afgeronde bedragen (op gehele bedragen afgerond) worden opgenomen. Alle dossiers betreffende deze code zijn aangetroffen.

Hieronder volgen de bevindingen van de projecten vallend onder de code 0263:

1. Van een project van de ***Regionale Gezondheidsdienst*** is de begroting ingediend bij het ministerie. Ook zijn onder meer de reçu, autorisatie en missive aangetroffen in het dossier.
2. Een aanvraag is gedaan door het ***Psychiatrisch Centrum Suriname*** voor prestatietoelage.
3. Eveneens hadden het ***Mungra Medisch Centrum****, het* ***Academisch Ziekenhuis Paramaribo*** *en het 's* ***Landshospitaal*** een aanvraag ingediend voor een prestatietoelage voor haar personeel, hetgeen goedgekeurd werd. Echter hebben de instellingen geen onderbouwing gegeven van het aangevraagde bedrag.
4. Een aanvraag is ingediend door het ***Sint Vincentius Ziekenhuis*** voor een kledingtoelage. Deze instelling heeft ook geen onderbouwing vermeld op de aanvraag.

Verklaring auditee

De auditee heeft verklaard dat deze aanvragen een eenmalige overmaking betreffen van de desbetreffende toelagen. Echter bevatten de aanvragen een totaalbedrag, maar zonder onderbouwing over onder meer het bedrag voor kledingtoelage en het aantal personeelsleden.

***Code 0734* Aanvulling tekort Medische Specialisten en overige medische kosten**

In het onderstaande overzicht is een weergave van de bedragen van code 0734.

Tabel 4: Aansluiting BR en financiële administratie code 0734

Bedragen in SRD

Code	Artikelomschrijving	I	II	I-II
		BR	Schaduw-administratie	Verschil
0734	Aanvulling tekort medische specialisten en overige medische kosten	2.406.000,00	2.405.717,17	282,83

Bron: Ministerie van VG

Het bedrag in de schaduwadministratie van het ministerie correspondeert met dat van de begrotingsrekening. Het verschil komt doordat in de begrotingsrekening de bedragen worden afgerond. Alle dossiers betreffende deze uitgave zijn aangetroffen met de onderliggende stukken zoals reçu, bestelbon, missive, autorisatie/autorisatieverzoek, getekende overeenkomst, namenlijst inclusief een fee uit het salaris van de Cubaanse artsen. Bij deze gaat het om een fee/vergoeding die per Cubaanse arts is vastgesteld en wordt overgemaakt naar de overheid van Cuba. De bedragen zijn juist bevonden.
Ook bestaat de code 0734 uit uitgaven voor artsen in opleiding.

Code 0957 Subsidie aan het Rode Kruis

In de onderstaande tabel zijn de cijfers uit de BR en de schaduwadministratie weergegeven

Tabel 5: Aansluiting BR en financiële administratie code 0957

Bedragen in SRD

		I	II	I-II
Code	Artikel omschrijving	BR	Schaduw-administratie	Verschil
0957	Subsidie aan het Rode Kruis	3.500.000,00	3.500.000,00	0

Bron: Ministerie van VG

Het bedrag uit de schaduwadministratie correspondeert ***wel*** met de BR.

1.4 Middelenbegroting

Ter controle van de post middelen zijn twee subposten gekozen, namelijk code 53423 Diverse Niet-Belastingontvangsten en code 52209 Global Fund.

Code 53423 Diverse Niet-Belasting ontvangsten

In het onderstaande overzicht is een weergave van de bedragen uit de BR en de schaduwadministratie.

Tabel 6: Aansluiting BR en financiële administratie code 53423

(Bedragen in SRD)

Code	Artikel omschrijving	I	II	I-II
		BR	Schaduwadministratie	Verschil
53423	Diverse niet-belasting ontvangsten	2.765.000	3.596.551,50	831.551,50

Bron: Ministerie van VG

Bij deze code is er sprake van een verschil tussen de BR en de bedragen in de schaduwadministratie. Er is meer ontvangen dan in de BR is vermeld.

Verklaring auditee

Het verschil komt vanwege het feit dat rapporten van ontvangsten achteraf worden ontvangen van de Centrale Betaaldienst (CBD). CBD kan deze informatie pas opsturen nadat de bankafschriften zijn ontvangen van de Centrale bank van Suriname.

Voor de controle zijn de ontvangsten in de maand juni van de afdeling DCA (Directie en Centrale Administratie) onderzocht. Er is een bedrag van SRD 832.350, 00 ontvangen.
Het dossier is aangetroffen met alle onderliggende stukken alsook de middelenregistratie van het gehele bedrag met specificatie. Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Code 52209 Global Fund

De middelen die hieruit voortvloeien zijn bestemd voor de bestrijding van malaria, HIV en tuberculose.
Een deel betreft bijdrage van de overheid en een deel zijn donormiddelen.

In het volgende overzicht zijn de bedragen uit de BR en de schaduwadministratie weergegeven.

Tabel 7: Aansluiting BR en financiële administratie code 52209

Bedragen in SRD

Code	Artikel omschrijving	I	II	I-II
		BR	Schaduw-administratie	Verschil
52209	Global Fund	10.251.000	10.251.062,28	62,28

Bron: Ministerie van VG

Het verschil van SRD 62,28 betreft een afrondingsverschil in de BR. Het bedrag aangegeven in de BR correspondeert met het bedrag in de schaduwadministratie.

Voor de controle zijn de ontvangsten van 11 juni 2020 gekozen. Het betreft een bedrag van $ 378.949,85. Het dossier is aangetroffen met de onderliggende stukken die opgestuurd zijn geworden door de verantwoordelijke van Global Fund en het bedrag is juist bevonden.

2. Conclusie

Conclusie aansluiting BR met financiële administratie:

- Uit de verschillen die zijn geconstateerd bij de vergelijking tussen de BR en IFMIS van respectievelijk code 610 “Lonen en Salarissen” en code 612 ‘Gebruik van Goederen en Diensten”, kan geconcludeerd worden dat betreffende informatie in de BR niet juist is.
- Ten aanzien van code 611 “Sociale Premies” kan geconcludeerd worden dat het bedrag van de schaduwadministratie wel overee komt met de BR. Er is slechts een klein verschil dat als niet-materieel wordt beschouwd.
- Bij de vergelijking tussen de BR en schaduwadministratie van programma’s respectievelijk code 0263 “Institutionele versterking ziekenhuizen en gezondheidsgerelateerde instellingen”, 0734 “Aanvulling tekort medische specialisten en overig medisch kader” en code 0957 “Subsidie Rode Kruis” correspondeert het bedrag wel met de schaduwadministratie.
  Er zijn slechts afrondingsverschillen, aangezien er in de BR afgeronde bedragen voorkomen.
- Bij de vergelijking van de BR met de schaduwadministratie van de post middelen van het ministerie, van code 53423 “Diverse Niet-Belastingmiddelen” en code 52209 ‘Global Fund”, verschilt het bedrag van code 53423 met de BR.
- Code 52209 correspondeert wel met BR. Er is slechts sprake van een afrondingsverschil dat niet meegenomen wordt in de BR.
- De reden waarom het ministerie een schaduwadministratie bijhoudt is, omdat IFMIS nog wat ‘kinderziekten’ heeft. Ook de kennis ontbreekt met betrekking tot het lichten van bepaalde informatie uit het systeem.

Conclusie gecontroleerde transacties

Alle geselecteerde dossiers zijn aangetroffen bij het ministerie met de onderliggende stukken. De bedragen in de schaduwadministratie komen overeen met de onderliggende stukken. Er zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.

3. Aanbevelingen

De aanbeveling met betrekking tot het onderzoek luidt:

Door de afdeling Interne Controle is aangegeven dat hun bevindingen mondeling en schriftelijk worden doorgegeven aan de afdeling BFZ. Op grond hiervan doet de Rekenkamer de aanbeveling om uitsluitend schriftelijk te rapporteren waardoor de informatie vastgelegd is.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Openbare Werken
Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

Inleiding

Verloop van de correspondentie en van het onderzoek

1. Controle begrotingsrekening 2020

   1.1 Algemene bevindingen inzake controle begrotingsrekening 2020
   1.2 Operationele uitgaven 2020
   1.3 Programma's
   1.4 Middelenbegroting
   1.5 Overzicht betalingen over de voorgaande dienstjaren

2. Conclusie

3. Aanbevelingen

Bijlagen

1.: Brief van het Directoraat BWD als reactie op het Rapport van bevindingen inzake controle BR 2020
2. Begrotingsrekening 2020 van het Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening

Lijst van Afkortingen

BFZ	Begroting en Financiële Zaken
BR 2020	Begrotingsrekening 2020
Dir BWD	Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding
CBD	Centrale betaaldienst
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CKB-set	Centrale Kredietbewaking systeem
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
FCZ	Financiële en Comptabele Zaken
IC	Interne Controle
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname
BSW	Bouw -en Stedebouwkundige Werken

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode februari tot en met april 2022 bij het Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening (Dir BWD)[1] van het Ministerie van Openbare Werken, de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Ministerie van Openbare Werken, directoraat BWD is als volgt:

- Een analyse van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie bijlage I), in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie, namelijk het IFMIS.
- De materialiteit is vastgesteld op basis van de totale uitgaven van het directoraat ter vaststelling van de te controleren begrotingsposten, en daarnaast zijn ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/ geanalyseerd. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienden toegelicht te worden door de auditee. Tevens diende het directoraat een toereikende verklaring te geven met betrekking tot de mate van realistie van de begrotingsartikelen , en waar deze niet afdoende werd bevonden, moest er een nadere verklaring worden gegeven.
- De Rekenkamer heeft geen gebruik kunnen maken van het accountantsverslag van de Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) inzake de bevindingen van de verrichtte controle op de begrotingsrekening over het dienstjaar 2020 van het ministerie van OW, en wel het directoraat BWD, gezien de controlewerkzaamheden over betreffend dienstjaar nog in uitvoering zijn.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit verslag verder toegelicht.

[1] Per Resolutie van 29 juni 2021 no. 4143/21 is de organisatiestructuur van het Ministerie van Openbare Werken gewijzigd en is formeel per deze datum de naam van het Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening (BWD) veranderd naar Bouw- en Stedebouwkundige Werken (BSW). In dit rapport zal de benaming die in het dienstjaar 2020 van toepassing was, worden gehanteerd namelijk Bouwkundige Werken en Dienstverlening (BWD).

De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Verloop van de correspondentie en van het onderzoek

De Rekenkamer heeft op 08 februari 2022, betreffende het onderzoek begrotingsrekening dienstjaar 2020, inclusief de aanbieding controle bevestigingsbrief een schrijven met het kenmerk EB/1119/du no. 0042.212. verzonden naar het directoraat BWD van het Ministerie van Openbare Werken.
De Rekenkamer ontving op 21 februari 2022 met het refr.no.: VD/Dir.BWD/sj/Ag.no 448 het getekend exemplaar van de controlebevestigingsbrief van de Wnd. Directeur van het Dir BWD de heer V. Doerga Misier BSc. Daaropvolgend heeft het auditteam met het directoraat, virtueel op 4 maart 2022 een pre-auditmeeting inzake de controle van de BR-2020 gearrangeerd. De gesprekspartners van het Dir BWD waren: De Wnd. Directeur, de Onderdirecteur Administratieve Diensten, het Hoofd en het Onderhoofd van de afdeling BFZ.

De controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd in de periode 22 februari 2022 tot en met 21 april 2022.
Op 21 april 2022 is met het hoofd van de afdeling BFZ een telefonisch onderhoud geweest betreffende de bevindingen van het onderzoek. Op 22 april 2022 is het concept rapport van bevindingen middels e-mail opgestuurd naar de auditee. De ontvangen reactie van het ministerie op het concept rapport is op 26 april 2022 verwerkt in het rapport.

De afdelingen van het directoraat hebben vlot meegewerkt om de Rekenkamer de informatie zo volledig en tijdig mogelijk te doen toekomen.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

Voor de controle van de begrotingsrekening wordt toegepast de standaard ISSAI 2800 – Bijzondere overwegingen – welke inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden. Het uitgangspunt van de controle voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag als de begrotingsrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, ongeacht of deze het gevolg zijn van fraude of fouten, betreft de toetsing van de financiële overzichten waaruit de begrotingsrekening bestaat en de vereisten van financiële verslaggeving betreffende de begrotingsrekening die vastgelegd zijn in artikel 32 van de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no.111).

1.1 Algemene bevindingen betreffende controle BR 2020

- De BR 2020 van het directoraat BWD is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening*van de Centrale Begrotingboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet(S.B. 1952 no. 111).
- De geraamde bedragen in de BR 2020, komen overeen met de geraamde bedragen in de begrotingswet 2020.
- Omtrent de juistheid en volledigheid van de verevende en de voldane bedragen in de BR 2020 kunnen wij geen uitspraak doen, omdat wij hiaten in de adminstratievoering hebben geconstateerd. De reactie van het Dir BWD (ontvangen d.d. 03 Mei 2022 dmv een schrijven) is als volgt: *"*Met betrekking tot de voldane bedragen kan er geen volwaardige uitspraak gedaan worden, aangezien in het dienstjaar 2020 de rapporten uit het IFMIS meyt betrekking tot voldane bedragen onduidelijk bleken te zijn. Om de voldane bedragen af te leiden kon toen niet concreet worden aangegeven door Ministerie van Financier welke van de rapporten te gebruiken. Hiertoe (voor de opmaak BR 2020 onderdeel voldane bedragen) zijn een twee-tal rapporten gebruikt, te weten:
  1) Rapport Reçulijst per Voucher # rapport: geeft boek status, status van betaling weer
  2) Rapport Leveranciers Analyse: detailrapport geeft een betaaldatum weer van recu's met chequenummer.
  Vanaf het dienstjaar 2021 wordt gewerkt met het rapport "*Customized alle betalingen Rapport*", waarbij de status van een reçu wordt aangegeven middels Confirmed of Geleverd. Bij de verevende bedragen heeft slechts post 612 een issue, waarbij de verantwoording van de maandelijkse aanvullende kredietopening niet goedgekeurd kon worden door de afdeling Comptabiliteit van het Ministerie van Financiën en Planning. Na goedkeuring van Comptabiliteit, vindt pas de verevening plaats. Dit probleem is volledig verholpen in het dienstjaar 2022*".*
  Bij de overige posten zijn er geen verschillen in de verevende bedragen.

- Het DIR BWD verwerkt de financiële data zowel in IFMIS als in de zogenaamde “schaduw-administratie”. Naar ons oordeel is dit niet de juiste en gewenste werkwijze.

De reactie van het Dir BWD is als volgt: “*Het directoraat werkt tot op dit moment nog met een schaduw administratie, omdat niet alle modules volledig geactiveerd zijn; het gaat in deze om 610, 611 en 612. De feitelijke situatie is dat de raming en de verevening wel in het systeem zijn geadministreerd, terwijl met voldaan bedragen dat niet het geval is.”*

Concreet: *Voor de post 610 Lonen en salarissen, 611 Sociale Premies en 612 voor de posten contractanten en tijdelijk personeel,waarvoor loon wordt uitbetaald, geeft het IFMIS nul (0) aan (dus dat deze betalingen aan personeel niet is voldaan), terwijl de lonen en salarissen wel zijn uitbetaald. Deze transactie moet de afdeling BFZ dus wel registreren en dat gebeurt in CKB set.*
Derhalve, vanwege het gebrek van het systeem wordt de schaduwadministratie tot op dit moment gehandhaafd. Afbouw van deze administratie zal geschieden op termijn indien de tekortkoming van het IFMIS is verholpen”.

1.2 Operationele uitgaven 2020

De operationele uitgaven bestaan uit: de “Lopende uitgaven” en de “Kapitaal uitgaven”. De totale raming van de operationele uitgaven bedraagt circa SRD 31 miljoen. Zoals blijkt uit de BR 2020 is in het dienstjaar 2020 slechts sprake geweest van verevening van de lopende uitgaven. De verevening is SRD 5.180 miljoen minder dan de raming oftewel 83% van het geraamd bedrag.

Wij hebben vastgesteld dat het ministerie de posten die betrekking hebben op de operationele uitgaven conform de vigerende instructies in de BR 2020 heeft toegelicht. De redenen voor de onderrealisatie is ons inziens voldoende toegelicht.

Het voldaan bedrag volgens de BR 2020 bedraagt SRD 22.851.000, -. Ten opzichte van de verevening SRD 25.517.000 is circa 90%. Wij hebben niet kunnen vaststellen of de voldane bedragen juist en volledig zijn verantwoord in de BR 2020. Zoals blijkt uit voorgaande controles van de CLAD, kan het directoraat geen duidelijkheid verschaffen of de voldane bedragen wel of niet juist zijn in de begrotingsrekening. Wat opvallend is bij de post 612 Gebruik van goederen en diensten is dat van het verevend bedrag ad SRD 4.061 miljoen slechts SRD 1.395 miljoen oftewel 34% is voldaan. Dit artikel wordt merendeels gebruikt voor de contante aankoop van goederen en diensten. Dientengevolge zou het verevend bedrag gelijk moeten zijn aan het voldaan bedrag. Derhalve kan er geen uitspraak gedaan worden of de voldane bedragen juist en volledig zijn verantwoord in de BR 2020. De voorgaande toelichting van het Dir BWD omtrent het feit of de voldane bedragen al dan niet juist en volledig zijn verantwoord, is ook hier van toepassing.

Aangezien door de CLAD in het accountantsverslag controle begrotingsrekening 2017 Ministerie van Openbare Werken, Transport en Communicatie dit probleem reeds aan de orde is gesteld, verwijzen wij kortheidshalve naar het CLAD accountantsverslag met het kenmerk MSE/mse/0369/21 d.d.06 oktober 2021. Vermeldenswaard is dat de CLAD de controle van de begrotingsrekening 2020 van het Dir BWD nog in uitvoering heeft.

Ter vaststelling in hoeverre dit problematiek tot het verleden behoort, heeft het ministerie te kennen gegeven dat sinds kort, september/oktober 2021, de afdeling BFZ van het directoraat BWD een inkijk-functie in het systeem heeft, waarbij nagegaan kan worden welke leveranciers daadwerkelijk betaald zijn.

Naast de informatieverwerking en –verschaffing in IFMIS maakt het directoraat ook gebruik van een schaduwadministratie. Naar zeggen van het directoraat is dit van belang, omdat zij niet kunnen steunen op de informatie uit het IFMIS. Als Rekenkamer zijn wij van oordeel dat er binnen de overheid van Suriname één administratiesysteem moet worden gebruikt. In dit geval het door het ministerie van Financien goedgekeurde en gefiatteerde administratiesysteem.

Wij adviseren het Ministerie van Financiën en Planning om samen met de gebruikers het IFMIS aan een evaluatie te onderwerpen en de mogelijke gebreken binnen het systeem weg te werken, zo niet het aanschaffen van een nieuw administratiesysteem dat adequaat voldoet aan de gestelde eisen. Het gebruik van een schaduwadministratie keuren wij derhalve ten zeerste af, vanwege de fraudegevoeligheid hiervan.
Mogelijke risico van manipulatie van de data is ruimschoots aanwezig, omdat het controlespoor van uitgevoerde handelingen niet kan worden vastgesteld.

In de verdere analyse c.q. beoordeling van de BR 2020 is onder meer aandacht besteed aan de personeels-kosten bestaande uit de artikelen 610 Lonen en Salarissen, 611 Sociale Premies en 612 Gebruik van goederen en diensten.

Uit de administratie van de afdeling Personeelszaken van het Dir BWD blijkt dat er 203 personeelsleden daar werkzaam zijn. Steekproefsgewijs zijn door de Rekenkamer tien persoonsdossiers gecontroleerd. Op één dossier na, zijn alle vereiste documenten aangetroffen. Het ontbrekende document in één dossier betreft de personeels c.q. betalingsstop van een uit dienst getreden personeelslid. Opgemerkt dient te worden dat Artikel 610 Lonen en Salarissen, Artikel 611 Sociale Premies en een deel van artikel 612 Gebruik van goederen en diensten nog niet operationeel zijn in IFMIS. Het wordt door de afdeling BFZ achteraf in IFMIS ingevoerd middels een journaalpost.

Bij het steekproefsgewijs beoordelen van de onderliggende stukken behorende bij het artikel 612 Gebruik van goederen en diensten hebben wij vastgesteld dat alle onderliggende stukken aanwezig waren.

1.3 Programma's

Het onderdeel Programma's in de begrotingsrekening bestaat uit vier sub-programma's (zie tabel 1).
De totale raming van de programma's bedraagt circa SRD 54.7 miljoen. De verevening is circa SRD 80.3 miljoen. Derhalve is er sprake van overschrijding van de raming met circa SRD 25.6 miljoen oftewel 79.3%.
De overschrijding betreft het programma met Code 134 Volkswoningbouw. De raming is SRD 51.1 miljoen, terwijl de verevening SRD 77.1 miljoen is. Een overschrijding van ruim SRD 26 miljoen.
De overschrijding in de begrotingsrekening is toegelicht.

Echter is de Rekenkamer van oordeel dat het goedgekeurd bedrag niet zonder meer overschreden kan worden. Uit de toelichting blijkt niet dat en op welke wijze hiervoor toestemming is verkregen.
Hierdoor kunnen wij geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van deze besteding. Wij zijn van oordeel dat alsnog een nadere verklaring ter onderbouwing van de rechtmatigheid van het programma in de toelichting moet worden opgenomen.

Het totaal voldaan bedrag conform de BR 2020 bedraagt voor alle programma's circa SRD 2.8 miljoen. Ten opzichte van de verevening is het voldaan bedrag circa 3.4 %. Het programma 134 Volkswoning-bouw vertoont een zeer laag voldaan bedrag ten opzichte van het verevend bedrag. In procenten uitgedrukt is dit circa 0.11%. Met betrekking tot het wel of niet juist en volledig opnemen van de voldane bedragen in de begrotingsrekening verwijzen wij naar voorgaande paragrafen betreffende deze problematiek.

Tabel : Programma's in de BR 2020 directoraat BWD:

Bedragen x SRD 1.000					
		1	2	3(1-2)	4
code	programma's	Geraamd	Verevend	Verschil	voldaan
131	verbetering van landsgebouwen met hun toebehoren	1,000	565	435	205
132	bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoningen	2,409	2,399	10	2,399
133	programma: onderzoek en ontwikkeling	200	175	25	175
134	volkswoningbouw	51,116	77,189	(26,073)	87
	totaal programma's	**54,725**	**80,328**	**(25,603)**	**2,866**

Bron: Directoraat BWD

Om meer inzicht te krijgen in de uitvoering van deze programma's zijn deze nader beoordeeld.
Wij presenteren hiervan onderstaand onze bevindingen:

- Van artikel 0131Verbetering landgebouwen met hun toebehoren zijn de projecten nagegaan over het dienstjaar 2020. In totaal waren er drie projecten goedgekeurd die in totaal een kostenplaatje opleverden van SRD 368.376,48. Dit verschilt met het verevend bedrag zoals weergegeven in de begrotingsrekening. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat van drie projecten, de aangevraagde autorisatie niet is verleend door het Ministerie van Financiën en Planning voor een totaalbedrag van SRD 434,801.87.

  Reactie van het directoraat BWD luidt als volgt:
  "Alinea 1, er is gesteld dat "van drie projecten de autorisatie aanvragen zijn afgekeurd voor een totaalbedrag van SRD 434.801,87". Dit is niet juist gesteld.
  De autorisatie aanvragen zijn niet verleend geworden door het ministerie van Financien; dit is de correctie vakterminologie. Het ministerie van Openbare Werken/ Directoraat heeft derhalve geen afkeuring van de aanvragen ontvangen".

- Van artikel 0132 Bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoningen waren in het dienstjaar 2020 vier projecten afgerond. Volgens de schaduwadministratie is een bedrag van SRD 2.409.000 aan autorisatie verleend en SRD 2.398.720 is verevend. In de dossiers van de projecten zijn alle onderliggende bewijsstukken aanwezig.

  Reactie van het directoraat BWD luidt als volgt:
  "Alinea 2, gesteld is dat "voor vier projecten een totaalbedrag van SRD 1.269.908, 45 is geadministreerd. Gaarne dit toelichten omdat het onduidelijk is wat dit bedrag is.
  Volgens de administratie is een bedrag van SRD 2.409.000 verleend en SRD 2.398.720 verevend."

- Artikel 0134 Volkswoningbouw is gekoppeld aan artikel 54110 Overige ontvangen leningen. Documenten ter beoordeling van dit programma zijn aan de Rekenkamer ter beschikking gesteld. Ten aanzien van dit artikel zijn twee projecten betreffende Code 0134 Volkswoningbouw goedgekeurd.

  Reactie van het directoraat BWD luidt als volgt:
  Alinea 3, Het directoraat is niet eens met de stelling dat er geen documenten ter beschikking zijn gesteld aan de Rekenkamer ter beoordeling van dit programma. Naar zeggen van het Hoofd van BFZ zijn de gevraagde documenten ter inzage aangeboden aan de Kamer.
  Indien het onvoldoende is geweest gaarne aldus formuleren in het rapport.

  Reactie Rekenkamer:

“In het Rapport van de Rekenkamer staat vermeld, “Documenten ter beoordeling van dit programma zijn aan de Rekenkamer ter beschikking gesteld.”

1.4 Middelenbegroting

De middelenbegroting van BR 2020 bestaan uit: de niet-belastingmiddelen en de leningen. Aan niet-belastingmiddelen heeft het directoraat SRD 231.000, - ontvangen. Dit is SRD 94.000,- minder dan de raming. Ten laste van de lening is een bedrag van circa SRD 77.1 miljoen afgeboekt middels aangeboden declaraties aan het Bureau voor de Staatsschuld. Ten opzichte van de raming van circa 51 miljoen, is een bedrag van SRD 26.1 miljoen meer gedeclareerd en doorgeleid naar het Bureau voor de Staatsschuld. In de begrotingsrekening hebben wij vastgesteld dat nadere toelichting is gegeven betreffende de ontvangen leningen. Het Dir BWD heeft aangegeven dat de lening module in IFMIS niet operationeel is.
Door de Rekenkamer is geen nader onderzoek verricht naar de verantwoording van de middelen in de begrotingsrekening.

Reactie van het directoraat BWD luidt als volgt:
“Ten opzichte …. meer ontvangen. Er kan niet gesteld worden dat de middelen zijn ontvangen. Het betreft een bedrag van SRD 26.1 miljoen meer gedeclareerd en doorgeleid naar het Bureau voor de Staats-schuld.Ter informatie dient opgemerkt te worden dat de lening module in IFMIS niet operationeel is.”

1.5 Overzicht betalingen over de voorgaande dienstjaren

De overzichten van de betalingen over voorgaande dienstjaren, die conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet aan de begrotingsrekeningen moeten worden toegevoegd, zijn gecontroleerd. Echter heeft de Rekenkamer niet voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de schuldpositie over de voorgaande jaren, omdat een deugdelijke registratie van de verschuldigde bedragen per begrotingsartikel niet beschikbaar is. Als gevolg daarvan heeft de Rekenkamer ook niet kunnen vast-stellen of er eventueel correcties noodzakelijk zijn met betrekking tot de in het overzicht gepresenteerde bedragen.

Volgens de BFZ-administratie wordt met betrekking tot het verschuldigd bedrag per ultimo december 2020 aangegeven dat “*de niet verleende autorisatie aanvragen een deel zijn van de schuld, indien het*

reeds geleverd werk betreft enerzijds; weliswaar wordt dan de toekomstige begroting belast. Partijen moeten overeenkomen "wanneer er sprake is van een schuld".

Indien dit niet duidelijk is kunnen verschuldigde bedreagen per begrotingsartijkel nauwkeuriger worden vastgesteld. Er wordt een "Overzicht nog te verlenen autorisatie-aanvragen" op na ge houden.

Reactie van het directoraat BWD luidt als volgt:
"2de alinea het is niet correct dat "de niet verleende autorisatie aanvragen gelijk zijn aan de schulden die nog voldaan/betaald moeten worden".
"De niet verleende autorisatie aanvragen zijn een deel van de schuld, indien het reeds geleverd werk betreft enerzijds; weliswaar wordt dan de toekomstige begroting belast."

Ter algemene informatie:
Partijen moeten overeenkomen "wanneer er sprake is van een schuld".
Indien dit duidelijk is kunnen verschuldigde bedragen per begrotingsartikel nauwkeuriger worden vastgesteld."

De betaalbaarstelling/overmaking vindt plaats door de Centrale Betaaldienst. De afdeling BFZ beschikt echter niet over de "*Giro-overmakingslijsten*" van de afdeling Centrale Betaaldienst over de kolommen "Voldaan" en "Verschuldigd" in de begrotingsrekening over het dienstjaar 2020. Maar sinds kort, september/oktober 2021 hebben de BFZ afdelingen van het ministerie van Openbare Werken een inkijkfunctie in het systeem, waar dus nagegaan kan worden welke leveranciers betaald zijn.

2. Conclusie

Op grond van ons onderzoek concludeert de Rekenkamer dat de BR 2020 van het directoraat BWD is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening*van de Centrale Begrotingboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet(S.B. 1952 no. 111). Voorts hebben wij mogen vaststellen dat de geraamde bedragen in de BR 2020, overeenstemmen met de geraamde bedragen in de begrotingswet 2020.
Echter kunnen er geen uitspraken gedaan worden over de juistheid en volledigheid van de verevende en de voldane bedragen in de BR 2020, omdat er hiaten in de adminstratievoering hebben geconstateerd. Het directoraat verwerkt de financiële data zowel in het IFMIS.als in de zogenaamde "schaduw-administratie". Naar ons oordeel is dit niet de juiste en gewenste werkwijze.

Als Rekenkamer zijn wij van oordeel dat binnen de overheid van Suriname één administratiesysteem moet worden gebruikt. In dit geval het door het ministerie van Financien goedgekeurde en gefiatteerde administratiesysteem .

Bij het onderdeel programma met Code 134 "Volkswoningbouw" constateren wij een overschrijding van ruim SRD 26 miljoen. De overschrijding in de begrotingsrekening is toegelicht. Echter is de Rekenkamer van oordeel dat het goedgekeurd bedrag niet zonder meer overschreden kan worden. Uit de toelichting blijkt niet en op welke wijze hiervoor toestemming is verkregen. Hierdoor kunnen wij geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van deze besteding. Wiij zijn van oordeel dat een nadere verklaring ter onder-bouwing van de rechtmatigheid van het programma alsnog in de toelichting van de begrotingsrekening moet worden opgenomen.

3. Aanbevelingen

Ter garandering dat de begrotingsrekening 2020 voldoet aan de wettelijke eisen en aan de gebruiker de juiste en volledige informatie wordt verschaft, voor de juiste besluitvorming doet de Rekenkamer de navolgende aanbevelingen:

- Het ministerie van Financien dient samen met de gebruikers van het IFMIS, dat dient als van de begrotingsrekening, aan een evaluatie te onderwerpen. De mogelijke gebreken c.q. tekortkomingen administratievoering binnen het systeem dienen zo spoedig mogelijk weggewerkt te worden, waardoor deze adequaat voldoet wordt aan de gestelde eisen.
  Als Rekenkamer van Suriname keuren wij het gebruik van een schaduwadministratie ten zeerste af vanwege de fraudegevoeligheid hiervan. Mogelijke risico van manipulatie van de data is ruimschoots aanwezig, omdat het controlespoor van uitgevoerde handelingen niet kan worden vastgesteld.

- Voor artikelen waarbij de goedgekeurde raming is overschreden, dient er voldoende toelichting te worden verschaft, waardoor de rechtmatigheid van de overschrijding op een zorgvuldige wijze kan worden vastgesteld.

Bijlage: Brief van directoraat BWD als reactie op het Rapport van Bevindndingen inzke Controle BR 2020

Bijlage 1.: Begrotingsrekening 2020 van het Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening

TITEL I: Operationele uitgaven

Bedragen x SRD 1.000

		(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)	(5)=(2-4)
Code	**Lopende uitgaven**	**Geraamd**	**Verevend**	**Verschil**	**Voldaan**	**Verschuldigd**
610	Lonen en Salarissen	23.330	19.533	3.797	19.533	0
611	Sociale Premies	2.186	1.910	276	1.910	0
612	Gebruik van goederen en diensten	5.164	4.061	1.103	1.395	2.666
616	Sociale uitkeringen	17	13	4	13	0
	Totaal Lopende Uitgaven	**30.697**	**25.517**	**5.180**	**22.851**	**2.666**
	Kapitaal Uitgaven					
620	Inventaris	80		80		
621	Transportmiddelen	0		0		
	Totaal Kapitaal Uitgaven	**80**	**0**	**80**	**0**	**0**
	Totaal Operationele Uitgaven	**30.777**	**25.517**	**5.260**	**22.851**	**2.666**

TITEL II: Programma's

Bedragen x SRD 1.000

		(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)	(5)=(2)-(4)
Code	**Programma**	**Geraamd**	**Verevend**	**Verschil**	**Voldaan**	**Verschuldigd**
0131	Verbetering van landsgebouwen met hun toebehoren	1.000	565	435	205	360
0132	Bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoningen	2.409	2.399	10	2.399	0
0133	Bouwen van landsgebouwen	200	175	25	175	0
0134	Volkswoningbouw	51.116	77.189	-26.073	87	77.102
	Totaal Programma's	**54.725**	**80.328**	**-25.603**	**2.866**	**77.462**
	Totaal Gehele Dienst	**85.502**	**105.845**	**-20.343**	**25.717**	**80.128**

TITEL III: Middelenbegroting

Bedragen x SRD 1.000

		(1)	(2)	(3)=(1)-(2)
Code	**Ontvangsten**	**Geraamd**	**Ontvangen**	**Verschil**
53	**Niet Belastingmiddelen**			
53115	Bouwvergunningsrecht	320	214	106
53423	Diverse niet belastingontvangsten	3	16	-13
53415	Bestekken	2	1	1
	Totaal Niet Belastingmiddelen	**325**	**231**	**94**
54	**Leningen**			
54110	Overige ontvangen leningen (buitenland)	50.966	77.102	-26.136
	Totaal Ontvangen Leningen	**50.966**	**77.102**	**-26.136**
	Totaal Middelenbegroting	**51.291**	**77.333**	**-26.042**

Overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren
Conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet

(Bedragen x SRD.1000)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Dienst-jaar	**Code Kostensoort/ Beleidsmaatregel/ Operationele uitgaven/ Programma's**	**Omschrijving Kostensoort/ Beleidsmaatregel/ Operationele uitgaven/ Programma's**	**Verschuldigd ultimo periode**	**Voldaan**	**Voldaan**	**Voldaan**	**Voldaan**	**Voldaan**	**Vrijgevallen wegens verjaring**	**Verschuldigd bedrag der verevening per ultimo december 2020**
				2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**		
2015	10	Personeelskosten	30							30
	20	Materiële kosten	418							418
	40	Aanschaffingen	68							68
	100	Verbetering van landsgebouwen met hun toebehoren	107							107
	101	Bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoning-en	528							528
	104	Volkswoningbouw	47							47
	106	Ruimtelijke ordening urbane gebieden	25							25
2016	612	Gebruik van goederen en diensten	898		898					0
	616	Sociale Uitkeringen	619		619					0
	131	Verbetering van landsgebouwen met hun toebehoren	153		153					0
	132	Bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoning-en	208		208					0
2017	610	Lonen en Salarissen	2.856			2.856				0
	611	Sociale premies	315			315				0
	612	Gebruik van goederen en diensten	726			726				0
	616	Sociale Uitkeringen	6			6				0
	131	Verbetering van landsgebouwen met hun toebehoren	337			337				0
	132	Bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoning-en	186			186				0
2018	610	Lonen en Salarissen	5.183				5.183			0
	611	Sociale premies	516				516			0
	612	Gebruik van goederen en diensten	607				607			0
	132	Bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoning-en	52				52			0

MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN
DIRECTORAAT BOUW-EN STEDEBOUWKUNDIGE WERKEN
Mr. J. LACHMONSTRAAT 167 – PARAMARIBO - SURINAME
Emailadres : secretariaat.dirbwd@gmail.com
Tel.: 463451/490752 tst.496

Paramaribo, 03 MEI 2022

Rekenkamer van Suriname
Ontvangen d.d. 03 MEI 2022
Volgnr. 0416.22
Dossier nr. 1114
Antw.nr. d.d.
Par.

Rekenkamer van Suriname
drs. S. Bhoendie - Voorzitter
Waterkant 28

Ons Refr: VD/ODAD/ar/ Ag. no.: 961

Betreft : ***Reactie op concept "Rapport van Bevindingen inz. controle Begrotingsrekening 2020" – Directoraat BWD***
Project : **N.v.t.**
Bijlage : Feedback I & II op concept accountsverslag BR 2020

Geachte Voorzitter,

Verwijzend naar uw schrijven van 26 april 2022, met referentie nummer EB/1114/ mf no.0309.22 inzake het concept rapport van bevindingen inzake de controle van de begrotingsrekening van 2020 van het directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening dienstjaar 2020, doe ik u aangehecht toekomen onze feedback I & II met het verzoek deze waar nodig te verwerken ten behoeve van het definitief verslag.

Vermeldenswaard moge u geïnformeerd zijn dat de schriftelijke feedback als aangeboden breedvoerig is besproken met mevr. Brashuis en haar controle team van de Rekenkamer.

Dezerzijds onze dank voor de vruchtbare en vlotte afwerking terzake.

De Directeur van het
Directoraat Bouw-en Stedebouwkundige Werken,

De heer V. Doerga-Misier BSc.

Cc. Minister van Openbare Werken / ODAD BSW/ Hoofd BFZ BSW

Feedback I op
Concept rapport bevindingen controle begrotingsrekening 2020

Blz.1

Lijst van afkortingen: Bijvoegen BSW: Bouw -en Stedebouwkundige Werken.

Toelichting: Per Resolutie van 29 juni 2021 no. 4143/21 is de organisatiestructuur van het ministerie gewijzigd en is formeel per deze datum de naam van het directoraat **Bouwkundige Werken en Dienstverlening** (BWD) veranderd naar **Bouw- en Stedebouwkundige Werken** (BSW). Met betrekking tot de controle is dan van toepassing BWD anders is het BSW. Algemeen waar nodig in de tekst derhalve BWD vervangen in BSW.

Blz. 2

2de alinea typo februarie moet zijn februari. Bullet punt 2 Einde van de zin loopt niet.

Blz. 3

Typo wnd moet zijn Wnd. Typo Bsc. moet zijn BSc.

Hoofd en onderhoofd met Hoofdletters

Gesprekpartner moet zijn gesprekspartners

"De Directeur" toevoegen Wnd.

Blz. 4

1.1.Algemene bevindingen betreffende controle BR 2020

Bullet 3: "Omtrent de juistheid en volledigheid van de verevende en de voldane bedragen in de BR 2020 kunnen wij geen uitspraak doen, omdat wij hiaten in de administratievoering hebben geconstateerd."

► Het directoraat stelt dat met betrekking tot **de voldane bedragen** er geen volwaardige uitspraak kan worden gedaan, aangezien in het dienstjaar 2020 de rapporten uit het IFMIS systeem m.b.t. voldane bedragen onduidelijk bleken te zijn. Om de voldane bedragen af te leiden kon toen niet concreet worden aangegeven door Ministerie van Financiën welke van de rapporten te gebruiken. Hiertoe (voor de opmaak BR 2020 onderdeel voldane bedragen) zijn een twee-tal rapporten gebruikt te weten:

1) Rapport Reçu lijst per Voucher # rapport: Geeft boek status, status van betaling weer
2) Rapport Leveranciers Analyse Detail Rapport geeft een betaaldatum weer van recu's met cheque nr.

Vanaf het dienstjaar 2021 wordt gewerkt met het rapport "Customized alle betalingen Rapport" waarbij de status van een reçu wordt aangegeven middels Confirmed of Geleverd.

Bij de verevende bedragen heeft slechts post 612 een issue, waarbij de verantwoording van de maandelijkse aanvullende kredietopening niet goedgekeurd kon worden door Comptabiliteit van Financiën. Na goedkeuring van Comptabiliteit vindt de verevening plaats. Dit probleem is volledig verholpen in het 2022.

Bij de overige posten zijn er geen verschillen in de verevende bedragen.

Het directoraat wenst bovenstaande uiteenzetting terug te zien in de bevindingen/rapport.

Bullet 4:
Het directoraat werkt tot op dit moment nog met een schaduw administratie omdat niet alle modules volledig geactiveerd zijn; het gaat in deze om 610, 611 en 612.
Feitelijke situatie is dat de raming en de verevening wel in het systeem zijn geadministreerd terwijl voldaan bedragen dat niet het geval is.
Concreet:
Voor Post 610 lonen en salarissen, 611 Sociale Premies en 612 voor de posten contractanten en tijdelijk personeel, waarvoor loon wordt uitbetaalt geeft IFMIS nul aan (dus dat deze betalingen aan personeel niet is voldaan) terwijl de lonen en salarissen wel zijn uitbetaald. Deze administratie moet BFZ dus wel registreren. Dat gebeurt on CKB set.
Derhalve vanwege het gebrek van het systeem wordt de schaduwadministratie tot op dit moment gehandhaafd.
Afbouw van deze administratie zal geschieden op termijn indien de tekortkoming van IFMIS is verholpen.

Blz. 5
Tweede alinea 88% moet zijn afgerond 90% (zijnde voldaan bedrag SRD 22.851.000 t.o.v. verevening SRD 25.517.000).
Zie ook hier voorgaande toelichting inzake de uitspraak of de voldane bedragen al dan niet juist en volledig zijn verantwoord in de BR.

Ministerie van Financiën moet zijn Ministerie van "Financien en Planning".

Blz. 6
3de alinea 2de regel "Steekproef gewijs is" moet zijn Steekproef gewijs zijn.

3de alinea. 5de regel, na Artikel 610 "Lonen en Salarissen" toe te voegen Artikel 611 "Sociale Premies" en een deel van Artikel 612 "Gebruik van goederen en diensten".

Blz. 8

Alinea 1, er is gesteld dat "van drie projecten de autorisatie aanvragen zijn afgekeurd voor een totaalbedrag van SRD 434.801,87". Dit is niet juist gesteld.
De autorisatie aanvragen **zijn niet verleend geworden** door het ministerie van Financiën; dit is de correctie vakterminologie. Het ministerie van Openbare Werken/ Directoraat heeft derhalve geen afkeuring van de aanvragen ontvangen.

Alinea 2, gesteld is dat "voor vier projecten een totaalbedrag van SRD 1.269.908, 45 is geadministreerd. Gaarne dit toelichten omdat het onduidelijk is wat dit bedrag is.
Volgens de administratie is een bedrag van SRD 2.409.000 verleend en SRD 2.398.720 verevend.

Alinea 3, Het directoraat is niet eens met de stelling dat er geen documenten ter beschikking zijn gesteld aan de Rekenkamer ter beoordeling van dit programma. Naar zeggen van het Hoofd van BFZ zijn de gevraagde documenten ter inzage aangeboden aan de Kamer.
Indien het onvoldoende is geweest gaarne aldus formuleren in het rapport.

1.4 Middelen begroting

3de regel "Aan leningen heeft men opgenomen een bedrag van circa SRD 77.1 miljoen.
Gaarne dit anders formuleren "Ten laste van de lening is een bedrag van circa SRD 77.1 miljoen afgeboekt middels aangeboden declaraties aan het Bureau voor de Staatsschuld.

Citrca moet zijn circa.

3de regel /4de regel Ten opzichte ..... meer ontvangen. Er kan niet gesteld worden dat de middelen zijn ontvangen. Het betreft een bedrag van SRD 26.1 miljoen meer gedeclareerd en doorgeleid naar het Bureau voor de Staatsschuld.

Ter informatie dient opgemerkt te worden dat de lening module in IFMIS niet operationeel is.

Blz. 9

2de alinea het is niet correct dat "de niet verleende autorisatie aanvragen gelijk zijn aan de schulden die nog voldaan/betaald moeten worden".

De niet verleende autorisatie aanvragen zijn een deel van de schuld indien het reeds geleverd werk betreft enerzijds weliswaar wordt dan de toekomstige begroting belast.

Ter algemene informatie:

Partijen moeten overeenkomen "wanneer er sprake is van een schuld".

Indien dit duidelijk is kunnen verschuldigde bedragen per begrotingsartikel nauwkeuriger worden vastgesteld.

Blz. 10

Gesteld is dat er hiaten zijn in de administratie – Het is wenselijk dat de Rekenkamer de geconstateerde hiaten in de administratie specifieker aangeeft, waardoor het directoraat hierin verbetering kan aanbrengen.

Feedback II op
Concept rapport bevindingen controle begrotingsrekening 2020

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode februari tot en met april 2022 bij het Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening (Dir BWD)[1] van het Ministerie van Openbare Werken, de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Ministerie van Openbare Werken, directoraat BWD is als volgt:

- Een analyse van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie bijlage I), in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie, namelijk het IFMIS.
- De materialiteit is vastgesteld op basis van de totale uitgaven van het directoraat ter vaststelling van de te controleren begrotingsposten, en daarnaast zijn ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/ geanalyseerd. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienden toegelicht te worden door de auditee. Tevens diende het directoraat een toereikende verklaring te geven met betrekking tot de mate van realistie van de begrotingsartikelen en waar deze niet afdoende werd bevonden, moest er een nadere verklaring worden gegeven.
- De Rekenkamer heeft geen gebruik kunnen maken van het accountantsverslag van de Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) inzake de bevindingen van de verrichtte controle op de begrotingsrekening over het dienstjaar 2020 van het ministerie van OW, en wel het directoraat BWD, gezien de controlewerkzaamheden over betreffend dienstjaar nog in uitvoering zijn.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit verslag verder toegelicht.
De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

[1] Per Resolutie van 29 juni 2021 no. 4143/21 is de organisatiestructuur van het Ministerie van Openbare Werken gewijzigd en is formeel per deze datum de naam van het Directoraat Bouwkundige Werken en Dienstverlening (BWD) veranderd naar Bouw- en Stedebouwkundige Werken (BSW). In dit rapport zal de benaming die in het dienstjaar 2020 van toepassing was, worden gehanteerd namelijk Bouwkundige Werken en Dienstverlening (BWD).

CONCEPT

Verloop van de correspondentie en van het onderzoek

De Rekenkamer heeft op 08 februari 2022, betreffende het onderzoek begrotingsrekening dienstjaar 2020, inclusief de aanbieding controle bevestigingsbrief een schrijven met het kenmerk EB/1119/du no. 0042.212. verzonden naar het directoraat BWD van het Ministerie van Openbare Werken.

De Rekenkamer ontving op 21 februari 2022 met het refr.no.: VD/Dir.BWD/sj/Ag.no 448 het getekend exemplaar van de controlebevestigingsbrief van de Wnd. Directeur van het Directoraat BWD de heer V. Doerga Misier BSc. Daaropvolgend heeft het auditteam met het directoraat, virtueel op 4 maart 2022 een pre-auditmeeting inzake de controle van de BR-2020 gearrangeerd. De gesprekspartners van het Directoraat BWD waren: De Wnd. Directeur, de Onderdirecteur Administratieve Diensten, het Hoofd en het Onderhoofd van de afdeling BFZ.

De controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd in de periode 22 februari 2022 tot en met 21 april 2022.
Op 21 april 2022 is met het Hoofd van de afdeling BFZ een telefonisch onderhoud geweest betreffende de bevindingen van het onderzoek. En op 22 april 2022 is het concept rapport van bevindingen middels e-mail opgestuurd naar de auditee.
De ontvangen reactie van het ministerie op het concept rapport is op 26 april 2022 verwerkt in het rapport.

Comment [AR1]: Gaarne mail vervangen met e-mail. Dit waar nodig in de gehele tekst corrigeren.

De afdelingen van het directoraat hebben vlot meegewerkt om de Rekenkamer de informatie zo volledig en tijdig mogelijk te doen toekomen.

CONCEPT

1. Controle Begrotingsrekening 2020

Voor de controle van de begrotingsrekening wordt toegepast de standaard ISSAI 2800 – Bijzondere overwegingen – welke inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden. Het uitgangspunt van de controle voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag als de begrotingsrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, ongeacht of deze het gevolg zijn van fraude of fouten, betreft de toetsing van de financiële overzichten waaruit de begrotingsrekening bestaat en de vereisten van financiële verslaggeving betreffende de begrotingsrekening die vastgelegd zijn in artikel 32 van de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no.111).

1.1 Algemene bevindingen inzake controle begrotingsrekening 2020

- De BR 2020 van het directoraat BWD is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening*van de Centrale Begrotingboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet(S.B. 1952 no. 111).
- De geraamde bedragen in de BR 2020, komen overeen met de geraamde bedragen in de begrotingswet 2020.
- Omtrent de juistheid en volledigheid van de verevende en de voldane bedragen in de BR 2020 kan de Rekenkamer geen uitspraak doen, omdat er hiaten in de adminstratievoering zijn geconstateerd. De reactie van het Dir BWD (ontvangen d.d. 25 april 2022 via email) is als volgt:"*Met betrekking tot de voldane bedragen kan er geen volwaardige uitspraak worden gedaan, aangezien in het dienstjaar 2020 de rapporten uit het IFMIS, m.b.t. voldane bedragen onduidelijk bleken te zijn. Om de voldane bedragen af te leiden kon toen niet concreet worden aangegeven door het Ministerie van Financiën en Planning, welke van de rapporten te gebruiken. Hiertoe (voor de opmaak BR 2020 onderdeel voldane bedragen) zijn een twee-tal rapporten gebruikt, te weten:*

1) *Rapport Reçu lijst per Voucher # rapport: geeft boek status, status van betaling weer*
2) *Rapport Leveranciers Analyse Detail Rapport geeft een betaaldatum weer van recu's met cheque nummer".*

In de verklaring is verder aangegeven:"*Vanaf het dienstjaar 2021 wordt gewerkt met het rapport "Customized alle betalingen Rapport", waarbij de status van een reçu wordt aangegeven middels Confirmed of Geleverd. Bij de verevende bedragen heeft slechts post 612 een issue, waarbij de verantwoording van de maandelijkse aanvullende kredietopening niet goedgekeurd kon worden door de afdeling Comptabiliteit van het Ministerie van Financiën en Planning. Want na goedkeuring door de afdeling Comptabiliteit, vindt pas de verevening plaats. Dit probleem is volledig verholpen in het dienstjaar 2022".*

Bij de overige posten zijn er geen verschillen in de verevende bedragen.

- Het DIR BWD verwerkt de financiële data zowel in IFMIS als in de zogenaamde "schaduwadministratie". Naar het oordeel van de Rekenkamer is dit niet de juiste en gewenste werkwijze.

Comment [AR2]: Bullet plaatsen.

De reactie van het Dir BWD is als volgt: "*Het directoraat werkt tot op dit moment nog met een schaduw administratie, omdat niet alle modules volledig geactiveerd zijn; het gaat in deze om 610, 611 en 612. De feitelijke situatie is dat de raming en de verevening wel in het systeem zijn geadministreerd, terwijl met betrekking tot de voldaan bedragen dat niet het geval is.*"
Concreet geeft Dir BWD aan: "*Voor de post 610 Lonen en salarissen, 611 Sociale Premies en 612 voor de posten contractanten en tijdelijk personeel, waarvoor loon wordt uitbetaald, geeft het IFMIS nul (0) aan (dus dat deze betalingen aan personeel niet zijn voldaan), terwijl de lonen en salarissen wel zijn uitbetaald. Deze transacties moet de afdeling BFZ dus wel registreren en dat gebeurt in CKB- set.*
Derhalve, vanwege deze manco van het systeem, wordt de schaduwadministratie tot op dit moment gehandhaafd. De afbouw van deze administratie zal geschieden op termijn indien de tekort-koming van het IFMIS is verholpen".

1.2 Operationele uitgaven 2020

De operationele uitgaven bestaan uit: de "Lopende uitgaven" en de "Kapitaal uitgaven". De totale raming van de operationele uitgaven bedraagt circa SRD 31 miljoen. Zoals blijkt uit de BR 2020 is in het dienstjaar 2020 slechts sprake geweest van verevening van de lopende uitgaven. De verevening is SRD 5.180 miljoen minder dan de raming oftewel 83% van het geraamd bedrag.

De Rekenkamer heeft vastgesteld dat het ministerie de posten die betrekking hebben op de operationele uitgaven conform de vigerende instructies in de BR 2020 heeft toegelicht. De redenen voor de onderrealisatie is ons inziens voldoende toegelicht.

Het voldaan bedrag volgens de BR 2020 bedraagt SRD 22.851.000, -. Ten opzichte van de verevening is dit circa 90%. Wij hebben niet kunnen vaststellen of de voldane bedragen juist en volledig zijn verantwoord in de BR 2020. Zoals blijkt uit voorgaande controles van de CLAD, kan het directoraat geen duidelijkheid verschaffen of de voldane bedragen wel of niet juist zijn in de begrotingsrekening. Wat opvallend is bij de post 612 "Gebruik van goederen en diensten" is dat van het verevend bedrag ad SRD 4.061 miljoen slechts SRD 1.395 miljoen oftewel 34% is voldaan. Dit artikel wordt merendeels gebruikt voor de contante aankoop van goederen en diensten. Dientengevolge zou het verevend bedrag gelijk moeten zijn aan het voldaan bedrag. Derhalve kan er geen uitspraak gedaan worden of de voldane bedragen juist en volledig zijn verantwoord in de BR 2020. De voorgaande toelichting van het Directoraat BWD omtrent het feit of de voldane bedragen al dan niet juist en volledig zijn verantwoord, is ook hier van toepassing.

CONCEPT

Bij het steekproefsgewijs beoordelen van de onderliggende stukken behorende bij het artikel 612 "Gebruik van goederen en diensten" hebben wij vastgesteld dat alle onderliggende stukken aanwezig waren.

1.3 Programma's

Het onderdeel Programma's in de begrotingsrekening bestaat uit vier sub-programma's (zie tabel 1). De totale raming van de programma's bedraagt circa SRD 54.7 miljoen. De verevening is circa SRD 80.3 miljoen. Derhalve is er sprake van overschrijding van de raming met circa SRD 25.6 miljoen oftewel 79.3%.
De overschrijding betreft het programma met Code 134 - Volkswoningbouw. De raming is SRD 51.1 miljoen, terwijl de verevening SRD 77.1 miljoen is. Een overschrijding van ruim SRD 26 miljoen.
De overschrijding in de begrotingsrekening is toegelicht.

Echter is de Rekenkamer van oordeel dat het goedgekeurd bedrag niet zonder meer overschreden kan worden. Uit de toelichting blijkt niet en op welke wijze hiervoor toestemming is verkregen. Hierdoor kunnen wij geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van deze besteding. Wij zijn van oordeel dat alsnog een nadere verklaring ter onderbouwing van de rechtmatigheid van het programma in de toelichting moet worden opgenomen.

Het totaal voldaan bedrag conform de BR 2020 bedraagt voor alle programma's circa SRD 2.8 miljoen. Ten opzichte van de verevening is het voldaan bedrag circa 3.4 %. Het programma 134 -Volkswoningbouw vertoont een zeer laag tot nihil voldaan bedrag ten opzichte van het verevend bedrag. In relatieve zin is dit circa 0.11%. Met betrekking tot het wel of niet juist en volledig opnemen van de voldane bedragen in de begrotingsrekening verwijzen wij naar voorgaande paragrafen betreffende deze problematiek.

Tabel : Programma's in de BR 2020 directoraat BWD:

Bedragen x SRD 1.000					
		1	2	3(1-2)	4
code	programma's	Geraamd	Verevend	Verschil	voldaan
131	verbetering van landsgebouwen met hun toebehoren	1,000	565	435	205
132	bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoningen	2,409	2,399	10	2,399
133	programma: onderzoek en ontwikkeling	200	175	25	175
134	volkswoningbouw	51,116	77,189	(26,073)	87
	totaal programma's	**54,725**	**80,328**	**(25,603)**	**2,866**

Bron: Dir BWD
Om meer inzicht te krijgen in de uitvoering van deze programma's zijn deze nader beoordeeld waarvan wij onderstaand onze bevindingen presenteren:

- Van artikel 0131"Verbetering landgebouwen met hun toebehoren", zijn de projecten over het dienstjaar 2020 gecontroleerd. In totaal waren er drie projecten goedgekeurd die in totaal een kostenplaatje opleverden van SRD 368,376,48. Dit verschilt niet met het verevend bedrag zoals weergegeven in de begrotingsrekening 2020. Daarnaast is geconstateerd dat van drie projecten, de aangevraagde autorisatie niet is verleend door het Ministerie van Financiën en Planning voor een totaalbedrag van SRD 434,801.87.

Comment [AR3]: SRD 368.376,48 moet zijn SRD 565.180,13. Met als gevolg dat er geen verschil is met het verevend bedrag in de BR 2020. Zie volgende zin waarbij het woord "niet" is toegevoegd. Hfd BFZ zal de nodige documenten separaat doormailen.

- Van artikel 0132 "Bouw en uitbreiding van landsgebouwen en ambtenarenwoningen" waren in het dienstjaar 2020 vier (4) projecten afgerond. Volgens de schaduwadministratie is een bedrag van SRD 2.409.000 aan autorisatie verleend en SRD 2.398.720 is verevend. In de dossiers van de projecten zijn alle onderliggende bewijsstukken aanwezig.

- Artikel 0134 "Volkswoningbouw" is gekoppeld aan artikel 54110 "Overige ontvangen leningen". De documenten ter beoordeling van dit programma zijn aan de Rekenkamer ter beschikking gesteld. Ten aanzien van dit artikel zijn twee projecten betreffende Code 0134 "Volkswoningbouw" goedgekeurd.

1.4 Middelenbegroting

De middelenbegroting van BR 2020 bestaan uit: de niet-belastingmiddelen en de leningen. Aan niet-belastingmiddelen heeft het directoraat SRD 231.000, - ontvangen. Dit is SRD 94.000,- minder dan de raming. Ten laste van de lening is een bedrag van circa SRD 77.1 miljoen afgeboekt middels aangeboden declaraties aan het Bureau voor de Staatsschuld. Ten opzichte van de raming van circa 51 miljoen, is een bedrag van SRD 26.1 miljoen meer gedeclareerd en doorgeleid naar het Bureau voor de Staatsschuld. In de begrotingsrekening hebben wij vastgesteld dat nadere toelichting is gegeven betreffende de ontvangen leningen. Het Directoraat BWD heeft aangegeven dat de lening module in IFMIS niet operationeel is.

Door de Rekenkamer is geen nader onderzoek verricht naar de verantwoording van de middelen in de begrotingsrekening.

1.5 Overzicht betalingen over de voorgaande dienstjaren

De overzichten van de betalingen over voorgaande dienstjaren, die conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet aan de begrotingsrekeningen moeten worden toegevoegd, zijn gecontroleerd.
Echter heeft de Rekenkamer niet voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de schuldpositie over de voorgaande jaren, omdat een deugdelijke registratie van de verschuldigde bedragen

CONCEPT

Republiek Suriname

Tijd 11:12:34

Ministerie van Financiën en Planning

Gebruiker aramdat

Verplichting of Verbinding Analyse Rapport

Filtercriteria : Fiscaal Jaar - 2020; Type - ALL; Hiërarchische Codeer Blok Elementen - FONDS : SUBFONDS (Van : 12) (Naar : 12) , ORGANISATIE :
Sorteren op : Codeer Blok - Naar boven ; Verplichting/ Verbinding # - Naar boven

Codeer Blok	Verplichting/	Bron	Type	Status	Leveranciers Naam	Omschrijving	Bedrag	Verevend	Saldo
SUBFONDS / DIRECTORAAT / PROJECTEN									
12 - Kapitaal Uitgaven							565,180.13	565,180.13	0.00
151 - 151- Bouw- en							565,180.13	565,180.13	0.00
0131 - Onderhoud en							565,180.13	565,180.13	0.00
1201/15111/0131/61205/7035	119033	Purchase Order	OBL	Geslot en	Architekten en Ingenieursburo Tsai-Meu-Chong	Decl.3 Werv.v/e arch.met bijbeh.team Ren.Min.v.Buza & Bouw v/e Temporary Off.Building.BWD-14 UB 03/15 dd.25/05/15 Orag nr.608 dd.24/04/2015	141,375.05	141,375.05	0.00
1201/15111/0131/61205/7035	119034	Purchase Order	OBL	Geslot en	Architekten en Ingenieursburo Tsai-Meu-Chong	Decl.2 Werv.v/e architect met bijbeh.team Ren.v/h Min.v.Buza & Bouw v/e Temporary Office Building. Bwd-14 UB-03/15 dd. 25/05/2015 ORAG nr.608 dd. 24/04/2015	218,721.60	218,721.60	0.00
1201/15111/0131/61234/7035	119036	Purchase Order	OBL	Geslot en	A.B. De Ster N.V.	Decl.3 Renoveren v/h gebouw Moederbond B-022 RO 07/12 ORAG 206 09/03/2012	8,279.83	8,279.83	0.00
1201/15111/0131/62420/6027	115992	Purchase Order	OBL	Geslot en	Aannemings Bedrijf Groenefelt W.L.	Uitbet.decl.7 inz.bwn.& schild.kantoorgeb.Min.O. W. te Rijsdijk Para orag 897/d.d.4/9/2012	196,803.65	196,803.65	0.00
						Eindtotaal :	565,180.13	565,180.13	0.00

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Openbare Werken
Directoraat Civieltechnische Werken
Dienstjaar 2020

mei 2020

Inhoudsopgave

Lijst van Afkortingen.....

Inleiding.....

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek .....

1. Controle Begrotingsrekening 2020 .....

1.1 Operationele Uitgaven

1.2 Programma's

1.3 Middelenbegroting

1.4 Overzicht betalingen voorgaande dienstjaren

1.5 Integrated Financial Management Information System

2. Conclusie .....

3. Aanbevelingen .....

Bijage 1. brief van het Directoraat CTW als reactie op het Rapport van bevindning Binzake controle R 2020

Lijst van Afkortingen

AMB-NIP	Aannemingsmaatschappij Baitali N.V.
APS	Aannemingsbedrijf Pahlad Suriname N.V.
BFZ	Begroting en Financiële Zaken
BiZa	Ministerie van Binnenlandse Zaken
BR 2020	Begrotingsrekening 2020
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding
CBD	Centrale Betaaldienst
CDIG-NIP	Zogenaamde Dalian V
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CKB-set	Centrale Kredietbewaking Systeem
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
CTW	Directoraat Civieltechnische Werken
IC	Interne Controle
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
KI-NIP	Kuldipsing Infra N.V.
NIP	Nationaal Infrastructuur Projecten
OD	Onderdirecteur
ODA	Onderdirecteur Administratie
OVH	Overheidsbijdrage
OW	Ministerie van Openbare Werken
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname
S.B.	Staatsblad van de Republiek Suriname

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zinvan het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is de ontvangen Begrotingsrekening over het dienstjaar 2020 (BR 2020) van het Directoraat Civieltechnische Werken (CTW) van het Ministerie van Openbare Werken (OW) gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het Directoraat CTW van het Ministerie van OW is als volgt:

- De BR 2020 is geanalyseerd, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie Bijlage I), in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.
- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het directoraat voor het vaststellen van de te controleren posten van de begroting, daarnaast zijn ook de cijfers/bedragen gecontroleerd/geanalyseerd geworden. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het directoraat een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is, moest er een verklaring worden gegeven.
- De Rekenkamer heeft geen gebruik kunnen maken van het accountantsverslag van de Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) inzake de bevindingen van de verrichte controle op de begrotingsrekening over het dienstjaar 2020 van het ministerie van OW, en wel het directoraat CTW, gezien de controlewerkzaamheden over betreffend dienstjaar afrondende zijn.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het directoraat worden in dit verslag verder toegelicht.

De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

De Rekenkamer heeft op 08 februari 2022 betreffende het onderzoek begrotingsrekening dienstjaar 2020, inclusief de aanbieding controlebevestigingsbrief een schrijven met het kenmerk EB/1119/du no.0043.22 verzonden naar het directoraat CTW van het Ministerie van Openbare Werken.
De Rekenkamer ontving op 15 februari 2022 met het refr.no.: SS/ODA/WM/Ag.no.506 het getekende exemplaar van de controlebevestigingsbrief van de directeur van het Directoraat Civieltechnische Werken retour. Tevens bevestigt het Directoraat CTW per schrijven dat de BR-cijfers in de BR2020 waarover de Rekenkamer beschikt, wel overeenkomen.

Daaropvolgend heeft het auditteam met het directoraat virtueel op 08 maart een pre-auditmeeting inzake de controle van de BR2020 gearrangeerd. Het directieteam van het directoraat CTW bestond uit: de directeur van Civieltechnische Werken, de onderdirecteur Administratieve Diensten, de onderdirecteur Natte Civieltechnische Werken, de onderdirecteur Verkeer en Mobiliteit en de onderdirecteur Droge Civieltechnische Werken.

De sleutelpersonen over het dienstjaar 2020 zijn nog steeds hetzelfde, maar doordat het Ministerie van OW een nieuw organogram heeft, kan het zijn dat de afdelingshoofden wel verschillen. Maar het directieteam niet.

De directeur van het directoraat deelt de Rekenkamer ook mede dat hij per 25 april 2022 niet meer in de functie directeur CTW zal zijn. Het ontslag is reeds aangevraagd en de opzeggingstermijn is nu lopende. Betreffende de werkprocessen gaf de ODAD aan dat de Financiële en Personele werkprocessen ongewijzigd zijn gebleven. Veel is niet veranderd. Wat de nieuwe afdelingen betreft, is het proces daarvan aangevangen samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BiZa) waar gewerkt wordt aan de taken en nieuwe functies van de medewerkers ‘in place’ te zetten en te beschrijven. Dit proces is nog niet gefinaliseerd. Voornoemd proces geldt wel voor het dienstjaar 2022 en niet voor het dienstjaar 2020.

Verder geeft het directoraat met betrekking tot het IFMIS aan wel enkele knelpunten te ervaren. Vooral in de maand december 2020 gelukte hetdirectoraat niet alle verwerkingen door te voeren. Als autorisaties verleend zijn, kreeg het directoraat in december een foutmelding. In 2020 bleek ook dat het directoraat geen inzage had inwie allemaal betaald was. De ‘last minute’ foutmeldingen waren tot vorig jaar (2021) niet verholpen. De foutmeldingen zijn terdege van invloed geweest op de BR 2020. Vandaar dat de realisatie minder is. Tevens konden er geen bestelbonnen gekoppeld worden.
Voorzichtigheidshalve waagde de directeur aan te geven dat geconcludeerd kan worden dat de knelpunten nagenoeg elk jaar plaatsvinden, waarbij er autorisatie verleend wordt (ook in 2022), maar dat IFMIS ervoor

zorgdraagt dat ondanks de verleende autorisaties het toch niet mogelijk is om tegen eind december de bestelbonnen te verkrijgen.

Voorts is de BR2020 door de Rekenkamer doorgenomen en geanalyseerd en zijn de onduidelijkheden met het directoraat nader besproken. Alle documenten zijn de Rekenkamer ter beschikking gesteld en haar is de volledige medewerking toegezegd.

Tot slot gaf de directeur van CTW aan niet op de hoogte te zijn van directe noch bewuste frauduleuze handelingen op het directoraat CTW.

Ter afronding van de controlewerkzaamheden zijn de bevindingen inzake de controle van de BR 2020 middels een virtuele exit meeting op 12 april 2022 met de directie van het directoraat besproken.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

Voor de controle van de begrotingsrekening wordt toegepast de standaard ISSAI 2800 – Bijzondere overwegingen – welke inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden. Het uitgangspunt van de controle voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de begrotingsrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, ongeacht of deze het gevolg zijn van fraude of fouten, betreft de toetsing van de financiële overzichten waaruit de begrotingsrekening bestaat en de vereisten van financiële verslaggeving betreffende de begrotingsrekening die vastgelegd zijn in artikel 32 van de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no.111).

1.1 Operationele Uitgaven

Met betrekking tot de Operationele Uitgaven is er in het begrotingsjaar 2020 over het algemeen minder verevend dan geraamd door het directoraat. Dit kwam door uiteenlopende redenen als componenten op loonstijging die minder waren dan verwacht, vanwege het aantrekken van minder personeel door het ministerie en vanwege uitstroom van personen die de pensioengerechte leeftijd bereikt hebben. Hierdoor is tevens ook minder aan sociale premies betaald die gekoppeld zijn aan lonen en salarissen. Er zijn ook minder toelagen, zoals overwerkvergoeding toegekend, aangezien er minder werkzaamheden buiten de reguliere werktijden zijn verricht dan verwacht. Laatstgenoemde is ook het gevolg van de COVID-19-pandemie die ervoor zorgde dat er niet optimaal gewerkt kon worden. Verder is er minder verevend dan geraamd doordat financiële middelen niet optimaal beschikbaar waren. Door het uitgevoerde prudent beleid is er ook minder uitgegeven aan onderhoud van automatisering, verzekering en aan onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen. Het niet optimaal beschikbaar krijgen van de financiële middelen heeft er tevens voor gezorgd dat er ook minder aangeschaft werd voor inventaris.

Grafiek I. “610 Lonen en Salarissen”

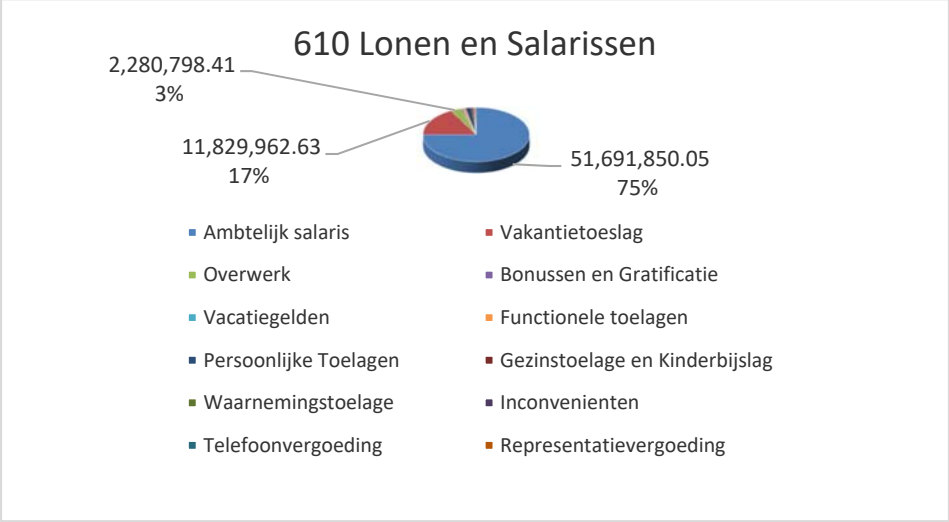

Bron: Rekenkamer van Suriname

Het ambtenarenbestand van het directoraat CTW telde in het dienstjaar 2020, 1131 ambtenaren van wieachttien contractanten en één in tijdelijke dienst. Door de aansluiting tussen de BFZ-schaduwadministratie en de begrotingsrekening is vastgesteld dat de “Lonen en Salarissen” en “Sociale Premies” conform de BFZ-schaduwadministratie zijn verantwoord in de begrotingsrekening.

Bij Code 610 “Lonen en Salarissen” is het totaal verevend bedrag, gelijk aan SRD 60.774.000,-, volgens BFZ-schaduwadministratie verantwoord in de begrotingsrekening. Volgens de informatie van het CEBUMA is SRD 60.774.000,- werkelijk betaald aan “Lonen en Salarissen”. Grafiek 1 illustreert dat bij Code 610 “Lonen en Salarissen” voor circa 75% de brutosalariskosten van de ambtenaren die in loondienst zijn en een bezoldiging krijgen conform de schaalopbouw van het ministerie van Binnenlandse Zaken uitbetaald zijn, voor 17% aan vakantietoeslag welke eens per jaar uitbetaald is en 3% is besteed aan de ambtenaren die overwerk hebben verricht.

Grafiek II. "611 Sociale Premies"

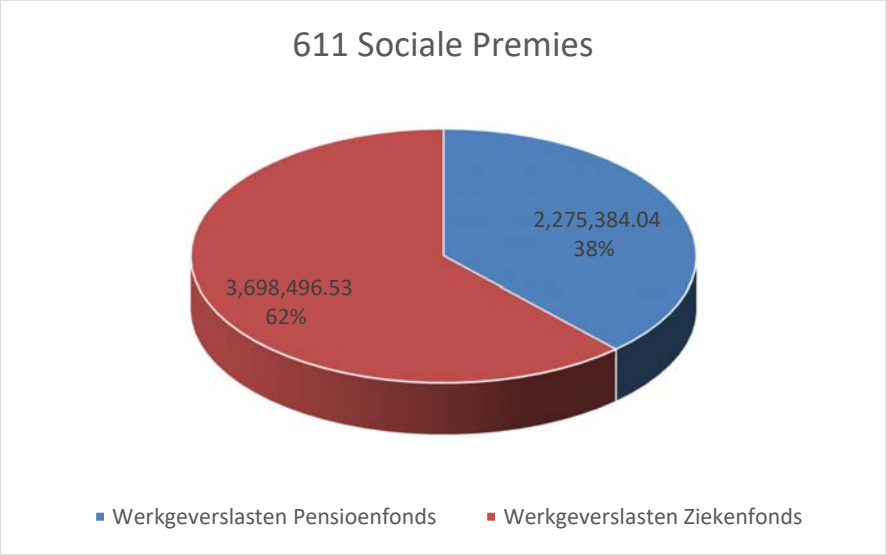

Bron: Rekenkamer van Suriname

De Sociale premies worden bepaald aan de hand van de Lonen en Salarissen. Voor "Sociale Premies" is het verevend bedrag in de begrotingsrekening gelijk aan SRD 5.974.000,-. Dit is de som van de bedragen van *"Werkgeverslasten Ziekenfonds"* en *"Werkgeverslasten Pensioenfonds"*. Dit bedrag komt overeen met de BFZ-schaduwadministratie en informatie van CEBUMA. Bovenstaande grafiek illustreert dat voor de Sociale Premies, welke gekoppeld is aan Lonen en Salarissen, voor 62% de gelden bestaan uit Werkgeverslasten Ziekenfonds en 38% uit de Werkgeverslasten Pensioenfonds.

Grafiek III. "Gebruik van Goederen en Diensten"

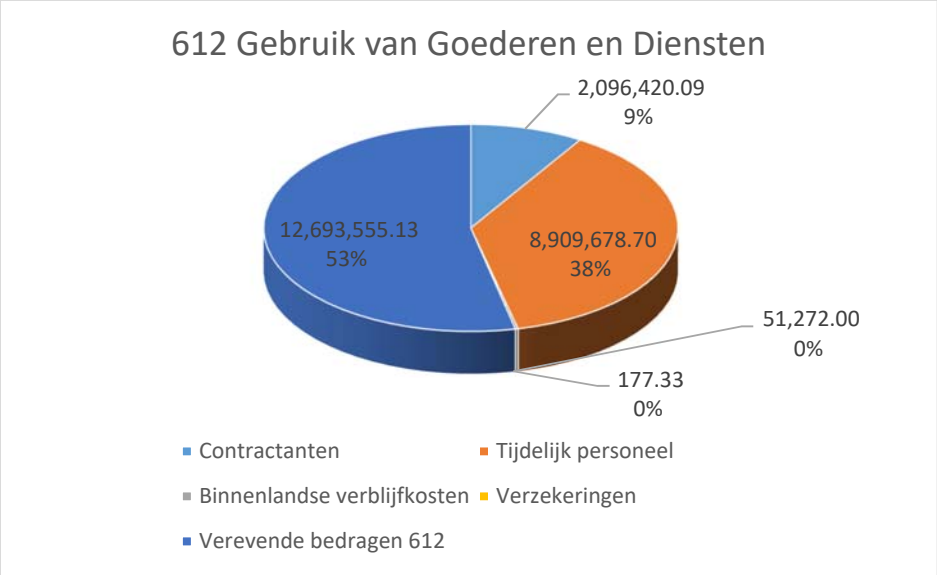

Bron: Rekenkamer van Suriname

Het totaal verevende bedrag voor Code 612 “Gebruik van Goederen en Diensten” ad SRD 23.751.000,- is conform de BFZ-schaduwadministratie opgenomen in de begrotingsrekening,Het bedrag bestaat uit: betaling aan de contractanten, tijdelijk personeel, binnenlandse verblijfkosten, verzekering en diverse verevende bedragen, blijkt uit Grafiek III dat 53% (SRD 12.693.555,13) van de gelden besteed is aan diverse verevende bedragen door het directoraat CTW, 38% (SRD 8.909.678,70) besteed aan het gebruik van goederen en diensten voor het personeel in tijdelijke dienst, gevolgd door de bestemming van de gelden voor de contracten 9% (SRD 2.096.420,09). Er is echter minder uitgegeven aan onderhoud van automatisering, verzekering en aan onderhoud en exploitatie van dienstvoertuigen.

1.2 Programma’s

Over het dienstjaar 2020 telde de begroting van het directoraat CTW twintigprogramma’s, waarvan negen (9) in uitvoering zijn. De Rekenkamer vond het van materieelbelang uit de selectie van zes (6) programma’s nader onderzoek te doen in 2 (twee) programma’s, namelijk het programma met codenummer 3201 “Vuilophaal en Verwerking” en van code 0160 “Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten – fase II (NIP): CDIG-NIP (zogenaamde Dalian V), AMB-NIP, KI-NIP, Tjongalanga-NIP, Djojo Bedrijven Groep NIP.

Grafiek IV. “Programma’s”

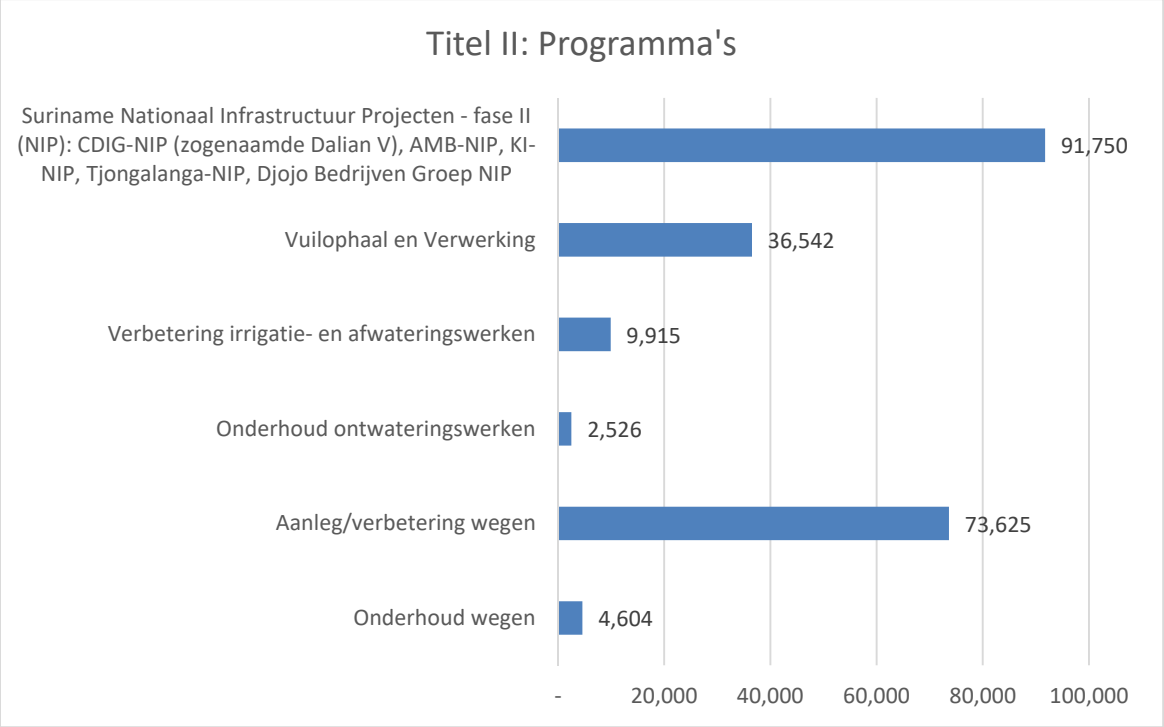

Bron: Rekenkamer van Suriname

Code 3201 “Vuilophaal en Verwerking” bestaande uit *“Onderhoud van openbare terreinen (Aanhuur van bulldozers, hgm’s en aankoop van zand, lateriet en basecourse”* en *“Aanhuur van kraakperswagens,*

dumptrucks en pick-ups t.b.v. huisvuilinzameling in Paramaribo en districten", is op de Begrotingsrekening totaal geraamd voor SRD 48.769.000,- en verevend voor SRD 36.542.000,-. Dit geeft aan dat het totaal verevend bedrag lager is dan geraamd. Desondanks is voor *"Onderhoud van openbare terreinen (Aanhuur van bulldozers, hgm's en aankoop van zand, lateriet en basecourse" tegen een bedrag ad* SRD 2.114.000,- meer verevend dan geraamd, vanwege het feit dat de niet verleende autorisatieaanvragen van het dienstjaar 2019, in het dienstjaar 2020 weer is aangevraagd en verleend.

Op basis van de informatie opgenomen in de Staatsbegroting van het Directoraat CTW (S.B. 2021 no.6) dat een Nota van Wijziging noodzakelijk is vanwege de ontstane tekorten op de operationele uitgaven (lonen en salarissen, sociale premies en achterstallige betalingen) als programma's, vroeg de Rekenkamer aan het hoofd van de afdeling BFZ of er een Nota van Wijziging was verleend. Voorts bleek op de begroting dat voor programma 3201 Vuilophaal en –verwerking, een uptopping nodig was ter garandering en continuering van de dienstverlening naar de samenleving toe.

Commentaar Directoraat CTW

"*Het hoofd van afdeling BFZ heeft verklaard dat uitgaande van het totaal geraamd bedrag van SRD 48.769.000,- en totaal verevend SRD 36.542.000,- een Nota van Wijziging niet meer nodig was. Het totaal verevend bedrag, om precies te zijn ad SRD 36.542.372,39, betreft het totaalbedrag tot en met de realisatiedatum van maart 2021*."

Verder illustreert grafiek IV dat voor code 0160 "Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten – fase II (NIP): CDIG-NIP (zogenaamde Dalian V), AMB-NIP, KI-NIP, Tjongalanga-NIP, Djojo Bedrijven Groep NIP" een bedrag adSRD 91.750.000,- besteed is aan dit voornoemd programma.
Betreffend artikel bestaat uit drie projecten. De Rekenkamer vond het van materieel belang om de controle voornamelijk te doen over Afdeling Wegenproject: AMB-NIP (OVH:2.325.000/Lening: 34.947.050), omdat er is geraamd een bedrag ad SRD 37.272.050,- terwijl er is verevend een bedrag ad SRD 42.128.000. Wat dus aangeeft dat het verevend bedrag meer is dan wat geraamd is.

Commentaar Directoraat CTW:

"De scope van dit project is onderverdeeld in:
Subprogramma A6: rehabiliteren wegstrekking Apoera – Washabo-Hoglanding, waarbij ten behoeve van de verbetering van de wegconditie en de bereikbaarheid van de woongemeenschappen op versneld tempo is gewerkt, waarbij circa 50% van de weg al was voorzien van één laag asfalt."

"Subprogramma B1: verkaveling Reeberg en Coronie, waarbij is aangevangen met het bouwrijp maken van de verkavelingsterreinen en er is ook een aanvang met de aanleg van de wegeninfrastructuur, inclusief de bijbehorende kunstwerken (voornamelijk ontwateringsvoorzieningen)."

“Subprogramma A4/A5: hier heeft de aannemer geen declaraties ingediend voor het jaar 2020.”
“Op basis hiervan is er meer verevend binnen het AMB-NIP-project dan begroot.”

“*En bij het project Tjongalanga-NIP (OVH: 5.000.000/Lening: 17.500.000). Is geraamd SRD 22.500.000 en verevend SRD 22.913.000. Als toelichting is in de BR2020 vermeld dat “er meer verevend is dan geraamd, omdat de aannemer een voorschotdeclaratie en de declaraties van uitgevoerde werken in het dienstjaar 2020 heeft gedeclareerd*”.

De Rekenkamer wenste van het directoraat nader geïnformeerd te worden op grond waarvan er sprake geweest is van een ‘*voorschotdeclaratie’*.

Commentaar Directoraat CTW
“Het verevend bedrag is enigermate meer dan geprognotiseerd, vanwege de hogere gehaalde productie aan de wegen van zowel perceel A1: wegen welke in slechte conditie verkeerden op Zorg en Hoop, alsook percelen A2-A6, namelijk voor de wegen op het Anjoemaraproject en de weg naar het dorp Ricanaumoffo een hogere productie is gehaald ten behoeve van het verbeteren van de wegconditie voor de plaatselijke gemeenschappen.”

Tevens wordt bij code 0160 “Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten” ook aangegeven dat het verevend bedrag van SRD 91.750.000,- lager is dan het geraamd bedrag van SRD 110.139.000,-, waarbij hier geen Nota van Wijziging nodig is.

Met betrekking tot Financieringsovereenkomsten geeft het hoofd BFZ aan dat ze niet beschikbaar zijn op het directoraat, want die overeenkomsten worden tussen het Ministerie van Financiën en Planning en de aannemer getekend. De Technische afdeling, die overwegend over de projecten gaat, bevestigd dat de financieringsovereenkomsten niet zijn ontvangen.

De Rekenkamer heeft daarna de overige documentatie, zoals de overeenkomsten die gesloten zijn tussen het Ministerie van Openbare Werken en de aannemer, raadsvoorstellen, de goedkeuring van de Raad van Ministers, contracten, aanneemsom, tijdsduur, missives, autorisaties in hun respectievelijke projectdossiers wel voor inzage ontvangen.

1.3 Middelenbegroting

De raming van de niet-belastingmiddelen en de leningen bedragen respectievelijk SRD 1.995.000,- en SRD 345.515.000,-. De Rekenkamer heeft kunnen vaststellen dat de geraamde en ontvangen niet-belasting-middelen en leningen, opgenomen in de begrotingsrekening, in overeenstemming zijn met de BFZ-

administratie/CKB-set van het directoraat CTW. Tevens zijn de ontvangsten ook verwerkt in het IFMIS en zijn er geen knelpunten te vermelden bij de verwerking. Het enige wat zich voorgedaan heeft, is dat bij de ontvangsten de verwerking achteraf is; het wordt dan achteraf in desbetreffende maand ingevoerd.

De ontvangen lening ad SRD 172.242.000,- is besteed aan Artikel 54199 *"Overige ontvangen leningen binnenland",* welke gekoppeld is aan de uitvoering van de volgende programma's: *0136 "Aanleg/ verbetering wegen: Landelijk bestratingsprogramma 1"; 0136 "Aanleg/verbetering wegen: The design buildrehabilitation of theroad stretch Henry Fernandesweg-Monkshoop"; 0136 "Aanleg/verbetering wegen: Reconstructie van de wegstrekking Jenny-Henar"; 0136 "Aanleg/verbetering wegen: Reconditioneren Pt. Tilakdharieweg"; 0136 "Aanleg/verbetering wegen" en 0140 "Verbetering irrigatie- en afwateringswerken: Het verrichten van droge en natte civieltechnische onderhoudswerkzaamheden in het district Paravoor de periode van 2 jaren en alzo tot eind december 2020; 0140 "Verbetering irrigatie- en afwateringswerken: Verbetering ontwatering Rooseveldtkade, Ondrobon (Dr.S.Redmondstraat), Zorg en Hoop" en artikel 0160 "Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten fase II (NIP).*

Grafiek V Middelenbegroting

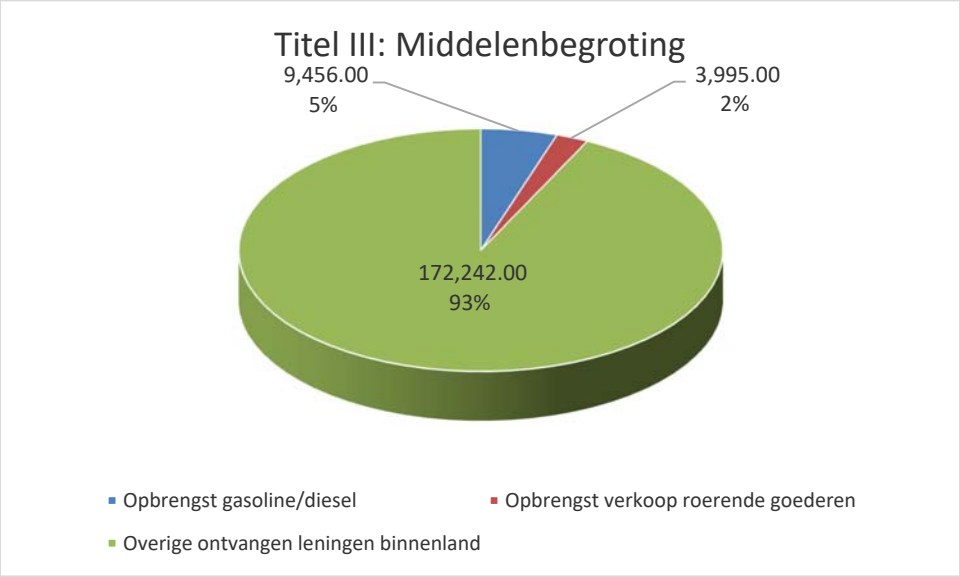

Bron: Rekenkamer van Suriname

Uit Titel III. "Middelenbegroting" vond de Rekenkamer het van materieelbelang code 53106 "Opbrengst gasoline/diesel", code 53110 "Opbrengst verkoop roerende goederen" en code 54199 "Overige ontvangen leningen binnenland", nader te onderzoeken.

Van de codes 53106 vermeldt de toelichting in BR 2020 dat er meer ontvangen is dan geraamd, omdat gedurende 2020 de opbrengst van gasoline/diesel verhoogd was in Paramaribo, doordat er meer verbruikt was. Tevens dient erbij vermeld te worden de toelichting van code 53110:'er is meer ontvangen dan

geraamd, aangezien er meer onbruikbare dienstvoertuigen en karkassen in 2020 zijn verkocht door de afdeling Autowerkplaats dan was verwacht".
De verschillende ministeries hebben meer brandstof afgenomen. Als geïllustreerd in bovenstaande grafiek geeft dat respectievelijk een belasting van de drie geselecteerde middelen van 5% voor de opbrengst van gasoline/diesel en 2% voor de opbrengst van verkoop roerende goederen. Opvallend zijn de overige ontvangen leningen binnenland.

De overige ontvangen leningen binnenland zijn gekoppeld aan programma 0160: "Suriname Nationaal Infrastructuur Projecten fase II (NIP) en wordt als volgt weergegeven. Voor Lening AMB-NIP SRD 34.947.050 en Lening Tjongalanga-NIP SRD 17.500.000,- zijn de ontvangen bedragen hoger dan wat respectievelijk geraamd is. In de begrotingsrekening 2020 staat toegelicht dat de aannemers een voorschotdeclaratie en declaraties van uitgevoerde werken in het dienstjaar 2020 gedeclareerd hebben, waardoor er meer verevend is dan geraamd.

Commentaar Directoraat CTW
"De scope van dit project is onderverdeeld in:
subprogramma A6: rehabiliteren wegstrekking Apoera – Washabo-Hoglanding, waarbij voor de verbetering van de wegconditie en de bereikbaarheid van de woongemeenschappen op versneld tempo is gewerkt en circa 50% van de weg was al voorzien van één laag asfalt."

"Subprogramma B1: verkaveling Reeberg en Coronie, waarbij is aangevangen met het bouwrijp maken van de verkavelingsterreinen en is er ook een aanvang gemaakt met de aanleg van de wegen infrastructuur, inclusief de bijbehorende kunstwerken (voornamelijk: ontwateringsvoorzieningen)."

"Subprogramma A4/A5: hier heeft de aannemer geen declaraties ingediend voor het jaar 2020."
"Op basis hiervan is er meer ontvangen binnen het AMB-NIP-project dan begroot."

"*Voor het project van Tjongalanga-NIP is er meer ontvangen dan geraamd, "omdat er meer werkzaamheden zijn verricht vanwege de slechte conditie van de wegen waarbij het urgent was de lokale gemeenschap van goede wegen te voorzien".*

Commentaar directoraat CTW:
"Het ontvangen bedrag is enigermate meer dan geprognotiseerd, vanwege de hogere gehaalde productie aan de wegen van zowelperceel A1: wegen welke in slechte conditie verkeerden op Zorg en Hoop, alsook percelen A2-A6, namelijk voor de wegen op het Anjoemaraproject en de weg naar het dorp Ricanaumoffo een hogere productie gehaald ten behoeve van het verbeteren van de wegconditie voor de plaatselijke gemeenschappen."

Vermeldenswaard is dat de twee laatstgenoemde projecten bestaan uit 30% overheidsfinanciering, welke alleen op reçubasis is en 70% uit Lening, welke dus aangeboden is aan Bureau Staatsschuld.

1.4 Overzicht betalingen voorgaande dienstjaren

De overzichten van de betalingen over voorgaande dienstjaren, die conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet aan de begrotingsrekeningen moeten worden toegevoegd, zijn gecontroleerd.
Echter heeft de Rekenkamer niet voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de schuldpositie over de voorgaande jaren, omdat een deugdelijke registratie van de verschuldigde bedragen per begrotingsartikel niet beschikbaar is. Als gevolg daarvan heeft de Rekenkamer ook niet kunnen vaststellen of er eventueel correcties noodzakelijk zijn met betrekking tot de in het overzicht gepresenteerde bedragen.

Volgens de BFZ-administratie wordt met betrekking tot het verschuldigde bedrag per ultimo december 2020 aangegeven dat de autorisatieaanvragen die niet verleend zijn, gelijk zijn aan de schulden die nog voldaan/betaald moeten worden.
Hiervan wordt een “Overzicht nog te verlenen autorisatieaanvragen” op na gehouden.

De betaalbaarstelling/overmaking vindt plaats door de Centrale Betaaldienst. De afdeling BFZ beschikt echter niet over de “Giro-overmakingslijsten” van de afdeling Centrale Betaaldienst over de kolommen “Voldaan” en “Verschuldigd” in de begrotingsrekening over het dienstjaar 2020. Maar sinds kort, april/mei 2021, heeft de afdeling BFZ van het Directoraat CTW een inkijkfunctie in het systeem, waar dus nagegaan kan worden welke leveranciers betaald zijn.

1.5 Integrated Financial Management Information System

Met betrekking tot de werking van het IFMIS vraagt de minister van Openbare Werken in het schrijven met als ref.no. Mow 068/21 d.d. 25 januari 2021 aan het Ministerie van Financiën en Planning dringende aandacht en medewerking aangaande het verlenen van autorisatieaanvragen rond het eind van het dienstjaar.
Volgens rapportage van de afdelingen Begrotingszaken en Financiële- en Comptabele Zaken van het Ministerie van Openbare Werken blijken zij geconfronteerd te zijn met het geval van “op het laatste moment” verlenen van autorisatieaanvragen, en wel op de laatste dagen van het begrotingsjaar, dat is op 30 en 31 december. Het ministerie geeft verder aan dat de aanvragen ruim van tevoren worden aangeboden aan het Ministerie van Financiën en Planning. Maar het, tot ongenoegen laat verlenen van de autorisatie-aanvragen, heeft geleid tot het niet kunnen verbinden van vrijgegeven kredieten. Dit is ook, vanwege:

- voorkomende foutmeldingen in het systeem, die niet tijdig opgelost konden worden vanwege de periode waarin deze zich voordeden en wel op 30/31 december;
  Door de korte tijdspanne kon de technische dienst van het Ministerie van Financiën en Planning hierop niet of nauwelijks inspelen.
- het hanteren van verkeerde codeerblokken bij de verlening;
  Dit kan het gevolg zijn geweest van omissies door partijen zowel tijdens de aanvraag als tijdens de verlening. Vanwege het tijdstip en de werkdruk konden ook hier de nodige correcties niet of nauwelijks doorgevoerd worden.
- het niet geregistreerd zijn van leveranciers in het FreeBalance-systeem;
  Ondanks zijdens het ministerie herhaaldelijke oproepen, is gebleken dat leveranciers zich niet tijdig vooraf registreren. Bij vroegtijdige verlening van autorisatieaanvragen kon dit voorkomen worden, omdat leveranciers eerder geneigd zijn zich te laten registreren, indien het bekend is dat kredieten die voor hen bestemd zijn, reeds verleend zijn.
- tijdgebrek, waarbij het systeem per 31 december automatisch afsluit;
  Gelet op de omvang qua aantallen van de verleende autorisaties op 1 (een) moment, kon de verwerking niet binnen een dag of twee geschieden. In dit proces is naast de technische afdelingen ook de verplichte controle en verificatie, bijdrage van de afdeling Comptabiliteit van het Ministerie van Financiën en Planning cruciaal. Daar waar afdelingen zijn uitgevallen, is ook het verwerkingsproces gestagneerd.
- beperking met betrekking tot het aantal medewerkers/users die toegang hebben tot het systeem. Vanwege het beperkt aantal users zowel aan de zijde van het Ministerie van OW als die van het Ministerie van Financiën en Planning (afdeling Comptabiliteit), die toegang hebben tot het systeem,is er ernstige vermoeidheid en concentratieverlies opgetreden. Want het verwerken vereist ook de nodige nauwkeurigheid, omdat hier sprake is van betaalbaarstellingen aan leveranciers, waarbij correcte bedragen verbonden dienen te worden.

Gegeven de bovenstaande situatie is het niet kunnen verbinden van verleende kredieten een dusdanige tegenvaller, dat het zwaar zal drukken op het financieel beleid voor de komende periode. Als voorbeeld moge dienen het feit dat een verleend bedrag van SRD 14.674.059,76 door de hierboven aangehaalde reden niet is verbonden bij het Directoraat Civieltechnische Werken.

2. Conclusie

Door de controlevoering in overeenstemming met de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102), de ISSAI-standaarden en relevante wet- en regelgeving kan geconcludeerd worden dat:

- de analyse van de BR 2020, waarbij is nagegaan of de begrotingsrekening is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting, afdoendezijn;
- het directoraat bij de geconstateerde uitschieters (zowel positief als negatief) een toereikende verklaring heeft gegeven;
- door de last-minute-foutmeldingen van het IFMIS in december, het directoraat niet in staat is om de bestelbonnen te verwerken ondanks de verleende autorisaties. Wat dus van invloed kan zijn op de begrotingsrekening;
- bij de controle van de begrotingsrekening van het directoraat CTW geconcludeerd mag worden dat er een goede afstemming is van de BFZ-schaduwadministratie, CEBUMA en de bedragen die in de begrotingsrekening zijn opgenomen;
- het directoraat niet optimaal gebruik heeft gemaakt van het IFMIS;
  Niet alle rapportages kunnen gegenereerd worden uit het IFMIS, zoals gewenst wordt door de afdeling BFZ. De afdeling is dan genoodzaakt een eigen gedetailleerde (schaduw) administratie op na te houden.
- de Rekenkamer vooralsnog nog niet beschikt over de mogelijkheid tot inkijkfunctie in het "*Integrated Financial Management Information System"* (IFMIS). Voor de aansluiting van de administratie die door het ministerie wordt gevoerd in het IFMIS, is de volledige medewerking van het ministerie geweest ter plekke inzage te krijgen en waar nodig het FreeBalance Samenvattend Rapport te delen;
- in FreeBalance voert de afdeling BFZ het totaalbedrag van de ontvangsten in op maand basis; Maar er zijn wel gevallen waar er in een andere maand meer bijgewerkt is, doordat de verwerking achteraf gekomen is. Maar het verschil van de gelden wordt (achteraf) wel verwerkt in desbetreffende maand.
- om de niet-belastingmiddelen te controleren is uitgegaan van de BFZ-schaduwadministratie. Helaas is het de Rekenkamer niet gelukt de afstemming te toetsen met het overzicht van de ontvangsten van de afdeling Centrale Betaaldienst.

3. Aanbevelingen

De Rekenkamer adviseert het directoraat het volgende:

- het updaten en/of beschrijven van de financiële en personele werkprocessen;
- het spoedig finaliseren van de taken en nieuwe functies van de medewerkers voor het nieuwe dienstjaar;
- om ‘last-minute’ foutmeldingen te voorkomen wordt aanbevolen periodiek alle doorgevoerde verwerkingen na te gaan, eventueel terug te koppelen met het Ministerie van Financiën en Planning en af te sluiten wanneer autorisatie verleend wordt. Hierdoor zal dit geen invloed hebben op de bedragen in de begrotingsrekening.

BIJLAGE 1. Brief Directoraat CTW als reactie op het Rapport van Bevindingen inzake Controle BR 2020

MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN

Mr. Jagernath Lachmonstraat no. 167, Paramaribo, Suriname
Tel. 490777 | Email : sec.minister@publicworks.gov.sr | Website: http://publicworks.gov.sr/

No: SOW 1174/22

Aan : De heer drs. S. Bhoendie
Voorzitter van de Rekenkamer van Suriname
Waterkant 28
Paramaribo

Rekenkamer van Suriname
Ontvangen d.d. 29 APR. 2022
Volgnr. 0412.22
Dossiernr. 1114
Antw.nr. d.d.
Par.

cc : Min. OW/Dir. CTW/ODACTW/BFZ CTW

Datum : 28 april 2022

Bijlage(n) : 2

Onderwerp : reactie op conceptrapport van bevindingen inzake controle Begrotingsrekening 2020

Geachte heer,

Met referte aan uw schrijven van 19 april 2022 met als kenmerk CW/1114/va no. 0294.22 doe ik u hierbij in bijgevoegd bijlage toekomen een reactie op het conceptrapport van de bevindingen inzake begrotingsrekening 2020 van het directoraat Civieltechnische Werken.

Indien er desgewenst nog vragen of onduidelijkheden zijn, is het ministerie te allen tijde bereid een nadere toelichting hierop te geven.

Hoogachtend,

dr. Riad J. Nurmohamed
Minister van Openbare Werken
(App: 8500283 / E: riadnur@hotmail.com)

Reactie op conceptrapport van bevindingen inzake controle Begrotingsrekening 2020

1. Op pagina 5 is in paragraaf 1.1. "Operationele Uitgaven" aangegeven dat het optimaal beschikbaar krijgen van de financiële middelen heeft er tevens voor gezorgd dat er ook minder aangeschaft werd voor inventaris.
   Reactie: Het moet zijn: " het **niet** optimaal beschikbaar krijgen van de financiële middelen heeft er tevens voor gezorgd dat er ook minder aangeschaft werd voor inventaris.

2. Op pagina 8 paragraaf 1.2 "Programma's" is aangegeven dat over het dienstjaar 2020 telde de begroting van het directoraat CTW 20 programma's, waarvan 10 in uitvoering.
   Echter is het voor de afdeling BFZ onduidelijk van het aantal programma's in uitvoering.
   Met verwijzing naar titel II Programma's van begrotingsrekening 2020 wordt afgeleid dat van de 20 programma's 9 in uitvoering is geweest.

3. Op pagina 11 is in alinea 2 aangegeven " het verrichten van droge en natte civieltechnische onderhoudswerkzaamheden in het district Para".
   Reactie: Het project moet zijn: " het verrichten van droge en natte civieltechnische onderhoudswerkzaamheden in het district Para" **voor de periode van 2 jaren en alzo tot eind december 2020".**

4. Op pagina 12 is bij titel III "Middelenbegroting" aangegeven " van de codes 53106 en 53110 vermeld de toelichting in BR 2020 dat er meer ontvangen is dan geraamd, omdat gedurende 2020 de opbrengst van gasoline/diesel verhoogd was in Paramaribo als in Nickerie, doordat er meer verbruikt was".
   Reactie: Het moet zijn: "Van de code 53106 vermeld de toelichting in BR 2020 dat er meer ontvangen is dan geraamd, omdat gedurende 2020 de opbrengst van gasoline/diesel verhoogd was in Paramaribo , doordat er meer verbruikt was".
   Tevens dient erbij vermeld te worden de toelichting van code 53110: "er is meer ontvangen dan geraamd, aangezien er meer onbruikbare dienstvoertuigen en karkassen in 2020 zijn verkocht door de afdeling Autowerkplaats dan was verwacht".

5. Op pagina 14 is in alinea 1 aangegeven "maar sinds kort, september/oktober 2021 heeft de afdeling BFZ van het directotaat CTW een in-kijkfunctie in het systeem, waar dus nagegaan kan worden welke leveranciers betaald zijn".
   Reactie: Het moet zijn: "maar sinds kort, **april/mei** 2021 heeft de afdeling BFZ van het directotaat CTW een in-kijkfunctie in het systeem, waar dus nagegaan kan worden welke leveranciers betaald zijn".

6. Op pagina 14 is in alinea 2 van paragraaf 1.5 "Integrated Financial Management Information System" aangegeven "volgens rapportage van de afdelingen Begrotingszaken en Financiën en Comptabele Zaken".
   Reactie: Het moet zijn: "volgens rapportage van de afdelingen Begrotingszaken en Financiële- en Comptabele Zaken".

7. Op pagina 16 is bij conclusie aangegeven " in Free Balance voert de afdeling BFZ het totaalbedrag in op maand basis".
   Reactie: Het moet zijn: "in Free Balance voert de afdeling BFZ het totaalbedrag **van de ontvangsten** in op maand basis".

hc

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Openbare Werken
Directoraat Openbaar Groen
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van Afkortingen

Inleiding

Verloop van de correspondentie en van het onderzoek

1. Controle Begrotingsrekening 2020
   - 1.1 Algemene bevindingen betreffende de controle van de begrotingsrekening 2020
   - 1.2 Operationele uitgaven
   - 1.3 Programma's
   - 1.4 Overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren
2. Conclusie
3. Aanbevelingen

Lijst van Afkortingen

BFZ	Begrotings- en Financiële Zaken
BR	Begrotingsrekening
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding
CBD	Centrale Betaaldienst
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
Dir OG	Directoraat Openbaar Groen
FINIS	Financial Information System (oud financieel systeem van de overheid)
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
Min OW	Ministerie van Openbare Werken
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord. Deze taak is vastgelegd in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode maart - april 2022 bij het Directoraat Openbaar Groen (Dir OG) van het Ministerie van Openbare Werken (Min OW), de Begrotingsrekening over het dienstjaar 2020 (BR 2020) gecontroleerd.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards of Supreme Audit Institutions. Bij de controle van de begrotingsrekening wordt de standaard ISSAI 2800 “Bijzondere overwegingen” toegepast. ISSAI 2800 heeft betrekking op de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden. Het uitgangspunt van de controle voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid met betrekking tot de vraag of de begrotings-rekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, ongeacht of deze het gevolg zijn van fraude of fouten, betreft de toetsing van de financiële overzichten waaruit de begrotingsrekening bestaat en de vereisten van financiële verslaggeving betreffende de begrotingsrekening die vastgelegd zijn in artikel 32 van de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no.111).

De onderzoeksmethode van de Rekenkamer waarborgt dat zij met redelijke mate van zekerheid uitspraken doet over de besteding van de staatsgelden in het begrotingsjaar 2020.
De aanpak die de Rekenkamer hierbij heeft gehanteerd is als volgt:

- De BR 2020 is geanalyseerd, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform *“Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening”* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet.
- De materialiteit[1]is vastgesteld op basis van de totale uitgaven van de begrotingsrekening van het directoraat, waarna een selectie van de te controleren begrotingsposten is gemaakt.
- Er is een systeemgerichte en/of gegevensgerichte controle van de geselecteerde begrotingsposten uitgevoerd.
- Tenslotte zijn de bevindingen betreffende de controle van de BR 2020 van het Dir OGin dit rapport verwerkt. Middels dit rapport informeert de Rekenkamer de stakeholders over de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Verloop correspondentie en onderzoek

Communicatie is onmisbaar voor het optimaal kunnen uitvoeren van het onderzoek.
Hieronder wordt weergegeven het verloop van de correspondentie met de auditee:

1. Op 8 februari 2022 heeft de Rekenkamer de controlebevestigingsbrief aangeboden aan de minister van OW ter doorgeleiding naar de directeur van het betreffende DirOG.
2. Op 17 februari 2022 heeft de Rekenkamer de ondertekende controlebevestigingsbrief ontvangen van het Dir OG.
3. Op 14 februari 2022 is de aankondigingsbrief, teneinde het onderzoek aan te vangen, verzonden naar de auditee.
4. Op 7 maart 2022 heeft het pre-auditgesprek plaatsgevonden met het management van het Dir OG.
5. De controle op locatie van de auditee is uitgevoerd van 30 maart tot en met 5 april 2022.
6. Op 12 april 2022 heeft de exitmeeting met het management van het Dir OG plaatsgevonden.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

1.1 Algemene bevindingen controle begrotingsrekening 2020

- De BR van het directoraat OG 2020 is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no. 111).
- De geraamde bedragen in de BR 2020 komen overeen met de geraamde bedragen in de begrotingswet 2020.
- De verevende en de voldane bedragen in de BR 2020 zijn op de juiste wijze verantwoord.
- De ontvangen bedragen betreffende de artikelen 53100 Verhuur van landsgebouwen en toebehoren en 53202 Diverse boetes en transacties zijn groter dan het geraamde bedrag. De Rekenkamer heeft geconstateerd dat de toelichting in de BR met betrekking tot deze afwijkingen, afdoende is.
- Het directoraat verwerkt de financiële data zowel in het IFMIS-systeem als in de zogenaamde "schaduwadministratie".
- Door de afdeling Interne Controle (IC) van het ministerie van Openbare Werken, waaronder het Dir OG ressorteert, iser geen onderzoek verricht naarde financële cijfers betreffende de BR 2020. Aangegeven is dat het directoraat geen bezoeken heeft gehad van de IC-afdeling.

1.2 Operationele uitgaven

In het dienstjaar 2020 was er met betrekking tot de Operationele uitgaven slechts sprake van realisatie van de lopende uitgaven. De geraamde kapitaaluitgaven (Inventaris) zijn niet gerealiseerd. De operationele uitgaven zijn verwerkt in het IFMIS.
De Rekenkamer is nagegaan of de lopende uitgaven in de BR 2020 in overeenstemming zijn met het IFMIS. Het resultaat is verwerkt in tabel 1.

Tabel 1 Vergelijking BR 2020 met het IFMIS (Bedragen x SRD 1.000)

Code	Lopende uitgaven	Verevend BR 2020	Verevend IFMIS	Verschil	Voldaan BR 2020	Voldaan IFMIS	Verschil
		SRD	SRD	SRD	SRD	SRD	SRD
610	Lonen en Salarissen	81.085	81.085	-	81.085	-	81.085
611	Sociale premies	6.423	6.423	-	6.423	-	6.423
612	Gebruik van goederen en diensten	4.319	4.283	36.00	4.208	2.850	1.358

Bron: BR 2020 en Begrotingsmanagement rapport van het Ministerie van Financiën en Planning

<u>Code 610 Lonen en Salarissen en Code 611 Sociale premies</u>

Zoals uit tabel 1 blijkt, zijn er met betrekking tot Code 610 Lonen en Salarissen en Code 611 Sociale Premies geen verschillen tussen de verevende bedragen in de BR 2020 en het IFMIS.
In het Begrotingsmanagementrapport van het Ministerie van Financiën en Planning is niet opgenomen welk bedrag met betrekking tot de aangehaalde posten is voldaan.

De samenstelling van Code 610 Lonen en Salarissen en 611 Sociale Premies is weergegeven in de onderstaande grafiek.

Grafiek 1: Samenstelling artikelen Lonen en Salarissen en Sociale premies

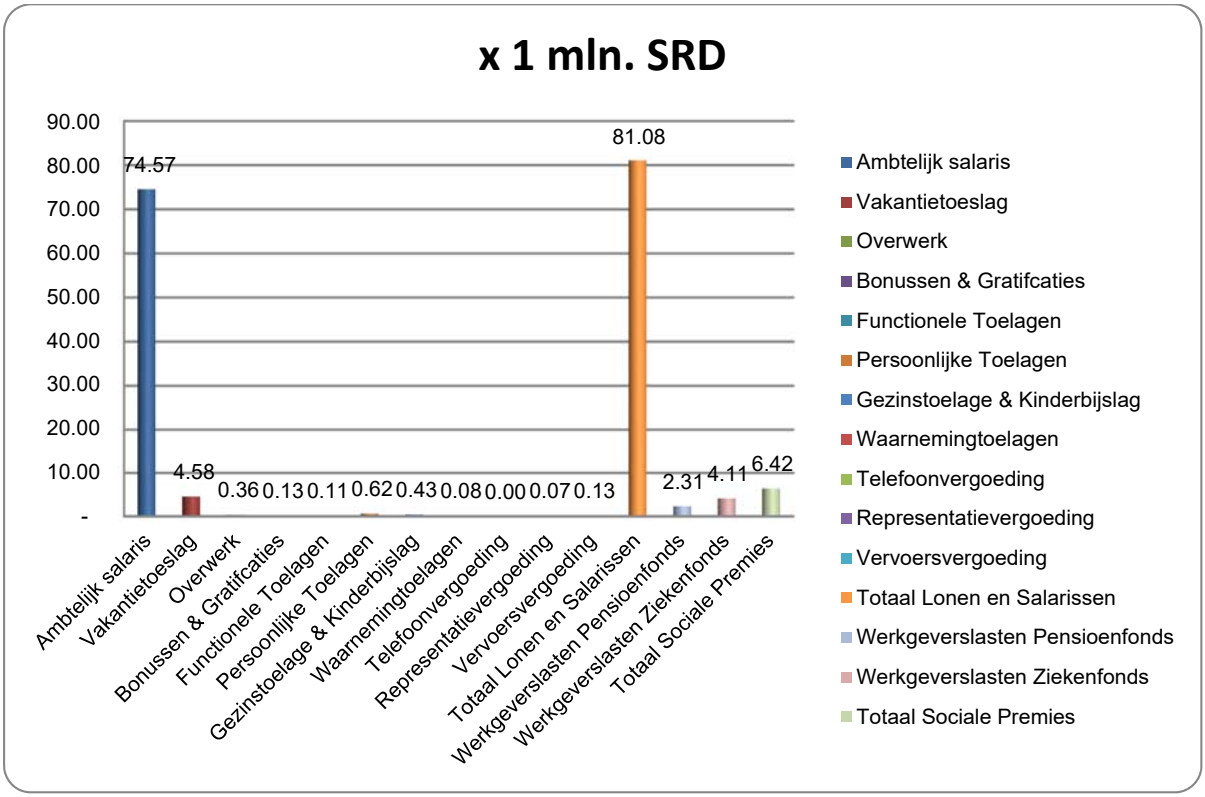

Bron: Begrotingsmanagementrapport van het Ministerie van Financiën en Planning

Uit de grafiek blijkt dat de subpost Ambtelijk Salaris de grootste looncomponent is, gevolgd door de subpost Vakantietoeslag. De Sociale Premies zijn gekoppeld aan Code 610 Lonen en Salarissen.

De afdeling Personeelszaken van het Dir OG heeft geen overzicht kunnen overleggen van het personeelsbestand van het directoraat. Dit overzicht wordt namelijk niet opgemaakt. Het huidig waarnemend hoofd van de afdeling Personeelszaken heeft verklaard dat zij bij haar aanstelling als waarnemend hoofd in februari 2022 geen adequate personeelsadministratie heeft aangetroffen.

Er wordt momenteel getracht om de manco's aangaande de personeelsadministratie weg te werken. Door het hoofd van de Loonadministratie is aangegeven dat het aantal medewerkers te halen is uit de overzichten van het CEBUMA en dat dit precies aansluit met het personeelsbestand van het directoraat. Uit de recapitulatiestaten van het CEBUMA is afgeleid dat het gemiddeld aantal medewerkers in het dienstjaar 2020 in de periode januari tot en met oktober 2020 (in de recapitulatiestaten van de maanden november en december 2020 was de betreffende informatie namelijk niet beschikbaar) 1.601 bedroeg. Volgens een overzicht dat door de Loonadministratie is gegenereerd uit het CEBUMA, bedroeg het aantal medewerkers dat in het dienstjaar 2020 in dienst is getreden bij het directoraat 719.

De afdeling Straatonderhoudsdienst Paramaribo heeft de meeste medewerkers. In het dienstjaar 2020 waren er gemiddeld 405 personen werkzaam op de betreffende afdeling. Deze afdeling heeft dan ook het grootste aandeel in de posten Lonen en Salarissen en Sociale Premies, alsook in de overige kostenposten. In het dienstjaar 2020 bedroeg het totaal ambtelijk salaris van deze afdeling SRD 45.193.485 (56%) en het totaalbedrag aan Sociale Premies was SRD 2.489.725 (63%).

Hoewel de Rekenkamer bij de controle van de juistheid van de post Lonen en Salarissen en Sociale premies geen onregelmatigheden heeft geconstateerd, kon de rechtmatigheid van de uitbetaling van de Lonen en Salarissen niet adequaat worden getoetst, omdat er geen inzage is geweest in de opgevraagde presentielijsten. Er is verklaard dat als gevolg van verhuizing, de presentielijsten op een andere locatie zijn opgeslagen en dat het daarom een moeilijke opgave is om de opgevraagde presentielijsten te vinden.

Met betrekking tot de toetsing van de indiensttredingen in het dienstjaar 2020 heeft de Rekenkamer niet kunnen vaststellen dat de vereiste sollicitatieprocedure in acht is genomen. In negen (9) van de tien (10) gecontroleerde dossiers zijn namelijk de vereiste sollicitatiebrief en diploma's niet aangetroffen. In één personeelsdossier is er wel een getuigschrift met cijferlijst aangetroffen. De gecontroleerde dossiers bevatten een missive, die dateert van december 2019 en is getekend door een raadsadviseur van het Kabinet van de President. Deze missive regelt de tijdelijke aanstelling van de bij de overheid tewerkgestelde personen.

Uit de steekproef van zes (6) toekenningen van overwerkvergoeding in het dienstjaar 2020 is geconcludeerd dat de toekenning van deze looncomponent rechtmatig is geschied. Echter is wel geconstateerd dat de toestemming voor het verrichten van overwerk achteraf is aangevraagd, met uitzondering van één (1) geval waarbij de betreffende aanvraag wel tijdig is geschied. De overige gevallen hebben betrekking op overwerk dat is verricht vanwege het feit dat de ondernemer die belast is met de schoonmaak van de binnenstad, dit heeft nagelaten, waarna de medewerkers van de afdeling Straatonderhoudsdienst worden ingezet.

Code 612 Gebruik van Goederen en Diensten

Goederen en diensten worden aangeschaft middels bestelbonnen, alsook middels de contante middelen ten bedrage van SRD 50.000,- die maandelijks door het Ministerie van Financiën worden verstrekt. Zoals uit tabel 1 blijkt, is er een verschil van afgerond SRD 36.000,- tussen het bedrag dat is opgenomen in de BR 2020 en het bedrag in het IFMIS.

Het Dir OG heeft verklaard dat er in de maand januari 2020 contante aankopen zijn gepleegd, die per abuis niet zijn goedgekeurd door de afdeling Comptabiliteit. De afdeling Comptabiliteit heeft getracht om de fout te corrigeren, maar het bleek dat het niet mogelijk was om de transactie achteraf te verwerken in het IFMIS. De betreffende transactie kan dus niet meer worden goedgekeurd.
De Rekenkamer heeft inzage gehad in de kwitanties die betrekking hebben op het bedoelde verschil en heeft met betrekking tot de betreffende uitgaven die zijn gepleegd uit de middelen verkregen uit de maandelijkse kredietopening van SRD 50.000,- geen afwijkingen geconstateerd.

Uit tabel 1 blijkt tevens dat er met betrekking tot het voldane bedrag een verschil is van SRD 1.358.000- tussen de BR 2020 en het IFMIS. De auditee heeft verklaard dat dit een manco is van het IFMIS, aangezien de voldane bedragen die in de BR 2020 zijn opgenomen, uit het IFMIS zelf afkomstig zijn. Het directoraat heeft geen inzicht in hoe de verwerking van de voldane bedragen plaatsvindt in het IFMIS.

De Rekenkamer heeft de betalingen die in het dienstjaar 2020 door de Centrale Betaaldienst (CBD) ten behoeve van het Dir OG zijn voldaan aan de leveranciers van goederen en diensten, niet kunnen controleren. Het directoraat beschikt namelijk niet over data aangaande de betreffende betalingen en heeft aangegeven dat zij slechts kunnen waarnemen in het IFMIS dat er een betaling is voldaan door de CBD, maar dat de juistheid echter niet kan worden vastgesteld.
De CBD heeft aan de Rekenkamer verklaard dat *“de verschillende BFZ-en vanaf januari 2021 de betalingen (status) van de reçu’s zelf uit het FreeBalancesysteem kunnen halen”*.
Vanwege de beperkt beschikbare tijd die de Rekenkamer had voor de controle van de BR 2020 kon het proces van de betalingen die door de CBD voldaan zijn in het dienstjaar 2020, niet worden getoetst.

1.3 Programma’s

Het Dir OG heeft in het dienstjaar 2020 twee (2) programma’s geraamd, en wel Programma 3202 - Het opruimen van illegale vuilstortplaatsen en het ophalen van groot vuil en Programma 3301 - Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secundaire- en tertiaire trenzen. Deze programma’s zijn gedeeltelijk gerealiseerd.

Volgens de BR 2020 zijn de verevende bedragen geheel voldaan. Het IFMIS toont echter een afwijkende situatie. Tabel 2 geeft het resultaat weer van de vergelijking van de voldane bedragen, die zijn opgenomen in de BR 2020 en tussen het IFMIS.

Tabel 2 Vergelijking programma'sBR 2020 met IFMIS (Bedragen x SRD 1.000)

Code	Programma's	Verevend BR 2020	Verevend IFMIS	Verschil	Voldaan BR 2020	Voldaan IFMIS	Verschil
		SRD	SRD	SRD	SRD	SRD	SRD
3202	Het opruimen van illegale vuilstort-plaatsen en het ophalen van groot vuil	1,936	1,936	-	1,936	1,434	502
3301	Het maaien van parken en pleinen, alsmede bermen en talud van secun-daire en tertiaire trenzen	948	948	-	948	224	724

Bron: BR 2020 en Begrotingsmanagement rapport van het Ministerie van Financiën en Planning

Zoals eerder in het rapport is aangehaald, heeft de auditee aangegeven dat het verschil te wijten is aan een manco in het IFMIS.

Om desbetreffende programma's uit te voeren, dient het directoraat conform de aanbestedingsregels en de comptabele richtlijnen een aanbesteding te houden. De Rekenkamer heeft echter de toetsing of aan deze eis is voldaan niet adequaat kunnen verrichten, aangezien de documenten die betrekking hebben op de gehouden aanbestedingen ten behoeve van het Dir OG niet bij het betreffend directoraat zijn opgeslagen, maar op het hoofdkantoor van het Min OW.
De Rekenkamer diende de benodigde documentatie die was geselecteerd voor de controle via de directeur van het Dir OG op te vragen. Bij de controle van de ontvangen documenten, bleek het echter moeilijk om een verband te leggen met de door de aannemer ingediende declaraties.

Verder heeft de Rekenkamer geconstateerd dat een groot deel van de opgestuurde documenten gerelateerd zijn aan de verlenging van eerdere overeenkomsten, maar ze heeft niet kunnen vaststellen dat deze betrekking hebben op de periode van uitvoering van de verrichte werkzaamheden door de aannemer. Derhalve kan de Rekenkamer op grond van de onvolledige informatie geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van deze aanbestedingen.

De Rekenkamer heeft wel kunnen afleiden dat er aanbestedingsprocedures zijn met betrekking tot de programma's. Met betrekking tot de vaststelling van de juistheid van de voldoening van betalingen aan de aannemers door de CBD, geldt voor de programma's hetzelfde zoals eerder in het rapport is aangehaald, namelijk dat de Rekenkamer de toetsing niet heeft kunnen plegen, vanwege de beperkt beschikbare tijd.

1.4 Overzicht betalingen voorgaande dienstjaren

Het Dir OG heeft de Rekenkamer tijdens de controle van de BR 2020 van het directoraat een gewijzigde versie van de BR 2020 doen toekomen. De wijziging in de BR 2020 heeft betrekking op het overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren. De auditee heeft aangegeven dat er enkele fouten in het betreffende overzicht zijn ontdekt, waarna deze fouten zijn gecorrigeerd. De gewijzigde versie is tevens aangeboden aan de CBB en aan de Centrale Landsaccountantsdienst.Deze cijfers worden echter als 'niet officieel' beschouwd, omdat de BR 2020 cijfers van het Dir OG, die de Rekenkamer heeft ontvangen van de president, leidend zijn in het onderzoek.

Op de vraag van de Rekenkamer hoe het directoraat de data, bestemd voor de opmaak van het overzicht heeft gegenereerd, heeft de auditee wederom aangegeven dat de informatie met betrekking tot betalingen die voldaan zijn door de CBD, uit het IFMIS is gehaald.
In het overzicht zijn twee verschillende begrotingsclassificatiestructuren waar te nemen, namelijk het FINIS en het IFMIS.

Het is ook niet mogelijk om in één oogopslag af te lezen wat de schuldpositie van het directoraat is.
Het betreffende overzicht is als bijlage toegevoegd aan het rapport.

2. Conclusie

De Rekenkamer heeft op basis van de controle de volgende conclusie kunnen trekken.

Ten aanzien van Code 610 Lonen en Salarissen en Code 611 Sociale Premies

- In het Begrotingsmanagementrapport van het Ministerie van Financiën en Planning, is niet opgenomen welk bedrag is voldaan met betrekking tot Code 610 Lonen en Salarissen en Code 611 Sociale Premies. Dit is dus een manco in het IFMIS.
- De afdeling Personeelszaken kon aan de Rekenkamer geen overzicht overleggen van het personeelsbestand van het directoraat over het dienstjaar 2020. De benodigde informatie met betrekking tot mutaties in het personeelsbestand wordt gegenereerd uit het CEBUMA. De personeelsadministratie over het dienstjaar 2020 is niet adequaat bijgehouden.
- Het directoraat heeft de door de Rekenkamer opgevraagde presentielijsten over het dienstjaar 2020 niet kunnen overleggen. Hierdoor heeft de Rekenkamer onder meer de juistheid van de post Lonen en Salarissen niet adequaat getoetst. De presentielijsten zijn niet adequaat opgeslagen.
- Documenten zoals een sollicitatiebrief alsmede diploma's, die vereist zijn bij een sollicitatie, zijn niet waargenomen. De Rekenkamer heeft niet kunnen vaststellen dat in het dienstjaar 2020 de regels met betrekking tot de aanstelling van personen bij de overheid c.q. het Dir OG in acht zijn genomen.
- De geconstateerde verschillen met betrekking tot de verevening, alsook het voldane bedrag van Code 612 Gebruik van Goederen en Diensten, duiden wederom aan dat er manco's zijn in het IFMIS.
- Voor wat betreft de programma's beschikt het Dir OG over de documentatie betreffende de aanbestedingen die gehouden worden ten behoeve van het directoraat, want de opslag van de betreffende documentatie geschiedt op het hoofdkantoor. De Rekenkamer heeft geconstateerd dat als gevolg hiervan, de controle van de programma's niet op een afdoende wijze kan geschieden. Derhalve kan de Rekenkamer op grond van de onvolledige informatie geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van deze aanbestedingen.
- De Rekenkamer concludeert dat het overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren niet overzichtelijk is. Het is namelijk niet mogelijk om in één oogopslag af te lezen wat de schuld-positie van het directoraat is. Hierdoor kan er geen uitspraak worden gedaan over de juistheid en volledigheid van de schuldpositie van het Dir OG.

3. Aanbevelingen

De Rekenkamer doet het directoraat de volgende aanbevelingen, namelijk om:

- het IFMIS c.q. het gebruik van het IFMIS grondig te laten evalueren;
- de personeelsadministratie te verbeteren;
- de regels met betrekking tot de aanstelling van personen in overheidsdienst in acht te nemen;
- alle documentatie die betrekking heeftop de uitvoering van de programma's ten behoeve van het Dir OG ook op te slaan op het directoraat;
- het overzicht 'voorgaande' dienstjaren te evalueren, zodat een juiste vaststelling van de schuld-positie kan plaatsvinden;
- het overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren aan te passen, zodat in één oogopslag kan worden afgelezen wat de schuldpositie van het directoraat is;
- zorg te dragen voor een adequaat beheer van dossiers, waardoor informatie tijdig en volledig kan worden aangeboden voor beoordeling en voor controledoeleinden.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening Directoraat

Transport, Communicatie

Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van Afkortingen

Begrippenlijst

Inleiding

Verloop van correspondentie en/of dossiercontrole

1. Algemeen
   - 1.1 Het Ministerie nader bekeken
   - 1.2 Het Directoraat Transport Communicatie
2. Controle Begrotingsrekening 2020
   - 2.1 Inleiding
   - 2.2 Operationele Uitgaven
   - 2.3 Programma’s
3. Conclusie
4. Aanbevelingen
5. Reactie van het directoraat exit meeting

Lijst van Afkortingen

AOV	Algemene Oudedagsvoorziening
BFZ	Begrotings- en Financiële Zaken
BR	Begrotingsrekening
CBB	Centraal Begrotingsboekhouding
DIV	Documentatie en Informatie Verzorging
HIT	(voormalig) Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme
IC	Interne Controle
INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institution
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
KO	Kredietopening
OWTC	(voormalig) Ministerie van Openbare Werken en Transport Communicatie
S.B.	Staatsbesluit der Republiek Suriname
SMS	Scheepvaart Maatschappij Suriname
TC	Directoraat Transport Communicatie
TCT	Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

Begrippenlijst

Functionele toelagen*	Toelagen als gevolg van het uitoefenen van een bepaalde functie, waarbij automatisch recht is op een toelage bovenop het reguliere salaris.
Persoonlijke toelagen*	Toelage die verstrekt wordt vanwege persoonlijke en dus feitelijk individuele omstandigheden.
Inconveniënten*	Ambtenaren die vuil of onaangenaam werk verrichten wordt een toeslag toegekend voor het verrichten van deze werkzaamheden.
Petty cash	Kleine uitgaven die worden gedaan met contante middelen.

*: Begrotingsclassificatiestructuur. CodeBoek Grootboekrekeningen Dienstjaar 2005. Ministerie van Financiën. Afdeling Thesaurie Inspectie

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no.116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode maart - april 2022 bij het directoraat Transport Communicatie van het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.

De Rekenkamer als lid van de International Organization of Supreme Audit Institution (INTOSAI) voert haar controlewerkzaamheden uit op basis van International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI). Voor de controle van de begrotingsrekening is toegepast de standaard ISSAI 2800 – Bijzondere overwegingen – welke inhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doeleinden.

De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 is als volgt:

- De BR 2020 is geanalyseerd, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening '*van de Centrale Begrotingboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening, in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.
- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven van de begrotingsrekening van het directoraat voor het vaststellen van de te controleren posten.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het directoraat zijn in dit rapport verwerkt.

Middels dit rapport informeert de Rekenkamer de stakeholders omtrent het resultaat van de controle van de bestedingen van de staatsmiddelen door het Directoraat Transport Communicatie in 2020.

Verloop correspondentie en/of dossiercontrole

Vanwege transparantie en inclusiviteit van de werkzaamheden wordt hieronder het verloop van de correspondentie met de auditee weergegeven:

- Op 17 februari 2022 is de controlebevestigingsbrief (kenmerk MA/1116/va, briefnr. 0027.22) getekend door de directeur Algemene en Administratieve Zaken van het ministerie van TCT.
- De aankondigingsbrief is op 11 februari 2022 met kenmerk MA/1116/va, briefnr.1162.22 verzonden.
- Het pre-auditgesprek heeft voortgang gehad op 25 februari 2022 met de directeur van het directoraat Transport en de directeur van het directoraat Communicatie.
- De dossiercontrole met betrekking tot code 612 en Programma's (code 0959) heeft plaatsgevonden op 10 maart 2022.
- Voor de controle van code 610 heeft de onderdirecteur Administratieve Diensten van het ministerie, de informatie per mail verzonden op 29 maart 2022.
- Op 4 april 2022 is de dossiercontrole uitgevoerd met betrekking tot code 610 en 611.
- De exit meeting heeft plaatsgevonden op donderdag 21 april 2022 met de onderdirecteur Administratieve Diensten en het waarnemend hoofd Begrotings- en Financiële Zaken.

1. Algemeen

1.1 Het Ministerie nader bekeken

Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme (TCT) is in de tweede helft van het jaar 2020 wederom ingesteld als ministerie Het ministerie bestaat uit twee directoraten, namelijk Directoraat Transport, Communicatie en Directoraat Toerisme.
De taken van het ministerie zijn vermeld in het Presidentieel Besluit van 16 juli 2020 no. 14/2020, houdende aanpassing instelling departementen van algemeen bestuur "Besluit Taakomschrijving Departementen 1991" (S.B. 1991 no. 58, geldende tekst S.B. 2017 no. 22, zoals laatstelijk gewijzigd S.B. 2020 no. 141). Volgens het besluit is het ministerie belast met de zorg voor:

- het transportwezen, waaronder het water-, lucht-, en wegtransport alsmede het openbaar vervoer en het toezicht daarop;
- de faciliteiten ten behoeve van het water- en luchtverkeer, in het bijzonder met betrekking tot een veilige en efficiënte afhandeling van personen en goederen, het loodswezen, alsmede het beheer van alle havens;
- de afgifte van lucht- en zeebrieven;
- de telecommunicatie;
- het toerisme.

Vóór 16 juli 2020 was het ministerie opgesplitst en onderdeel van twee andere ministeries. Het directoraat Transport, Communicatie was toegevoegd bij het Ministerie van Openbare Werken (dit ministerie heette toen nog het ministerie van Openbare Werken, Transport en Communicatie 'OWTC'). Het directoraat Toerisme was toegevoegd bij het Ministerie van Handel en Industrie (toenmalig Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme 'HIT').
Sedert de herinstelling van dit ministerie worden de werkzaamheden voor beide directoraten uitgevoerd door één onderdirecteur Administratieve Diensten, één afdeling Begrotings- en Financiële Zaken, één afdeling Personeelszaken en één afdeling Documentatie en Informatie Verzorging (DIV ook wel genoemd afdeling Agenda).

Vermeldenswaard is dat in november 2020 het directoraat Transport, Communicatie is opgesplitst in twee directoraten, namelijk: het directoraat Transport en het directoraat Communicatie. Het pre-auditgesprek is daarom ook gevoerd met beide directeuren.

1.2 Het Directoraat Transport, Communicatie

In het dienstjaar 2020 heeft het Directoraat Transport, Communicatie de code 610 'Lonen en Salarissen' en code 611 'Sociale Premies' belast. De code 612 'Gebruik van goederen en diensten' is voor het grootste deel uitbesteed door 'petty cash'.

Wat de programma's betreft is alleen voor code 0959 'Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname (SMS)' een bedrag ad SRD 3.124.000,00 verevend en voldaan.

Per juli 2020 zijn de volgende sleutelfunctionarissen aangesteld:

E. Noordzee - directeur van Transport
C. Menig - directeur van Communicatie (vanaf november 2020)
S. Belfor - onderdirecteur Administratieve Diensten
C. Daschveld - wnd. hoofd Begrotings- en Financiële Zaken
S. Soekhoe - hoofd Personeelszaken
S. Blijd - hoofd DIV

Afdeling Interne Controle

De afdeling Interne Controle (IC) had bij de splitsing van de twee directoraten in 2017 twee medewerkers. Vanwege omstandigheden bleek bij de herinstelling van het ministerie in 2020 de afdeling IC onbemand te zijn. Het ministerie is zich wel van bewust dat de afdeling Interne Controle wederom bemenst moet worden.

2. Controle Begrotingsrekening 2020

2.1 Inleiding

De Begrotingsrekening (BR) van het Directoraat Transport, Communicatie (TC) is conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening'* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no. 111) opgemaakt.

De geraamde bedragen uit de goedgekeurde begroting 2020 van de Operationele uitgaven, Programma's en Middelen sluiten aan met de geraamde bedragen in de begrotingsrekening 2020.
Er zijn geen verschillen geconstateerd.

Het directoraat TC heeft zijn uitgaven vastgesteld in:
TITEL I: Operationele Uitgaven
TITEL II: Programma's

Voor de controle van de BR over 2020 zijn volgens de materialiteit de volgende artikelen geselecteerd:

- Code 610 'Lonen en Salarissen'
- Code 611 'Sociale Premies'
- Code 612 'Gebruik van Goederen en Diensten'
- Code 0959 'Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname'

Tabel 1 Aansluiting met Begrotingsrekening/IFMIS/ Schaduwadministratie

(Bedragen in SRD)

Code	I	II	III	I-II
	BR cijfers	**IFMIS**	**Schaduwadministratie**	**Verschil**
610	64.259.000	44.330.442,67	64.259.064,64	19.928.557,33
611	5.009.000	3.340.380,71	5.009.300,22	1.668.619,29
612	969.000	544.215,34	968.685,00	424.784,66
0959	3.124.000	3.123.751,64	3.123.751,64	248,36

Bron: Directoraat Transport, Communicatie

Voor de aansluiting van de verevende bedragen uit de begrotingsrekening 2020, IFMIS en schaduw-administratie van het directoraat, is het volgende geconstateerd:

- Voor de codes 610 en 611 zijn er respectievelijk, een verschil van SRD 19.928.557,33 om SRD 1.668.619,29 tussen IFMIS en de Begrotingsrekening 2020 geconstateerd. Voor de maanden januari, maart en april 2020 zijn de bedragen wel ingevoerd, maar niet goedgekeurd. De reden hiervoor was de invoer van een verkeerd jaartal in het systeem. Voor de maand september

2020 is er niet ingevoerd, omdat er geen KO was verleend. Ten slotte zijn de bedragen voor de maand oktober 2020 deels ingevoerd, wegens het tekort aan middelen.

- Voor code 612 zijn de bedragen van januari, maart, april, september en oktober 2020 wel in het IFMIS, maar niet goedgekeurd door de afdeling Comptabiliteit van Financiën. Vermeldenswaard is dat de verkeerde inputs achteraf zijn rechtgetrokken.

1.2 Operationele Uitgaven

Code 610 - *Lonen en Salarissen*

Tabel 2 Lopende Uitgaven (Lonen en Salarissen)

(Bedragen x SRD 1.000)

Code	Lopende Uitgaven	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)	(5)=(2)-(4)
		Geraamd	Verevend	Verschil	Voldaan	Verschuldigd
610	Lonen en Salarissen	77.502	64.259	13.243	64.259	0

Bron: BR 2020 Ministerie TCT

Voor Code 610 is er een detailcontrole verricht van de subartikelen:

- 610 03 “Overwerk”
- 610 13 “Functionele toelagen”
- 610 14 “Persoonlijke toelagen”
- 610 16 “Gezinstoelagen + Kinderbijslag”
- 610 17 “Waarnemingstoelagen”
- 610 18 “Inconveniënten”
- 610 21 “Representatietoelagen”

Hierbij is er dossiercontrole verricht van 48 personeelsleden aan wie bovenstaande toelagen en vergoedingen zijn toegekend.

Bevindingen over de Persoonsdossiers:

- Er is een goede berging van de dossiers.
- De personeelsdossiers zijn niet geheel geactualiseerd.
- Voor de landsdienaren die in het dienstjaar 2020 in dienst zijn getreden, zijn er nog geen persoons-dossiers aangemaakt.
- Enkele geselecteerde personeelsdossiers zijn nog in het archief van het Ministerie van Openbare Werken.

Bevindingen detailcontrole:

- De berekening van de vergoeding is correct.
- Overwerkbeschikkingen worden vanwege de collectieve staat waarin zij worden opgemaakt niet opgeslagen in de persoonsdossiers van betrokkenen. Aanvraag en goedkeuring van overwerk zijn niet in de dossiers aangetroffen.
- Bij de inconveniënten, functionele en persoonlijke toelagen zijn de toelagen niet in de beschikkingen opgenomen. Deze zijn verbonden aan een bepaalde functie en worden daardoor niet opgenomen in de beschikking. In accumulatiestaten zijn de bedragen wel waargenomen en correct bevonden.
- Van drie geselecteerde dossiers is in één dossier geen waarnemingstoelagebeschikking aangetroffen.
- Met betrekking tot kinderbijslag zijn er geen documenten aangetroffen in de dossiers.

Code 612 - Gebruik van Goederen en Diensten

Onderstaand worden de lopende uitgaven van het gebruik van goederen en diensten weergegeven

Tabel 2a Lopende Uitgaven (Gebruik van goederen en diensten)

(Bedragen x SRD 1.000)

Code	Lopende Uitgaven	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)	(5)=(2)-(4)
		Geraamd	Verevend	Verschil	Voldaan	Verschuldigd
612	Gebruik van goederen en diensten	5.253	969	4.284	969	0

Bron: BR 2020 Ministerie TCT

De bestedingen uit code 612 'Gebruik van Goederen en Diensten' bestaan uit contante middelen (petty cash) van de Kredietopening (KO) en Binnenlandse reiskosten.

Uit de dossiercontrole zijn de volgende bevindingen vastgesteld:

1. De verantwoording van de contante middelen wordt middels betaalnota's gepresenteerd met een duidelijke omschrijving. Tijdens de controle van de verantwoording bleken niet alle nota's leesbaar te zijn.
2. De verificatie van de afdeling Comptabiliteit Financiën wordt verzegeld met een stempel en paraaf, maar de afschriften zijn niet voorzien van een paraaf.

2.3 Programma's

Bij Programma's code 0959 '*Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname'* zijn er zestien (16) transacties gecontroleerd. Hiervan betreffen twaalf (12) transacties subsidie aan SMS voor lonen en salarissen van januari tot en met december 2020 en vier (4) transacties voor de berekende loonbelasting en AOV-premie over de lonen en salarissen per kwartaal.

Code 0959 ‘Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname’

Onderstaand wordt het verloop van ‘Subsidie Scheepvaart Maatschappij Suriname’ weergegeven.

Tabel 3 Programma’s

(Bedragen x SRD 1.000)

Code	Programma	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)	(5)=(2)-(4)
		Geraamd	Verevend	Verschil	Voldaan	Verschuldigd
0959	Subsidie SMS	5.000	3.124	1.876	3.124	0

Bron: BR 2020 Ministerie TCT

Uit deze dossiercontrole zijn er geen afwijkingen geconstateerd.

3. Conclusie

In dit onderzoek is nagegaan of de begrotingsrekening 2020 van het Directoraat Transport, Communicatie op het Ministerie van TCT is opgemaakt in overeenstemming met de vastgestelde begrotingswetten en voorschriften. Tevens is onderzocht of bij het innen van ontvangsten en het doen van betalingen de ter zake geldende voorschriften en besluiten van het bevoegde gezag in acht zijn genomen. Dit directoraat is per Presidentieel Besluit van 16 juli 2020 no.14/2020 weer toegevoegd bij het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme.

De reguliere uitgaven voor code 612 “Gebruik van Goederen en Diensten” van de afdelingen Begrotings- en Financiële Zaken, Personeelszaken en afdeling DIV en van functionarissen, zoals de minister en onderdirecteur Administratieve Diensten komen beurtelings uit de KO (petty cash) van beide directoraten.

Verder is gebleken dat de afdeling Interne Controle onbemand is en er daardoor geen controle-werkzaamheden zijn verricht.

Samengevat komen de bevindingen uit de dossiercontrole op het volgende neer.

1) De verevende bedragen van de codes 610, 611 en 612 uit het IFMIS van het directoraat sluiten niet aan met de BR cijfers.
2) Aanvragen en goedkeuringen van overwerk zijn niet in de dossiers aangetroffen.
3) Bij de inconveniënten, functionele en persoonlijke toelagen zijn de toelagen niet in de beschikkingen opgenomen, want die zijn reeds verwerkt in de emolumenten behorende bij de functie.
4) Er is geen beschikking aangaande een waarnemingstoelage aangetroffen in het dossier van één landsdienaar.
5) Met betrekking tot kinderbijslag zijn er geen documenten aangetroffen in de dossiers.
6) De kassabonnen voor de verantwoording van de KO’s zijn niet meer leesbaar.
7) De verificatie van de afdeling Comptabiliteit Financiën wordt verzegeld met een stempel, echter zonder een paraaf.

4. Aanbevelingen

Uit het onderzoek blijkt dat het Directoraat Transport, Communicatie specifiek aandacht moet besteden aan de interne beheersing. Hierbij moeten maatregelen getroffen worden teneinde te bewerkstelligen dat de organisatiedoelen gehaald worden.

Enkele specifieke aanbevelingen van de Rekenkamer zijn:

- Elk directoraat dient over een eigen afdeling Begrotings- en Financiële Zaken, Personeelszaken en een afdeling DIV te beschikken; dus geldt dit ook voor het Directoraat Transport en Communicatie.
- De kassabonnen van de verantwoording van 'petty cash' kunnen voor de duurzaamheid en de leesbaarheid vooraf gescand of gekopieerd worden en daarna opgelegd worden.
- Het directoraat moet ervoor zorgen dat voor alle in dienst zijnde landsdienaren een persoons-dossier wordt opgemaakt.
- De persoonsdossiers moeten alle desbetreffende onderliggende stukken bevatten, opdat de loopbaan van zo een landsdienaar makkelijker te volgen is, alsmede de bewijsstukken van de rechten en plichten van de landsdienaar.

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening

Directoraat Toerisme

Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme

Dienstjaar 2020

mei 2020

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen
Inleiding
1. Algemeen
   1.1 Het ministerie nader bekeken
   1.2 Het directoraat toerisme
2. Begrotingsrekening 2020
   2.1 Inleiding
   2.2 Operationele uitgaven
   2.3 Programma's
3. Conclusie
4. Aanbevelingen
5. Reactie van het directoraat

Lijst van Afkortingen

BFZ	Begrotings- en Financiële Zaken
BR	Begrotingsrekening
CBB	Centraal Begrotingsboekhouding
DIV	Documentatie en Informatie Verzorging
HIT	Handel, Industrie en Toerisme
KO	Krediet Opening
OWTC	Openbare Werken en Transport Communicatie
S.B.	Staatsbesluit
SHTTC	Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre
TCT	Transport, Communicatie en Toerisme

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is in de periode februari - maart 2022 bij het Directoraat Toerisme van het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme, de Begrotingsrekening (BR) over het dienstjaar 2020 gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 is als volgt:

- De BR 2020 is geanalyseerd, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening'* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.
- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven van de begrotingsrekening van het directoraat voor het vaststellen van de te controleren posten.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het directoraat zijn in dit rapport verwerkt.

Middels dit rapport informeert de Rekenkamer de stakeholders omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

Vanwege transparantie en inclusiviteit van de werkzaamheden wordt hieronder het verloop van de correspondentie met de auditee weergegeven:

- De aanbiedingsbrief inclusief de controlebevestigingsbrief is door de Rekenkamer op 11 februari 2022 met kenmerk MA/1116/du en briefnummer 0026.22 verzonden naar het Ministerie van TCT.
- Op 17 februari 2022 is de controlebevestigingsbrief getekend en geretourneerd door de directeur Algemene en Administratieve Zaken van het Ministerie van TCT.
- De aankondigingsbrief is op 11 februari 2022 verzonden.
- Het pre-auditgesprek heeft voortgang gehad op 25 februari 2022, met de directeur van het Directoraat Toerisme, de onderdirecteur Administratieve Diensten en het wnd. hoofd Begrotings- en Financiële Zaken.
- Na de opgevraagde financiële cijfers te hebben ontvangen van de auditee is de Rekenkamer met het veldonderzoek gestart op 3 maart 2022.
- De exitmeeting heeft plaatsgevonden op dinsdag 12 april 2022 met de onderdirecteur Administratieve Diensten en het wnd. hoofd Begrotings- en Financiële Zaken.

1. Algemeen

1.1 Het Ministerie nader bekeken

Het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme (TCT) is in de tweede helft van het jaar 2020 wederom ingesteld als ministerie. Dit ministerie bestaat uit twee directoraten, namelijk directoraat Transport Communicatie en directoraat Toerisme. De taken van het ministerie zijn opgebracht in het Presidentieel Besluit van 16 juni 2020 no. 14/2020, houdende aanpassing instelling departementen van algemeen bestuur "Besluit Taakomschrijving Departementen 1991" (S.B. 1991 no. 58, geldende tekst S.B. 2017 no. 22 zoals laatstelijk gewijzigd S.B. 2020 no. 141). Volgens het besluit is het ministerie belast met de zorg voor:

- het transportwezen, waaronder het water-, lucht-, en wegtransport, alsmede het openbaar vervoer en het toezicht daarop;
- de faciliteiten ten behoeve van het water- en luchtverkeer, in het bijzonder met betrekking tot een veilige en efficiënte afhandeling van personen en goederen, het loodswezen, alsmede het beheer van alle havens;
- de afgifte van lucht- en zeebrieven;
- de telecommunicatie;
- het toerisme.

Vóór 16 juli 2020 was het ministerie opgesplitst en toegevoegd aan twee andere ministeries. Het directoraat Transport, Communicatie werd toegevoegd aan het Ministerie van Openbare Werken (dit werd toen Ministerie van Openbare Werken, Transport en Communicatie 'OWTC'). Het directoraat Toerisme werd toegevoegd aan het Ministerie van Handel en Industrie (Ministerie Handel, Industrie en Toerisme 'HIT').

Sedert de herinstelling van het ministerie worden de werkzaamheden voor beide directoraten uitgevoerd door één onderdirecteur Administratieve Diensten, één afdeling Begrotings- en Financiële Zaken, één afdeling Personeelszaken en één afdeling Documentatie en Informatie Verzorging (DIV ook wel genoemd afdeling Agenda)

1.2 Het Directoraat Toerisme

In het dienstjaar 2020 heeft het Directoraat Toerisme als onderdeel van het ministerie van TCT geen gebruikgemaakt van de code 610 'Lonen en Salarissen', code 611 'Sociale Premies' en code 616 'Sociale

Uitkeringen'. Deze kosten werden voor het dienstjaar 2020 nog opgebracht bij het Ministerie van Handel en Industrie. Per 01 januari 2021 is het directoraat gestart met het belasten van deze artikelen.

De code 612 'Gebruik van Goederen en Diensten' is slechts in december 2020 aangesproken voor een bedrag van SRD 50.000.

Voor de programma's die bestaan uit drie artikelen is alleen voor code 0962 'Stichting Surinam Hospitality and Tourism Training Centre SHTTC' een bedrag ad. SRD 304.000, verevend en voldaan.

Per juli 2020 zijn de sleutefunctionarissen:

Rabin Boeddha:	directeur
Stephen Belfor:	onderdirecteur Administratieve Diensten
Chequita Daschveld:	wnd. hoofd Begrotings- en Financiële Zaken
S. Soekhoe:	hoofd Personeelszaken
S. Blijd:	hoofd DIV

Afdeling Interne Controle

De afdeling Interne Controle had bij de splitsing van de twee directoraten in 2017 twee medewerkers. Bij de weder instelling van het ministerie in juli 2020 bleek de afdeling onbemand te zijn vanwege omstandigheden. Het ministerie is zich veran bewust dat de afdeling Interne Controle wederom bemenst moet worden.

2. Begrotingsrekening 2020

2.1 Inleiding

De Begrotingsrekening (BR) van het Directoraat Toerisme is opgemaakt conform de wettelijke instructies van de *'Instructie informatieverstrekking ten behoeve van de samenstelling van de Begrotingsrekening'* van de Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no. 111).

De geraamde bedragen uit de goedgekeurde begroting 2020 van de Operationele uitgaven, Programma's en Middelen sluit aan met de geraamde bedragen in de begrotingsrekening 2020. Er zijn geen verschillen geconstateerd.

Het Directoraat Toerisme heeft haar uitgaven vastgesteld in:
TITEL I: Operationele Uitgaven.
TITEL II: Programma's.
Voor de controle van de Begrotingsrekening over 2020 zijn volgens de materialiteit de artikelen geselecteerd:

- Code 612 'Gebruik van Goederen en Diensten'
- Code 0962 'Stichting Surinam Hospitality and Tourism and Training Centre SHTTC'.

Bij de aansluiting van de verevende bedragen uit de begrotingsrekening, IFMIS en schaduwadministratie van het directoraat zijn er geen materiële verschillen geconstateerd.

2.2 Operationele Uitgaven

Code 612 Gebruik van Goederen en Diensten

Tabel 1: Lopende Uitgaven

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende Uitgaven	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)	(5)=(2)-(4)
		Geraamd	Verevend	Verschil	Voldaan	Verschuldigd
612	Gebruik van goederen en diensten	268	50	218	50	0

Bron: BR 2020 Ministerie van TCT

De bestedingen uit 612 'Gebruik van Goederen en Diensten' komen uitsluitend uit contante middelen van de Kredietopening (KO) (La.F.Th.I. No.2866 d.d. 3 december 2020), die over de maand december is

vrijgegeven. De KO bedraagt SRD 50.000,00, wat in twee tranches van SRD 4.000 en SRD 46.000 is opgedeeld.

Bevindingen

Uit dossiercontrole zijn de volgende **bevindingen** vastgesteld:

1. Voor de overdracht van contante middelen ten behoeve van de afdelingen en het secretariaat van de minister zijn er twee verklaringen opgesteld. Deze verklaringen zijn getekend door het waarnemend hoofd BFZ en een aangewezen functionaris. Echter zijn de verklaringen onvolledig, omdat de functie van de ontvangers niet vermeld is.

2. De verantwoording van de contante middelen wordt middels betaalnota's gepresenteerd met een duidelijke omschrijving. Tijdens de controle van de verantwoording bleken niet alle nota's leesbaar te zijn.

3. De verificatie van de afdeling Comptabiliteit Financiën wordt verzegeld met een stempel en paraaf, maar de afdrukken zijn niet voorzien van een paraaf.

2.3 Programma's

Code 0962 'Stichting Surinam Hospitality and Tourism and Training Centre SHTTC'

Tabel 2: Programma's

Bedragen X SRD 1.000

Code	Programma	(1)	(2)	(3)=(1)-(2)	(4)	(5)=(2)-(4)
		Geraamd	Verevend	Verschil	Voldaan	Verschuldigd
0962	Stg. Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC)	350	304	46	304	0

Bron: BR 2020 Ministerie van TCT

De bestedingen uit artikel 962 'Stg. SHTTC' bestaan uit subsidie aan de Stichting SHTTC en zijn alle verricht in de maand december. Deze betalingen bestaan uit:

Bedrag in SRD	Omschrijving	Periode	Betaald
100.000,00	Exploitatiekosten	1e t/m 4e kwartaal 2020	18 dec. 2020
50.000,00	Inventaris	1e t/m 4e kwartaal 2020	18 dec. 2020
150.345,00	Lonen en salarissen	2e t/m 4e kwartaal 2020	18 dec. 2020
4.005,00	Inhoudingen t.b.v. loonbelasting en A.O.V.	2e t/m 4e kwartaal 2020	18 dec. 2020

Bron: Rekenkamer van Suriname

Uit dossiercontrole zijn er geen afwijkingen geconstateerd. Ook heeft de stichting aan haar verantwoordingsplicht voldaan.

Weliswaar is gebleken dat in de begrotingsrekening 2020 van het Ministerie van Economische zaken (voorheen Handel, Industrie en Toerisme) voor het 1e kwartaal al subsidie is verleend aan de stichting ten behoeve van exploitatiekosten voor een bedrag ad SRD 11.050,00.

Betreffende informatie is met het wnd. hoofd Begrotings- en Financiële Zaken van het Directoraat Toerisme geverifieerd en zij heeft aangegeven dat betreffend bedrag een deelbetaling was van het 1e kwartaal.

3. Conclusie

In dit onderzoek is onderzocht of de begrotingsrekening is opgemaakt in overeenstemming met de vastgestelde begrotingswetten en voorschriften. Tevens is onderzocht of bij het innen van ontvangsten en het doen van betalingen de ter zake geldende voorschriften en besluiten van het bevoegde gezag in acht zijn genomen.

Het onderzoek is uitgevoerd op het Directoraat Toerisme op het ministerie van TCT. Dit directoraat is per Presidentieel besluit in juli 2020 weer toegevoegd bij het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme. Hierdoor strekken de bestedingen, vastgelegd in de Begrotingsrekening 2020, zich alleen uit over de maand december 2020.

Ook is gebleken dat het directoraat niet over een aparte afdeling Begrotings- en Financiële Zaken, Personeelszaken en een afdeling DIV beschikt. De reguliere uitgaven van goederen en diensten van deze afdelingen en de functionarissen zoals de minister en onderdirecteur Administratieve Diensten komen beurtelings uit de KO (petty cash) van de beide directoraten.

Verder is gebleken dat de afdeling Interne Controle onbemand is en daardoor geen werkzaamheden verricht.

Samengevat komen de bevindingen uit de dossiercontrole op het volgende neer.

1. Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de geselecteerde transacties.
2. Er zijn geen verschillen geconstateerd met betrekking tot de aansluiting tussen de cijfers uit de begrotingsrekening 2020, schaduwadministratie en het IFMIS.
3. De verklaringen van de KO-overdrachten van het waarnemend hoofd BFZ naar de medewerkers zijn echter onvolledig. In de verklaringen zijn de functies van de ontvangers niet vermeld.
4. De verantwoording van de KO wordt ingediend met nota’s van de verschillende aankopen. Enkele betaalnota’s waren ten tijde van de controle niet leesbaar.
5. De verificatie van de afdeling Comptabiliteit Financiën wordt verzegeld met een stempel echter zonder voorzien te zijn van een paraaf.

4. Aanbevelingen

Uit het onderzoek blijkt dat het Directoraat Toerisme specifiek aandacht moet besteden aan de interne beheersing. Hierbij moeten maatregelen getroffen worden teneinde te bewerkstelligen dat de organisatiedoelen gehaald worden.

Enkele specifieke aanbevelingen zijn:

- Bij het opmaken van verklaringen de functies van alle relevante functionarissen vermelden.
- De betaalnota's van de verantwoording van KO kunnen voor de leesbaarheid gekopieerd of gescand worden.

5. Reactie van het directoraat

Het directoraat heeft geen op- of aanmerkingen op de bevindingen met betrekking tot de aangetroffen tekortkomingen en deze zullen in het vervolg in aanmerking worden genomen[1].

Eveneens geven zij aan dat er sinds de herinstelling nog organisatorische veranderingen moeten plaatsvinden.

Wat de administratieve verplaatsing van het Directoraat Toerisme betreft, is aangegeven dat zij niet verantwoordelijk zijn voor de periode vóór juli 2020. Het directoraat is alleen verantwoordelijk voor uitgaven verricht in de periode na juli 2020.

[1] Reactie per mail ontvangen van de ODAD op dinsdag 29 maart 2022

Rapport van bevindingen

Controle Begrotingsrekening
Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer
Dienstjaar 2020

mei 2022

Inhoudsopgave

Lijst van Afkortingen
Inleiding
Verloop van correspondentie en/of veldonderzoek
1. Controle Begrotingsrekening 2020
1.1 Operationele Uitgaven
1.2 Programma's
1.3 Middelenbegroting
1.4 Parastatalen
1.5 Overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet
1.6 Integrated Financial Management Information System
2. Conclusie
3. Aanbevelingen
Bijlage 1. Begrotingsrekening 2020 Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer
Bijlage 2. Schrijven Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer

Lijst van Afkortingen

BFZ	Begroting en Financiële Zaken
BR 2020	Begrotingsrekening 2020
CBB	Centrale Begrotingsboekhouding
CBD	Centrale Betaaldienst
CEBUMA	Centraal Bureau Mechanische Administratie
CKB-set	Centrale Kredietbewaking Systeem
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst
EA	Economische Aangelegenheden
GBB	Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer
IC	Interne Controle
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
ISSAI	International Standards of Supreme Audit Institutions
JSOOC	Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum
Rekenkamer	Rekenkamer van Suriname
RvM	Raad van Ministers
S.B.	Staatsblad van de Republiek Suriname
SBB	Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht
Stg.	Stichting
STINASU	Stg. Natuurbehoud Suriname

Inleiding

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin van het woord als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38) en artikel 2 lid 2 en artikel 24 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102).

In dat kader is de ontvangen Begrotingsrekening over het dienstjaar 2020 (BR 2020) van het Ministerie van Ruimtelijke Ordening, Grond- en Bosbeheer, datthans is gewijzigd per Presidentieel Besluit van 16 juli 2020 no. 14/2020 houdende aanpassing instelling Departementen van Algemeen Bestuur (S.B. 2020 no.141), in het ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer (GBB) gecontroleerd.
De aanpak die de Rekenkamer heeft gehanteerd bij de controle van de BR 2020 van het ministerie is als volgt:

- De BR 2020 is geanalyseerd, waarbij is nagegaan of de BR is opgemaakt conform de wettelijke instructies (de Comptabiliteitswet) alsook of de toelichtingen met betrekking tot de realisatie van de begroting afdoende zijn. Aan het ministerie is gevraagd om te bevestigen of de bedragen zoals gepresenteerd in het slot der rekening (zie bijlage I) in overeenstemming zijn met de informatie in de financiële administratie van het ministerie.
- De materialiteit werd vastgesteld op basis van de totale uitgaven per begroting van het ministerie voor het vaststellen van de te controleren posten van de begroting.Daarnaast zijn ook de cijfers/ bedragen gecontroleerd/geanalyseerd. De uitschieters (zowel positief als negatief) dienen toegelicht te worden door de auditee. Tevens dient het ministerie een toereikende verklaring te geven in de toelichting van de begrotingsrekening, en waar deze niet toereikend is, moest er een verklaring worden gegeven.
- De Rekenkamer heeft tevens aan het eind van haar controlewerkzaamheden gebruikgemaakt van het accountantsverslag van de Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD), dat ontvangen is op 31 maart 2022 met als kenmerk MVN/awt/0130/22, inzake de bevindingen van de verrichtte controle op de begrotingsrekening over het dienstjaar 2020 van het ministerie van GBB.

De bevindingen van de controle van de BR 2020 van het ministerie worden in dit verslag verder toegelicht.

De Rekenkamer hoopt dat de stakeholders hiermee voldoende zijn geïnformeerd omtrent de bestedingen van de staatsmiddelen door de overheid in het dienstjaar 2020.

Verloop correspondentie en/of veldonderzoek

De Rekenkamer heeft op 08 februari 2022 betreffende het onderzoek begrotingsrekening dienstjaar 2020, inclusief de aanbieding controlebevestigingsbrief een schrijven met het kenmerk EB/1119/du no.0038.22 verzonden naar het ministerie. De Rekenkamer ontving op 11 februari 2022 met het GBB No.0486-22 het getekende exemplaar van de controlebevestigingsbrief van de minister van Grondbeleid en Bosbeheer, mevrouw D. Vorswijk BSc, retour.

Daaropvolgend heeft het auditteam het Ministerie van GBB op 07 maart aangedaan voor een pre-audit-meeting inzake de controle van de BR2020. Het directieteam van het ministerie bestond uit de directeur GBB/fungerend directeur, onderdirecteur Financieel Beheer, hoofd BFZ, sectiechef CKB/BFZ, hoofd IC, senior IC-medewerker en een beleidsadviseur.
De nieuwe organisatiestructuur is vastgelegd in de resolutie van 10 september 2020 no.24.930/20, houdende instelling van de directoraten Grondbeleid en Bosbeheer en Algemeen Beheer en de vaststelling organisatiestructuur op het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer (S.B. 2020 no.174).

Het pre-auditgesprek is vrij constructief verlopen, alwaar werd toegezegd de volledige medewerking te verlenen. De Rekenkamer heeft een groot deel van de opgevraagde informatie kort na het pre-auditgesprek elektronisch ontvangen.

Het ministerie deelde mee dat de cijfers in de BR 2020 waarover de Rekenkamer beschikt, wel enkele verschillen heeft, aangezien het niet de recentste BR 2020 is. De Rekenkamer kreeg inzage in een formeel schrijven van het ministerie d.d. 04 maart 2022 (zie Bijlage 2) omtrent de wijzigingen die aangebracht zijn in de BR-cijfers na de controle door CLAD.

Het gaat om de volgende wijzigingen in TITEL III: Middelenbegroting:

- Op de code 53017 “Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur”, in kolom “Ontvangen” moet het bedrag SRD 3.067 zijn, in stede van SRD 3.418.
  Kolom “Verschil” wordt dan SRD 86.883 in stede van SRD 86.532.
- Op code 53303 “Retributie op hout”, in kolom “Ontvangen” moet het bedrag zijn SRD 41.260 in stede van SRD 41.262. Kolom “Verschil” wordt SRD 2.650 in stede van 2.648.
- Bij het “Totaal Niet-Belastingmiddelen” bij kolom “Ontvangen” is het bedrag dus gewijzigd van SRD 45.270 naar SRD 44.917 en in kolom “Verschil” is het bedrag gewijzigd van SRD 173.965 naar SRD 174.318.
- Ook het “Totaal van de Middelenbegroting” is gewijzigd.

Verder gaf het ministerie aan dat deze wijzigingen reeds zijn doorgegeven aan het Ministerie van Financiën en Planning, afdeling Centrale Begrotingsboekhouding (CBB) en verwerkt zijn in het slot der begrotingsrekening 2020.

Met betrekking tot beschreven processen op het ministerie geeft de onderdirecteur aan dat er wel enkele financiële processen vanuit het Ministerie van Financiën en Planning zijn beschreven, maar dat vanuit het Ministerie GBB nog geen processen beschreven zijn.
Ter afsluiting van de controlewerkzaamheden zijn de bevindingen middels een exitmeeting op 13 april 2022 met de leiding van het Ministerie van GBB besproken.

1. Controle Begrotingsrekening 2020

Voor de controle van de begrotingsrekening wordt toegepast de standaard ISSAI 2800 – Bijzondere overwegingen – watinhoudt de controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstem-ming met stelsels voor bijzondere doeleinden. Het uitgangspunt van de controle voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag ofde begrotingsrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, ongeacht of deze het gevolg zijn van fraude of fouten, betreft de toetsing van de financiële overzichten waaruit de begrotingsrekening bestaat en de vereisten van financiële verslaggeving betreffende de begrotingsrekening die vastgelegd zijn in artikel 32 van de Comptabiliteitswet (S.B. 1952 no.111).

1.1 Operationele Uitgaven

De Operationele Uitgaven van het Ministerie van GBB bestaan uit de Artikel 610 “Lonen en Salarissen”; 611 “Sociale Premies”; 612 “Gebruik van Goederen en Diensten”; 616 “Sociale Uitkeringen” en 620 “Inventaris”. De uitschieters van de Operationele Uitgaves zijn artikel 610, 611 en 612. Die zijn als volgt geanalyseerd.

Grafiek 1. “610 Lonen en Salarissen”

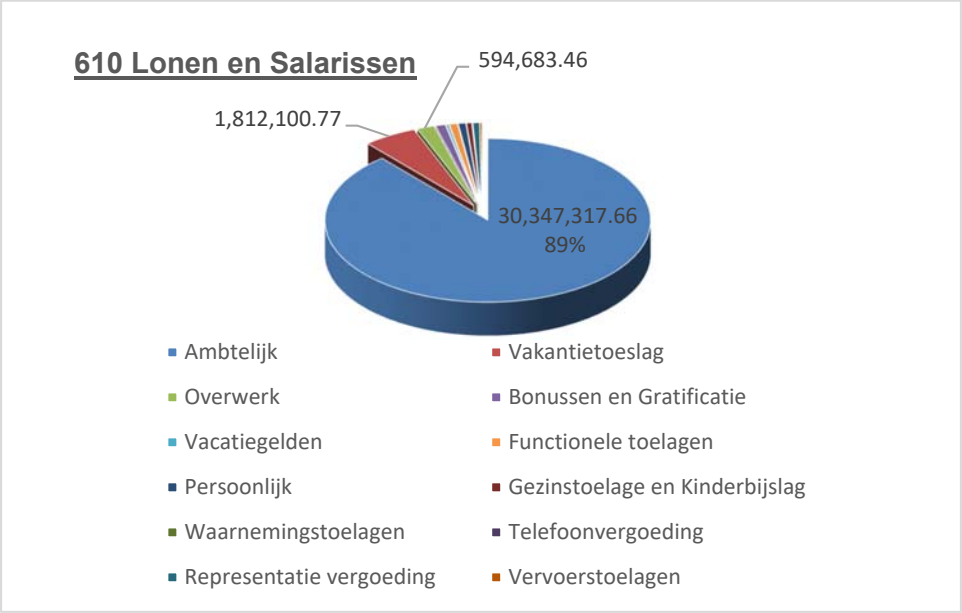

Bron: Rekenkamer van Suriname

Onder Artikel 610 “Lonen en Salarissen” vermeldt het ministerie in de toelichting van de begrotings-rekening 2020, dat er minder verevend is dan geraamd vanwege: het gewijzigde overurenbeleid (ambtenaren worden zoveel mogelijk gecompenseerd met vrije dagen); het niet meer doen plaatsvinden

van de huldiging van jubilarissen; het niet verwerken van bevorderingen en benoemingen en het feit dat de post Lonen en Salarissen rekening houdend met eventuele salariscorrecties, bevorderingen en aantrekkingen, extra wordt begroot. Desondanks illustreert de chart dat voor de “Lonen en Salarissen” 89% en wel SRD 30.347.317,66 besteed is aan het Ambtelijke van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer. Het ambtenarenbestand van het ministerie telde in het dienstjaar 2020, 461 ambtenaren inclusief 6 commissieleden, districtsbestuur + focal pointbureau, landsadvocaat en 76 landsdienaren in tijdelijke dienst. Opgemerkt dient te worden dat in het begrotingsjaar 2020 drie functionarissen van het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu (ROM) ten laste van de begroting van het Ministerie van GBB zijn uitbetaald.

Wat deaansluiting betreft van de “Lonen en Salarissen” en de “Sociale Premies” voor het artikel 610 en 611 zijn de bedragen conform de begrotingsrekening, de informatie uit de CEBUMA-staten en de BFZ-schaduwadministratie. Opgemerkt dient te worden dat Artikel 610 “Lonen en Salarissen” nog niet operationeel is in IFMIS. Het wordt door de afdeling BFZ achteraf in IFMIS ingevoerd in “Journaalpost”.

Grafiek 2 “611 Sociale Premies”

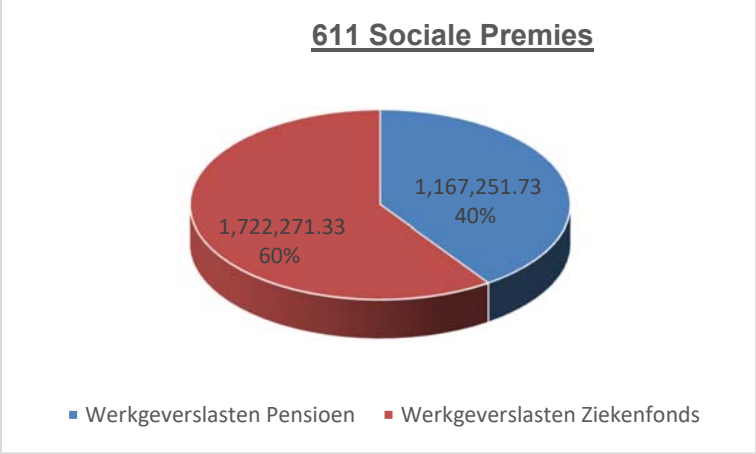

Bron: Rekenkamer van Suriname

Het ministerie vermeldt dat voor Artikel 611 - Sociale Premies er minder verevend is dan geraamd, omdat de hoogte van verevening bij de Sociale Premies afhankelijk is van de hoogte van de verevening bij Lonen en Salarissen. De werkgeverslasten inzake pensioen en ziekenfonds worden op deze post geboekt. De chart illustreert dat 60% van de Sociale Premies besteed is aan Werkgeverslasten voor het Ziekenfonds. Vermeldenswaard is dat evenals Artikel 610,Artikel 611 “Sociale Premies” nog niet operationeel is in IFMIS. Dit wordt ook door de afdeling BFZ achteraf in IFMIS ingevoerd in “Journaalpost”.

Grafiek 3. “612 Gebruik van goederen en diensten”

Bron: Rekenkamer van Suriname

De toelichting voor Artikel 612 “Gebruik van Goederen en Diensten” in de BR 2020 geeft aan dat het verevend bedrag gelijk is aan het geraamd bedrag. Artikel 612 werd besteed aan onder anderebewaking, juridische bijstand, deurwaarderskosten, kantoorkosten, onderhoud gebouwen en terreinen, schoonmaak etc. Het afdelingshoofd BFZ beschikt over een overzicht van nog niet betaalde facturen, waarvan de diensten reeds verricht zijn. De achterstallige facturen hebben meer betrekking op nutsvoorzieningen, juridische bijstand en rechterlijke vonnissen (met en/of zonder dwangsommen).
Deze kunnen nog niet in IFMIS vastgelegd worden, omdat tot en met het begrotingsjaar 2020 hiervoor geen autorisatie is aangevraagd bij het Ministerie van Financiën en Planning, vanwege de beperkte financiële ruimte.

De begrotingsrekening 2020 geeft een geraamd bedrag aan van SRD 3.194.000,-. Volgens de BFZ-schaduwadministratie is een bedrag van SRD 3.189.000,- verevend, hetgeen echter een verschil van SRD 5.000,- aantoont. De afdeling BFZ geeft aan dat SRD 3.189.000,- het gerealiseerd bedrag is. Dit is het totale bedrag van de reçu’s die opgestuurd zijn naar de Centrale Betaaldienst. Tevens geeft afdeling BFZ aan dat in de eerste versie BR 2020 wel toegelicht is waarom minder verevend is dan geraamd. Bij de eerste terugkoppeling van de BR 2020 is door de afdeling CBB de toelichting gecorrigeerd, namelijk “dat het verevend bedrag gelijk is aan het geraamd bedrag".
CBB heeft aangegeven dat ze de toelichting heeft aangepast, daar de verevening ten opzichte van de raming 100% bedraagt.

Bij de controle van artikel 612 “Gebruik van Goederen en Diensten” stuitte de Rekenkamer verder op facturen van geleverde diensten aan het ministerie voor onder andere nutsvoorzieningen, juridische bijstand en achterstallige contributiebetalingen aan twee organisaties. Tevens zijn er rechterlijke vonnissen met financiële consequenties die nog uitgevoerd moeten worden. Vanwege de beperkte budgettaire ruimte is het proces tot betaalbaarstelling van deze schulden niet ingezet.

Van het totaal verevende bedrag van SRD 3.188.856,50 heeft het bedrag SRD 2.016.856,50 betrekking op diensten die in de voorgaande jaren, 2015 tot en met 2019, zijn geleverd.

Voor de gevoerde detailcontrole door de CLAD bij artikel 612, waarbij steekproefsgewijs de reçu's met betrekking tot "Juridische bijstand" en "Bewakingskosten" zijn beoordeeld, kan worden aangegeven dat bij de bewakingskosten geen onderliggende documenten (presentielijsten) aangetroffen zijn als onderbouwing van de facturen die maandelijks zijn ingediend door het desbetreffende bewakingsbedrijf. De ondersteunende afdelingen BFZ en Interne Controle (IC) beschikken niet over de presentielijsten of informatie over de controle op de bewakers.

1.2 Programma's

Titel II. Programma's bestaat uit Artikel 0251 "Institutionele versterking Grondbeheer" en Artikel 3501 "Grondaankopen". Bij het laatstgenoemde artikel 3501 "Grondaankopen" dient opgemerkt te worden dat op 30 december 2019 de regering in tweeafzonderlijke missives goedkeuring verleend heeft voor de aankoop van percelen voor de staat. In mei 2020 is er een overeenkomst getekend ter uitvoering van een van deze missives. Echter heeft vanwege de beperkte ruimte op de begroting, het proces tot betaalbaarstelling nog niet plaatsgevonden. Het bedrag dat gemoeid gaat met de overeenkomst bedraagt SRD 8.837.000,-.

1.3 Middelenbegroting

Hettotaal voor Middelenbegroting van het Ministerie van GBB wordt in vier categorieën onderscheiden, namelijk:

- Artikel 53017 "Landtaxen, akkergelden, huur, erfrechten, recognities en grondhuur";
- Artikel 53102 "Opbrengst verkoop onroerende goederen";
- Artikel 53303 "Retributie op hout";
- Artikel 53423 "Diverse niet belastingontvangsten".

Voor het begrotingsjaar 2020 zijn volgens de begrotingsrekening de middelen geraamd voor SRD 219.235.000, waarbij SRD 45.270.000,- is ontvangen.

Uit titel III. "Middelenbegroting" vond de Rekenkamer het van materieelbelang artikel 53303 "Retributies op hout" nader toe te lichten. De totale ontvangsten volgens de BFZ-schaduwadministratie bedragen SRD 41.263.122. De informatie die de afdeling BFZ verwerkt heeft in de Begrotingsrekening 2020 is op basis van de administratie van Stg. Bosbeheer en Bostoezicht (SBB).

Grafiek 4 "Afdracht verplichtingen SBB aan Ministerie van Financiën en Planning"

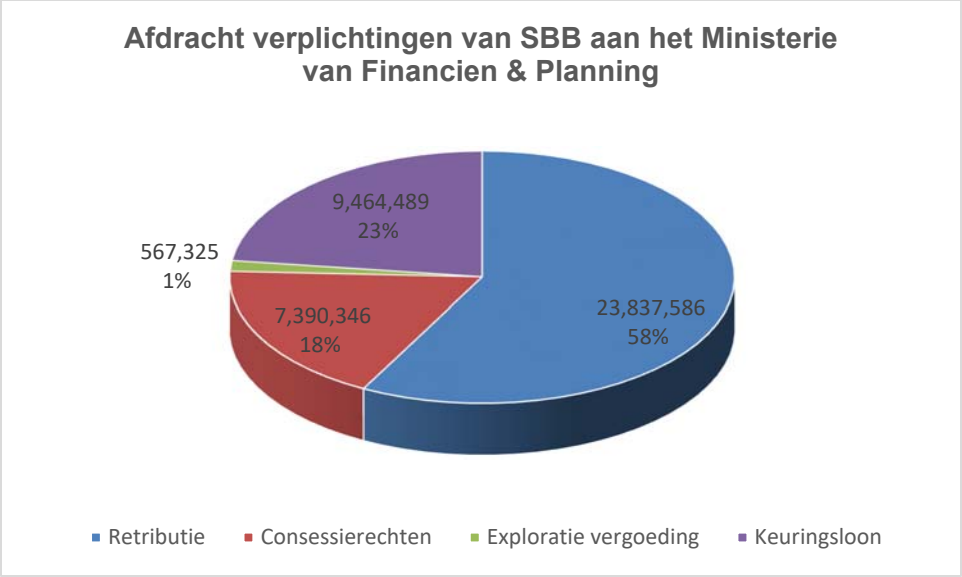

Bron: Rekenkamer van Suriname

Afdeling BFZ ontving een overzicht van afdrachtverplichtingen van de SBB bestemd voor het Ministerie van Financiën en Planning. Dit overzicht bestond uit afdrachten van Retributie, Concessierechten, Vergoeding en Keuringsloon. Het totaal aan afdrachtverplichtingen van de SBB bedroeg in het dienstjaar 2020 SRD 41.259.746,-,

De Rekenkamer wenst vervolgens te vernemen of dit sec de ontvangsten van het dienstjaar 2020 betreffen en of dat de voorgaande jaren er ook bij zijn. Bekend is dat SBB een ander boekhoudkundigs-principe (dubbel boekhouden) en de overheid een andere (kasstelsel) hanteert. Dit kan leiden tot verschillen, waarbij er geen inzicht is of er sprake is van volledige afdracht aan de overheid.

Met andere woorden, het is de vraag wat er per 01 januari 2020 nog afgestort moet worden +
ontvangsten in 2020 – afdracht in 2020 = nog te storten per 31 december 2020.

<u>Commentaar Ministerie van GBB:</u>

"De ontvangsten uit het overzicht van afdrachtverplichtingen van SBB over het dienstjaar 2020 voor een totaalbedrag van SRD 41.259.746,- betreffen alleen het dienstjaar 2020. In 2020 is daadwerkelijk op de algemene rekening van de overheid bij de CBvS een bedrag ad. SRD 8.587.343,- gestort, welke bestaat uit de afdrachten van ontvangsten over de periode oktober - december 2019 voor een bedrag ad SRD 4.204.524,- en ontvangsten over de periode januari – augustus 2020 voor een bedrag ad SRD 4.382.819,- "

Grafiek 4. illustreert dat 58% van het totaal aan afdrachtverplichtingen bestaat uit retributie en wel voor SRD 23.837.586,-. Van het totaalbedrag aan afdrachtverplichting van de SBB is van het ontvangen bedrag slechts SRD 8.587.343,- gestort op de algemene rekening van het Ministerie van Financiën en Planning. Het overige deel is aangewend voor de exploitatiekosten van SBB. Weliswaar is via de subbetaaldiensten

een bedrag op retributie geïnd ad SRD 3.376,-. Door het ministerie is geen controle uitgevoerd om vast te stellen of de bedragen (ontvangsten en exploratie) die door SBB aangegeven zijn volledig en juist zijn. In het rapport van de CLAD is aangegeven dat de huisaccount van de SBB de ontvangen retributies voor de houtkap en voor de verrekende exploitatiekosten over het dienstjaar 2020 tot heden nog niet heeft gecontroleerd. Naar zeggen van de CLAD leidt dit tot een onzekerheid die materieel van diepgaande invloed is. Derhalve heeft de CLAD een oordeelsonthouding toegekend aan de BR 2020.

Het Ministerie van Financiën & Planning geeft in het schrijven met als kenmerk: Min GBB Bureau No.:0990-21 d.d. 07 april 2021 aan het ontvangen bedrag niet volledig gestort te hebben, vanwege de verrekende exploratiekosten. De Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB) ontving een toestemmingsbrief (Sec no. 111-18/min) van het Ministerie van Financiën om te mogen verrekenen, waarbij het verschil tussen de niet-belastinginkomsten van de staat minus de gerealiseerde exploitatiekosten wordt gestort in ’s Lands kas. De toelichting in de begrotingsrekening moet aangepast worden.

Tevens vond de Rekenkamer een nadere toelichting nodig met betrekking tot artikel 53423 “Diverse niet-belastingontvangsten”. Hier is meer ontvangen dan geraamd, vanwege de hogere inning van de permit fee op export van wilde dieren en planten. Dit heeft te maken met de verhoging van de dollarkoers van SRD 7,52 naar SRD 14,29”. Over het dienstjaar 2020 ontving de afdeling BFZ ten aanzien van de inningen,overzichten van de afdeling Vergunningen van LBB. Het totaaloverzicht van gestorte permit fee bij de CBvS in 2020 bedroeg SRD 60.833,48.

1.4 Parastatalen

Stg. Bosbeheer en Toezicht, Stg. Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC) en Stg. Natuurbehoud Suriname, STINASU, zijn in het dienstjaar 2020 niet opgenomen als programmasubsidies en bijdragen. Die waren voor de COVID-pandemie zelfvoorzienend bij de opstelling van de begroting.

Op de vraag uit de voorgaande controle van de Rekenkamer of de afdeling BFZ wel of geen controle uitvoert op de wijze waarop de bestedingen van de toegekende subsidie plaatsvindt onder beheer van de parastatale instellingen, geeft het ministerie aan dat er geen controle wordt uitgeoefend door de afdeling BFZ op de wijze waarop de subsidie besteed wordt. De controle en hoeveel subsidie ontvangen wordt bij de instellingen wordt bepaald en getoetst door het Ministerie van Financiën en Planning, en wel afdeling Economische Aangelegenheden (EA). Dit zal door de Rekenkamer nader onderzocht worden.
In het dienstjaar 2020 kreeg STINASU subsidie uit het COVID-19-Fonds van het Ministerie van Financiën en Planning. De afdeling BFZ kreeg de afschriften van de aanvragen. Ofschoonin de statuten van de parastatale instellingen opgenomen is dat die verantwoording moeten afleggen is tot op heden geen verantwoording/jaarverslag van de parastatale instellingen ontvangen.

1.5 Overzicht betalingen voorgaande dienstjaren conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet

Het overzicht van de betalingen over voorgaande dienstjaren, welke conform artikel 32 van de Comptabiliteitswet aan de begrotingsrekening is toegevoegd, bevat informatie over het "verschuldigde bedrag" per 31 december 2020. De Rekenkamer heeft niet voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de schuldpositie over de voorgaande dienstjaren.
Afdeling BFZ heeft enkele keren telefonisch gevraagd om de overzichten aan CBD en werd verwezen naar de twee rapportages uit IFMIS:*"Alle Betalingen Rapport"* en het *"Customized Alle Betalingen Rapport".* Echter is gebleken dat gevraagde overzichten niet uit deze rapportages gehaald kunnen worden.

Bevinding CLAD

Uit het accountantsverslag van CLAD inzake hun eigen controle inzake BR 2020 geven zij aan dat niet alle schulden zijn verwerkt in het overzicht van betalingen over voorgaande dienstjaren. Hierin zijn slechts schulden verwerkt waarvan middelen via het IFMIS zijn vrijgegeven, maar waarvan de betalingen nog niet hebben plaatsgevonden door de afdeling CBD.

1.6 Integrated Financial Management Information System

De administratie voor het financieel beheer van de overheid wordt vanaf het dienstjaar 2016 gevoerd in het IFMIS. Dit betekent dat de informatie opgenomen in de begrotingsrekening overeen moet komen met de administratie die gevoerd is in de verschillende modules van het IFMIS. In het dienstjaar 2020 is het IFMIS ook gebruikt voor de verantwoording van de diverse posten van de begrotingsrekening. Het Ministerie van GBB maakt gebruik van schaduwadministraties als back-up bij eventuele calamiteiten, zoals problemen met de internetverbinding en voor de rapportage aan de CBB.

2. Conclusie

Door de controlevoering in overeenstemming met de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no.102), de ISSAI-standaarden en relevante wet- en regelgeving kan geconcludeerd worden dat:

- het ministerie aan geeft dat de cijfers in de begrotingsrekening 2020 waarover de Rekenkamer beschikt, niet overeenstemmen met de cijfers van het ministerie van GBB;
- voor de operationele uitgaven vastgesteld is dat de bedragen in de kolommen “Geraamd” en “Verevend” in de begrotingsrekening 2020 wel aansluiten met de geraamde en verevende bedragen volgens het “FreeBalance Samenvattend Rapport” in het IFMIS;
- het ministerie wel beschikt over enkele beschreven financiële processen vanuit het Ministerie van Financiën en Planning, maar vanuit het ministerie zelf zijn er nog geen processen beschreven;
- bij de Lopende Uitgaven voor Artikel 610 opgemerkt dient te worden dat er drie functionarissen van het ministerie overgeplaatst zijn naar het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu. Echter komen deze nog voor op de betaalrol van het Ministerie van Grondbeleid en Bosbeheer, omdat hun overplaatsing nog niet afgerond is;
- de Afdeling BFZ geen schaduwadministratie heeft voor voldane bedragen, maar voor gerealiseerde bedragen. BFZ werkt met de lay-out van de Centrale Begrotingsboekhouding, waarbij BFZ moet invullen bedrag “Voldaan”. BFZ heeft tussen haakjes “Gerealiseerd” geplaatst;
- bij artikel 53303 Retributies op hout de informatie die de afdeling BFZ verwerkt heeft is in de BR 2020 op basis van de administratie van de Stichting Bosbeheer en Bostoezicht. Zoals blijkt uit het rapport van de CLAD, is het niet controleren van deze ontvangsten een onzekerheid die materieel en van diepgaande invloed is. Dit heeft geleid tot een oordeelsonthouding betreffende de BR 2020. De constatering van de CLAD verdient onzes inziens ernstige aandacht van het ministerie.
- door het ministerie van GBB geen controle is uitgevoerd om vast te stellen of de bedragen die door SBB zijn aangegeven volledig en juist zijn. Hierdoor kan niet vastgesteld worden of de ontvangsten volledig zijn verantwoord.
- voor de betalingen over voorgaande dienstjaren, de afdeling BFZ enkele keren telefonisch aan CBD heeft gevraagd naar de overzichten maar ze werd verwezen naar de twee rapportages uit IFMIS namelijk*“Alle Betalingen Rapport”* en het *“Customized Alle Betalingen Rapport”.* Echter is gebleken dat gevraagde overzichten niet uit deze rapportages gehaald kunnen worden.

3. Aanbevelingen

De Rekenkamer adviseert het ministerie het volgende:

- De processen rondom het financieel beheer vast te leggen, waardoor periodiek risicoanalyses uitgevoerd kunnen worden.
- Afdeling IC van het Ministerie van GBB in te zetten bij de uitvoering van de controle op de ontvangsten en uitgaven bij de parastatalen onder beheer van het ministerie, waaronder SBB. Hierdoor kan dan vastgesteld worden of de ontvangsten en of uitgaven volledig zijn verantwoord.
- Met betrekking tot de drie functionarissen van het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu ten laste van de begroting van het Ministerie van GBB dient de artikelsgewijze toelichting bij artikel 610 en 611 aangepast te worden.
- In de toelichting van artikel 53303 in de BR 2020 moet worden toegevoegd dat de totaal verantwoorde retributiegelden door de SBB SRD 41.259.746,- bedragen, maar het totaal werkelijk afgedragen en gestort bedrag op de Algemene Rekening van het Ministerie van Financiën en Planning SRD 8.587.343,- is. Tevens dient men ook aan te geven wat de reden is geweest.
- In het belang van een adequate administratieve organisatie van de ontvangen gelden, dient de afstorting conform artikel 7 van de Comptabiliteitswet plaats te vinden. In dit artikel is aangegeven dat "*alle gelden worden gestort in 's Landskas".*
- Met betrekking tot de door de Rekenkamer ontvangen begrotingsrekening en gecorrigeerde begrotingsrekening wordt aanbevolen dat gelijk na de doorgevoerde correcties bij CBB, de gewijzigde versie simultaan te doen toekomen aan de Rekenkamer. Dit om te voorkomen dat de Rekenkamer niet over de recentste begrotingsrekening beschikt bij het onderzoek.
- Om het risico te reduceren dat eventueel meer uitbetaald is aan een bedrijf voor mogelijk niet-geleverde diensten, wordt geadviseerd alle relevante documenten ter beoordeling op te sturen naar desbetreffende instantie/afdeling ter controle.
- Bij de controle van de begrotingsrekening 2017 en 2018 is reeds door de CLAD geadviseerd om een auditplan uit te werken voor de controle van de ontvangsten en verrekende exploitatiekosten van de SBB. Echter is geen verbetering geconstateerd bij de controle van de Begrotingsrekening 2020.

Rekenkamer van Suriname
A: Waterkant 28
T: 473759/ 472854
E: rekenkamer@rekenkamer.gov.sr
F: 425177
W: www.rekenkamer.sr